

Kmetijski inštitut Slovenije

Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano

Poročilo o stanju kmetijstva, živilstva, gozdarstva in ribištva v letu 2014

Pregled po kmetijskih trgih



Ljubljana, julij 2015

Pregled po kmetijskih trgih je sestavni del Poročila o stanju kmetijstva, živilstva, gozdarstva in ribištva v letu 2014, ki ga je pripravil Kmetijski inštitut Slovenije v okviru naloge Spremljanje razvoja kmetijstva v Sloveniji v letu 2015.

Uredila:

Marjeta PINTAR

Avtorji:

Barbara ZAGORC (rastlinski pridelki)

Ben MOLJK (živalski proizvodi)

Marjeta PINTAR (zunanja trgovina in bilance kmetijskih proizvodov)

Fotografija na naslovnici: Janko VERBIČ

Kazalo vsebine

| | | |
|----------|----------------------------------|-----------|
| 1 | UVOD | 10 |
| 2 | RASTLINSKI PRIDELKI | 11 |
| 2.1 | Žito | 11 |
| 2.2 | Oljnice | 23 |
| 2.3 | Krompir | 27 |
| 2.4 | Hmelj | 34 |
| 2.5 | Zelenjadnice | 36 |
| 2.6 | Krmne rastline | 51 |
| 2.7 | Sadje | 59 |
| 2.8 | Oljke | 69 |
| 2.9 | Grozdje in vino | 71 |
| 2.10 | Suhe stročnice | 79 |
| 2.11 | Seme | 80 |
| 3 | ŽIVALSKI PROIZVODI | 81 |
| 3.1 | Meso govedí | 81 |
| 3.2 | Meso prašičev | 92 |
| 3.3 | Perutninsko meso | 101 |
| 3.4 | Ovčje in kozje meso | 107 |
| 3.5 | Mleko | 113 |
| 3.6 | Jajca | 123 |
| 3.7 | Konji | 128 |
| 3.8 | Med | 129 |

Kazalo preglednic

| | |
|--|-----|
| Preglednica 1: Pridelava žita; 2013 in 2014 | 12 |
| Preglednica 2: Izvoz in uvoz žita v obliki zrnja; 2010–2014 | 13 |
| Preglednica 3: Poraba žita na prebivalca in stopnja samooskrbe z žitom; 2010–2014 | 14 |
| Preglednica 4: Parametri kakovosti pšenice; 2010–2014 | 14 |
| Preglednica 5: Pridelava oljnic; 2013 in 2014 | 24 |
| Preglednica 6: Odkupne cene in neposredna plačila za oljnice; 2010–2014..... | 24 |
| Preglednica 7: Odkupne cene; 2010–2014 | 34 |
| Preglednica 8: Število kmetijskih gospodarstev, osnovna in pridelovalna površina zelenjadnic pri tržnih pridelovalcih; 2010 in 2013 | 36 |
| Preglednica 9: Pridelava zelenjadnic; 2013 in 2014 | 37 |
| Preglednica 10: Izvoz in uvoz zelenjave (ekvivalent sveže zelenjave); 2010–2014 | 38 |
| Preglednica 11: Odkupne cene zelenjadnic, 2010–2014 | 39 |
| Preglednica 12: Pridelava krme na njivah; 2013 in 2014 | 51 |
| Preglednica 13: Pridelava krme na trajnem travinju; 2013 in 2014..... | 53 |
| Preglednica 14: Pridetek sadja | 60 |
| Preglednica 15: Izvoz in uvoz svežega sadja; 2010–2014 | 60 |
| Preglednica 16: Pridetek grozdja in vina; 2013 in 2014 | 71 |
| Preglednica 17: Bilanca zunanje trgovine; 2010–2014 | 72 |
| Preglednica 18: Izvoz in uvoz vina; 2013 in 2014 | 72 |
| Preglednica 19: Cene vina; 2010–2014 | 73 |
| Preglednica 20: Uvoz in izvoz govedi (t; ekvivalent klavnih polovic); 2010–2014 | 82 |
| Preglednica 21: Neposredna plačila za govedo; 2007–2014..... | 84 |
| Preglednica 22: Uvoz in izvoz prašičev (t; ekvivalent klavnih polovic); 2010–2014..... | 93 |
| Preglednica 23: Uvoz in izvoz perutnine (t; ekvivalent mesa); 2010–2014..... | 101 |
| Preglednica 24: Neposredna plačila za drobnico; 2007–2014..... | 108 |
| Preglednica 25: Uvoz in izvoz mleka in mlečnih izdelkov (000 t); 2010–2014..... | 114 |
| Preglednica 26: Neposredna plačila in intervencijske cene na trgu mleka; 2007–2014..... | 116 |

Kazalo slik

| | |
|--|-----|
| Slika 1: Površine in hektarski pridelki žita; 2002–2014 | 11 |
| Slika 2: Pridelava in poraba žita (ekvivalent zrnja); 2002–2014..... | 13 |
| Slika 3: Odkupne cene pšenice in koruze; 2002–2014 | 14 |
| Slika 4: Osnovni ekonomski kazalci pri pridelavi pšenice (indeks; povprečje 2009–2013 = 100) | 15 |
| Slika 5: Osnovni ekonomski kazalci pri pridelavi koruze (indeks; povprečje 2009–2013 = 100)..... | 16 |
| Slika 6: Površina in pridelek oljnic; 2002–2014 | 23 |
| Slika 7: Zunanja trgovina z oljno ogrščico; 2002–2014 | 24 |
| Slika 8: Osnovni ekonomski kazalci pri pridelavi oljne ogrščice (indeks; povprečje 2009–2013=100) | 25 |
| Slika 9: Pospravljena površina in povprečni hektarski pridelki krompirja; 2002–2014..... | 27 |
| Slika 10: Pridelava in poraba krompirja (ekvivalent svežega krompirja); 2002–2014..... | 28 |
| Slika 11: Odkupne cene jedilnega krompirja; 2002–2014 | 29 |
| Slika 12: Osnovni ekonomski kazalci pri pridelavi krompirja (indeks; povprečje 2009–2013 = 100) | 29 |
| Slika 13: Pridelava hmelja; 2002–2014 | 34 |
| Slika 14: Površina in pridelek zelenjadnic; 2002–2014 | 37 |
| Slika 15: Pridelava in poraba zelenjave (ekvivalent sveže zelenjave); 2002–2014..... | 38 |
| Slika 16: Površina in pridelek krmnih rastlin na njivah; 2002–2014 | 51 |
| Slika 17: Pridelava sena s travnikov in pašnikov; 2002–2014 | 52 |
| Slika 18: Površina in pridelek sadja; 2002–2014 | 59 |
| Slika 19: Odkupne cene namiznega sadja; 2002–2014..... | 61 |
| Slika 20: Osnovni ekonomski kazalci pri pridelavi jabolk (indeks; povprečje 2009–2013=100) | 62 |
| Slika 21: Površina oljčnikov in pridelek oljk; 2002–2014 | 69 |
| Slika 22: Površina vinogradov in pridelek grozdja; 2002–2014..... | 71 |
| Slika 23: Odkupne cene grozdja; 2002–2014 | 72 |
| Slika 24: Osnovni ekonomski kazalci pri pridelavi grozdja (indeks; povprečje 2009–2013 = 100)..... | 74 |
| Slika 25: Število in prirast govedi; 2002–2014 | 81 |
| Slika 26: Prireja in poraba mesa govedi (000 t; ekvivalent klavnih polovic); 2002–2014 | 82 |
| Slika 27: Struktura uvoza in izvoza govedi (ekvivalent klavnih polovic); 2002–2014..... | 83 |
| Slika 28: Odkupne cene klavne govedi v Sloveniji in primerjava tržnih cen bikov (A–R3) s povprečjem EU..... | 83 |
| Slika 29: Tržne cene bikov do 24 mesecev (A–R3) po državah EU v letih 2013 in 2014 | 84 |
| Slika 30: Osnovni ekonomski kazalci pri pitanju govedi (indeks; povprečje 2009–2013 = 100)..... | 85 |
| Slika 31: Število in prirast prašičev; 2002–2014..... | 92 |
| Slika 32: Prireja in poraba mesa prašičev (ekvivalent klavnih polovic); 2002–2014..... | 93 |
| Slika 33: Struktura uvoza in izvoza prašičev (ekvivalent klavnih polovic); 2002–2014..... | 94 |
| Slika 34: Odkupne cene pitanih prašičev za zakol v Sloveniji in primerjava tržnih cen s povprečjem EU..... | 94 |
| Slika 35: Tržne cene prašičev (razred E) po državah EU v letih 2013 in 2014 | 95 |
| Slika 36: Osnovni ekonomski kazalci pri pitanju prašičev (indeks; povprečje 2009–2013 = 100) | 96 |
| Slika 37: Prireja in poraba perutninskega mesa (000 t; ekvivalent klavne mase); 2002–2014..... | 101 |
| Slika 38: Struktura uvoza in izvoza perutnine (ekvivalent mesa); 2002–2014..... | 102 |
| Slika 39: Odkupne cene pitane perutnine za zakol v Sloveniji in primerjava tržnih cen piščancev s povprečjem EU..... | 103 |
| Slika 40: Tržne cene piščancev (65 %) po državah EU v letih 2013 in 2014..... | 103 |

| | |
|--|-----|
| Slika 41: Osnovni ekonomski kazalci pri pitanju piščancev (indeks; povprečje 2009–2013 = 100) ... | 104 |
| Slika 42: Število drobnice in prirast; 2002–2014 | 107 |
| Slika 43: Odkupne cene jagnjet za zakol v Sloveniji in primerjava tržnih cen lahkih jagnjet s povprečjem EU..... | 108 |
| Slika 44: Osnovni ekonomski kazalci pri reji jagnjet (indeks; povprečje 2009–2013 = 100)..... | 109 |
| Slika 45: Število molznih krav in povprečna mlečnost; 2002–2014 | 113 |
| Slika 46: Proizvodnja in poraba mleka (000 t; ekvivalent surovega mleka); 2002–2014..... | 114 |
| Slika 47: Odkupne cene mleka v Sloveniji in primerjava s povprečjem EU | 115 |
| Slika 48: Odkupne cene mleka za rejce (dejanska kakovost) po državah EU v letih 2013 in 2014 ... | 116 |
| Slika 49: Osnovni ekonomski kazalci pri proizvodnji mleka (indeks; povprečje 2009–2013 = 100) ... | 117 |
| Slika 50: Število kokoši in povprečna nesnost; 2002–2014 | 123 |
| Slika 51: Proizvodnja in poraba jajc (000 t; ekvivalent svežih jajc); 2002–2014..... | 124 |
| Slika 52: Odkupne cene jajc v Sloveniji in primerjava tržnih cen s povprečjem EU..... | 124 |
| Slika 53: Tržne cene jajc (L in M) po državah EU v letih 2013 in 2014..... | 125 |
| Slika 54: Osnovni ekonomski kazalci pri proizvodnji jajc (indeks; povprečje 2009–2013 = 100) | 125 |

Kazalo prilog

| | | |
|----------|---|-----------|
| 2 | RASTLINSKI PRIDELKI | 11 |
| 2.1 | Žito | 11 |
| 2.1.1 | Površina in pridelek žita | 17 |
| 2.1.2 | Pridelava žita za seme | 18 |
| 2.1.3 | Odkup žita (t) | 18 |
| 2.1.4 | Bilanca proizvodnje in porabe žita (ekvivalent zrnja; 000 t) | 19 |
| 2.1.5 | Bilanca proizvodnje in porabe pšenice (ekvivalent zrnja; 000 t) | 19 |
| 2.1.6 | Bilanca proizvodnje in porabe koruze (ekvivalent zrnja; 000 t) | 20 |
| 2.1.7 | Bilanca proizvodnje in porabe ječmena (ekvivalent zrnja; 000 t) | 20 |
| 2.1.8 | Odkupne cene žita | 21 |
| 2.1.9 | Institucionalne cene in neposredne proračunske podpore pri pridelavi žita (EUR) | 22 |
| 2.2 | Oljnice | 23 |
| 2.2.1 | Pridelava, odkup in odkupne cene oljnic | 26 |
| 2.3 | Krompir | 27 |
| 2.3.1 | Pridelava krompirja | 31 |
| 2.3.2 | Evidentirana prodaja krompirja (t) | 31 |
| 2.3.3 | Bilanca proizvodnje in porabe krompirja (ekvivalent svežega krompirja; 000 t) | 32 |
| 2.3.4 | Odkupne cene krompirja | 33 |
| 2.3.5 | Neposredne proračunske podpore pri pridelavi krompirja | 33 |
| 2.4 | Hmelj | 34 |
| 2.4.1 | Pridelava hmelja in zunanja trgovina | 35 |
| 2.4.2 | Cene in neposredne proračunske podpore pri pridelavi hmelja | 35 |
| 2.5 | Zelenjadnice | 36 |
| 2.5.1 | Površina zelenjadnic skupaj | 40 |
| 2.5.2 | Hektarski pridelek zelenjadnic skupaj | 41 |
| 2.5.3 | Skupni pridelek zelenjadnic skupaj | 42 |
| 2.5.4 | Površina zelenjadnic pri tržnih pridelovalcih zelenjadnic | 43 |
| 2.5.5 | Hektarski pridelek pri tržnih pridelovalcih zelenjadnic | 44 |
| 2.5.6 | Skupni pridelek pri tržnih pridelovalcih zelenjadnic | 45 |
| 2.5.7 | Izvoz in uvoz sveže zelenjave (t) | 46 |
| 2.5.9 | Bilanca proizvodnje in porabe zelenjave (ekvivalent sveže zelenjave; 000 t) | 47 |
| 2.5.10 | Evidentirana prodaja zelenjadnic – odkup in dovoz na tržnice (t) | 48 |
| 2.5.11 | Evidentirana prodaja zelenjadnic – odkup (t) | 49 |
| 2.5.12 | Odkupne cene zelenjadnic | 50 |
| 2.6 | Krmne rastline | 51 |
| 2.6.1 | Pridelava zelene krme z njiv – površina | 54 |
| 2.6.2 | Pridelava zelene krme z njiv – pridelek | 55 |
| 2.6.3 | Pridelava zelene krme z njiv – hektarski pridelek | 56 |
| 2.6.4 | Pridelava krmnih korenovk in drugih krmnih rastlin | 57 |
| 2.6.5 | Pridelava krme na trajnem travinju | 58 |
| 2.7 | Sadje | 59 |
| 2.7.1 | Pridelava sadja | 63 |
| 2.7.2 | Pridelava sadja v ekstenzivnih nasadih | 63 |
| 2.7.3 | Pridelava sadja v intenzivnih nasadih | 64 |
| 2.7.4 | Evidentirana prodaja sadja (t) | 65 |
| 2.7.5 | Izvoz in uvoz svežega sadja | 66 |
| 2.7.6 | Bilanca proizvodnje in porabe sadja (ekvivalent svežega sadja, 000 t) | 67 |
| 2.7.7 | Odkupne cene sadja | 67 |
| 2.7.8 | Neposredne proračunske podpore pri sadju | 68 |
| 2.8 | Oljke | 69 |
| 2.8.1 | Pridelava oljk in oljčnega olja | 70 |
| 2.8.2 | Cene in neposredne proračunske podpore pri pridelavi oljčnega olja | 70 |

| | | |
|----------|---|-----------|
| 2.9 | Grozdje in vino..... | 71 |
| 2.9.1 | Površina vinogradov ter pridelek grozdja in vina na kmetijskih gospodarstvih..... | 75 |
| 2.9.2 | Vinogradi po vinorodnih deželah..... | 75 |
| 2.9.3 | Prijavljeni pridelek grozdja in vina po vinorodnih deželah..... | 76 |
| 2.9.4 | Odkup grozdja za predelavo in vina ter prodaja vina..... | 76 |
| 2.9.5 | Izvoz in uvoz vina glede na kakovost in barvo..... | 77 |
| 2.9.6 | Odkupne cene grozdja za predelavo in vina..... | 78 |
| 2.10 | Suhe stročnice..... | 79 |
| 2.10.1 | Kmetijska gospodarstva s pridelavo suhih stročnic; 2003–2013..... | 79 |
| 2.10.2 | Pridelava suhih stročnic..... | 79 |
| 2.10.3 | Prodaja suhih stročnic..... | 80 |
| 2.11 | Seme..... | 80 |
| 2.11.1 | Pridelava semena krmnih rastlin in vrtnin..... | 80 |
| 3 | ŽIVALSKI PROIZVODI..... | 81 |
| 3.1 | Meso govedi..... | 81 |
| 3.1.1 | Število govedi konec leta..... | 86 |
| 3.1.2 | Bilanca števila govedi..... | 87 |
| 3.1.3 | Prirast govedi in prireja mesa (000 t)..... | 87 |
| 3.1.4 | Bilanca proizvodnje in porabe mesa govedi (t, ekvivalent klavne mase)..... | 88 |
| 3.1.5 | Zakol govedi v klavnicah po kategorijah..... | 89 |
| 3.1.6 | Cene govedi (EUR/t)..... | 90 |
| 3.1.7 | Institucionalne cene in neposredne proračunske podpore za govedo..... | 91 |
| 3.2 | Meso prašičev..... | 92 |
| 3.2.1 | Število prašičev..... | 97 |
| 3.2.2 | Bilanca števila prašičev..... | 97 |
| 3.2.3 | Prirast prašičev in prireja mesa (000 t)..... | 98 |
| 3.2.4 | Bilanca proizvodnje in porabe mesa prašičev (t, ekvivalent klavne mase)..... | 98 |
| 3.2.5 | Zakol prašičev v klavnicah po kategorijah..... | 99 |
| 3.2.6 | Cene prašičev (EUR/t)..... | 100 |
| 3.3 | Perutninsko meso..... | 101 |
| 3.3.1 | Prirast perutnine in prireja mesa (000 t)..... | 105 |
| 3.3.2 | Bilanca proizvodnje in porabe mesa perutnine (t, klavna masa)..... | 105 |
| 3.3.3 | Zakol perutnine v klavnicah..... | 106 |
| 3.3.4 | Cene perutnine..... | 106 |
| 3.4 | Ovčje in kozje meso..... | 107 |
| 3.4.1 | Število drobnice..... | 110 |
| 3.4.2 | Prirast drobnice in prireja mesa (000 t)..... | 111 |
| 3.4.3 | Bilanca proizvodnje in porabe mesa drobnice (t, klavna masa)..... | 111 |
| 3.4.4 | Cene drobnice za zakol..... | 112 |
| 3.4.5 | Institucionalne cene in neposredne proračunske podpore za drobnico..... | 112 |
| 3.5 | Mleko..... | 113 |
| 3.5.1 | Proizvodnja kravjega mleka..... | 118 |
| 3.5.2 | Proizvodnja ovčjega in kozjega mleka..... | 119 |
| 3.5.3 | Skupna bilanca proizvodnje in porabe kravjega mleka (ekvivalent surovega mleka; 000 t)..... | 119 |
| 3.5.4 | Tržna bilanca proizvodnje in porabe mlečnih izdelkov – sveže in trajno mleko, fermentirani izdelki (000 t)..... | 120 |
| 3.5.5 | Tržna bilanca proizvodnje in porabe mlečnih izdelkov – smetana, sir in skuta, maslo (000 t)..... | 121 |
| 3.5.6 | Cene kravjega mleka in mlečnih izdelkov ter neposredna plačila..... | 122 |
| 3.6 | Jajca..... | 123 |
| 3.6.1 | Proizvodnja in prodaja jajc (000)..... | 126 |
| 3.6.2 | Bilanca proizvodnje in porabe jajc (t)..... | 126 |
| 3.6.3 | Cene jajc (EUR/000 kosov)..... | 127 |
| 3.7 | Konji..... | 128 |
| 3.7.1 | Zakol konj v klavnicah (000 t)..... | 128 |
| 3.7.2 | Bilanca proizvodnje in porabe konjskega mesa (t, klavna masa)..... | 128 |

| | | |
|-------|---|-----|
| 3.7.3 | Odkupne cene konj za zakol..... | 128 |
| 3.8 | Med..... | 129 |
| 3.8.1 | Pridelava in prodaja medu (t)..... | 129 |
| 3.8.2 | Bilanca pridelave in porabe medu (t)..... | 129 |
| 3.8.3 | Odkupne cene medu in drugih čebeljih pridelkov (EUR/t)..... | 129 |

1 UVOD

Pregled po kmetijskih trgih je dodatek k splošni oceni stanja kmetijstva v letu 2014. Splošni del obravnava kmetijstvo kot celoto, pregled po kmetijskih trgih pa tematiko zaokroža na ravni posameznega kmetijskega trga. V obeh delih so obravnavana podobna vsebinska področja, pomemben del obeh poročil pa so tudi podatkovne priloge. V primerjavi s splošnim delom so tu na enem mestu zbrane podrobnejše informacije za posamezne trge. Nekatera področja se v obeh poročilih prekrivajo, kljub temu pa je za celovit vpogled v stanje kmetijstva treba obravnavati oba dela skupaj.

Poročilo ločeno obravnava 15 pomembnejših kmetijskih trgov. V okviru vsakega trga so prikazani proizvodnja, zunanja trgovina, poraba (bilance proizvodnje in porabe za trge, kjer so te izdelane), cene, neposredni ukrepi kmetijske politike in spremembe ekonomskih rezultatov. Poudarek je na primerjavi leta 2014 s predhodnim letom. Spremembe v daljšem časovnem obdobju so večinoma prikazane grafično. Podatkovna priloga praviloma vsebuje podatke za obdobje od leta 2002 do 2014, poleg obravnavanih trgov pa tudi podatke za še nekatere druge proizvode (suhe stročnice, seme, konji, med), ki sicer niso posebej obdelani.

Poročilo je pripravljeno na podlagi podatkov Statističnega urada RS, podatkov Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Agencije RS za kmetijske trge in razvoj podeželja ter drugih uradnih virov, ki so bili na voljo do 31. maja 2015. Bilance proizvodnje in porabe kmetijskih proizvodov ter nekateri preračuni so pripravljene na Kmetijskem inštitutu Slovenije. Podatki o zunanji trgovini še niso končni, kar pa verjetno pomembno ne vpliva na glavne ugotovitve. Viri, uporabljeni pri pripravi pregleda po kmetijskih trgih, so navedeni v splošnem delu Poročila o stanju kmetijstva, živilstva, gozdarstva in ribištva v letu 2014.

Vsi vrednostni kazalci so prikazani v evrih. Serije podatkov, ki so izvorno izražene v tolarjih, so preračune v evre po povprečnem tečaju Banke Slovenije za posamezno leto.

2 RASTLINSKI PRIDELKI

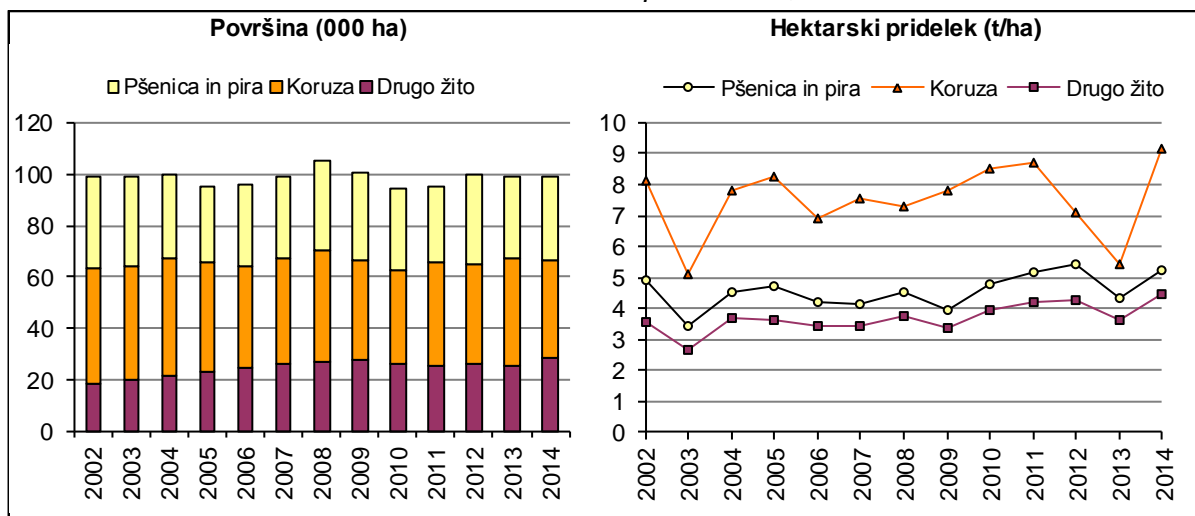
2.1 Žito

Delež žita v vrednosti kmetijske pridelave med leti niha. Od leta 2002 dalje je žito k vrednosti kmetijstva prispevalo med 5,2 in 9,5 % oziroma je bil njegov prispevek k vrednosti rastlinske pridelave od 10,0 % do 18,4 %. V letu 2014 je žito k skupni vrednosti kmetijske proizvodnje prispevalo 7,7 % oziroma 15,2 % k vrednosti rastlinske pridelave, kar je nekoliko več kot v povprečju zadnjih petih let.

Strukturne spremembe pri pridelavi žita, ki se kažejo v znatno manjšem številu kmetijskih gospodarstev (KMG), ki se ukvarjajo s pridelavo žita, in v večji povprečni površini žita na gospodarstvo, so se nadaljevala tudi v obdobju od 2010 do 2013. Po podatkih raziskave strukture kmetijskih gospodarstev se je v Sloveniji v letu 2013 s pridelavo žita ukvarjalo okoli 36 tisoč KMG ali dober odstotek manj kot v letu 2010. V obdobju od 2010 do 2013 se je povprečna površina žita na kmetijsko gospodarstvo povečala za 7 % in je obsegala 2,8 ha.

Žito je v Sloveniji najpomembnejša njivska kultura, saj je bilo v povprečju zadnjih petih let (2009–2013) z žitom zasejanih okoli 57 % njiv. Skupna površina žita se je v omenjenem obdobju gibala med 95 in 101 tisoč ha, setvena struktura pa se med posameznimi leti ni pomembneje spreminjala. So pa opazna majhna medletna nihaja v deležu površine pšenice in koruze za zrnje. V letu 2014 je bilo v setveni strukturi nekoliko manj koruze za zrnje (39 %; v letu 2013 42 %) in nekoliko več ječmena (19 %; v 2013 17 %), medtem ko je delež pšenice ostal na podobni ravni kot v letu prej (33 %; v 2013 32 %).

Slika 1: Površine in hektarski pridelki žita; 2002–2014



Vir: SURS

Površina žita je v letu 2014 z 99 tisoč ha ostala na ravni zadnjih dveh let. V primerjavi z letom 2013 se je povečala površina strnih žit, površina koruze za zrnje pa je bila manjša.

Preglednica 1: Pridelava žita; 2013 in 2014

| | Površina (ha) | | Indeks 2014/13 | Pridelek (t/ha) | | Indeks 2014/13 | Skupni pridelek (t) | | Indeks 2014/13 |
|--------------------|---------------|---------------|-------------------|-----------------|------------|-------------------|---------------------|----------------|-------------------|
| | 2013 | 2014 | | 2013 | 2014 | | 2013 | 2014 | |
| Žito skupaj | 98.972 | 99.456 | 100,5 | 4,6 | 6,5 | 141,1 | 457.339 | 648.643 | 141,8 |
| Od tega: | | | | | | | | | |
| Pšenica in pira | 31.759 | 33.124 | 104,3 | 4,4 | 5,2 | 120,2 | 138.235 | 173.245 | 125,3 |
| Koruza za zrnje | 41.857 | 38.331 | 91,6 | 5,4 | 9,1 | 168,9 | 226.634 | 350.583 | 154,7 |
| Ječmen | 17.314 | 18.482 | 106,7 | 4,0 | 4,9 | 121,3 | 69.303 | 89.700 | 129,4 |
| Rž | 1.489 | 1.640 | 110,1 | 3,4 | 4,1 | 122,0 | 5.012 | 6.737 | 134,4 |
| Oves | 1.203 | 1.364 | 113,4 | 2,6 | 3,3 | 126,3 | 3.107 | 4.448 | 143,2 |
| Tritikala | 3.490 | 4.229 | 121,2 | 3,6 | 4,7 | 131,0 | 12.641 | 20.068 | 158,8 |

Vir: SURS

Letina žita 2014 je bila pomembno boljša od izrazito podpovprečne letine v sušnem letu 2013. Vremenske razmere z zmernimi poletnimi temperaturami in zadostnimi količinami padavin so bile za rast koruze letos zelo ugodne. Težave so se začele ob spravilu, ki je bilo zaradi padavin in razmočenosti tal oteženo, pozneje pa so se začele tudi težave s toksini. Po podatkih SURS je bil v letu 2014 hektarski pridelek koruze rekordnih 9,1 t/ha, kar je 69 % več od izredno skromnega pridelka v letu 2013 in največ doslej. Tudi letina strnih žit je bila dobra. V primerjavi s podpovprečnimi pridelki v letu prej so bili v letu 2014 doseženi v povprečju za okoli petino večji hektarski pridelki, ki so bili od povprečja v letih 2009–2013 manjši med 10 in 15 %.

Zaradi izredno dobre letine vseh vrst se je skupni pridelek žita v letu 2014 povečal za 42 % in bil za 18 % večji od zadnjega petletnega obdobja.

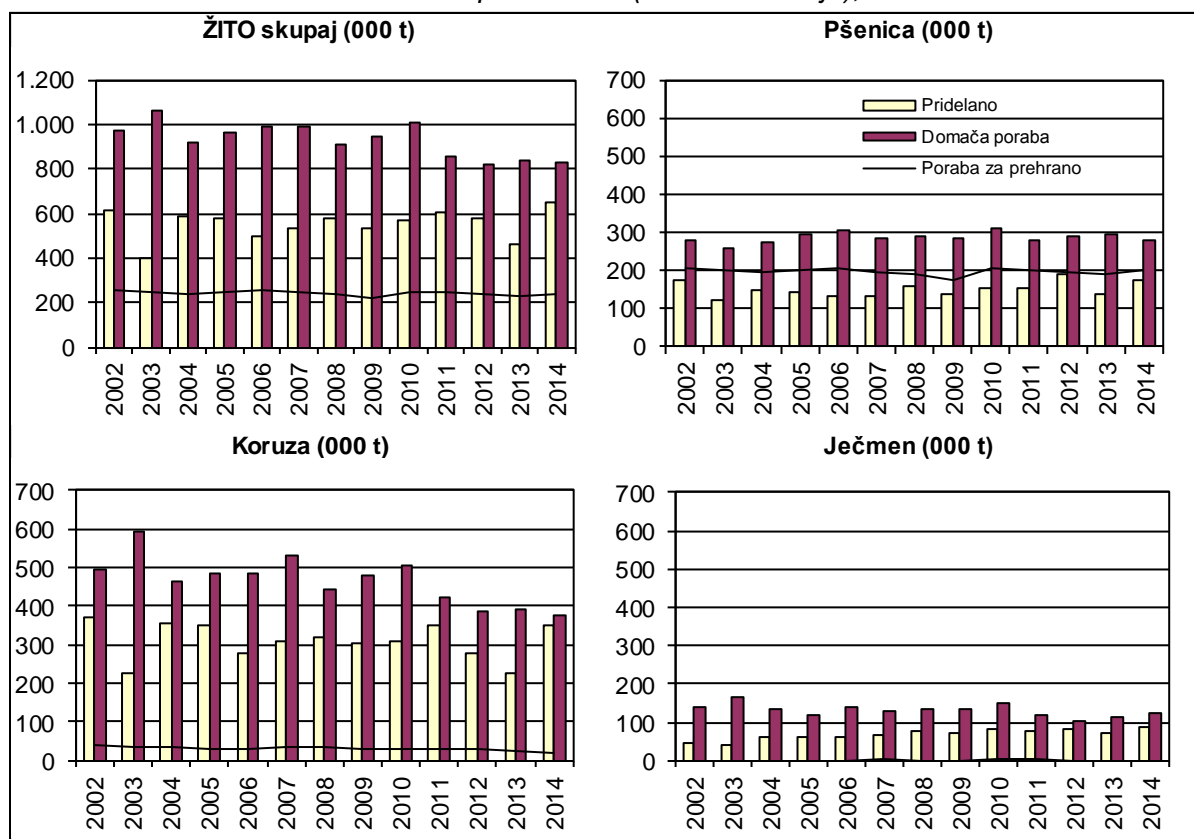
Po podatkih tržnega poročila ARSKTRP je bilo v času žetve skupaj prevzetih (odkupljenih) 101,3 tisoč ton krušne pšenice letine 2014¹, kar je za 19 % odstotkov več kot v letu 2013 in največ pšenice, odkar ARSKTRP spremlja odkup v Sloveniji.

V Sloveniji porabimo med 0,8 in 1 milijon ton žita letno, kar je več od domače pridelave. V zadnjih petih letih (2009–2013) se je okoli dve tretjini žita porabilo za krmo, od tega je bilo 67 % koruze. V enakem obdobju se je v povprečju 27 % žita porabilo za prehrano, od tega je bilo 82 % pšenice.

V letu 2014 je bila domača poraba žita 828 tisoč ton, kar je odstotek manj kot v letu 2013 in 7 % manj kot v povprečju zadnjih petih let. Poraba pšenice in koruze se je v letu 2014 zmanjšala za 5 % oziroma 3 %, medtem ko se je poraba ječmena povečala za 12 %. Za krmo je bilo po začasnih ocenah porabljenih 7 % manj, za prehrano pa okoli odstotek več žita kot v letu 2013. Ob skoraj nespremenjeni zunanjetrgovinski bilanci z žitom so bile zaradi nadpovprečne letine zaloge žita ob koncu leta 2014 večje za 22 %.

¹ Zajema le odkupovalce pšenice, ki so v preteklem letu prevzeli oziroma odkupili več kot 1.000 ton pšenice v času žetve.

Slika 2: Pridelava in poraba žita (ekvivalent zrnja); 2002–2014



Vir: SURS, KIS

Slovenija je v povprečju zadnjih petih let (2009–2013) v obliki zrnja, moke in predelanih proizvodov letno uvozila 454 tisoč ton žita, od tega med 70 in 75 % v obliki zrnja. V letu 2014 je bilo uvoženih 506 tisoč ton žita, od tega 220 tisoč ton pšenice, 206 tisoč ton koruze in 63 tisoč ton ječmena. Uvoz žita se je v letu 2014 v primerjavi s predhodnim letom povečal za 3 % in je bil po obsegu za 11 % nad povprečjem zadnjih petih let. V letu 2014 je bil izvoz žita za 8 % večji kot v letu prej in je povprečje zadnjih petih let presegel skoraj za četrtino. V letu 2014 je bilo izvoženega 185 tisoč ton žita, od tega 89 tisoč ton pšenice (+19 %) in 90 tisoč ton koruze. V zadnjih letih v strukturi izvoza prevladuje zrnje, medtem ko so pred letom 2005 prevladovali moka in predelani proizvodi.

Preglednica 2: Izvoz in uvoz žita v obliki zrnja; 2010–2014

| | IZVOZ (t) | | | | | UVOZ (t) | | | | |
|--------------------------------------|----------------|----------------|----------------|----------------|----------------|----------------|----------------|----------------|----------------|----------------|
| | 2010 | 2011 | 2012 | 2013 | 2014* | 2010 | 2011 | 2012 | 2013 | 2014* |
| Žito skupaj z rižem, od tega: | 110.133 | 104.970 | 164.644 | 150.194 | 149.898 | 305.685 | 385.131 | 290.315 | 370.735 | 378.604 |
| – pšenica | 35.995 | 12.383 | 65.046 | 54.011 | 54.503 | 106.156 | 157.977 | 101.391 | 144.036 | 142.922 |
| – ječmen | 4.880 | 7.138 | 8.161 | 4.847 | 5.412 | 31.013 | 30.213 | 15.718 | 19.719 | 34.296 |
| – koruza | 67.032 | 82.927 | 88.356 | 88.756 | 87.248 | 149.764 | 175.514 | 152.243 | 189.535 | 180.257 |
| – riž | 1.806 | 1.607 | 1.726 | 1.663 | 1.733 | 8.681 | 9.625 | 8.810 | 8.206 | 8.718 |

* začasni podatki

Vir: SURS, preračuni KIS

Stopnja samooskrbe z žitom je bila v letu 2014 najvišja doslej in se je v primerjavi z letom prej, ko je bila najnižja po letu 2007, zvišala s 55 na 78 %. Na zvišanje stopnje samooskrbe z žitom je najpomembneje vplivala višja stopnja samooskrbe s koruzo, ki je bila predvsem zaradi rekordne letine koruze višja za 35 odstotnih točk, pomembno višji pa sta bili tudi stopnji samooskrbe dveh najpomembnejših strnih žit, pšenice za 15 odstotnih točk in ječmena za 10 odstotnih točk.

Poraba pšenice za prehrano na prebivalca se je v letu 2014 po treh letih zmanjševanja povečala za 5 % in je za dobra 2 % preseгла povprečje zadnjih petih let, ki znaša 70,0 kg v ekvivalentu moke.

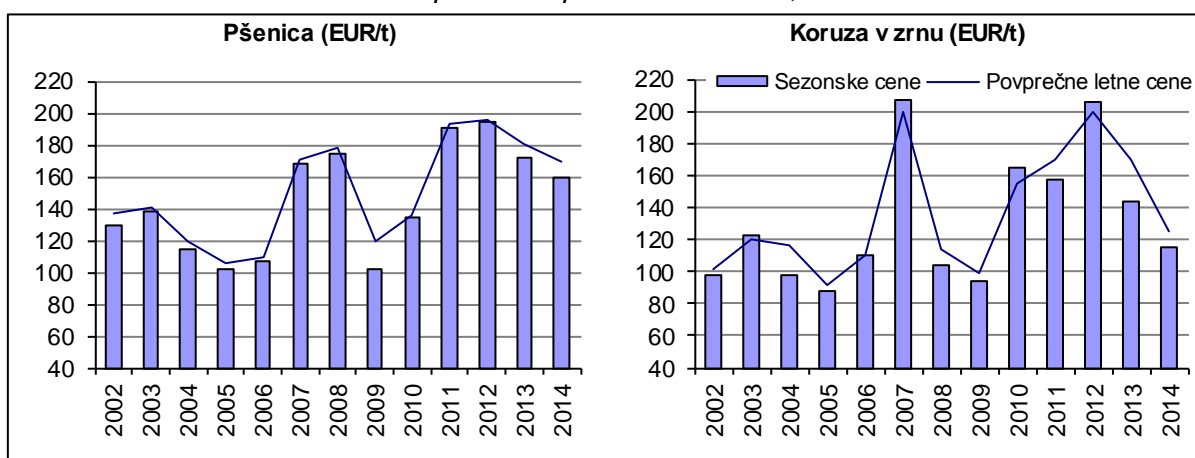
Preglednica 3: Poraba žita na prebivalca in stopnja samooskrbe z žitom; 2010–2014

| | Poraba na prebivalca (kg) | | | | | Stopnja samooskrbe (%) | | | | |
|--------------------|---------------------------|-------------|-------------|-------------|-------------|------------------------|-------------|-------------|-------------|-------------|
| | 2010 | 2011 | 2012 | 2013 | 2014* | 2010 | 2011 | 2012 | 2013 | 2014* |
| Žito skupaj | 90,1 | 87,6 | 85,4 | 83,0 | 84,7 | 56,6 | 71,1 | 70,2 | 54,7 | 78,3 |
| – pšenica | 74,7 | 72,5 | 70,5 | 68,2 | 71,5 | 49,3 | 54,9 | 64,8 | 46,8 | 61,8 |
| – koruza | 9,4 | 10,0 | 9,9 | 9,3 | 6,4 | 61,5 | 82,4 | 71,5 | 57,9 | 92,6 |
| – ječmen | 0,6 | 0,6 | 0,5 | 0,5 | 0,5 | 54,3 | 68,0 | 81,3 | 62,0 | 71,9 |

* začasni podatki
Vir: SURS, KIS

V zadnjih letih so cene žita na mednarodnih trgih zelo nihale, njihove spremembe pa so se hitro odrazile tudi na odkupnih cenah v Sloveniji.

Slika 3: Odkupne cene pšenice in koruze; 2002–2014



Vir: SURS, preračuni KIS

Odkupne cene žita v Sloveniji so bile tudi v letu 2014 v skladu z mednarodnim gibanjem in so bile nižje kot v letu prej. Po podatkih SURS se je povprečna letna odkupna cena pšenice znižala za 7 % in je znašala 169,1 EUR/t, vendar je kljub znižanju za slabe 3 % preseгла povprečje zadnjih petih let. V mesecih največjega odkupa (julij–september) letine 2014 je bila odkupna (sezonska) cena pšenice 159,7 EUR/t oziroma 7 % nižja kot v letu prej. Intenzivna nihanja odkupnih cen se v zadnjih letih še izraziteje kot pri pšenici izražajo pri koruzi. Pridelovalci koruze so za svoje zrnje v povprečju leta 2014 dobili le 125,3 EUR/t oziroma kar 25 % manj kot v letu prej. Nižja kot v letu prej pa je bila tudi odkupna cena koruze v času spravila 114,5 EUR/t (– 21 %).

Preglednica 4: Parametri kakovosti pšenice; 2010–2014

| | Dejanska kakovost | | | | |
|------------------------------|-------------------|--------|--------|--------|--------|
| | 2010 | 2011 | 2012 | 2013 | 2014 |
| Vlaga (%) | 12,64 | 12,81 | 11,69 | 12,35 | 12,94 |
| Surove beljakovine (%) | 13,14 | 12,53 | 12,83 | 13,58 | 12,75 |
| Hektolitrska masa (kg/100 l) | 79,4 | 80,7 | 79,6 | 80,5 | 78,8 |
| Število padanja (FN) | 293,74 | 293,47 | 334,19 | 340,57 | 326,18 |
| Primesi (%) | 3,8 | 2,9 | 3,3 | 2,9 | 2,8 |
| Sedimentacija | : | : | : | : | 38,0 |

Vir: MKGP, ARSKTRP

Po skromni letini pšenice 2013 je bila letina 2014 količinsko veliko boljša, vendar so bili parametri kakovosti pšenice zaradi veliko padavin slabši kot v letu prej in so bili slabši tudi od povprečnih vrednosti zadnjih petih let. V času žetve letine 2014, med 27. in 35. tednom, se je

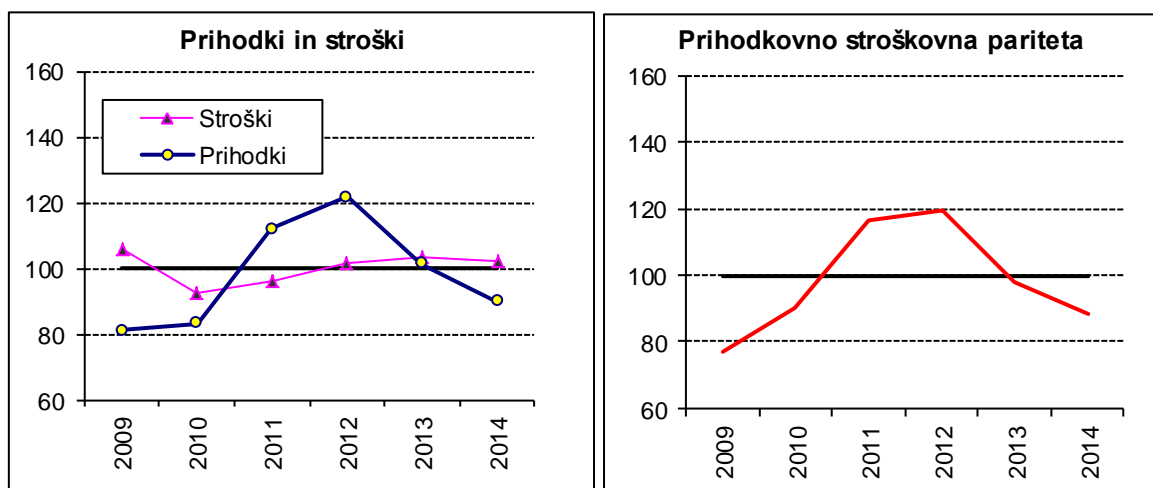
po podatkih ARSKTRP odkupna cena pšenice gibala od 161,3 do 174,8 EUR/t in je v povprečju znašala 164,1 EUR/t, kar je za 11 % manj kot v času žetve letine 2013.

Od leta 2000 do 2006 so bila neposredna plačila na površino sestavni del tržne ureditve za žito. Od leta 2007 dalje, ko so bile z izvedeno reformo neposrednih plačil uvedene plačilne pravice, so imeli upravičenci na podlagi dodeljenih plačilnih pravic možnost pridobiti regionalno enotno plačilo za njive, ki je bilo v letu 2014 še zadnjič izplačano v skladu z usmeritvami skupne kmetijske politike v programskem obdobju 2007–2013. Pridelovalci so od leta 2006 dalje upravičeni do regresiranja zavarovanja, ki se je v letu 2014 znižalo s 50 na 40 % zavarovalne premije, uveljavljajo pa lahko tudi pravico do vračila dela trošarine za gorivo, porabljeno v kmetijstvu, ki od leta 2009 znaša 70 % plačane trošarine.

Ekonomske razmere pri pridelavi žita so se v letu 2014 zaradi nizkih cen poslabšale, vendar je dobra letina delno ublažila negativne trende v ekonomičnosti pridelave.

Po ocenah na podlagi modelnih izračunov, ki veljajo za čas spravila letine, se je prihodek pri strnem žitu (odkupna cena v času spravila, povečana za regionalno plačilo in vračilo trošarine) v primerjavi s predhodnim letom znižal med 4 in 6 %, skupni stroški pa so bili nižji za 2 do 3 %. V času spravila letine 2014 je bila odkupna cena pšenice 7 % nižja, odkupna cena ječmena pa za 11 % nižja kot v enakem obdobju leta 2013. Podobno kot v zadnjih letih so na gibanje stroškov pridelave pšenice in ječmena najbolj vplivali stroški gnojil in v letu 2014 tudi stroški strojnih storitev. V primerjavi z letino 2013 so bila gnojila cenejša za okoli 9 %, stroški domačih stojnih storitev pa so bili zaradi nižjih cen goriva nižji za 3 %.

Slika 4: Osnovni ekonomski kazalci pri pridelavi pšenice (indeks; povprečje 2009–2013 = 100)



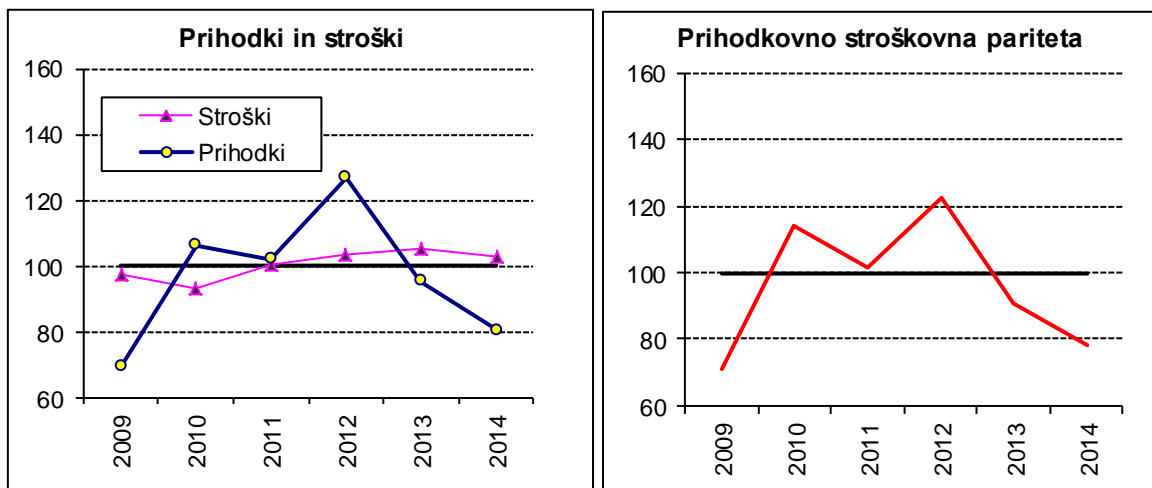
Vir: Modelne kalkulacije KIS

Večje znižanje odkupne cene v primerjavi z znižanjem stroškov pridelave letine 2014 je povzročilo poslabšanje cenovno stroškovnih razmerij. Cenovno stroškovna pariteta se je rahlo znižala, a ostaja na povprečju zadnjih petih let. Količinsko lahko letino pšenice in ječmena 2014 ocenimo kot dobro, medtem ko je bila kakovostno letina pšenice med slabšimi v zadnjih letih. Ekonomičnost pridelave pšenice in ječmena je po podatkih na podlagi letine in odkupnih cen ostala vsaj na ravni lanske, saj so se neugodne ekonomske razmere (padec odkupnih cen) vsaj delno izravnale z dobro letino.

Po letu 2007 je prišlo do velikih medletnih nihanj v ekonomičnosti pridelave koruze, ko so se izmenjevala izrazito ugodna in neugodna leta. Za leto 2014 ocene na podlagi modelnih izračunov in letine kažejo, da se je ekonomski položaj tržnih pridelovalcev koruze zaradi izrazito nizkih odkupnih cen kljub rekordnemu pridelku le rahlo izboljšal in ostaja, podobno kot v letu 2013, neugoden.

Podatki SURS kažejo, da so bile v času spravila letine 2014 odkupne cene koruze za zrnje za okoli dve petini nižje kot v enakem obdobju v letu prej, stroški pridelave pa so bili nižji za 2 %. V letu 2014 so gibanje stroškov pridelave koruze zaznamovale za 8 % nižje cene gnojil in za 2 % nižji stroški strojnih storitev.

Slika 5: Osnovni ekonomski kazalci pri pridelavi koruze (indeks; povprečje 2009–2013 = 100)



Vir: Modelne kalkulacije KIS

Ekonomski rezultati pridelovalcev koruze so se glede na zelo dobro letino in gibanje odkupnih cen (–20 %) in stroškov (–2 %) v primerjavi z zelo slabim letom 2013 nekoliko izboljšali, vendar ostajajo zaradi nizke ravni cen slabi.

2.1.1 Površina in pridelek žita

| | 2002 | 2003 | 2004 | 2005 | 2006 | 2007 | 2008 | 2009 | 2010 | 2011 | 2012 | 2013 | 2014 | Indeks 2014/13 |
|----------------------------------|---------|---------|---------|---------|---------|---------|---------|---------|---------|---------|---------|---------|---------|-------------------|
| POVRŠINA (ha) | | | | | | | | | | | | | | |
| Osnovna površina | 98.277 | 98.286 | 99.345 | 94.637 | 95.951 | 98.586 | 105.016 | 100.173 | 93.941 | 94.125 | 98.377 | 97.830 | 98.293 | 100,5 |
| Pospravljena površina | 99.414 | 99.305 | 99.775 | 95.547 | 96.186 | 99.275 | 105.564 | 100.866 | 94.760 | 94.979 | 99.733 | 98.972 | 99.456 | 100,5 |
| Pšenica in pira | 35.729 | 35.585 | 32.385 | 30.059 | 32.083 | 32.040 | 35.413 | 34.534 | 31.946 | 29.665 | 34.586 | 31.759 | 33.124 | 104,3 |
| Rž | 620 | 630 | 1.109 | 1.320 | 766 | 820 | 714 | 892 | 796 | 808 | 902 | 1.489 | 1.640 | 110,1 |
| Ječmen | 12.392 | 13.789 | 15.324 | 15.451 | 17.044 | 18.532 | 19.229 | 20.089 | 18.730 | 17.477 | 17.967 | 17.314 | 18.482 | 106,7 |
| Oves | 2.014 | 1.964 | 1.854 | 2.731 | 2.471 | 2.332 | 1.887 | 1.773 | 1.773 | 1.842 | 1.369 | 1.203 | 1.364 | 113,4 |
| Koruza za zrnje | 45.525 | 44.137 | 45.996 | 42.369 | 39.839 | 40.906 | 43.698 | 38.611 | 36.433 | 40.185 | 39.166 | 41.857 | 38.331 | 91,6 |
| Tritikala | 1.661 | 1.820 | 2.124 | 1.986 | 2.869 | 3.091 | 3.241 | 3.399 | 3.477 | 3.347 | 3.640 | 3.490 | 4.229 | 121,2 |
| Proso | 276 | 611 | 339 | 627 | 168 | 344 | 247 | 136 | 199 | 203 | 199 | 169 | 229 | 135,5 |
| – glavni posevek | 67 | 115 | 277 | 306 | 120 | 113 | 137 | 84 | 95 | 58 | 62 | 67 | 105 | 156,7 |
| – strniščni posevek | 209 | 495 | 62 | 321 | 48 | 231 | 110 | 52 | 104 | 145 | 137 | 102 | 124 | 121,6 |
| Ajda | 1.169 | 689 | 578 | 811 | 547 | 809 | 761 | 1.044 | 1.198 | 1.180 | 1.676 | 1.401 | 1.551 | 110,7 |
| – glavni posevek | 241 | 166 | 210 | 222 | 360 | 351 | 323 | 403 | 482 | 471 | 457 | 362 | 512 | 141,4 |
| – strniščni posevek | 928 | 523 | 368 | 589 | 187 | 458 | 438 | 641 | 716 | 709 | 1.219 | 1.039 | 1.039 | 100,0 |
| Drugo žito | 28 | 80 | 66 | 193 | 399 | 401 | 374 | 388 | 208 | 272 | 228 | 290 | 506 | 174,5 |
| HEKTARSKI PRIDELEK (t/ha) | | | | | | | | | | | | | | |
| Žito skupaj | 6,1 | 4,0 | 5,8 | 6,0 | 5,1 | 5,4 | 5,5 | 5,3 | 6,0 | 6,4 | 5,8 | 4,6 | 6,5 | 141,1 |
| Pšenica in pira | 4,9 | 3,5 | 4,5 | 4,7 | 4,2 | 4,2 | 4,5 | 4,0 | 4,8 | 5,2 | 5,4 | 4,4 | 5,2 | 120,2 |
| Rž | 3,3 | 2,2 | 3,1 | 3,1 | 2,8 | 3,1 | 2,9 | 2,6 | 3,4 | 3,5 | 3,8 | 3,4 | 4,1 | 122,0 |
| Ječmen | 3,9 | 2,9 | 3,9 | 4,0 | 3,6 | 3,7 | 4,0 | 3,5 | 4,3 | 4,5 | 4,7 | 4,0 | 4,9 | 121,3 |
| Oves | 2,9 | 1,9 | 2,9 | 2,8 | 2,5 | 2,4 | 2,6 | 2,4 | 2,9 | 3,2 | 3,2 | 2,6 | 3,3 | 126,3 |
| Koruza za zrnje | 8,2 | 5,1 | 7,8 | 8,3 | 6,9 | 7,5 | 7,3 | 7,8 | 8,5 | 8,7 | 7,1 | 5,4 | 9,1 | 168,9 |
| Tritikala | 4,0 | 3,0 | 4,2 | 4,0 | 3,8 | 3,9 | 4,1 | 4,0 | 4,0 | 4,4 | 4,4 | 3,6 | 4,7 | 131,0 |
| Proso | 1,8 | 1,0 | 1,7 | 1,4 | 1,7 | 1,6 | 1,3 | 1,2 | 1,5 | 1,4 | 1,2 | 1,1 | 1,8 | 160,9 |
| – glavni posevek | 1,8 | 1,4 | 1,8 | 1,5 | 1,4 | 1,2 | 1,3 | 1,1 | 1,2 | 1,6 | 1,6 | 1,2 | 2,3 | 194,7 |
| – strniščni posevek | 1,9 | 0,8 | 1,2 | 1,4 | 2,6 | 1,8 | 1,2 | 1,3 | 1,8 | 1,3 | 1,0 | 1,1 | 1,4 | 128,9 |
| Ajda | 1,1 | 0,8 | 0,9 | 1,8 | 0,9 | 0,9 | 1,0 | 1,0 | 1,1 | 1,1 | 0,8 | 0,8 | 0,8 | 109,8 |
| – glavni posevek | 1,2 | 0,7 | 1,0 | 1,1 | 1,0 | 1,0 | 1,2 | 1,1 | 1,2 | 1,2 | 0,9 | 0,7 | 0,9 | 138,4 |
| – strniščni posevek | 1,0 | 0,9 | 0,9 | 2,1 | 0,6 | 0,9 | 0,8 | 0,8 | 1,1 | 1,0 | 0,8 | 0,8 | 0,8 | 99,9 |
| Drugo žito | 3,4 | 2,6 | 3,2 | 3,5 | 3,1 | 2,5 | 3,4 | 3,3 | 2,6 | 3,1 | 4,3 | 4,0 | 4,3 | 106,7 |
| PRIDELEK (t) | | | | | | | | | | | | | | |
| Žito skupaj | 610.726 | 398.748 | 583.173 | 576.287 | 493.560 | 531.888 | 579.634 | 532.845 | 568.846 | 607.798 | 576.407 | 457.339 | 648.643 | 141,8 |
| Pšenica in pira | 174.868 | 122.920 | 146.829 | 141.293 | 134.449 | 133.339 | 160.297 | 136.905 | 153.481 | 153.575 | 188.065 | 138.235 | 173.245 | 125,3 |
| Rž | 2.038 | 1.368 | 3.486 | 4.092 | 2.126 | 2.509 | 2.080 | 2.318 | 2.676 | 2.843 | 3.422 | 5.012 | 6.737 | 134,4 |
| Ječmen | 48.135 | 39.733 | 59.729 | 61.239 | 61.623 | 67.904 | 76.788 | 70.793 | 80.120 | 79.386 | 84.727 | 69.303 | 89.700 | 129,4 |
| Oves | 5.885 | 3.647 | 5.296 | 7.629 | 6.285 | 5.547 | 4.987 | 4.260 | 5.168 | 5.818 | 4.351 | 3.107 | 4.448 | 143,2 |
| Koruza za zrnje | 371.365 | 224.223 | 357.621 | 351.168 | 276.106 | 308.259 | 319.902 | 302.600 | 311.117 | 349.030 | 277.358 | 226.634 | 350.583 | 154,7 |
| Tritikala | 6.567 | 5.501 | 8.893 | 7.846 | 10.946 | 12.032 | 13.260 | 13.532 | 14.067 | 14.767 | 15.917 | 12.641 | 20.068 | 158,8 |
| Proso | 509 | 586 | 580 | 898 | 285 | 542 | 315 | 159 | 302 | 285 | 237 | 189 | 412 | 218,0 |
| – glavni posevek | 120 | 165 | 506 | 456 | 162 | 130 | 182 | 90 | 113 | 91 | 100 | 78 | 238 | 305,1 |
| – strniščni posevek | 389 | 421 | 74 | 442 | 123 | 412 | 133 | 69 | 189 | 194 | 137 | 111 | 174 | 156,8 |
| Ajda | 1.264 | 560 | 528 | 1.453 | 497 | 761 | 732 | 994 | 1.370 | 1.245 | 1.341 | 1.052 | 1.279 | 121,6 |
| – glavni posevek | 291 | 114 | 211 | 242 | 376 | 360 | 395 | 458 | 565 | 571 | 404 | 238 | 466 | 195,8 |
| – strniščni posevek | 973 | 446 | 317 | 1.211 | 121 | 401 | 337 | 535 | 805 | 674 | 937 | 814 | 813 | 99,9 |
| Drugo žito | 95 | 210 | 211 | 669 | 1.243 | 995 | 1.273 | 1.284 | 545 | 849 | 989 | 1.166 | 2.171 | 186,2 |

Vir: SURS

2.1.2 Pridelava žita za seme

| | 2002 | 2003 | 2004 | 2005 | 2006 | 2007 | 2008 | 2009 | 2010 | 2011 | 2012 | 2013 | 2014 | Indeks 2014/13 |
|-------------------------------|---------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|-------------------|
| POTRJENA POVRŠINA (ha) | | | | | | | | | | | | | | |
| Žito skupaj | 2.033 | 2.083 | 2.007 | 1.690 | 1.538 | 1.685 | 1.743 | 1.704 | 1.321 | 1.410 | 1.335 | 1.177 | 1.131 | 96,2 |
| Pšenica | 1.404 | 1.275 | 1.065 | 1.038 | 987 | 1.023 | 1.011 | 1.106 | 819 | 862 | 841 | 722 | 641 | 88,8 |
| Rž | 15 | 0 | 11 | 19 | 12 | 35 | 37 | 6 | 9 | 7 | 7 | 11 | 33 | 287,5 |
| Ječmen | 320 | 451 | 472 | 385 | 351 | 401 | 491 | 353 | 394 | 326 | 369 | 329 | 303 | 92,0 |
| Oves | 27 | 30 | 55 | 23 | 32 | 62 | 24 | 28 | 38 | 18 | 16 | 17 | 17 | 102,3 |
| Koruza | 195 | 223 | 299 | 143 | 89 | 64 | 56 | 52 | 47 | 54 | 38 | 42 | 23 | 53,9 |
| Tritikala | 59 | 85 | 90 | 71 | 36 | 52 | 73 | 72 | 15 | 13 | 17 | 55 | 49 | 88,8 |
| Proso | 5 | 3 | 0 | 0 | 3 | 8 | 0 | 0 | 0 | 27 | 0 | 0 | 19 | |
| Ajda | 8 | 17 | 15 | 10 | 28 | 42 | 50 | 86 | 0 | 102 | 48 | : | 47 | |
| POTRJEN PRIDELEK (t) | | | | | | | | | | | | | | |
| Žito skupaj | 10.152 | 8.371 | 8.584 | 7.841 | 6.983 | 7.935 | 8.870 | 7.455 | 7.055 | 7.203 | 7.801 | 6.409 | 6.501 | 101,4 |
| Pšenica | 7.640 | 5.653 | 5.176 | 5.255 | 4.903 | 5.197 | 5.442 | 5.189 | 4.554 | 5.133 | 5.385 | 4.225 | 3.902 | 92,3 |
| Rž | 49 | 0 | 34 | 68 | 43 | 111 | 120 | 14 | 29 | 31 | 28 | 41 | 185 | 444,9 |
| Ječmen | 1.581 | 2.029 | 2.004 | 1.836 | 1.610 | 1.975 | 2.661 | 1.649 | 2.135 | 1.767 | 2.124 | 1.756 | 1.915 | 109,1 |
| Oves | 108 | 95 | 212 | 93 | 103 | 201 | 97 | 112 | 142 | 83 | 64 | 46 | 84 | 181,7 |
| Koruza | 503 | 286 | 770 | 272 | 159 | 147 | 187 | 123 | 129 | : | 70 | 40 | 71 | 178,3 |
| Tritikala | 250 | 289 | 379 | 310 | 146 | 245 | 332 | 316 | 66 | 67 | 89 | 301 | 280 | 93,2 |
| Proso | 10 | 4 | 0 | 0 | 5 | 20 | 0 | 0 | 0 | 35 | 0 | 0 | 26 | |
| Ajda | 11 | 15 | 9 | 7 | 14 | 39 | 32 | 53 | 0 | 86 | 41 | : | 38 | |

Vir: KIS (Služba za uradno potrjevanje semenskega in sadilnega materiala kmetijskih rastlin)

2.1.3 Odkup žita (t)

| | 2002 | 2003 | 2004 | 2005 | 2006 | 2007 | 2008 | 2009 | 2010 | 2011 | 2012 | 2013 | 2014 | Indeks 2014/13 |
|------------------------------|---------|--------|--------|--------|--------|--------|--------|--------|--------|--------|--------|--------|--------|-------------------|
| Pšenica, brez semenske | 111.935 | 86.648 | 74.267 | 65.852 | 48.198 | 49.792 | 51.641 | 54.932 | 62.343 | 71.342 | 96.073 | 64.573 | 82.178 | 127,3 |
| Ječmen, krmni | 1.114 | 672 | 3.747 | 2.476 | 2.261 | 3.095 | 5.656 | 3.029 | 6.056 | 6.707 | 9.282 | 5.479 | 6.429 | 117,3 |
| Koruza v zrnu, brez semenske | 28.367 | 22.110 | 39.485 | 31.598 | 25.610 | 44.140 | 46.620 | 68.451 | 59.201 | 64.775 | 59.311 | 42.610 | 84.358 | 198,0 |

Vir: SURS

2.1.4 Bilanca proizvodnje in porabe žita (ekvivalent zrnja; 000 t)

| Koledarsko leto | 2002 | 2003 | 2004 | 2005 | 2006 | 2007 | 2008 | 2009 | 2010 | 2011 | 2012 | 2013 | 2014* | Indeks 2014/13 |
|----------------------------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------------|
| Pridelano | 610,7 | 398,7 | 583,2 | 576,3 | 493,6 | 531,9 | 579,6 | 532,8 | 568,8 | 607,8 | 576,4 | 457,3 | 648,6 | 141,8 |
| Začetne zaloge | 584,1 | 669,0 | 465,2 | 671,3 | 700,3 | 701,5 | 756,3 | 831,2 | 740,3 | 584,6 | 715,7 | 687,0 | 630,0 | 91,7 |
| Uvoz | 457,1 | 466,3 | 557,7 | 444,1 | 546,2 | 552,7 | 470,2 | 422,2 | 428,5 | 510,3 | 414,7 | 492,4 | 505,5 | 102,7 |
| Izvoz | 10,7 | 8,8 | 12,8 | 31,5 | 52,3 | 37,1 | 62,6 | 104,8 | 147,1 | 132,0 | 199,1 | 171,1 | 185,3 | 108,3 |
| Končne zaloge | 669,0 | 465,2 | 671,3 | 700,3 | 701,5 | 756,3 | 831,2 | 740,3 | 584,6 | 715,7 | 687,0 | 630,0 | 770,8 | 122,3 |
| Domača poraba | 972,2 | 1.060,1 | 922,0 | 960,0 | 986,2 | 992,7 | 912,3 | 941,1 | 1.005,9 | 855,0 | 820,8 | 835,6 | 828,1 | 99,1 |
| – krma | 606,9 | 710,0 | 576,5 | 611,3 | 631,6 | 645,8 | 582,9 | 643,4 | 678,9 | 525,2 | 502,9 | 529,3 | 490,6 | 92,7 |
| – seme | 17,1 | 17,6 | 17,0 | 16,7 | 17,4 | 18,0 | 19,1 | 19,0 | 17,8 | 17,0 | 18,7 | 17,8 | 18,7 | 105,2 |
| – industrijski nameni | 59,8 | 58,2 | 51,1 | 49,5 | 52,1 | 44,0 | 35,6 | 27,7 | 31,5 | 36,8 | 34,8 | 32,0 | 37,8 | 118,1 |
| – izgube | 36,5 | 27,4 | 38,8 | 34,4 | 33,0 | 34,7 | 33,5 | 29,0 | 29,6 | 33,8 | 27,0 | 25,3 | 46,7 | 184,5 |
| – poraba za prehrano | 251,9 | 246,8 | 238,5 | 248,1 | 252,0 | 250,2 | 241,2 | 222,1 | 248,1 | 242,3 | 237,4 | 231,2 | 234,3 | 101,3 |
| Poraba za prehrano** | 186,7 | 183,2 | 176,9 | 184,1 | 186,7 | 185,6 | 179,2 | 164,8 | 184,7 | 179,7 | 175,6 | 170,8 | 174,5 | 102,2 |
| Poraba na prebivalca (kg) | 93,5 | 91,8 | 88,6 | 92,0 | 93,0 | 91,9 | 88,6 | 80,7 | 90,1 | 87,6 | 85,4 | 83,0 | 84,7 | 102,1 |
| Stopnja samooskrbe (%) | 62,8 | 37,6 | 63,3 | 60,0 | 50,0 | 53,6 | 63,5 | 56,6 | 56,6 | 71,1 | 70,2 | 54,7 | 78,3 | |

* začasni podatki

** v ekvivalentu moke

Vir: SURS, KIS

2.1.5 Bilanca proizvodnje in porabe pšenice (ekvivalent zrnja; 000 t)

| Koledarsko leto | 2002 | 2003 | 2004 | 2005 | 2006 | 2007 | 2008 | 2009 | 2010 | 2011 | 2012 | 2013 | 2014* | Indeks 2014/13 |
|----------------------------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------------|
| Pridelano | 174,9 | 122,9 | 146,8 | 141,3 | 134,4 | 133,3 | 160,3 | 136,9 | 153,5 | 153,6 | 188,1 | 138,2 | 173,2 | 125,3 |
| Začetne zaloge | 171,9 | 160,2 | 121,4 | 158,9 | 161,0 | 183,2 | 198,5 | 252,1 | 229,6 | 175,0 | 235,4 | 204,6 | 187,4 | 91,6 |
| Uvoz | 97,1 | 104,1 | 172,6 | 161,0 | 200,2 | 185,1 | 195,1 | 172,8 | 175,9 | 225,6 | 171,1 | 214,4 | 220,2 | 102,7 |
| Izvoz | 6,8 | 5,8 | 8,3 | 6,1 | 6,6 | 17,1 | 10,8 | 46,5 | 72,8 | 39,2 | 99,6 | 74,7 | 88,6 | 118,7 |
| Končne zaloge | 160,2 | 121,4 | 158,9 | 161,0 | 183,2 | 198,5 | 252,1 | 229,6 | 175,0 | 235,4 | 204,6 | 187,4 | 212,0 | 113,1 |
| Domača poraba | 276,8 | 260,1 | 273,6 | 294,2 | 305,8 | 286,1 | 291,0 | 285,7 | 311,2 | 279,5 | 290,3 | 295,2 | 280,3 | 94,9 |
| – krma | 52,1 | 43,6 | 60,7 | 76,3 | 82,0 | 70,8 | 79,0 | 92,1 | 88,3 | 60,5 | 76,4 | 87,7 | 62,7 | 71,5 |
| – seme | 10,7 | 10,7 | 9,7 | 9,0 | 9,6 | 9,6 | 10,6 | 10,4 | 9,6 | 8,9 | 10,4 | 9,5 | 9,9 | 104,3 |
| – industrijski nameni | 0,01 | 0,01 | 0,01 | 0,00 | 0,00 | 0,00 | 0,01 | 0,01 | 0,01 | 0,01 | 0,02 | 0,02 | 0,02 | 124,7 |
| – izgube | 7,8 | 6,1 | 9,3 | 8,5 | 9,5 | 8,6 | 10,0 | 7,6 | 7,6 | 9,7 | 7,6 | 7,5 | 8,7 | 115,6 |
| – poraba za prehrano | 206,3 | 199,7 | 193,9 | 200,4 | 204,7 | 197,1 | 191,4 | 175,7 | 205,8 | 200,4 | 195,9 | 190,4 | 198,9 | 104,5 |
| Poraba za prehrano** | 153,6 | 148,7 | 144,2 | 148,5 | 151,2 | 146,2 | 142,3 | 130,5 | 153,1 | 148,8 | 144,9 | 140,5 | 147,5 | 105,0 |
| Poraba na prebivalca (kg) | 77,0 | 74,5 | 72,2 | 74,2 | 75,3 | 72,4 | 70,3 | 63,9 | 74,7 | 72,5 | 70,5 | 68,2 | 71,5 | 104,9 |
| Stopnja samooskrbe (%) | 63,2 | 47,3 | 53,7 | 48,0 | 44,0 | 46,6 | 55,1 | 47,9 | 49,3 | 54,9 | 64,8 | 46,8 | 61,8 | |

* začasni podatki

** v ekvivalentu moke

Vir: SURS, KIS

2.1.6 Bilanca proizvodnje in porabe koruze (ekvivalent zrnja; 000 t)

| Koledarsko leto | 2002 | 2003 | 2004 | 2005 | 2006 | 2007 | 2008 | 2009 | 2010 | 2011 | 2012 | 2013 | 2014* | Indeks 2014/13 |
|----------------------------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------------|
| Pridelano | 371,4 | 224,2 | 357,6 | 351,2 | 276,1 | 308,3 | 319,9 | 302,6 | 311,1 | 349,0 | 277,4 | 226,6 | 350,6 | 154,7 |
| Začetne zaloge | 282,0 | 372,2 | 233,0 | 387,1 | 397,5 | 375,1 | 406,3 | 423,9 | 371,4 | 290,0 | 341,6 | 328,3 | 295,3 | 90,0 |
| Uvoz | 217,6 | 235,2 | 263,4 | 169,8 | 228,5 | 273,1 | 188,1 | 178,0 | 182,3 | 210,4 | 186,6 | 221,7 | 205,8 | 92,8 |
| Izvoz | 2,4 | 2,5 | 4,0 | 23,3 | 43,0 | 18,6 | 47,9 | 55,3 | 68,7 | 84,4 | 89,6 | 90,1 | 89,7 | 99,6 |
| Končne zaloge | 372,2 | 233,0 | 387,1 | 397,5 | 375,1 | 406,3 | 423,9 | 371,4 | 290,0 | 341,6 | 328,3 | 295,3 | 383,5 | 129,8 |
| Domača poraba | 496,3 | 596,2 | 462,9 | 487,3 | 484,0 | 531,4 | 442,5 | 477,7 | 506,1 | 423,4 | 387,7 | 391,2 | 378,6 | 96,8 |
| – krma | 411,4 | 519,2 | 382,2 | 411,5 | 410,9 | 462,0 | 388,3 | 427,3 | 451,7 | 364,7 | 332,9 | 339,5 | 316,2 | 93,1 |
| – seme | 2,1 | 2,2 | 2,2 | 2,2 | 2,0 | 2,0 | 2,1 | 1,9 | 1,9 | 2,0 | 2,0 | 2,2 | 2,0 | 94,4 |
| – industrijski nameni | 21,4 | 22,1 | 21,5 | 21,6 | 23,1 | 10,8 | 0,6 | 0,7 | 8,2 | 8,5 | 9,1 | 8,6 | 9,4 | 110,1 |
| – izgube | 23,2 | 16,6 | 23,8 | 20,3 | 17,8 | 21,0 | 18,4 | 16,6 | 16,9 | 18,9 | 14,6 | 13,5 | 31,9 | 236,5 |
| – poraba za prehrano | 38,2 | 36,1 | 33,2 | 31,6 | 30,1 | 35,7 | 33,1 | 31,1 | 27,5 | 29,2 | 29,2 | 27,4 | 19,0 | 69,2 |
| Poraba za prehrano* | 26,7 | 25,3 | 23,2 | 22,1 | 21,1 | 25,0 | 23,2 | 21,8 | 19,3 | 20,5 | 20,4 | 19,2 | 13,3 | 69,2 |
| Poraba na prebivalca (kg) | 13,4 | 12,7 | 11,6 | 11,1 | 10,5 | 12,4 | 11,5 | 10,7 | 9,4 | 10,0 | 9,9 | 9,3 | 6,4 | 69,1 |
| Stopnja samooskrbe (%) | 74,8 | 37,6 | 77,3 | 72,1 | 57,0 | 58,0 | 72,3 | 63,3 | 61,5 | 82,4 | 71,5 | 57,9 | 92,6 | |

* začasni podatki

** v ekvivalentu moke

Vir: SURS, KIS

2.1.7 Bilanca proizvodnje in porabe ječmena (ekvivalent zrnja; 000 t)

| Koledarsko leto | 2002 | 2003 | 2004 | 2005 | 2006 | 2007 | 2008 | 2009 | 2010 | 2011 | 2012 | 2013 | 2014* | Indeks 2014/13 |
|----------------------------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------------|
| Pridelano | 48,1 | 39,7 | 59,7 | 61,2 | 61,6 | 67,9 | 76,8 | 70,8 | 80,1 | 79,4 | 84,7 | 69,3 | 89,7 | 129,4 |
| Začetne zaloge | 108,4 | 111,7 | 88,5 | 99,9 | 111,1 | 113,6 | 121,7 | 126,0 | 110,4 | 93,0 | 107,4 | 121,4 | 117,2 | 96,6 |
| Uvoz | 96,2 | 100,7 | 84,1 | 73,2 | 81,2 | 70,1 | 65,3 | 50,2 | 55,1 | 59,1 | 41,8 | 43,5 | 62,8 | 144,3 |
| Izvoz | 1,3 | 0,3 | 0,3 | 2,0 | 2,5 | 1,1 | 3,5 | 2,6 | 5,1 | 7,4 | 8,4 | 5,2 | 5,9 | 113,2 |
| Končne zaloge | 111,7 | 88,5 | 99,9 | 111,1 | 113,6 | 121,7 | 126,0 | 110,4 | 93,0 | 107,4 | 121,4 | 117,2 | 139,1 | 118,6 |
| Domača poraba | 139,8 | 163,4 | 132,1 | 121,2 | 137,8 | 128,7 | 134,4 | 134,0 | 147,5 | 116,7 | 104,2 | 111,8 | 124,8 | 111,7 |
| – krma | 93,4 | 119,3 | 93,6 | 84,5 | 99,5 | 85,5 | 89,6 | 97,2 | 113,9 | 78,8 | 69,0 | 79,4 | 86,0 | 108,3 |
| – seme | 3,1 | 3,4 | 3,8 | 3,9 | 4,3 | 4,6 | 4,8 | 5,0 | 4,7 | 4,4 | 4,5 | 4,3 | 4,6 | 106,7 |
| – industrijski nameni | 38,3 | 36,1 | 29,6 | 27,9 | 29,0 | 33,2 | 35,0 | 26,9 | 23,3 | 28,2 | 25,7 | 23,4 | 28,4 | 121,0 |
| – izgube | 3,6 | 3,5 | 4,0 | 3,7 | 3,9 | 3,7 | 3,8 | 3,4 | 3,9 | 3,8 | 3,5 | 3,1 | 4,4 | 138,9 |
| – poraba za prehrano | 1,4 | 1,0 | 1,1 | 1,2 | 1,1 | 1,7 | 1,2 | 1,4 | 1,7 | 1,6 | 1,5 | 1,5 | 1,5 | 102,3 |
| Poraba za prehrano** | 1,0 | 0,8 | 0,9 | 0,9 | 0,8 | 1,3 | 0,9 | 1,1 | 1,3 | 1,2 | 1,1 | 1,1 | 1,1 | 102,3 |
| Poraba na prebivalca (kg) | 0,5 | 0,4 | 0,4 | 0,5 | 0,4 | 0,6 | 0,4 | 0,5 | 0,6 | 0,6 | 0,5 | 0,5 | 0,5 | 102,2 |
| Stopnja samooskrbe (%) | 34,4 | 24,3 | 45,2 | 50,5 | 44,7 | 52,7 | 57,1 | 52,8 | 54,3 | 68,0 | 81,3 | 62,0 | 71,9 | |

* začasni podatki

** v ekvivalentu moke

Vir: SURS, KIS

2.1.8 Odkupne cene žita

| | 2002 | 2003 | 2004 | 2005 | 2006 | 2007 | 2008 | 2009 | 2010 | 2011 | 2012 | 2013 | 2014 | Indeks 2014/13 |
|---|-------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|-------------------|
| Povprečna letna odkupna cena (EUR/t) | | | | | | | | | | | | | | |
| Pšenica, brez semenske | 136,3 | 140,3 | 119,0 | 105,9 | 109,0 | 170,9 | 178,4 | 119,3 | 135,7 | 193,1 | 195,6 | 181,0 | 169,1 | 93,4 |
| Ječmen, krmni | 152,6 | 120,0 | 98,2 | 100,2 | 110,0 | 145,7 | 159,4 | 104,6 | 108,4 | 180,8 | 179,6 | 177,3 | 153,3 | 86,5 |
| Koruza v zrnju, brez semenske | 101,0 | 120,3 | 116,9 | 91,8 | 109,6 | 199,1 | 114,3 | 98,8 | 155,1 | 170,3 | 199,8 | 169,2 | 125,3 | 74,0 |
| Sezonska odkupna cena (EUR/t) | | | | | | | | | | | | | | |
| Pšenica (SURS)* | 133,6 | 137,9 | 114,6 | 101,9 | 107,2 | 168,6 | 174,9 | 101,7 | 134,2 | 190,5 | 194,6 | 172,1 | 159,7 | 92,8 |
| Pšenica (ARSKTRP)** | : | : | : | 102,5 | 105,2 | 168,3 | 185,3 | 112,6 | 126,7 | 196,0 | 194,3 | 184,3 | 164,1 | 89,0 |
| Koruza v zrnju (SURS)*** | 98,5 | 122,5 | 98,0 | 88,2 | 109,8 | 207,0 | 104,5 | 93,6 | 164,6 | 157,3 | 205,3 | 144,1 | 114,5 | 79,5 |

* Tehtano povprečje odkupnih cen v juliju in avgustu (SURS).

** Tehtano povprečje odkupnih cen pšenice, ki jih ARSKTRP posredujejo odkupovalci, ki so v preteklem letu odkupili/prevzeli več kot 1000 t pšenice, podatki za čas žetve.

***Tehtano povprečje odkupnih cen v septembru, oktobru in novembru (SURS).

Vir: SURS, ARSKTRP (TIS), preračuni KIS

2.1.9 Institucionalne cene in neposredne proračunske podpore pri pridelavi žita (EUR)

| | EM | 2002 | 2003 | 2004 | 2005 | 2006 | 2007 | 2008 | 2009 | 2010 | 2011 | 2012 | 2013 | 2014 |
|--|----|-------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|--------|--------|
| Intervencijska cena | | | | | | | | | | | | | | |
| Pšenica | t | 97,2 | 98,4 | 101,3 | 101,3 | 101,3 | 101,3 | 101,3 | 101,3 | 101,3 | 101,3 | 101,3 | 101,3 | 101,3 |
| Rž | t | 77,4 | 79,2 | 101,3 | 101,3 | 101,3 | 101,3 | 101,3 | 101,3 | 101,3 | 101,3 | 101,3 | 101,3 | 101,3 |
| Ječmen, koruza | t | 77,4 | 79,2 | 101,3 | 101,3 | 101,3 | 101,3 | 101,3 | 101,3 | 101,3 | 101,3 | 101,3 | 101,3 | 101,3 |
| Neposredna plačila | | | | | | | | | | | | | | |
| Pšenica, rž, pira, ajda | ha | 269,6 | 246,0 | 281,6 | 297,7 | 314,3 | – | – | – | – | – | – | – | – |
| Koruza, tritikala, oves, ječmen, proso | ha | 185,7 | 246,0 | 281,6 | 297,7 | 314,3 | – | – | – | – | – | – | – | – |
| Regionalno enotno plačilo | | | | | | | | | | | | | | |
| – njive | ha | – | – | – | – | – | 332,0 | 332,0 | 332,0 | 332,0 | 332,0 | 332,0 | 338,15 | 322,94 |
| Podpora za semensko pridelavo | | | | | | | | | | | | | | |
| Pira | t | – | – | 122,7 | 86,2 | 93,4 | – | – | – | – | – | – | – | – |

Vir: MKGP, preračuni KIS

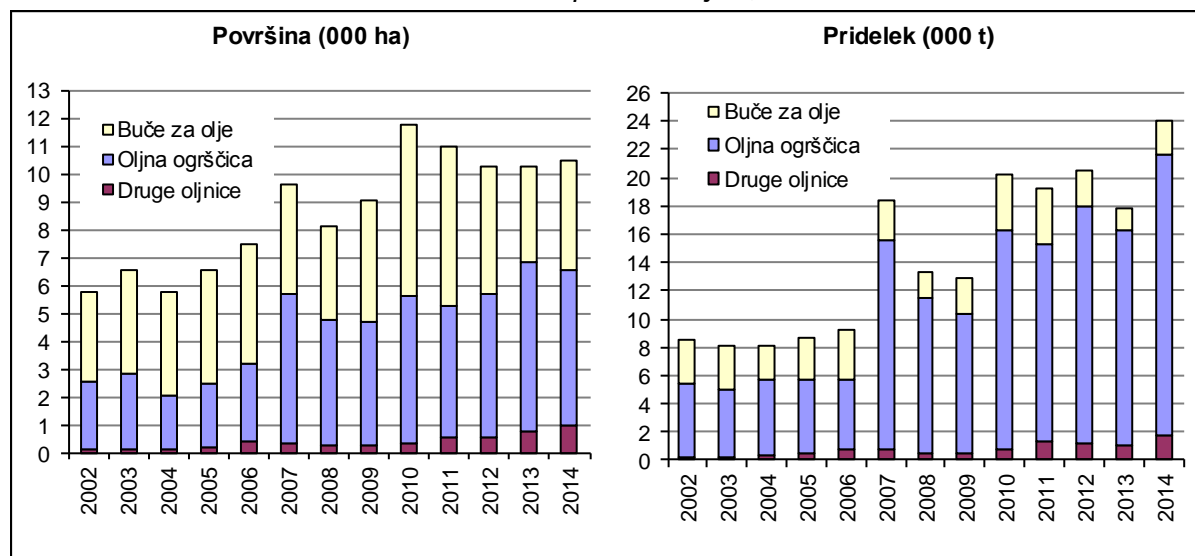
2.2 Oljnice

Delež oljnic v vrednosti kmetijske pridelave med leti niha. Po dveh letih zniževanja se je v letu 2014 delež oljnic v vrednosti proizvodnje zvišal in je znašal 1,2 % skupne vrednosti kmetijstva oziroma 2,4 % vrednosti rastlinske pridelave.

Po podatkih raziskave strukture kmetijskih gospodarstev se je v Sloveniji v letu 2013 s pridelavo oljne ogrščice ukvarjalo nekaj manj kot tisoč štiristo gospodarstev, ki so oljno ogrščico v povprečju pridelovala na 4,6 ha njiv. V letu 2013 se je število gospodarstev s pridelavo oljne ogrščice povečalo za okoli četrtno, v povprečju so na posameznem kmetijskem gospodarstvu oljno ogrščico pridelovali na 2 % manjši površini kot v letu 2010. V obdobju od 2010 do 2013 se je število KMG, ki se ukvarjajo s pridelavo oljnih buč, zmanjšalo za slabo četrtno, za dobro petino pa je bila manjša tudi povprečna površina njiv, namenjena pridelavi bučnic na posameznem KMG (0,5 ha v letu 2013).

Obseg njiv, namenjen oljnicam, se zadnji dve leti povečuje, smeri sprememb površine posameznih oljnic pa so bile tudi v letu 2014 dvosmerne. Površina oljne ogrščice je bila manjša za 9 %, medtem ko so oljne buče pospravili s 15 % več njiv kot v letu 2013. Od drugih oljnic se je površina sončnic zmanjšala že tretje leto zapored, nasprotno pa je površina soje zadnja tri leta povečevala in je bila v letu 2014 večja za 45 %. Močno se je povečala tudi površina nekaterih drugih oljnic, med katerimi po ocenah prevladuje konoplja. V setveni strukturi oljnic prevladujejo oljna ogrščica in oljne buče, ki skupaj predstavljajo okoli 90 % pospravljenih površin, drugih oljnic je precej manj, vendar se njihov delež v strukturi povečuje (2009, 3 %; 2014, 10 %). V letu 2014 je bilo med oljnicami največ njiv posejanih z oljno ogrščico (53 %) in oljnimi bučami (37 %).

Slika 6: Površina in pridelek oljnic; 2002–2014



Vir: SURS

Po oceni SURS je bila letina oljnic zelo dobra, dosežen je bil rekordni hektarski pridelek oljne ogrščice, pomembno večji kot v letu prej pa so bili tudi hektarski pridelki preostalih oljnic. Hektarski pridelek oljne ogrščice je bil s 3,6 t/ha kar 45 % večji od hektarskega pridelka v neugodnem letu 2013 in za 30 % večji kot v povprečju zadnjih petih let (2009–2013). V primerjavi z letom prej so bili hektarski pridelki oljnih buč večji za 24 %, soje za 55 % in sončnic za 13 %.

Skupni pridelek oljnic se je predvsem zaradi dobre letine in tudi nekoliko večje površine v letu 2014 povečal za dobro tretjino, za prav toliko več pa je bilo pridelanih oljnic tudi v primerjavi s povprečjem zadnjih petih let.

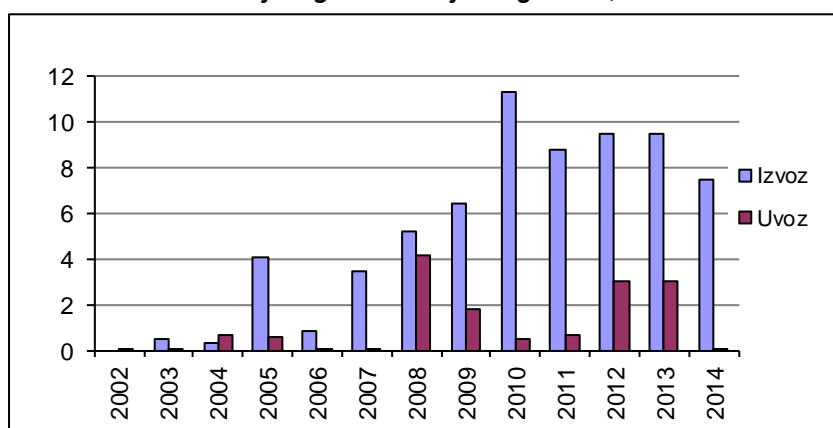
Preglednica 5: Pridelava oljnic; 2013 in 2014

| | Površina (ha) | | Indeks 2014/13 | Pridelek (t/ha) | | Indeks 2014/13 | Skupni pridelek (t) | | Indeks 2014/13 |
|-----------------------|---------------|---------------|-------------------|-----------------|------------|-------------------|---------------------|---------------|-------------------|
| | 2013 | 2014 | | 2013 | 2014 | | 2013 | 2014 | |
| Oljnice skupaj | 10.309 | 10.526 | 102,1 | 1,7 | 2,3 | 131,8 | 17.812 | 23.965 | 134,5 |
| Oljna ogrščica | 6.131 | 5.563 | 90,7 | 2,5 | 3,6 | 145,0 | 15.113 | 19.883 | 131,6 |
| Sončnice | 273 | 252 | 92,3 | 1,9 | 2,1 | 112,8 | 506 | 527 | 104,2 |
| Soja | 278 | 404 | 145,3 | 1,7 | 2,6 | 155,5 | 463 | 1.046 | 225,9 |
| Oljne buče | 3.433 | 3.943 | 114,9 | 0,5 | 0,6 | 124,4 | 1.588 | 2.269 | 142,9 |

Vir: SURS

Zunanja trgovina s semenom oljne ogrščice zadnja leta poteka predvsem na izvozni strani. V letu 2014 je bilo izvoženega 7,5 tisoč ton semena oljne ogrščice, kar je za petino manj kot v letu prej, uvožena pa je bila zanemarljiva količina oljne ogrščice.

Slika 7: Zunanja trgovina z oljno ogrščico; 2002–2014



Vir: SURS, preračuni KIS

Povprečni odkupni ceni obeh najpomembnejših oljnic sta se v letu 2014 spremenili raznosmerno. V letu 2014 se je povprečna odkupna cena oljne ogrščice znižala za 14 % in je bila po dvoletnem padanju 13 % pod povprečjem zadnjih petih let. Nasprotno se je odkupna cena bučnic pri izredno majhni odkupljeni količini (97 ton) povečala skoraj za petino in je bila najvišja, odkar statistika beleži odkupne cene bučnic.

Preglednica 6: Odkupne cene in neposredna plačila za oljnice; 2010–2014

| | 2010 | 2011 | 2012 | 2013 | 2014 |
|--|--------------|--------------|--------------|---------------|---------------|
| Odkupne cene (EUR/t) | | | | | |
| Oljna ogrščica | 273 | 422 | 450 | 358 | 307 |
| Oljne buče | 3.112 | 2.998 | 2.938 | 2.834 | 3.378 |
| Regionalno enotno plačilo za njive (EUR/ha) | 332,0 | 332,0 | 332,0 | 338,15 | 322,94 |

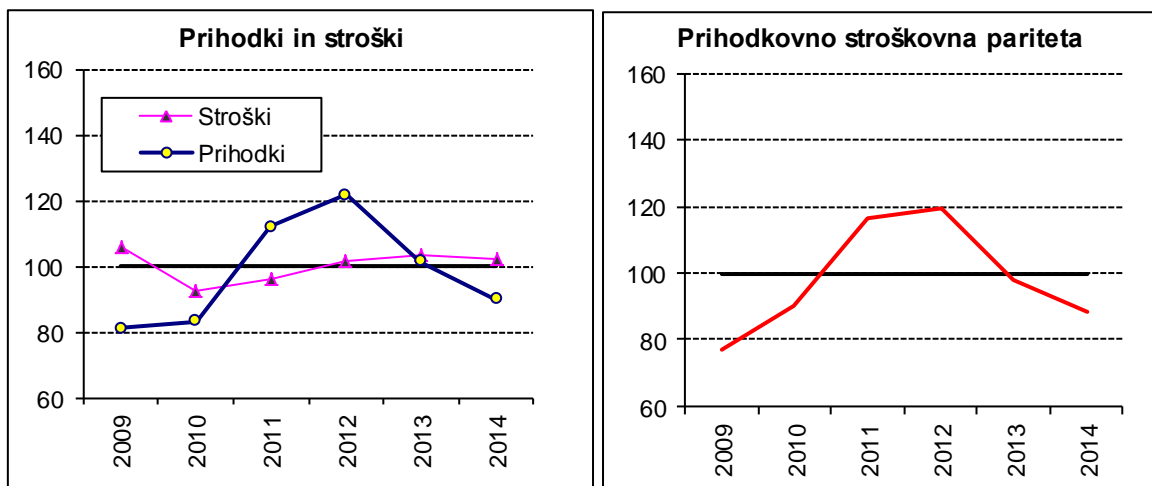
Vir: SURS, MKGP, preračuni KIS

Pridelovalci oljnic so bili od leta 2007 dalje upravičeni do regionalnega enotnega plačila za njive, ki se izplačuje na podlagi dodeljenih plačilnih pravic, in je bilo v letu 2014 še zadnjič izplačano v skladu z usmeritvami kmetijske politike v programskem obdobju 2007–2013. Poleg regionalnega enotnega plačila so pridelovalci oljnic, ki se uporabijo za energetske namene, še do vključno leta 2009 prejeli posebno pomoč za energetske rastline. Od leta 2006 dalje so pridelovalci upravičeni do regresiranja zavarovanja, ki je bilo v letu 2014 40 % zavarovalne premije (50 % v letih od 2009 do 2013), uveljavljajo pa lahko tudi pravico do vračila dela trošarine za gorivo, porabljeno v kmetijstvu, ki je od sredine leta 2009 naprej 70 % (prej 50 %).

Gospodarske razmere na trgu z oljno ogrščico so se zaradi padca odkupnih cen poslabšale. Po ocenah s terena so rekordne pridelke oljne ogrščice dosegli pridelovalci, ki so dosledno izvajali tehnološke ukrepe, saj pridelovalne razmere zaradi posebnih vremenskih razmer niso

bile lahke. Gibanje stroškov je bilo po ocenah na podlagi modelnih izračunov zelo podobno kot pri ozimnem žitu, medtem ko je bil padec prihodkov (odkupna cena, regionalno plačilo in vračilo trošarine) višji. Stroški pridelave v času spravila letine 2014 so se tako v primerjavi z letom prej znižali za okoli 2 %, prihodki pa so bili za 11 % nižji kot v enakem obdobju leta 2013.

Slika 8: Osnovni ekonomski kazalci pri pridelavi oljne ogrščice (indeks; povprečje 2009–2013=100)



Vir: Modelne kalkulacije KIS

Na gibanje stroškov pridelave oljne ogrščice so v letu 2014 vplivale predvsem spremembe cen gnojil (–5 %), goriva (–3 %), semena (+3 %), sredstev za varstvo rastlin (–2 %) in dela (vračunani stroški domačega dela so se zaradi nizke rasti plač zvišali za manj kot odstotek). Ob nespremenjeni košarici inputov (enaki tehnološki parametri kot v letu prej) in enakem pridelku v obeh letih so se stroški pridelave oljne ogrščice v primerjavi z letino 2013 znižali za 2 %. Prihodkovno-stroškovna pariteta je bila zaradi nizkih odkupnih cen in nekoliko nižjih stroškov pridelave pod povprečjem zadnjega petletnega obdobja. Kljub temu se ekonomski rezultati pri pridelavi oljne ogrščice zaradi zelo dobre letine niso poslabšali in so se po naših ocenah na podlagi razpoložljivih podatkov o letini, gibanju stroškov in odkupnih cenah lahko celo izboljšali.

2.2.1 Pridelava, odkup in odkupne cene oljnic

| | 2002 | 2003 | 2004 | 2005 | 2006 | 2007 | 2008 | 2009 | 2010 | 2011 | 2012 | 2013 | 2014 | Indeks 2014/13 |
|----------------------------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|-------------------|
| POVRŠINA (ha) | | | | | | | | | | | | | | |
| Oljnice skupaj | 5.757 | 6.559 | 5.772 | 6.580 | 7.500 | 9.666 | 8.161 | 9.054 | 11.787 | 11.021 | 10.242 | 10.309 | 10.526 | 102,1 |
| Oljna ogrščica | 2.433 | 2.705 | 1.945 | 2.260 | 2.809 | 5.358 | 4.442 | 4.424 | 5.303 | 4.770 | 5.141 | 6.131 | 5.563 | 90,7 |
| Sončnice | 25 | 107 | 56 | 40 | 156 | 246 | 256 | 227 | 203 | 374 | 367 | 273 | 252 | 92,3 |
| Soja | 67 | 40 | 78 | 172 | 226 | 126 | 49 | 66 | 109 | 107 | 140 | 278 | 404 | 145,3 |
| Buče za olje | 3.232 | 3.707 | 3.693 | 4.108 | 4.302 | 3.936 | 3.414 | 4.324 | 6.141 | 5.718 | 4.512 | 3.433 | 3.943 | 114,9 |
| Druge oljnice* | : | : | : | : | : | : | : | : | 31 | 52 | 82 | 194 | 364 | 187,6 |
| HEKTARSKI PRIDELEK (t/ha) | | | | | | | | | | | | | | |
| Oljnice skupaj | 1,5 | 1,2 | 1,4 | 1,3 | 1,2 | 1,9 | 1,6 | 1,4 | 1,7 | 1,8 | 2,0 | 1,7 | 2,3 | 131,8 |
| Oljna ogrščica | 2,1 | 1,8 | 2,8 | 2,4 | 1,8 | 2,8 | 2,5 | 2,2 | 2,9 | 2,9 | 3,2 | 2,5 | 3,6 | 145,0 |
| Sončnice | 1,4 | 1,1 | 1,4 | 2,2 | 1,2 | 1,7 | 1,6 | 1,5 | 2,3 | 2,6 | 2,4 | 1,9 | 2,1 | 112,8 |
| Soja | 2,4 | 1,7 | 2,9 | 1,9 | 2,3 | 2,8 | 2,8 | 2,9 | 2,7 | 2,7 | 2,5 | 1,7 | 2,6 | 155,5 |
| Buče za olje | 1,0 | 0,8 | 0,7 | 0,7 | 0,8 | 0,7 | 0,5 | 0,6 | 0,6 | 0,7 | 0,6 | 0,5 | 0,6 | 124,4 |
| PRIDELEK (t) | | | | | | | | | | | | | | |
| Oljnice skupaj | 8.535 | 8.052 | 8.144 | 8.730 | 9.258 | 18.333 | 13.321 | 12.899 | 20.227 | 19.300 | 20.492 | 17.812 | 23.965 | 134,5 |
| Oljna ogrščica | 5.179 | 4.831 | 5.418 | 5.352 | 4.991 | 14.740 | 10.949 | 9.845 | 15.522 | 13.948 | 16.692 | 15.113 | 19.883 | 131,6 |
| Sončnice | 36 | 122 | 79 | 89 | 190 | 427 | 414 | 330 | 476 | 976 | 868 | 506 | 527 | 104,2 |
| Soja | 161 | 68 | 226 | 333 | 527 | 348 | 137 | 193 | 290 | 292 | 343 | 463 | 1.046 | 225,9 |
| Buče za olje | 3.159 | 3.031 | 2.422 | 2.957 | 3.550 | 2.818 | 1.821 | 2.532 | 3.888 | 3.985 | 2.542 | 1.588 | 2.269 | 142,9 |
| Druge oljnice* | : | : | : | : | : | : | : | : | 51 | 99 | 47 | 142 | 240 | 169,0 |
| ODKUP (t) | | | | | | | | | | | | | | |
| Oljnice skupaj | 5.296 | 4.026 | 3.801 | 4.865 | 5.369 | 11.031 | 4.779 | 7.352 | 9.430 | 8.806 | 9.653 | 9.476 | 9.455 | 99,8 |
| Oljna ogrščica | 5.028 | 3.589 | 3.596 | 4.639 | 5.064 | 10.254 | 4.586 | 7.155 | 9.132 | 8.333 | 9.248 | 9.246 | 8.957 | 96,9 |
| Buče za olje | 241 | 432 | 203 | 225 | 162 | 249 | 147 | 197 | 283 | 358 | 318 | 116 | 97 | 84,0 |
| ODKUPNE CENE (EUR/t) | | | | | | | | | | | | | | |
| Oljna ogrščica | 198 | 218 | 197 | 176 | 198 | 220 | 381 | 255 | 273 | 422 | 450 | 358 | 307 | 85,8 |
| Buče za olje | 2.056 | 2.079 | 1.641 | 1.493 | 2.034 | 1.988 | 2.389 | 2.610 | 3.112 | 2.998 | 2.938 | 2.834 | 3.378 | 119,2 |

* po ocenah prevladuje konoplja

Vir: SURS

2.3 Krompir

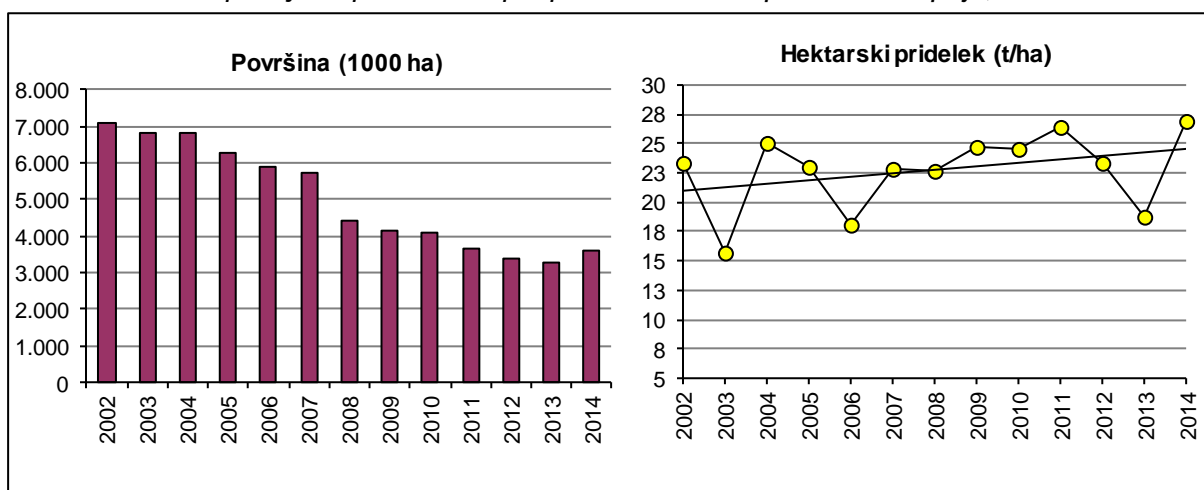
Pridelava krompirja je v letu 2014 k vrednosti kmetijstva prispevala 2,0 %, k vrednosti rastlinske pridelave pa 4,0 %. Oba deleža med leti precej nihata in sta se v obdobju po letu 2002 gibala med 1,3 in 2,5 % vrednosti kmetijstva ter med 2,6 in 4,7 % vrednosti rastlinske pridelave.

Po podatkih raziskave strukture kmetijskih gospodarstev se je v Sloveniji v letu 2013 s pridelavo krompirja ukvarjalo nekaj več kot 40 tisoč gospodarstev, ki so krompir pridelovali v povprečju na 0,11 ha njiv. V obdobju med letoma 2010 in 2013 se je število gospodarstev, ki pridelujejo krompir, povečalo za okoli 2 %, povprečna površina krompirja na gospodarstvo pa se je povečala za slabih 5 %.

Zmanjševanje krompirja v setveni sestavi njiv, ki je bilo v Sloveniji opazno vse od leta 2000 dalje, se je v letu 2014 ustavilo, saj je bil krompir v tem letu pospravljen z 2,1 %, v letu prej pa z 1,9 % njiv.

Po dolgoletnem intenzivnem krčenju njiv s krompirjem se je v letu 2014 površina, namenjena pridelavi krompirja, povečala. V tem letu je bilo pospravljenih 3.600 ha oziroma 9 % površin več kot v letu prej.

Slika 9: Pospravljena površina in povprečni hektarski pridelki krompirja; 2002–2014

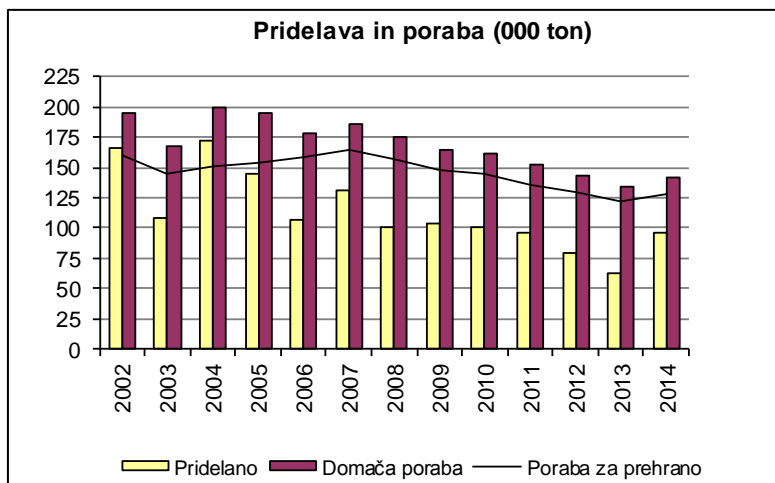


Vir: SURS

Vremenske razmere z zmernimi temperaturami in zadostno količino padavin so bile ob doslednem izvajanju varstva rastlin za rast krompirja ugodne, vendar je bilo spravilo poznega krompirja, ki pomeni večino v strukturi pridelave, zaradi obilnih padavin ovirano, težave so bile tudi zaradi gnitja pridelka. Po statističnih podatkih je bil povprečni hektarski pridelok krompirja s 26,9 t/ha rekorden. Zaradi večje površine in dobre letine je bilo v letu 2014 pridelanega okoli 97 tisoč ton krompirja, kar je za 56 % več kot v letu prej in največ po letu 2010.

Prek evidentiranih tržnih poti, ki jih spremlja SURS (odkup in dovoz na tržnice), je bilo v letu 2014 prodanega okoli 5,6 tisoč ton krompirja. To je količinsko sicer za dobro petino več kot v letu prej, vendar to pomeni le slabih 6 % pridelave; v letu 2013, ko je bila letina izredno slaba, je bilo prek spremljanih tržnih poti prodanih slabih 8 % pridelanih količin krompirja.

Slika 10: Pridelava in poraba krompirja (ekvivalent svežega krompirja); 2002–2014



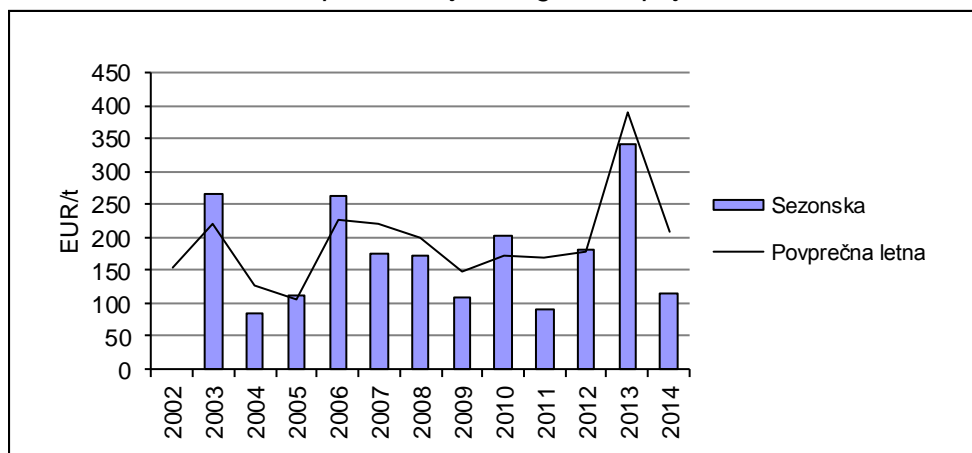
Vir: SURS, KIS

Poraba krompirja v Sloveniji je večja od pridelave. V letu 2014 je bilo uvoženih okoli 72 tisoč ton krompirja, od tega 59 % v obliki predelanih proizvodov. Skupni uvoz krompirja se je zmanjšal za 3 %; manj je bilo uvoženega svežega jedilnega (–6 %) in predelanega (–2 %) krompirja ter nekoliko več semenskega krompirja (+1 %). Izvoz krompirja je na splošno majhen, v letu 2014 je bil zaradi pomembno večjega izvoza svežega in predelanega krompirja, kjer gre v celoti za reizvoz, sicer za 65 % večji kot leto prej. Negativni saldo zunanje trgovine (izvoz–uvoz) se je v letu 2014 zaradi manjšega uvoza in večjega izvoza zmanjšal.

Pomembno večji obseg pridelave in manjši negativni saldo zunanje trgovine sta vplivala na to, da je bila v letu 2014 dosežena največja stopnja samooskrbe s krompirjem po letu 2007. Stopnja samooskrbe s krompirjem sicer med leti precej niha in se je po tem letu gibala med 46 % in 68 %. Ker v Sloveniji nimamo predelave krompirja, je zanimiva tudi stopnja samooskrbe s svežim krompirjem, ki je v bila največja po letu 2007 in je znašala 89 %. V letu 2014 se je poraba krompirja prvič po letu 2008 povečala. V primerjavi z začetkom stoletja (2001–2005) se je za prehrano v letih od 2010 do 2014 porabilo v povprečju 14 % manj krompirja, poraba svežega krompirja je bila za dobro četrtno manjša, medtem ko se je poraba predelanega krompirja povečala za polovico. Prebivalec Slovenije je v letu 2014 v povprečju porabil skupaj 62 kg krompirja, od tega 45 kg svežega krompirja.

V zadnjih letih prihaja do velikih medletnih in sezonskih nihanj odkupnih cen krompirja, ki so v glavnem odvisne od cen na evropskem trgu. Po podatkih SURS je bila na povprečni letni ravni leta 2014 odkupna cena jedilnega krompirja za 1,9-krat nižja kot v povprečju leta 2013, ko so bile cene krompirja izredno visoke. Še izraziteje kot na letni ravni so se znižale odkupne cene krompirja na sezonski ravni. V primerjavi z odkupnimi cenami v mesecih september–november 2013 so bile povprečne odkupne cene sezone 2014 kar za 3-krat nižje in tudi globoko pod povprečjem zadnjih petih let.

Slika 11: Odkupne cene jedilnega krompirja; 2002–2014

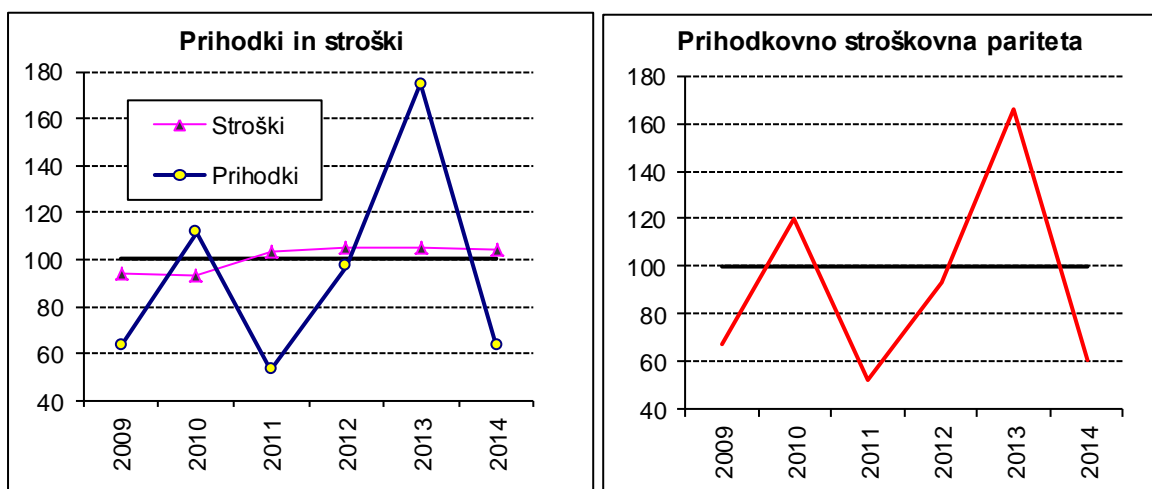


Vir: SURS, preračuni KIS

Trg krompirja v EU, z izjemo pridelave krompirja za predelavo v škrob, ni enotno urejen s tržnim redom. Z reformo skupne kmetijske politike so bili od leta 2007 dalje pridelovalci krompirja upravičeni do regionalnega enotnega plačila, ki je bilo v letu 2014 še zadnjič izplačano v skladu s shemo programskega obdobja 2007–2013. Od leta 2006 dalje lahko pridelovalci zavarujejo svoje pridelke po regresirani stopnji, ki se je v letu 2014 zmanjšala s 50 na 40 %, možnost pa imajo pridobiti tudi povračilo dela plačane trošarine za gorivo, porabljeno v kmetijstvu, ki je od sredine leta 2009 dalje 70 % (prej 50 %).

Še bolj spremenljive kot v ostali rastlinski pridelavi so ekonomske razmere pri pridelavi krompirja. V letu 2014 je bila zaradi dobre letine v Sloveniji in drugod po Evropi ponudba krompirja velika in cene posledično zelo nizke. V jesenskih mesecih leta 2014 pa so bile odkupne cene krompirja v Sloveniji tudi do 3-krat nižje kot jeseni leta 2013, ko so bile izrazito visoke. V povprečju je bila odkupna cena krompirja v mesecih od septembra do novembra 2014 za 67 % nižja kot v enakih mesecih leta prej. Na podlagi modelnih izračunov ocenjujemo, da je bila pridelava krompirja letine 2014 ob upoštevanju nespremenjene košarice inputov za približno odstotek cenejša od pridelave predhodne letine. Vendar so morali pridelovalci zaradi deževnega vremena opraviti pomembno večje število škropljenj proti boleznim, oteženo pa je bilo tudi spravilo pridelka. Zato ocenjujemo, da so bili stroški pridelave krompirja letine 2014 višji, kot jih kaže sprememba košarice cen vložkov, in to lahko tudi za več kot 5 %.

Slika 12: Osnovni ekonomski kazalci pri pridelavi krompirja (indeks; povprečje 2009–2013 = 100)



Vir: Modelne kalkulacije KIS

Stroške pridelave krompirja so v letu 2014 najpomembneje zaznamovale zmerne spremembe cen semena, sredstev za varstvo rastlin, goriva in dela (vračunani stroški domačega dela so se zaradi nizke rasti plač zvišali za manj kot odstotek) ter pomembno nižji stroški gnojil (-6 %). Cenovno-stroškovna razmerja pridelave krompirja (upoštevana sezonska odkupna cena: september–november), ki so v zadnjih letih izredno spremenljiva, so se v letu 2014 zaradi izjemno nizkih odkupnih cen krompirja in zmerne spremembe stroškov poslabšala. Cenovno-stroškovna pariteta se je podobno kot v letih 2009 in 2011 spustila nizko nad povprečje zadnjih petih let. Ekonomski rezultati so se zaradi velikega znižanja odkupnih cen precej poslabšali, vendar je dobra letina vsaj nekoliko omilila slabo ekonomiko pridelave krompirja v letu 2014.

2.3.1 Pridelava krompirja

| | 2002 | 2003 | 2004 | 2005 | 2006 | 2007 | 2008 | 2009 | 2010 | 2011 | 2012 | 2013 | 2014 | Indeks 2014/13 |
|----------------------------------|----------------|----------------|----------------|----------------|----------------|----------------|----------------|----------------|----------------|---------------|---------------|---------------|---------------|-------------------|
| POVRŠINA (ha) | | | | | | | | | | | | | | |
| Krompir skupaj | 7.113 | 6.832 | 6.832 | 6.306 | 5.900 | 5.736 | 4.427 | 4.175 | 4.124 | 3.640 | 3.386 | 3.307 | 3.600 | 108,9 |
| Krompir brez semenskega | 6.943 | 6.746 | 6.746 | 6.252 | 5.825 | 5.662 | 4.337 | 4.138 | 4.076 | 3.590 | 3.341 | 3.265 | 3.562 | 109,1 |
| – zgodnji | 754 | 544 | 544 | 657 | 753 | 736 | 564 | 540 | 579 | 510 | 481 | 551 | 597 | 108,3 |
| – pozni | 6.189 | 6.202 | 6.202 | 5.595 | 5.072 | 4.926 | 3.773 | 3.598 | 3.497 | 3.080 | 2.860 | 2.714 | 2.965 | 109,2 |
| Krompir, semenski | 170 | 86 | 86 | 54 | 75 | 74 | 90 | 37 | 48 | 50 | 45 | 42 | 38 | 90,5 |
| – od tega potrjena | 68 | 50 | 72 | 38 | 42 | 46 | 42 | 37 | 40 | 48 | 42 | 38 | 29 | 75,3 |
| HEKTARSKI PRIDELEK (t/ha) | | | | | | | | | | | | | | |
| Krompir skupaj | 23,3 | 15,8 | 25,1 | 22,9 | 18,1 | 22,8 | 22,7 | 24,8 | 24,5 | 26,4 | 23,4 | 18,8 | 26,9 | 143,1 |
| Krompir brez semenskega | 23,4 | 15,8 | 25,1 | 23,0 | 18,1 | 22,8 | 22,7 | 24,8 | 24,6 | 26,5 | 23,5 | 18,8 | 27,0 | 143,5 |
| – zgodnji | 20,0 | 13,7 | 21,2 | 16,9 | 14,9 | 20,2 | 20,8 | 20,3 | 20,3 | 22,0 | 21,3 | 18,7 | 23,4 | 125,2 |
| – pozni | 23,8 | 15,9 | 25,5 | 23,7 | 18,6 | 23,2 | 23,0 | 25,5 | 25,3 | 27,3 | 23,8 | 18,8 | 27,7 | 147,2 |
| Krompir, semenski | 20,8 | 14,4 | 22,5 | 22,1 | 21,2 | 23,5 | 20,5 | 23,1 | 20,0 | 19,3 | 20,1 | 17,2 | 16,8 | 97,9 |
| PRIDELEK (t) | | | | | | | | | | | | | | |
| Krompir skupaj | 165.962 | 107.610 | 171.475 | 144.714 | 106.974 | 131.049 | 100.319 | 103.425 | 101.208 | 96.179 | 79.253 | 62.155 | 96.819 | 155,8 |
| Krompir brez semenskega | 162.426 | 106.369 | 169.520 | 143.522 | 105.381 | 129.309 | 98.475 | 102.570 | 100.249 | 95.213 | 78.348 | 61.434 | 96.181 | 156,6 |
| – zgodnji | 15.075 | 7.457 | 11.519 | 11.114 | 11.243 | 14.852 | 11.747 | 10.978 | 11.738 | 11.220 | 10.251 | 10.319 | 13.999 | 135,7 |
| – pozni | 147.351 | 98.912 | 158.001 | 132.408 | 94.138 | 114.457 | 86.728 | 91.592 | 88.511 | 83.993 | 68.097 | 51.115 | 82.182 | 160,8 |
| Krompir, semenski | 3.537 | 1.241 | 1.955 | 1.192 | 1.593 | 1.740 | 1.844 | 855 | 959 | 966 | 905 | 721 | 638 | 88,5 |
| – od tega potrjen | 1.371 | 868 | 1.511 | 792 | 846 | 959 | 897 | 856 | 902 | 1.217 | 1.107 | 869 | 655 | 75,4 |

Vir: SURS, KIS (Služba za uradno potrjevanje semenskega in sadilnega materiala kmetijskih rastlin)

2.3.2 Evidentirana prodaja krompirja (t)

| | 2002 | 2003 | 2004 | 2005 | 2006 | 2007 | 2008 | 2009 | 2010 | 2011 | 2012 | 2013 | 2014 | Indeks 2014/13 |
|----------------------------------|---------------|---------------|---------------|---------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|-------------------|
| ODKUP IN DOVOZ NA TRŽNICE | 15.132 | 13.652 | 10.567 | 11.310 | 6.025 | 6.634 | 7.076 | 6.550 | 7.902 | 7.124 | 5.875 | 4.626 | 5.629 | 121,7 |
| Odkup | 14.017 | 12.718 | 9.664 | 10.455 | 5.241 | 5.655 | 6.078 | 5.671 | 7.100 | 6.365 | 5.220 | 4.122 | 5.237 | 127,0 |
| Krompir, brez semenskega | 13.135 | 12.073 | 9.115 | 9.570 | 4.588 | 5.019 | 5.298 | 4.902 | 6.369 | 5.495 | 4.478 | 3.449 | 4.939 | 143,2 |
| – zgodnji | 3.135 | 2.612 | 2.628 | 1.941 | 1.397 | 1.593 | 773 | 750 | 947 | 1.100 | 1.142 | 1.063 | 1.807 | 170,0 |
| – pozni | 10.000 | 9.461 | 6.487 | 7.629 | 3.191 | 3.426 | 4.526 | 4.152 | 5.423 | 4.395 | 3.337 | 2.386 | 3.132 | 131,3 |
| Semenski krompir | 882 | 645 | 549 | 885 | 653 | 636 | 780 | 769 | 731 | 870 | 742 | 673 | z | |
| Dovoz na živilske trge | 1.115 | 934 | 904 | 856 | 784 | 979 | 998 | 879 | 802 | 760 | 655 | 504 | 393 | 78,0 |

z – zaupno

Vir: SURS

2.3.3 Bilanca proizvodnje in porabe krompirja (ekvivalent svežega krompirja; 000 t)

| Koledarsko leto | 2002 | 2003 | 2004 | 2005 | 2006 | 2007 | 2008 | 2009 | 2010 | 2011 | 2012 | 2013 | 2014* | Indeks 2014/13 |
|-------------------------------------|-------------|-------------|--------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------------|
| KROMPIR SKUPAJ (brez škroba) | | | | | | | | | | | | | | |
| Pridelano | 166,0 | 107,6 | 171,5 | 144,7 | 107,0 | 131,0 | 100,3 | 103,4 | 101,2 | 96,2 | 79,3 | 62,2 | 96,8 | 155,8 |
| Uvoz | 38,7 | 41,5 | 56,3 | 45,9 | 64,3 | 67,4 | 65,3 | 65,2 | 63,9 | 69,9 | 66,8 | 74,3 | 71,9 | 96,8 |
| Izvoz | 1,3 | 3,8 | 3,0 | 5,8 | 4,7 | 3,3 | 2,9 | 2,5 | 5,6 | 14,9 | 8,1 | 8,2 | 13,5 | 165,0 |
| Spremembe zalog | 8,1 | -21,6 | 25,5 | -10,5 | -12,2 | 8,9 | -11,9 | 1,4 | -1,4 | -1,6 | -5,9 | -6,0 | 12,8 | |
| Domača poraba | 195,1 | 166,9 | 199,3 | 195,3 | 178,8 | 186,2 | 174,6 | 164,7 | 160,9 | 152,8 | 143,8 | 134,3 | 142,4 | 106,1 |
| – krma | 13,3 | 3,2 | 25,7 | 21,7 | 3,2 | 3,9 | 4,0 | 4,1 | 3,5 | 4,3 | 3,0 | 1,9 | 2,9 | 155,8 |
| – seme | 14,2 | 13,7 | 13,7 | 12,6 | 11,8 | 11,5 | 8,9 | 8,4 | 8,2 | 7,3 | 6,8 | 6,6 | 7,2 | 108,9 |
| – izgube | 8,3 | 5,4 | 8,6 | 7,2 | 5,3 | 6,6 | 5,0 | 5,2 | 5,1 | 4,8 | 4,0 | 3,1 | 4,8 | 155,8 |
| – poraba za prehrano | 159,3 | 144,7 | 151,3 | 153,7 | 158,5 | 164,3 | 156,7 | 147,0 | 144,1 | 136,3 | 130,1 | 122,7 | 127,5 | 103,9 |
| Poraba na prebivalca (kg) | 79,8 | 72,4 | 75,8 | 76,8 | 78,9 | 81,4 | 77,5 | 72,0 | 70,3 | 66,4 | 63,3 | 59,6 | 61,8 | 103,8 |
| Stopnja samooskrbe (%) | 85,0 | 64,5 | 86,0 | 74,1 | 59,8 | 70,4 | 57,4 | 62,8 | 62,9 | 63,0 | 55,1 | 46,3 | 68,0 | |
| SVEŽ KROMPIR | | | | | | | | | | | | | | |
| Pridelano | 166,0 | 107,6 | 171,5 | 144,7 | 107,0 | 131,0 | 100,3 | 103,4 | 101,2 | 96,2 | 79,3 | 62,2 | 96,8 | 155,8 |
| Uvoz | 14,0 | 16,4 | 24,8 | 11,7 | 25,1 | 24,3 | 21,2 | 22,4 | 18,8 | 28,7 | 21,3 | 31,2 | 29,8 | 95,5 |
| Izvoz | 0,3 | 2,6 | 0,3 | 1,1 | 1,2 | 0,9 | 0,6 | 0,5 | 2,7 | 12,0 | 4,8 | 2,7 | 5,2 | 191,4 |
| Spremembe zalog | 8,1 | -21,6 | 25,5 | -10,5 | -12,2 | 8,9 | -11,9 | 1,4 | -1,4 | -1,6 | -5,9 | -6,0 | 12,8 | |
| Domača poraba | 171,5 | 143,1 | 170,5 | 165,7 | 143,0 | 145,6 | 132,8 | 123,9 | 118,7 | 114,5 | 101,7 | 96,6 | 108,6 | 112,4 |
| – krma | 13,3 | 3,2 | 25,7 | 21,7 | 3,2 | 3,9 | 4,0 | 4,1 | 3,5 | 4,3 | 3,0 | 1,9 | 2,9 | 155,8 |
| – seme | 14,2 | 13,7 | 13,7 | 12,6 | 11,8 | 11,5 | 8,9 | 8,4 | 8,2 | 7,3 | 6,8 | 6,6 | 7,2 | 108,9 |
| – izgube | 8,3 | 5,4 | 8,6 | 7,2 | 5,3 | 6,6 | 5,0 | 5,2 | 5,1 | 4,8 | 4,0 | 3,1 | 4,8 | 155,8 |
| – poraba za prehrano | 135,7 | 120,8 | 122,5 | 124,1 | 122,7 | 123,6 | 114,9 | 106,3 | 101,8 | 98,1 | 88,0 | 85,0 | 93,6 | 110,2 |
| Poraba na prebivalca (kg) | 68,0 | 60,5 | 61,4 | 62,0 | 61,1 | 61,2 | 56,8 | 52,0 | 49,7 | 47,8 | 42,8 | 41,3 | 45,4 | 110,0 |
| Stopnja samooskrbe (%) | 96,8 | 75,2 | 100,6 | 87,3 | 74,8 | 90,0 | 75,5 | 83,5 | 85,3 | 84,0 | 77,9 | 64,4 | 89,2 | |

* začasni podatki

Vir: SURS, KIS

2.3.4 Odkupne cene krompirja

| | 2002 | 2003 | 2004 | 2005 | 2006 | 2007 | 2008 | 2009 | 2010 | 2011 | 2012 | 2013 | 2014 | Indeks 2014/13 |
|--------------------------|------------|------------|------------|------------|------------|------------|------------|------------|------------|------------|------------|------------|----------|-------------------|
| EUR/t | | | | | | | | | | | | | | |
| Krompir, brez semenskega | 156 | 220 | 129 | 105 | 226 | 220 | 200 | 148 | 174 | 171 | 178 | 392 | 210 | 53,6 |
| – zgodnji | 200 | 347 | 187 | 159 | 264 | 298 | 285 | 282 | 271 | 251 | 243 | 538 | 288 | 53,6 |
| – pozni | 142 | 185 | 105 | 92 | 209 | 183 | 185 | 124 | 157 | 151 | 155 | 327 | 164 | 50,4 |
| Sezonska cena* | 121 | 268 | 85 | 111 | 264 | 177 | 172 | 108 | 202 | 90 | 181 | 343 | 114 | 33,2 |
| Semenski krompir | 418 | 450 | 359 | 314 | 442 | 353 | 439 | 309 | 440 | 449 | 438 | 467 | z | |

z – zaupno

* Tehtano povprečje odkupnih cen jedilnega krompirja v septembru, oktobru in novembru.

Vir: SURS, preračuni KIS

2.3.5 Neposredne proračunske podpore pri pridelavi krompirja

| | 2002 | 2003 | 2004 | 2005 | 2006 | 2007 | 2008 | 2009 | 2010 | 2011 | 2012 | 2013 | 2014 |
|--|----------|----------|----------|----------|----------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|---------------|---------------|
| Plačila na površino (EUR/ha) | | | | | | | | | | | | | |
| Pridelava semena v jedrih | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – |
| I. varovalni pas | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – |
| II. varovalni pas | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – |
| Klasično semenarjenje | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – |
| Semenski nasadi | 707,3 | 684,6 | 418,7 | 417,3 | 417,3 | 170,0 | 170,0 | 170,0 | – | – | – | – | – |
| Nasadi v 100-m izolacijskem pasu | 442,0 | 427,9 | 669,8 | 669,8 | 669,8 | 420,0 | 420,0 | 420,0 | – | – | – | – | – |
| Regionalno enotno plačilo za njive (EUR/ha) | – | – | – | – | – | 332,0 | 332,0 | 332,0 | 332,0 | 332,0 | 332,0 | 338,15 | 322,94 |

Vir: MKGP, preračuni KIS

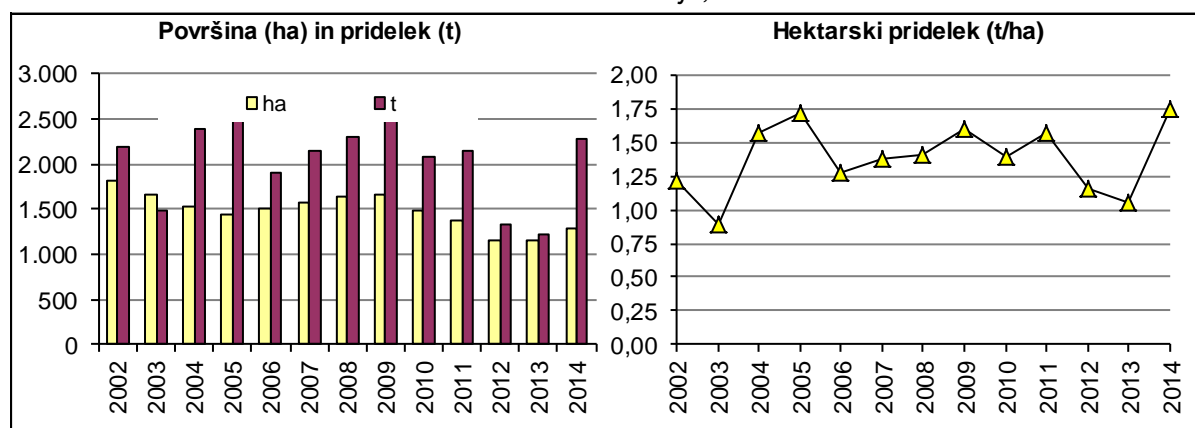
2.4 Hmelj

Pridelava hmelja po letu 2002 predstavlja med 0,4 in 2,6 % skupne vrednosti kmetijske proizvodnje oziroma med 0,7 in 5,1 % vrednosti rastlinske pridelave.

Po podatkih raziskave strukture kmetijskih gospodarstev se je s pridelavo hmelja v letu 2013 ukvarjalo 123 kmetijskih gospodarstev, ki so pridelovala hmelj na 1.192 ha. Zaradi slabih ekonomskih razmer v hmeljarstvu se je v primerjavi s popisom leta 2010 število gospodarstev, ki pridelujejo hmelj, zmanjšalo za 9 %, površina pa za 20 %.

Zaradi velikih ekonomskih težav v hmeljarstvu se je po letu 2009 pridelovalna površina hmeljišč vse do leta 2013 hitro zmanjševala, medtem ko se je v zadnjih dveh letih obseg hmeljišč povečal. V letu 2014 so hmelj pospravili s 1.296 ha, kar je za 11 % več kot v letu prej.

Slika 13: Pridelava hmelja; 2002–2014



Vir: SURS

Zaradi večje površine hmeljišč in izredno dobre letine je bilo v letu 2014 pridelanega 85 % več hmelja kot v letu prej, pridelava je bila s 2.270 tonami hmelja tudi za petino večja kot v povprečju zadnjih petih let (2009–2013).

Razmere na svetovnem trgu so se izboljšale, kar se je odrazilo tudi na izvozu in v saldu zunanje trgovine s hmeljem v letu 2014. Izvoz in saldo zunanje trgovine s hmeljem sta bila največja po letu 2010 in druga največja v obdobju 2005–2014. Zunanjetrgovinska bilanca s hmeljem je v letu 2014 znašala 1.809 ton.

Povprečna odkupna cena hmelja v Sloveniji je bila v letu 2014 za 37 % višja kot v letu prej in je za okoli 30 % preseгла povprečje zadnjih petih let. Kljub pomembnemu zvišanju odkupne cene hmelja je dosegla le polovico povprečne odkupne cene v letih 2007–2009, ko so bile cene hmelja zelo visoke.

Preglednica 7: Odkupne cene; 2010–2014

| | 2010 | 2011 | 2012 | 2013 | 2014 |
|---------------------------------------|------|------|------|------|------|
| Povprečna letna odkupna cena (EUR/kg) | 3,38 | 2,60 | 3,24 | 3,38 | 4,62 |

Vir: SURS

Z izvedeno reformo neposrednih plačil v letu 2007 so lahko pridelovalci hmelja na podlagi dodeljenih plačilnih pravic uveljavljali pravico do regionalnega enotnega plačila, ki je bilo v letu 2014 še zadnjič dodeljeno v skladu s kmetijsko politiko programskega obdobja 2007–2014. Z letom 2010 je proizvodno vezano plačilo za hmelj prešlo v okvir regionalnega plačila in se je izplačevalo v obliki individualnega (zgodovinskega) dodatka. Od leta 2006 dalje so tudi pridelovalci hmelja upravičeni do regresiranja zavarovanja, ki se je v letu 2014 znižalo s 50 na 40 % zavarovalne premije, uveljavljajo pa lahko tudi pravico do vračila dela trošarine za gorivo, porabljeno v kmetijstvu. Od sredine leta 2009 naprej je odstotek vračila trošarine 70 % (prej 50 %).

2.4.1 Pridelava hmelja in zunanja trgovina

| | 2002 | 2003 | 2004 | 2005 | 2006 | 2007 | 2008 | 2009 | 2010 | 2011 | 2012 | 2013 | 2014* | Indeks 2014/13 |
|---------------------------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|-------------------|
| PRIDELAVA | | | | | | | | | | | | | | |
| Površina (ha) | 1.817 | 1.662 | 1.524 | 1.453 | 1.507 | 1.572 | 1.638 | 1.660 | 1.488 | 1.376 | 1.159 | 1.166 | 1.296 | 111,1 |
| Hektarski pridelek (t/ha) | 1,2 | 0,9 | 1,6 | 1,7 | 1,3 | 1,4 | 1,4 | 1,6 | 1,4 | 1,6 | 1,2 | 1,1 | 1,8 | 166,4 |
| Pridelek (t) | 2.199 | 1.488 | 2.398 | 2.501 | 1.916 | 2.157 | 2.304 | 2.669 | 2.073 | 2.154 | 1.338 | 1.227 | 2.270 | 185,0 |
| ZUNANJA TRGOVINA | | | | | | | | | | | | | | |
| Izvoz (t) | 1.579 | 1.922 | 1.854 | 1.963 | 1.574 | 1.680 | 1.474 | 1.628 | 2.636 | 1.632 | 1.262 | 1.403 | 1.846 | 131,6 |
| Uvoz (t) | 107 | 42 | 31 | 186 | 244 | 182 | 141 | 115 | 241 | 40 | 37 | 63 | 36 | 58,1 |

* zunanja trgovina – začasni podatki

Vir: SURS, preračuni KIS

2.4.2 Cene in neposredne proračunske podpore pri pridelavi hmelja

| | 2002 | 2003 | 2004 | 2005 | 2006 | 2007 | 2008 | 2009 | 2010 | 2011 | 2012 | 2013 | 2014 | Indeks 2014/13 |
|---|-------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|--------|--------|-------------------|
| Povprečna letna odkupna cena (EUR/kg) | 3,20 | 2,81 | 2,91 | 3,29 | 3,89 | 8,75 | 13,24 | 5,31 | 3,38 | 2,60 | 3,24 | 3,38 | 4,62 | 136,6 |
| Neposredno plačilo na površino (EUR/ha) | 334,2 | 357,3 | 408,8 | 432,0 | 456,0 | 120,0 | 120,0 | 120,0 | – | – | – | – | – | – |
| Regionalno enotno plačilo za njive (EUR/ha) | – | – | – | – | – | 332,0 | 332,0 | 332,0 | 332,0 | 332,0 | 332,0 | 338,15 | 322,94 | 95,5 |
| Plačilo za nasade v mirovanju in krčitev (EUR/ha) | – | – | 408,8 | 432,0 | 456,0 | – | – | – | – | – | – | – | – | – |
| Podpora obnovi hmeljišč (EUR/ha) | 3.068 | 2.969 | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – |

Vir: SURS, MKGP, preračuni KIS

2.5 Zelenjadnice

K skupni vrednosti kmetijske proizvodnje pridelava zelenjadnic po letu 2002 prispeva med 2,9 in 5,3 %. V letu 2014 so zelenjadnice k skupni vrednosti kmetijske proizvodnje prispevale 4,8 %, v vrednosti rastlinske pridelave pa so imele 9,5 %.

V Sloveniji se s pridelavo zelenjadnic ukvarja mnogo kmetijskih gospodarstev, ki pridelujejo zelenjadnice tako za lastno porabo kot za prodajo. V obdobju od leta 2010 do 2013 se je po podatkih raziskave strukture kmetijskih gospodarstev število gospodarstev s pridelavo zelenjadnic povečalo na skoraj 59 tisoč oziroma za skoraj dve petini, medtem ko se je povprečna površina v obdelavi posameznega kmetijskega gospodarstva zmanjšala za 18 % (540 m² v letu 2010; 443,4 m² v letu 2013). Število kmetijskih gospodarstev in njihova struktura pridelave zelenjadnic se je tako ponovno približala ravni iz leta 2000.

V Sloveniji se praviloma vsaka tri leta izvajajo tudi tržni popisi vrtnarstva, s katerimi so popisana tudi kmetijska gospodarstva, ki pridelujejo zelenjadnice za prodajo. Podatki popisa v letu 2013 kažejo, da je bilo kmetijskih gospodarstev s tržno pridelavo zelenjadnic 1.169 oziroma za 2 % manj kot ob popisu 2010. Nasprotno pa je bilo pridelavi zelenjadnic v letu 2013 namenjeno za 31 % več površin kot ob popisu 2010. Tržne zelenjadnice so v letu 2013 pridelovali na 1.587 ha (osnovna površina), posamezno kmetijsko gospodarstvo pa je zelenjadnice pridelovalo na 1,36 ha. Pridelava zelenjadnic v Sloveniji poteka večinoma na prostem, saj je kar 95 % vseh površin za tržno pridelavo zelenjadnic na prostem.

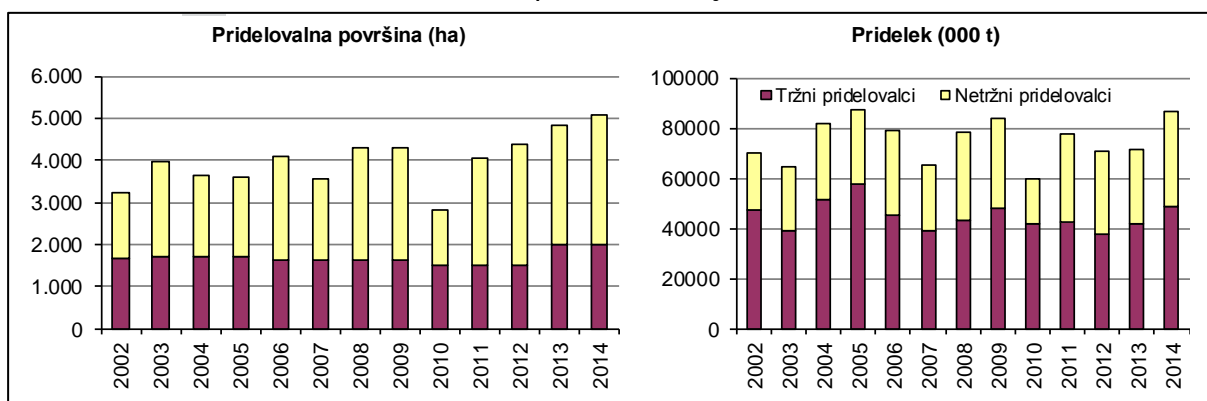
Preglednica 8: Število kmetijskih gospodarstev, osnovna in pridelovalna površina zelenjadnic pri tržnih pridelovalcih; 2010 in 2013

| | Zelenjadnice | | | | | | | | |
|---------------------------------------|--------------|-------|-------------------|------------|-------|-------------------|-----------------------|------|-------------------|
| | Skupaj | | Indeks 2013/10 | Na prostem | | Indeks 2013/10 | V zaščitenem prostoru | | Indeks 2013/10 |
| | 2010 | 2013 | | 2010 | 2013 | | 2010 | 2013 | |
| Število kmetijskih gospodarstev (KMG) | 1.192 | 1.169 | 98,1 | 1.111 | 1.087 | 97,8 | 343 | 401 | 116,9 |
| Osnovna površina (ha) | 1.216 | 1.587 | 130,5 | 1.149 | 1.500 | 130,6 | 67 | 69 | 102,8 |
| Pridelovalna površina (ha) | 1.498 | 1.982 | 132,3 | 1.413 | 1.873 | 132,5 | 85 | 108 | 127,9 |
| Osnovna površina/ KMG (ha) | 1,02 | 1,36 | 133,1 | 1,03 | 1,38 | 133,4 | 0,20 | 0,17 | 88,0 |
| Pridelovalna površina/ KMG (ha) | 1,26 | 1,70 | 134,9 | 1,27 | 1,72 | 135,5 | 0,25 | 0,27 | 109,4 |

Vir: SURS (popisi tržnega vrtnarstva)

V strukturi rabe njiv in vrtov osnovne površine zelenjadnic zavzemajo okoli 2 %, kar je v letu 2014 pomenilo 4.051 ha. Skupna pridelovalna površina zelenjadnic je običajno za slabo četrtno večja od osnovne površine in je po letu 2002 obsegala med 2.803 in 5.057 ha. V letu 2014 so bile po ocenah statistike zelenjadnice pospravljene z največ površin doslej oziroma s 4 % več površin kot v letu prej. Zelenjadnice, namenjene prodaji, so v letu 2013 pridelovali na 1.982 ha, kar je za okoli tretjino več kot v letu 2010, ko je bil izveden zadnji popis tržnega vrtnarstva. To so tudi zadnji podatki o površini zelenjadnic za tržno pridelavo, saj SURS v obdobju med popisi tržnega vrtnarstva letno ne ocenjuje teh površin. V letu 2013 so bile površine, namenjene tržni pridelavi zelenjadnic, največje po letu 2000, ko je bil izveden prvi popis tržnega vrtnarstva.

Slika 14: Površina in pridelek zelenjadnic; 2002–2014



Vir: SURS

Ker večina pridelave zelenjadnic še vedno poteka na prostem, imajo v zelenjadarstvu na pridelek velik vpliv vremenski dejavniki, ki pridelavi zelenjadnic zaradi velike količine padavin in visoke vlage v letu 2014 niso bili naklonjeni. Letina zelenjadnic je bila sicer boljša kot v sušnem letu prej, vendar še vedno podpovprečna. Povprečni hektarski pridelek zelenjadnic je bil za 16 % večji, letina posameznih zelenjadnic, z izjemo paradižnika, pa je bila boljša kot v letu prej.

Preglednica 9: Pridelava zelenjadnic; 2013 in 2014

| | Površina (ha) | | Indeks 2014/13 | Pridelek (t/ha) | | Indeks 2014/13 | Skupni pridelek (t) | | Indeks 2014/13 |
|----------------------------|---------------|--------------|-------------------|-----------------|-------------|-------------------|---------------------|---------------|-------------------|
| | 2013 | 2014 | | 2013 | 2014 | | 2013 | 2014 | |
| Zelenjadnice skupaj | 4.845 | 5.057 | 104,4 | 14,7 | 17,0 | 115,9 | 71.273 | 86.209 | 121,0 |
| Od tega: | | | | | | | | | |
| Belo zelje | 632 | 651 | 103,0 | 25,6 | 32,0 | 124,9 | 16.207 | 20.851 | 128,7 |
| Solata | 639 | 671 | 105,0 | 13,3 | 15,6 | 117,3 | 8.507 | 10.474 | 123,1 |
| Radič | 295 | 304 | 103,1 | 11,9 | 13,9 | 116,7 | 3.517 | 4.230 | 120,3 |
| Paprika | 145 | 150 | 103,7 | 22,4 | 23,9 | 106,6 | 3.249 | 3.594 | 110,6 |
| Paradižnik | 220 | 233 | 105,9 | 31,3 | 28,4 | 90,5 | 6.892 | 6.607 | 95,9 |
| Čebula | 356 | 371 | 104,2 | 17,1 | 20,4 | 119,5 | 6.074 | 7.563 | 124,5 |
| Fižol v strokih | 643 | 686 | 106,7 | 3,8 | 5,0 | 130,6 | 2.445 | 3.407 | 139,3 |

Vir: SURS

Povprečni hektarski pridelek zelenjadnic je bil v letu 2014 za 6 % pod povprečjem zadnjih petih let (2009–2013), saj je velika večina zelenjadnic obrodila povprečno ali podpovprečno. Nadpovprečno so obrodili le ohrovt, špinača, fižol in grah za svežo rabo.

V Sloveniji smo v letu 2014 zaradi boljše letine in večjih površin pridelali za 21 % več zelenjadnic kot v letu 2013.

Prodaja zelenjave po evidentiranih tržnih poteh se po letih zmanjševanja zadnji dve leti povečuje. Odkup in prodaja na tržnicah sta se v letu 2014 povečala za več kot polovico (55 %) in zajela četrtno pridelka tržnih pridelovalcev zelenjadnic, v letu 2013 pa le 19 %.

Preglednica 10: Izvoz in uvoz zelenjave (ekvivalent sveže zelenjave); 2010–2014

| | IZVOZ (t) | | | | | UVOZ (t) | | | | |
|------------------------------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|----------------|----------------|----------------|----------------|----------------|
| | 2010 | 2011 | 2012 | 2013 | 2014* | 2010 | 2011 | 2012 | 2013 | 2014* |
| Zelenjava** skupaj | 13.048 | 12.759 | 12.439 | 13.872 | 17.086 | 152.120 | 147.138 | 149.584 | 153.238 | 158.626 |
| Predelana zelenjava** | 3.592 | 3.730 | 2.733 | 3.905 | 4.178 | 54.494 | 54.570 | 54.389 | 55.456 | 59.155 |
| Sveža zelenjava**, od tega: | 9.456 | 9.029 | 9.706 | 9.967 | 12.907 | 97.625 | 92.569 | 95.195 | 97.782 | 99.470 |
| Zelje | 94 | 200 | 157 | 129 | 211 | 3.589 | 3.706 | 3.523 | 5.559 | 3.515 |
| Solata | 590 | 393 | 439 | 276 | 179 | 9.347 | 8.884 | 9.272 | 9.340 | 8.613 |
| Radič | 152 | 163 | 180 | 88 | 49 | 4.181 | 3.854 | 3.078 | 2.890 | 2.914 |
| Paprika | 712 | 525 | 456 | 1.384 | 2.183 | 9.341 | 8.764 | 9.576 | 9.079 | 10.127 |
| Paradižnik | 1.286 | 1.022 | 1.430 | 1.944 | 3.131 | 16.035 | 14.970 | 13.213 | 13.717 | 13.970 |
| Kumare | 468 | 336 | 553 | 345 | 565 | 4.767 | 3.576 | 4.223 | 3.656 | 4.340 |
| Čebula | 1.149 | 1.557 | 1.868 | 2.159 | 2.956 | 13.348 | 12.973 | 13.139 | 14.506 | 14.579 |

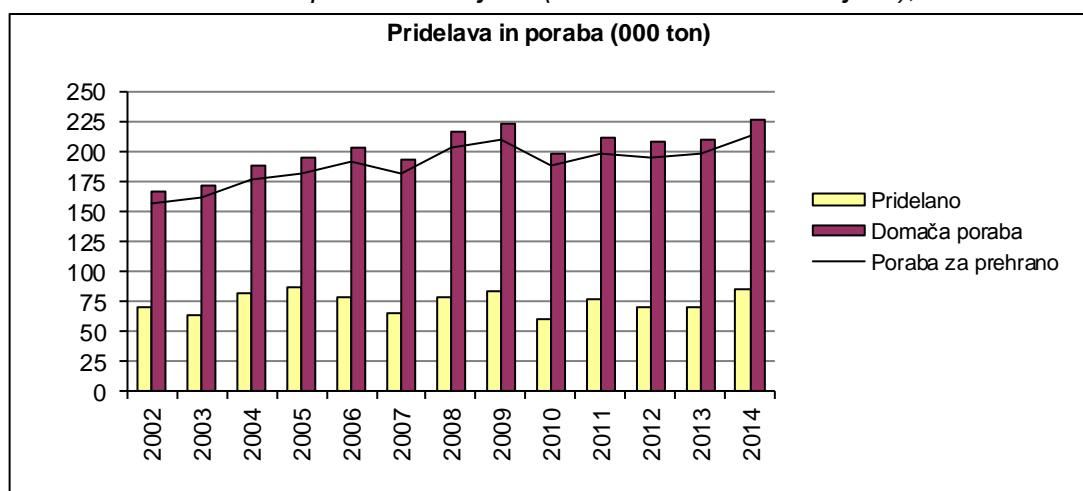
* začasni podatki

** vključno z lubenicami in melonami

Vir: SURS, preračuni KIS

V letu 2014 je bilo v sveži in predelani obliki porabljenih 228 tisoč ton zelenjave, kar je za 8 % več kot v letu prej in prav toliko nad povprečjem zadnjih petih letih. Slovenija je neto uvoznica zelenjave. V letu 2014 je bilo uvoženih 159 tisoč ton zelenjave, od tega 63 % sveže. Skupni uvoz zelenjave se je v primerjavi z letom prej povečal za 4 %, od tega je bil uvoz sveže zelenjave večji za 2 %. V letu 2014 je izvoz zelenjave obsegal okoli 17 tisoč ton in se je glede na leto 2013 povečal za 23 %. Okoli 76 % izvoza je predstavljala sveža zelenjava, od katere se je uvozilo in izvozilo največ paradižnika, čebule, solate in paprike.

Slika 15: Pridelava in poraba zelenjave (ekvivalent sveže zelenjave); 2002–2014



Vir: SURS, KIS

Stopnja samooskrbe z zelenjavo je v Sloveniji nizka, zanjo so značilna velika medletna nihanja, ki so odvisna predvsem od obsega pridelave. V letu 2014 je bila stopnja samooskrbe z zelenjavo največja v zadnjih petih letih in je po prvih ocenah znašala 38 % (s svežo zelenjavo 50 %). Poraba zelenjave ima trend rasti, v primerjavi z začetkom stoletja (2001–2005) se je za prehrano v letih od 2010 do 2014 porabilo v povprečju 20 % več zelenjave, poraba sveže zelenjave pa je bila v tem obdobju večja za okoli 15 %. V letu 2014 je prebivalec Slovenije porabil 104 kg zelenjave, od tega 77 kg sveže.

V letu 2014 so se na povprečni letni ravni odkupne cene zelenjadnic znižale v povprečju za 17 %. Višje kot v letu prej so bile le odkupne cene paradižnika, kumar za vlaganje, endivije, radiča in špinacije.

Preglednica 11: Odkupne cene zelenjadnic, 2010–2014

| Odkupne cene (EUR/t) | 2010 | 2011 | 2012 | 2013 | 2014 |
|----------------------|------|------|------|------|-------|
| Zelje | 223 | 235 | 240 | 312 | 237 |
| Solata | 653 | 567 | 584 | 981 | 704 |
| Paprika | 845 | 738 | 765 | 861 | 794 |
| Paradižnik | 625 | 516 | 908 | 944 | 1.328 |
| Kumare | 449 | 347 | 462 | 584 | 475 |
| Čebula | 415 | 324 | 432 | 543 | 370 |

Vir: SURS

Do leta 2007 za pridelovalce zelenjadnic skupna tržna ureditev ni predvidevala neposrednih podpor, predvideno je bilo le sofinanciranje dejavnosti iz operativnih programov organizacij proizvajalcev, ki pa v Sloveniji ni bilo izkoriščeno. Od leta 2007 dalje so bili pridelovalci zelenjadnic upravičeni do regionalnega enotnega plačila za njive, ki je bilo za leto 2014 še zadnjič izplačano v skladu z usmeritvami kmetijske politike v programskem obdobju 2007–2013. Tudi pri zavarovanju zelenjadnic je bilo v letu 2014 mogoče uveljaviti regres v višini 40 % zavarovalne premije. Pridelovalci pa lahko uveljavijo tudi pravico do vračila dela trošarine za gorivo, porabljeno v kmetijstvu, ki od leta 2009 dalje znaša 70 %.

2.5.1 Površina zelenjadnic skupaj

| | 2002 | 2003 | 2004 | 2005 | 2006 | 2007 | 2008 | 2009 | 2010 | 2011 | 2012 | 2013 | 2014 | Indeks 2014/13 |
|-----------------------------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|-------------------|
| OSNOVNA POVRŠINA (ha) | 2.497 | 3.087 | 2.904 | 2.891 | 3.169 | 2.752 | 3.421 | 3.406 | 2.276 | 3.288 | 3.843 | 3.881 | 4.051 | 104,4 |
| PRIDELOVALNA POVRŠINA (ha) | | | | | | | | | | | | | | |
| Zelenjadnice skupaj | 3.229 | 3.982 | 3.631 | 3.614 | 4.099 | 3.550 | 4.294 | 4.275 | 2.803 | 4.048 | 4.371 | 4.845 | 5.057 | 104,4 |
| Belo zelje | 686 | 829 | 699 | 696 | 805 | 711 | 841 | 838 | 578 | 582 | 611 | 632 | 651 | 103,0 |
| Ohrovt | 41 | 51 | 59 | 58 | 62 | 54 | 65 | 64 | 37 | 33 | 34 | 42 | 43 | 102,4 |
| Kitajski kapus | 17 | 19 | 20 | 20 | 29 | 28 | 30 | 30 | 9 | 8 | 8 | 16 | 16 | 100,0 |
| Cvetača in brokoli | 64 | 89 | 97 | 97 | 104 | 86 | 95 | 95 | 54 | 81 | 87 | 102 | 105 | 103,3 |
| Solata | 299 | 342 | 353 | 352 | 442 | 386 | 463 | 461 | 298 | 542 | 591 | 639 | 671 | 105,0 |
| Endivija | 101 | 112 | 164 | 163 | 175 | 150 | 184 | 183 | 102 | 174 | 191 | 227 | 239 | 105,3 |
| Radič | 140 | 169 | 218 | 217 | 233 | 204 | 244 | 243 | 151 | 188 | 202 | 295 | 304 | 103,1 |
| Špinača | 34 | 44 | 33 | 33 | 27 | 24 | 28 | 28 | 23 | 16 | 16 | 20 | 20 | 100,5 |
| Motovilec | : | : | : | : | : | : | : | : | : | 117 | 129 | 136 | 144 | 105,6 |
| Korenček | 128 | 168 | 125 | 124 | 162 | 141 | 171 | 170 | 94 | 149 | 162 | 190 | 199 | 104,7 |
| Rdeča pesa | 106 | 146 | 121 | 120 | 147 | 130 | 153 | 153 | 86 | 112 | 120 | 117 | 122 | 104,6 |
| Paradižnik | 189 | 218 | 165 | 164 | 175 | 145 | 187 | 186 | 117 | 201 | 221 | 220 | 233 | 105,9 |
| Paprika | 228 | 237 | 203 | 203 | 176 | 161 | 183 | 182 | 117 | 139 | 146 | 145 | 150 | 103,7 |
| Kumare | 176 | 202 | 135 | 134 | 145 | 119 | 155 | 154 | 89 | 142 | 157 | 156 | 166 | 106,5 |
| – solatne | 95 | 116 | 56 | 56 | 61 | 51 | 65 | 65 | 42 | 73 | 80 | 79 | 84 | 106,3 |
| – za vlaganje | 81 | 86 | 79 | 78 | 84 | 68 | 90 | 89 | 47 | 69 | 77 | 77 | 82 | 106,8 |
| Bučke | : | : | : | : | : | : | : | : | : | 121 | 130 | 107 | 113 | 105,6 |
| Čebula | 286 | 357 | 286 | 285 | 260 | 226 | 273 | 272 | 193 | 295 | 319 | 356 | 371 | 104,2 |
| Česen | 52 | 62 | 35 | 35 | 45 | 36 | 48 | 48 | 38 | 61 | 67 | 125 | 129 | 103,2 |
| Por | 40 | 43 | 32 | 32 | 36 | 34 | 37 | 37 | 30 | 25 | 25 | 22 | 22 | 100,5 |
| Fižol, svež | 263 | 350 | 490 | 486 | 616 | 489 | 666 | 661 | 360 | 563 | 628 | 643 | 686 | 106,7 |
| – visok | 137 | 185 | 321 | 318 | 403 | 318 | 436 | 432 | 234 | 395 | 442 | 439 | 469 | 106,8 |
| – nizek | 126 | 166 | 169 | 167 | 214 | 171 | 230 | 228 | 126 | 168 | 186 | 204 | 217 | 106,4 |
| Grah, svež | 48 | 63 | 52 | 52 | 68 | 55 | 73 | 73 | 41 | 51 | 57 | 56 | 59 | 105,6 |
| Šparglji | : | : | : | : | : | : | : | : | : | 30 | 30 | 66 | 66 | 99,7 |
| Druge zelenjadnice | 332 | 482 | 344 | 344 | 392 | 374 | 399 | 399 | 386 | 418 | 440 | 533 | 547 | 102,6 |

Vir: SURS

2.5.2 Hektarski pridelek zelenjadnic skupaj

| | 2002 | 2003 | 2004 | 2005 | 2006 | 2007 | 2008 | 2009 | 2010 | 2011 | 2012 | 2013 | 2014 | Indeks 2014/13 |
|--|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------------|
| Hektarski pridelek zelenjadnic (t/ha) | | | | | | | | | | | | | | |
| Zelenjadnice skupaj | 21,8 | 16,1 | 22,6 | 24,2 | 19,2 | 18,4 | 18,2 | 19,6 | 21,4 | 19,1 | 16,2 | 14,7 | 17,0 | 115,9 |
| Belo zelje | 32,0 | 21,5 | 34,9 | 35,9 | 32,4 | 28,8 | 32,0 | 33,9 | 35,0 | 35,9 | 28,4 | 25,6 | 32,0 | 124,9 |
| Ohrovt | 25,4 | 17,5 | 24,2 | 23,9 | 19,7 | 19,6 | 19,6 | 19,8 | 19,6 | 22,7 | 18,3 | 20,6 | 21,9 | 106,4 |
| Kitajski kapus | 25,7 | 29,9 | 26,7 | 27,2 | 29,5 | 24,3 | 24,9 | 25,3 | 25,4 | 24,9 | 23,3 | 20,5 | 23,6 | 114,9 |
| Cvetača in brokoli | 18,1 | 14,1 | 18,1 | 18,1 | 14,3 | 16,4 | 16,0 | 20,0 | 18,4 | 15,4 | 14,9 | 12,7 | 15,4 | 121,5 |
| Solata | 22,0 | 15,9 | 20,9 | 21,1 | 19,0 | 18,2 | 18,4 | 18,9 | 19,4 | 17,3 | 15,0 | 13,3 | 15,6 | 117,3 |
| Endivija | 21,8 | 18,6 | 19,4 | 19,8 | 17,9 | 16,8 | 17,0 | 17,0 | 18,0 | 16,4 | 14,5 | 14,4 | 16,2 | 112,0 |
| Radič | 14,8 | 9,2 | 15,9 | 16,0 | 14,2 | 14,6 | 13,6 | 14,2 | 15,2 | 15,1 | 12,7 | 11,9 | 13,9 | 116,7 |
| Špinača | 11,2 | 11,3 | 10,9 | 12,4 | 11,9 | 10,3 | 11,8 | 12,9 | 10,3 | 13,4 | 12,0 | 12,5 | 14,8 | 118,6 |
| Motovilec | : | : | : | : | : | : | : | : | : | 5,3 | 5,6 | 4,9 | 6,0 | 122,9 |
| Korenček | 21,8 | 17,3 | 21,0 | 22,1 | 18,2 | 18,0 | 19,2 | 22,9 | 21,7 | 20,0 | 16,7 | 16,5 | 17,7 | 107,2 |
| Rdeča pesa | 24,8 | 17,2 | 23,3 | 25,0 | 21,2 | 21,6 | 20,7 | 25,3 | 23,4 | 22,9 | 19,4 | 17,1 | 21,5 | 125,7 |
| Paradižnik | 23,2 | 19,2 | 33,0 | 40,5 | 26,4 | 30,4 | 25,2 | 23,4 | 32,2 | 27,4 | 33,1 | 31,3 | 28,4 | 90,5 |
| Paprika | 29,8 | 20,5 | 30,2 | 50,4 | 27,1 | 22,7 | 23,4 | 25,1 | 28,8 | 26,6 | 23,2 | 22,4 | 23,9 | 106,6 |
| Kumare | 19,0 | 13,7 | 23,3 | 27,6 | 19,6 | 17,5 | 16,7 | 21,9 | 26,0 | 21,9 | 16,9 | 16,5 | 19,7 | 119,7 |
| – solatne | 25,1 | 16,1 | 29,6 | 39,8 | 25,9 | 21,0 | 20,7 | 31,5 | 38,0 | 28,2 | 21,3 | 21,6 | 25,8 | 119,7 |
| – za vlaganje | 12,0 | 10,4 | 18,8 | 18,9 | 15,1 | 14,9 | 13,7 | 14,9 | 15,3 | 15,2 | 12,4 | 11,2 | 13,4 | 119,9 |
| Bučke | : | : | : | : | : | : | : | : | : | 24,6 | 19,3 | 17,9 | 19,8 | 110,9 |
| Čebula | 19,8 | 15,7 | 25,7 | 25,3 | 20,7 | 20,0 | 19,6 | 22,0 | 24,2 | 21,5 | 18,4 | 17,1 | 20,4 | 119,5 |
| Česen | 6,4 | 4,8 | 7,8 | 6,9 | 6,3 | 7,1 | 6,3 | 6,4 | 7,7 | 7,4 | 6,2 | 6,6 | 7,1 | 107,6 |
| Por | 23,0 | 22,3 | 26,6 | 22,7 | 23,0 | 18,6 | 21,6 | 24,1 | 20,3 | 20,1 | 20,0 | 16,6 | 18,4 | 110,7 |
| Fižol, svež | 11,7 | 3,1 | 5,6 | 6,4 | 4,6 | 4,9 | 4,5 | 5,1 | 5,3 | 5,6 | 3,6 | 3,8 | 5,0 | 130,6 |
| – visok | 15,5 | 3,2 | 5,7 | 6,8 | 4,8 | 5,0 | 4,8 | 5,3 | 5,6 | 5,9 | 3,9 | 4,0 | 5,1 | 128,6 |
| – nizek | 7,6 | 2,9 | 5,5 | 5,6 | 4,1 | 4,5 | 4,0 | 4,7 | 4,8 | 4,8 | 2,8 | 3,5 | 4,7 | 135,5 |
| Grah, svež | 4,2 | 3,8 | 4,1 | 4,4 | 3,7 | 3,8 | 3,5 | 3,8 | 3,8 | 3,4 | 3,3 | 2,4 | 3,6 | 151,4 |
| Šparglji | : | : | : | : | : | : | : | : | : | 3,9 | 3,2 | 3,3 | 3,4 | 103,1 |
| Druge zelenjadnice | 13,3 | 18,3 | 23,1 | 18,9 | 15,8 | 14,4 | 11,9 | 12,7 | 16,8 | 16,2 | 13,6 | 12,3 | 14,8 | 120,4 |

Vir: SURS

2.5.3 Skupni pridelek zelenjadnic skupaj

| | 2002 | 2003 | 2004 | 2005 | 2006 | 2007 | 2008 | 2009 | 2010 | 2011 | 2012 | 2013 | 2014 | Indeks 2014/13 |
|--|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|-------------------|
| Skupni pridelek zelenjadnic (t) | | | | | | | | | | | | | | |
| Zelenjadnice skupaj | 70.332 | 64.311 | 82.063 | 87.579 | 78.831 | 65.223 | 78.194 | 83.868 | 59.984 | 77.292 | 70.759 | 71.273 | 86.209 | 121,0 |
| Belo zelje | 21.975 | 17.826 | 24.422 | 25.008 | 26.050 | 20.486 | 26.897 | 28.390 | 20.241 | 20.870 | 17.362 | 16.207 | 20.851 | 128,7 |
| Ohrovt | 1.036 | 885 | 1.418 | 1.395 | 1.214 | 1.046 | 1.268 | 1.273 | 725 | 750 | 623 | 865 | 942 | 108,9 |
| Kitajski kapus | 427 | 582 | 528 | 536 | 858 | 668 | 746 | 749 | 229 | 199 | 186 | 328 | 377 | 114,9 |
| Cvetača in brokoli | 1.159 | 1.249 | 1.755 | 1.756 | 1.484 | 1.408 | 1.521 | 1.891 | 996 | 1.246 | 1.299 | 1.294 | 1.625 | 125,6 |
| Solata | 6.578 | 5.420 | 7.368 | 7.434 | 8.398 | 7.013 | 8.500 | 8.694 | 5.781 | 9.380 | 8.887 | 8.507 | 10.474 | 123,1 |
| Endivija | 2.200 | 2.081 | 3.182 | 3.238 | 3.132 | 2.527 | 3.119 | 3.121 | 1.836 | 2.849 | 2.762 | 3.280 | 3.868 | 117,9 |
| Radič | 2.076 | 1.556 | 3.470 | 3.475 | 3.304 | 2.976 | 3.313 | 3.445 | 2.302 | 2.836 | 2.562 | 3.517 | 4.230 | 120,3 |
| Špinača | 387 | 494 | 363 | 412 | 326 | 251 | 329 | 364 | 236 | 215 | 192 | 250 | 298 | 119,2 |
| Motovilec | : | : | : | : | : | : | : | : | : | 618 | 727 | 666 | 864 | 129,7 |
| Korenček | 2.782 | 2.905 | 2.632 | 2.747 | 2.952 | 2.528 | 3.280 | 3.897 | 2.039 | 2.974 | 2.709 | 3.132 | 3.518 | 112,3 |
| Rdeča pesa | 2.616 | 2.504 | 2.817 | 3.010 | 3.106 | 2.805 | 3.167 | 3.860 | 2.013 | 2.566 | 2.324 | 2.001 | 2.631 | 131,5 |
| Paradižnik | 4.375 | 4.191 | 5.431 | 6.629 | 4.610 | 4.400 | 4.704 | 4.344 | 3.766 | 5.512 | 7.313 | 6.892 | 6.607 | 95,9 |
| Paprika | 6.778 | 4.862 | 6.140 | 10.227 | 4.777 | 3.650 | 4.286 | 4.562 | 3.375 | 3.701 | 3.381 | 3.249 | 3.594 | 110,6 |
| Kumare | 3.347 | 2.759 | 3.145 | 3.708 | 2.848 | 2.077 | 2.581 | 3.367 | 2.313 | 3.104 | 2.656 | 2.567 | 3.273 | 127,5 |
| – solatne | 2.371 | 1.872 | 1.663 | 2.224 | 1.582 | 1.067 | 1.345 | 2.033 | 1.594 | 2.058 | 1.704 | 1.704 | 2.168 | 127,2 |
| – za vlaganje | 976 | 888 | 1.482 | 1.485 | 1.266 | 1.010 | 1.236 | 1.334 | 719 | 1.046 | 952 | 863 | 1.105 | 128,0 |
| Bučke | : | : | : | : | : | : | : | : | : | 2.972 | 2.506 | 1.913 | 2.240 | 117,1 |
| Čebula | 5.659 | 5.619 | 7.360 | 7.212 | 5.391 | 4.516 | 5.343 | 5.997 | 4.667 | 6.333 | 5.869 | 6.074 | 7.563 | 124,5 |
| Česen | 330 | 299 | 275 | 240 | 280 | 254 | 301 | 307 | 292 | 449 | 413 | 821 | 912 | 111,1 |
| Por | 913 | 954 | 842 | 716 | 824 | 634 | 799 | 882 | 608 | 503 | 500 | 366 | 407 | 111,2 |
| Fižol, svež | 3.091 | 1.069 | 2.736 | 3.112 | 2.817 | 2.372 | 3.027 | 3.370 | 1.921 | 3.154 | 2.244 | 2.445 | 3.407 | 139,3 |
| – visok | 2.132 | 584 | 1.815 | 2.167 | 1.934 | 1.602 | 2.100 | 2.292 | 1.314 | 2.341 | 1.725 | 1.741 | 2.392 | 137,4 |
| – nizek | 959 | 485 | 920 | 946 | 883 | 770 | 927 | 1.078 | 607 | 813 | 519 | 704 | 1.015 | 144,2 |
| Grah, svež | 202 | 239 | 215 | 225 | 252 | 210 | 255 | 280 | 156 | 174 | 186 | 135 | 216 | 159,9 |
| Šparglji | : | : | : | : | : | : | : | : | : | 117 | 95 | 218 | 224 | 102,8 |
| Druge zelenjadnice | 4.403 | 8.817 | 7.966 | 6.496 | 6.207 | 5.402 | 4.758 | 5.075 | 6.488 | 6.770 | 5.963 | 6.546 | 8.088 | 123,6 |

Vir: SURS

2.5.4 Površina zelenjadnic pri tržnih pridelovalcih zelenjadnic

| | 2002 | 2003 | 2004 | 2005 | 2006 | 2007 | 2008 | 2009 | 2010 | 2011 | 2012 | 2013 | 2014 | Indeks 2014/13 |
|---|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|-------------------|
| PRIDELOVALNA POVRŠINA – TRŽNI (ha) | | | | | | | | | | | | | | |
| Zelenjadnice | 1.648 | 1.708 | 1.708 | 1.708 | 1.641 | 1.630 | 1.628 | 1.629 | 1.498 | 1.497 | 1.497 | 1.982 | 1.982 | 100,0 |
| Belo zelje | 363 | 364 | 364 | 364 | 377 | 377 | 377 | 377 | 350 | 350 | 350 | 371 | 371 | 100,0 |
| Ohrovt | 26 | 30 | 30 | 30 | 25 | 25 | 25 | 25 | 17 | 17 | 17 | 25 | 25 | 100,0 |
| Kitajski kapus | 13 | 14 | 14 | 14 | 22 | 22 | 22 | 22 | 5 | 5 | 5 | 13 | 13 | 100,0 |
| Cvetača in brokoli | 53 | 73 | 73 | 73 | 73 | 62 | 62 | 62 | 38 | 38 | 38 | 53 | 53 | 100,0 |
| Solata | 168 | 153 | 153 | 153 | 186 | 186 | 186 | 186 | 163 | 162 | 162 | 213 | 213 | 100,0 |
| Endivija | 76 | 76 | 76 | 76 | 61 | 61 | 61 | 61 | 42 | 41 | 41 | 79 | 79 | 100,0 |
| Radič | 103 | 115 | 115 | 115 | 101 | 101 | 101 | 101 | 81 | 81 | 81 | 174 | 174 | 100,0 |
| Špinača | 20 | 23 | 23 | 23 | 14 | 14 | 14 | 14 | 16 | 16 | 16 | 20 | 20 | 100,0 |
| Motovilec | : | : | : | : | : | : | : | : | 0 | 25 | 25 | 33 | 33 | 100,0 |
| Korenček | 43 | 47 | 47 | 47 | 63 | 63 | 63 | 63 | 42 | 42 | 42 | 70 | 70 | 100,0 |
| Rdeča pesa | 46 | 60 | 60 | 60 | 70 | 70 | 70 | 70 | 45 | 45 | 45 | 42 | 43 | 100,0 |
| Paradižnik | 76 | 56 | 56 | 56 | 36 | 36 | 36 | 36 | 43 | 43 | 43 | 42 | 42 | 100,0 |
| Paprika | 165 | 147 | 147 | 147 | 105 | 105 | 105 | 105 | 79 | 80 | 80 | 80 | 80 | 100,0 |
| Kumare | 65 | 42 | 42 | 41 | 25 | 25 | 25 | 25 | 25 | 25 | 25 | 25 | 25 | 100,0 |
| – solatne | 28 | 20 | 20 | 20 | 15 | 15 | 15 | 15 | 17 | 17 | 17 | 17 | 17 | 100,0 |
| – za vlaganje | 37 | 22 | 22 | 22 | 11 | 11 | 11 | 11 | 8 | 8 | 8 | 8 | 8 | 100,0 |
| Bučke | : | : | : | : | : | : | : | : | 0 | 52 | 52 | 30 | 30 | 100,0 |
| Čebula | 152 | 164 | 164 | 164 | 104 | 104 | 104 | 104 | 110 | 109 | 109 | 147 | 147 | 100,0 |
| Česen | 10 | 3 | 3 | 3 | 3 | 3 | 3 | 3 | 16 | 10 | 10 | 67 | 67 | 100,0 |
| Por | 27 | 25 | 25 | 25 | 27 | 27 | 27 | 27 | 25 | 25 | 25 | 22 | 22 | 100,0 |
| Fižol, svež | 43 | 33 | 33 | 33 | 32 | 32 | 32 | 32 | 50 | 51 | 51 | 67 | 68 | 100,0 |
| – visok | 20 | 16 | 16 | 16 | 13 | 13 | 13 | 13 | 27 | 28 | 28 | 26 | 26 | 100,0 |
| – nizek | 22 | 17 | 17 | 17 | 19 | 19 | 19 | 19 | 23 | 23 | 23 | 41 | 41 | 100,0 |
| Grah, svež | 8 | 4 | 4 | 4 | 7 | 7 | 7 | 7 | 8 | 8 | 8 | 7 | 7 | 100,0 |
| Šparglji | : | : | : | : | : | : | : | : | : | 30 | 30 | 66 | 66 | 100,0 |
| Druge zelenjadnice | 191 | 280 | 280 | 280 | 310 | 310 | 310 | 310 | 343 | 242 | 242 | 335 | 335 | 100,0 |

Vir: SURS

2.5.5 Hektarski pridelek pri tržnih pridelovalcih zelenjadnic

| | 2002 | 2003 | 2004 | 2005 | 2006 | 2007 | 2008 | 2009 | 2010 | 2011 | 2012 | 2013 | 2014 | Indeks 2014/13 |
|--|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------------|
| HEKTARSKI PRIDELEK – TRŽNI (t/ha) | | | | | | | | | | | | | | |
| Zelenjadnice skupaj | 28,9 | 22,9 | 30,0 | 33,6 | 27,5 | 23,7 | 26,5 | 29,4 | 27,6 | 28,4 | 25,1 | 21,1 | 24,5 | 116,2 |
| Belo zelje | 43,1 | 31,0 | 42,8 | 45,0 | 43,0 | 33,5 | 42,9 | 46,1 | 42,0 | 43,7 | 35,0 | 32,4 | 40,0 | 123,7 |
| Ohrovt | 26,8 | 18,6 | 28,3 | 28,7 | 24,2 | 22,5 | 25,8 | 25,4 | 24,1 | 29,9 | 21,6 | 25,7 | 26,2 | 100,1 |
| Kitajski kapus | 27,3 | 32,1 | 29,2 | 29,8 | 33,2 | 25,8 | 28,1 | 28,0 | 33,2 | 31,2 | 28,2 | 22,4 | 25,4 | 113,1 |
| Cvetača in brokoli | 19,0 | 14,8 | 19,3 | 19,1 | 15,2 | 18,1 | 18,1 | 24,0 | 20,8 | 19,2 | 19,7 | 15,9 | 18,9 | 119,5 |
| Solata | 28,5 | 22,2 | 26,0 | 26,4 | 24,5 | 21,3 | 23,4 | 24,6 | 22,5 | 22,7 | 20,5 | 16,6 | 19,8 | 118,7 |
| Endivija | 24,1 | 21,3 | 23,1 | 23,4 | 23,1 | 19,6 | 22,0 | 22,2 | 21,8 | 21,8 | 19,9 | 19,7 | 21,0 | 105,8 |
| Radič | 17,1 | 11,0 | 17,8 | 17,9 | 15,9 | 16,6 | 15,8 | 16,9 | 16,9 | 16,9 | 13,9 | 13,1 | 15,2 | 116,4 |
| Špinača | 13,3 | 13,7 | 12,0 | 14,0 | 15,6 | 11,5 | 15,1 | 18,0 | 11,3 | 13,4 | 12,0 | 12,5 | 14,8 | 119,2 |
| Motovilec | : | : | : | : | : | : | : | : | : | 8,0 | 7,1 | 6,9 | 8,2 | 117,9 |
| Korenček | 27,5 | 22,3 | 27,2 | 29,5 | 23,5 | 21,1 | 27,0 | 36,1 | 27,9 | 28,9 | 25,3 | 22,3 | 22,6 | 100,9 |
| Rdeča pesa | 28,3 | 19,8 | 25,7 | 29,9 | 25,5 | 24,4 | 24,2 | 34,2 | 27,2 | 29,2 | 23,4 | 20,8 | 27,0 | 131,5 |
| Paradižnik | 42,6 | 44,3 | 51,3 | 79,0 | 56,0 | 63,8 | 59,5 | 46,9 | 54,1 | 51,2 | 94,4 | 96,6 | 94,4 | 98,7 |
| Paprika | 36,4 | 27,3 | 34,9 | 63,0 | 35,4 | 27,1 | 31,2 | 33,2 | 35,2 | 34,2 | 30,7 | 30,7 | 32,2 | 104,4 |
| Kumare | 30,1 | 26,4 | 35,1 | 50,9 | 44,2 | 28,2 | 31,7 | 58,7 | 55,4 | 49,0 | 35,0 | 37,1 | 44,0 | 118,2 |
| – solatne | 46,1 | 34,8 | 46,9 | 77,4 | 59,3 | 33,8 | 40,7 | 85,7 | 71,1 | 62,2 | 42,9 | 45,8 | 56,6 | 119,8 |
| – za vlaganje | 17,9 | 18,7 | 24,2 | 26,5 | 23,6 | 20,4 | 19,3 | 21,9 | 22,0 | 21,0 | 18,0 | 18,6 | 19,4 | 109,7 |
| Bučke | : | : | : | : | : | : | : | : | : | 33,1 | 25,3 | 26,7 | 25,8 | 96,0 |
| Čebula | 22,7 | 18,5 | 30,9 | 29,9 | 26,9 | 23,5 | 26,1 | 31,6 | 29,3 | 27,3 | 23,5 | 21,5 | 25,6 | 119,1 |
| Česen | 8,2 | 6,5 | 8,1 | 8,2 | 8,0 | 10,3 | 10,2 | 8,8 | 9,6 | 9,0 | 6,2 | 7,4 | 7,7 | 104,5 |
| Por | 27,3 | 28,1 | 29,5 | 24,7 | 25,9 | 19,8 | 25,1 | 27,8 | 21,6 | 20,1 | 20,0 | 16,6 | 18,4 | 111,2 |
| Fižol, svež | 11,5 | 3,0 | 4,4 | 6,6 | 5,2 | 6,1 | 4,9 | 7,3 | 5,7 | 5,6 | 4,4 | 5,0 | 6,9 | 138,9 |
| – visok | 16,7 | 3,4 | 3,9 | 6,2 | 5,7 | 6,6 | 5,9 | 9,4 | 5,4 | 6,0 | 4,8 | 6,9 | 10,8 | 159,2 |
| – nizek | 6,8 | 2,6 | 5,0 | 7,1 | 4,9 | 5,8 | 4,2 | 5,8 | 6,0 | 5,1 | 3,8 | 3,9 | 4,4 | 115,8 |
| Grah, svež | 4,0 | 3,6 | 4,6 | 5,0 | 4,2 | 4,8 | 4,3 | 4,3 | 4,1 | 4,0 | 3,1 | 2,3 | 5,2 | 226,3 |
| Šparglji | : | : | : | : | : | : | : | : | : | 3,9 | 3,2 | 3,3 | 3,4 | 102,8 |
| Druge zelenjadnice | 14,4 | 19,8 | 23,8 | 19,4 | 15,8 | 15,2 | 12,8 | 13,6 | 17,7 | 21,0 | 17,2 | 14,7 | 18,2 | 124,2 |

Vir: SURS

2.5.6 Skupni pridelek pri tržnih pridelovalcih zelenjadnic

| | 2002 | 2003 | 2004 | 2005 | 2006 | 2007 | 2008 | 2009 | 2010 | 2011 | 2012 | 2013 | 2014 | Indeks 2014/13 |
|------------------------------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|-------------------|
| SKUPNI PRIDELEK – TRŽNI (t) | | | | | | | | | | | | | | |
| Zelenjadnice skupaj | 47.563 | 39.169 | 51.222 | 57.423 | 45.128 | 38.644 | 43.218 | 47.828 | 41.382 | 42.536 | 37.590 | 41.813 | 48.567 | 116,2 |
| Belo zelje | 15.648 | 11.273 | 15.585 | 16.366 | 16.186 | 12.601 | 16.174 | 17.369 | 14.694 | 15.286 | 12.256 | 12.004 | 14.849 | 123,7 |
| Ohrovt | 708 | 557 | 846 | 859 | 600 | 558 | 645 | 631 | 410 | 508 | 368 | 643 | 644 | 100,1 |
| Kitajski kapus | 354 | 457 | 415 | 424 | 728 | 566 | 618 | 614 | 166 | 156 | 141 | 291 | 329 | 113,1 |
| Cvetača in brokoli | 1.010 | 1.083 | 1.420 | 1.404 | 1.118 | 1.122 | 1.123 | 1.494 | 791 | 729 | 747 | 841 | 1.005 | 119,5 |
| Solata | 4.787 | 3.406 | 3.988 | 4.051 | 4.561 | 3.955 | 4.358 | 4.565 | 3.664 | 3.679 | 3.321 | 3.543 | 4.205 | 118,7 |
| Endivija | 1.828 | 1.608 | 1.747 | 1.769 | 1.421 | 1.206 | 1.344 | 1.365 | 916 | 895 | 816 | 1.560 | 1.650 | 105,8 |
| Radič | 1.757 | 1.261 | 2.040 | 2.059 | 1.608 | 1.679 | 1.598 | 1.705 | 1.372 | 1.371 | 1.125 | 2.271 | 2.643 | 116,4 |
| Špinača | 267 | 316 | 277 | 323 | 219 | 161 | 211 | 252 | 180 | 215 | 192 | 250 | 298 | 119,2 |
| Motovilec | : | : | : | : | : | : | : | : | : | 199 | 178 | 229 | 270 | 117,9 |
| Korenček | 1.195 | 1.051 | 1.279 | 1.389 | 1.476 | 1.324 | 1.691 | 2.267 | 1.172 | 1.215 | 1.063 | 1.560 | 1.574 | 100,9 |
| Rdeča pesa | 1.317 | 1.195 | 1.552 | 1.803 | 1.774 | 1.700 | 1.691 | 2.378 | 1.223 | 1.314 | 1.055 | 872 | 1.147 | 131,5 |
| Paradižnik | 3.218 | 2.458 | 2.849 | 4.385 | 1.995 | 2.272 | 2.117 | 1.671 | 2.327 | 2.200 | 4.061 | 4.056 | 4.002 | 98,7 |
| Paprika | 5.998 | 4.019 | 5.132 | 9.272 | 3.705 | 2.834 | 3.264 | 3.474 | 2.784 | 2.735 | 2.453 | 2.457 | 2.566 | 104,4 |
| Kumare | 1.941 | 1.096 | 1.457 | 2.109 | 1.116 | 712 | 801 | 1.484 | 1.384 | 1.226 | 874 | 928 | 1.097 | 118,2 |
| – solatne | 1.286 | 692 | 934 | 1.536 | 865 | 494 | 594 | 1.250 | 1.208 | 1.058 | 730 | 779 | 933 | 119,8 |
| – za vlaganje | 655 | 404 | 523 | 573 | 252 | 218 | 207 | 234 | 176 | 168 | 144 | 149 | 164 | 109,7 |
| Bučke | : | : | : | : | : | : | : | : | : | 1.720 | 1.314 | 801 | 769 | 96,0 |
| Čebula | 3.448 | 3.028 | 5.064 | 4.891 | 2.798 | 2.445 | 2.719 | 3.283 | 3.221 | 2.978 | 2.564 | 3.158 | 3.760 | 119,1 |
| Česen | 85 | 18 | 23 | 23 | 28 | 36 | 35 | 31 | 153 | 90 | 62 | 493 | 515 | 104,5 |
| Por | 738 | 698 | 733 | 613 | 705 | 539 | 677 | 756 | 539 | 503 | 500 | 366 | 407 | 111,2 |
| Fižol, svež | 490 | 98 | 145 | 217 | 170 | 199 | 157 | 235 | 284 | 286 | 222 | 337 | 468 | 138,9 |
| – visok | 340 | 55 | 63 | 100 | 76 | 87 | 77 | 124 | 146 | 168 | 134 | 179 | 285 | 159,2 |
| – nizek | 150 | 43 | 82 | 118 | 94 | 112 | 80 | 111 | 138 | 118 | 88 | 158 | 183 | 115,8 |
| Grah, svež | 31 | 16 | 20 | 21 | 30 | 34 | 30 | 30 | 33 | 32 | 25 | 16 | 36 | 226,3 |
| Šparglji | : | : | : | : | : | : | : | : | : | 117 | 95 | 218 | 224 | 102,8 |
| Druge zelenjadnice | 2.745 | 5.532 | 6.653 | 5.443 | 4.890 | 4.701 | 3.965 | 4.225 | 6.069 | 5.082 | 4.158 | 4.920 | 6.110 | 124,2 |

Vir: SURS

2.5.7 Izvoz in uvoz sveže zelenjave (t)

| | 2002 | 2003 | 2004 | 2005 | 2006 | 2007 | 2008 | 2009 | 2010 | 2011 | 2012 | 2013 | 2014* | Indeks 2014/13 |
|--------------------------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|----------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|-------------------|
| IZVOZ | | | | | | | | | | | | | | |
| Sveža zelenjava** | 569 | 752 | 1.063 | 2.380 | 3.511 | 6.391 | 9.868 | 6.442 | 9.456 | 9.029 | 9.706 | 9.967 | 12.907 | 129,5 |
| Plodovke, od tega: | 80 | 99 | 513 | 549 | 1.464 | 3.166 | 5.191 | 2.586 | 2.921 | 2.281 | 2.765 | 3.886 | 6.171 | 158,8 |
| paprika | 23 | 37 | 64 | 141 | 280 | 483 | 823 | 700 | 712 | 525 | 456 | 1.384 | 2.183 | 157,7 |
| paradižnik | 54 | 57 | 393 | 208 | 855 | 1.934 | 3.110 | 825 | 1.286 | 1.022 | 1.430 | 1.944 | 3.131 | 161,0 |
| kumare | 4 | 4 | 36 | 127 | 191 | 359 | 786 | 668 | 468 | 336 | 553 | 345 | 565 | 163,7 |
| Čebulnice, od tega: | 102 | 59 | 231 | 314 | 344 | 535 | 684 | 575 | 1.425 | 1.687 | 1.994 | 2.487 | 3.714 | 149,3 |
| čebula | 48 | 14 | 170 | 193 | 320 | 462 | 591 | 534 | 1.149 | 1.557 | 1.868 | 2.159 | 2.956 | 136,9 |
| česen | 54 | 43 | 50 | 113 | 9 | 46 | 35 | 18 | 233 | 99 | 81 | 252 | 692 | 273,9 |
| Solatnice, od tega: | 3 | 21 | 54 | 140 | 275 | 520 | 1.098 | 587 | 756 | 567 | 632 | 378 | 238 | 62,9 |
| solata | 2 | 6 | 23 | 100 | 213 | 353 | 850 | 385 | 590 | 393 | 439 | 276 | 179 | 64,8 |
| radič | 1 | 15 | 30 | 37 | 59 | 162 | 241 | 188 | 152 | 163 | 180 | 88 | 49 | 56,1 |
| Kapusnice, od tega: | 20 | 6 | 43 | 221 | 354 | 470 | 941 | 564 | 960 | 1.031 | 803 | 500 | 624 | 124,8 |
| zelje | 18 | 1 | 2 | 42 | 58 | 96 | 225 | 88 | 94 | 200 | 157 | 129 | 211 | 163,3 |
| cvetača in brokoli | 0 | 0 | 35 | 145 | 265 | 304 | 594 | 422 | 728 | 631 | 508 | 325 | 307 | 94,5 |
| Korenovke | 249 | 361 | 66 | 287 | 340 | 653 | 937 | 926 | 1.984 | 2.627 | 2.539 | 1.992 | 981 | 49,2 |
| Stročnice, od tega: | 3 | 32 | 16 | 63 | 26 | 12 | 66 | 79 | 70 | 36 | 21 | 8 | 7 | 89,4 |
| fižol | 3 | 32 | 16 | 63 | 26 | 8 | 64 | 74 | 61 | 29 | 18 | 8 | 7 | 88,9 |
| grah | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 166,2 |
| Druge vrtnine, od tega: | 112 | 173 | 139 | 806 | 710 | 1.035 | 949 | 1.126 | 1.340 | 801 | 952 | 715 | 1.172 | 163,9 |
| gojene gobe | 8 | 16 | 3 | 0 | 7 | 2 | 4 | 7 | 8 | 8 | 15 | 5 | 9 | 163,4 |
| nabrane gobe | 81 | 145 | 45 | 548 | 212 | 399 | 221 | 141 | 284 | 140 | 339 | 216 | 343 | 159,0 |
| UVOZ | | | | | | | | | | | | | | |
| Sveža zelenjava** | 60.097 | 70.607 | 70.719 | 68.834 | 82.723 | 84.223 | 100.957 | 96.192 | 97.625 | 92.569 | 95.195 | 97.782 | 99.470 | 101,7 |
| Plodovke, od tega: | 20.783 | 20.748 | 23.724 | 25.913 | 32.000 | 30.677 | 35.696 | 33.615 | 33.450 | 30.717 | 30.429 | 29.852 | 32.256 | 108,1 |
| paprika | 5.777 | 5.400 | 5.787 | 6.954 | 9.020 | 7.725 | 8.966 | 10.050 | 9.341 | 8.764 | 9.576 | 9.079 | 10.127 | 111,5 |
| paradižnik | 10.680 | 11.356 | 13.320 | 13.778 | 15.703 | 15.991 | 18.515 | 15.725 | 16.035 | 14.970 | 13.213 | 13.717 | 13.970 | 101,8 |
| kumare | 3.305 | 2.956 | 3.124 | 3.360 | 4.837 | 4.210 | 5.129 | 4.873 | 4.767 | 3.576 | 4.223 | 3.656 | 4.340 | 118,7 |
| Čebulnice, od tega: | 11.220 | 14.342 | 12.210 | 11.442 | 14.678 | 14.703 | 16.221 | 15.859 | 16.220 | 15.449 | 15.486 | 16.943 | 17.348 | 102,4 |
| čebula | 8.988 | 11.991 | 9.699 | 9.123 | 12.386 | 12.289 | 13.565 | 13.227 | 13.348 | 12.973 | 13.139 | 14.506 | 14.579 | 100,5 |
| česen | 1.765 | 1.841 | 1.900 | 1.633 | 1.510 | 1.552 | 1.715 | 1.658 | 1.602 | 1.296 | 1.145 | 1.092 | 1.408 | 128,9 |
| Solatnice, od tega: | 7.983 | 8.590 | 9.369 | 9.148 | 11.398 | 12.925 | 13.727 | 13.816 | 14.262 | 13.274 | 12.999 | 13.035 | 12.465 | 95,6 |
| solata | 3.603 | 3.730 | 4.196 | 5.125 | 7.307 | 8.348 | 9.002 | 9.317 | 9.347 | 8.884 | 9.272 | 9.340 | 8.613 | 92,2 |
| radič | 4.296 | 4.759 | 4.986 | 3.732 | 3.763 | 3.931 | 3.807 | 3.780 | 4.181 | 3.854 | 3.078 | 2.890 | 2.914 | 100,9 |
| Kapusnice, od tega: | 4.593 | 9.031 | 5.268 | 5.482 | 6.223 | 5.762 | 8.837 | 8.403 | 8.064 | 8.129 | 7.943 | 9.790 | 7.961 | 81,3 |
| zelje | 2.204 | 6.579 | 2.134 | 2.566 | 2.841 | 2.100 | 4.233 | 4.185 | 3.589 | 3.706 | 3.523 | 5.559 | 3.515 | 63,2 |
| cvetača in brokoli | 1.961 | 2.009 | 2.149 | 2.155 | 2.443 | 2.816 | 3.207 | 2.960 | 3.248 | 2.911 | 2.751 | 2.524 | 2.615 | 103,6 |
| Korenovke | 3.661 | 5.634 | 4.924 | 5.000 | 5.714 | 6.124 | 9.139 | 8.807 | 8.868 | 9.822 | 10.314 | 9.895 | 10.521 | 106,3 |
| Stročnice, od tega: | 93 | 78 | 272 | 431 | 649 | 625 | 543 | 411 | 264 | 253 | 225 | 361 | 534 | 148,0 |
| fižol | 90 | 75 | 251 | 422 | 630 | 569 | 429 | 365 | 194 | 189 | 171 | 289 | 466 | 161,1 |
| grah | 2 | 3 | 6 | 5 | 7 | 6 | 15 | 5 | 15 | 9 | 8 | 8 | 25 | 301,3 |
| Druge vrtnine, od tega: | 11.763 | 12.185 | 14.953 | 11.417 | 12.060 | 13.407 | 16.795 | 15.281 | 16.496 | 14.926 | 17.799 | 17.907 | 18.386 | 102,7 |
| gojene gobe | 49 | 71 | 4.661 | 145 | 265 | 342 | 559 | 500 | 462 | 531 | 631 | 531 | 585 | 110,1 |
| nabrane gobe | 12 | 13 | 210 | 229 | 203 | 563 | 718 | 822 | 685 | 655 | 1.152 | 1.246 | 1.289 | 103,4 |

* začasni podatki

** vključno z lubenicami in melonami

Vir: SURS, preračuni KIS

2.5.9 Bilanca proizvodnje in porabe zelenjave (ekvivalent sveže zelenjave; 000 t)

| Koledarsko leto | 2002 | 2003 | 2004 | 2005 | 2006 | 2007 | 2008 | 2009 | 2010 | 2011 | 2012 | 2013 | 2014* | Indeks 2014/13 |
|----------------------------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|--------------|--------------|-------------|-------------|-------------|-------------|--------------|-------------------|
| ZELENJAVA SKUPAJ | | | | | | | | | | | | | | |
| Pridelano | 70,3 | 64,3 | 82,1 | 87,6 | 78,8 | 65,2 | 78,2 | 83,9 | 60,0 | 77,3 | 70,8 | 71,3 | 86,2 | 121,0 |
| Uvoz | 99,9 | 111,8 | 111,2 | 112,8 | 131,9 | 137,6 | 152,4 | 150,6 | 152,1 | 147,1 | 149,6 | 153,2 | 158,6 | 103,5 |
| Izvoz | 3,1 | 3,4 | 3,8 | 5,5 | 6,7 | 9,8 | 13,5 | 10,4 | 13,0 | 12,8 | 12,4 | 13,9 | 17,1 | 123,2 |
| Domača poraba | 167,1 | 172,8 | 189,4 | 194,8 | 204,0 | 193,1 | 217,1 | 224,1 | 199,1 | 211,7 | 207,9 | 210,6 | 227,7 | 108,1 |
| – izgube | 10,0 | 10,0 | 11,7 | 12,2 | 12,0 | 10,7 | 12,9 | 13,2 | 10,9 | 12,4 | 11,8 | 12,0 | 13,6 | 113,1 |
| – seme | 0,03 | 0,04 | 0,02 | 0,02 | 0,03 | 0,02 | 0,03 | 0,03 | 0,02 | 0,04 | 0,04 | 0,08 | 0,08 | 103,2 |
| – poraba za prehrano | 157,1 | 162,8 | 177,7 | 182,6 | 191,9 | 182,3 | 204,2 | 210,9 | 188,2 | 199,3 | 196,0 | 198,5 | 214,1 | 107,8 |
| Poraba na prebivalca (kg) | 78,7 | 81,5 | 89,0 | 91,3 | 95,6 | 90,3 | 101,0 | 103,2 | 91,8 | 97,1 | 95,3 | 96,4 | 103,8 | 107,7 |
| Stopnja samooskrbe (%) | 42,1 | 37,2 | 43,3 | 44,9 | 38,6 | 33,8 | 36,0 | 37,4 | 30,1 | 36,5 | 34,0 | 33,8 | 37,9 | |
| ZELENJAVA SVEŽA | | | | | | | | | | | | | | |
| Pridelano | 70,3 | 64,3 | 82,1 | 87,6 | 78,8 | 65,2 | 78,2 | 83,9 | 60,0 | 77,3 | 70,8 | 71,3 | 86,2 | 121,0 |
| Uvoz | 60,1 | 70,6 | 70,7 | 68,8 | 82,7 | 84,2 | 101,0 | 96,2 | 97,6 | 92,6 | 95,2 | 97,8 | 99,5 | 101,7 |
| Izvoz | 0,6 | 0,8 | 1,1 | 2,4 | 3,5 | 6,4 | 9,9 | 6,4 | 9,5 | 9,0 | 9,7 | 10,0 | 12,9 | 129,5 |
| Domača poraba | 129,9 | 134,2 | 151,7 | 154,0 | 158,0 | 143,1 | 169,3 | 173,6 | 148,2 | 160,8 | 156,2 | 159,1 | 172,8 | 108,6 |
| – izgube | 10,0 | 10,0 | 11,7 | 12,2 | 12,0 | 10,7 | 12,9 | 13,2 | 10,9 | 12,4 | 11,8 | 12,0 | 13,6 | 113,1 |
| – seme | 0,03 | 0,04 | 0,02 | 0,02 | 0,03 | 0,02 | 0,03 | 0,03 | 0,02 | 0,04 | 0,04 | 0,08 | 0,08 | 103,2 |
| – poraba za prehrano | 119,8 | 124,2 | 140,0 | 141,8 | 146,0 | 132,3 | 156,4 | 160,4 | 137,3 | 148,4 | 144,4 | 147,0 | 159,1 | 108,2 |
| Poraba na prebivalca (kg) | 60,0 | 62,2 | 70,1 | 70,9 | 72,7 | 65,5 | 77,3 | 78,5 | 67,0 | 72,3 | 70,2 | 71,4 | 77,2 | 108,1 |
| Stopnja samooskrbe (%) | 54,2 | 47,9 | 54,1 | 56,9 | 49,9 | 45,6 | 46,2 | 48,3 | 40,5 | 48,1 | 45,3 | 44,8 | 49,9 | |

* začasni podatki

Vir: SURS, KIS

2.5.10 Evidentirana prodaja zelenjadnic – odkup in dovoz na tržnice (t)

| | 2002 | 2003 | 2004 | 2005 | 2006 | 2007 | 2008 | 2009 | 2010 | 2011 | 2012 | 2013 | 2014 | Indeks 2014/13 |
|----------------------------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|---------------|-------------------|
| ODKUP IN DOVOZ NA TRŽNICE | | | | | | | | | | | | | | |
| Zelenjadnice skupaj | 15.732 | 13.327 | 14.728 | 14.184 | 12.303 | 13.089 | 10.753 | 9.484 | 8.944 | 8.316 | 7.358 | 7.836 | 12.108 | 154,5 |
| Belo zelje | 3.497 | 2.274 | 3.506 | 3.658 | 3.106 | 3.058 | 2.430 | 2.092 | 2.294 | 1.960 | 1.467 | 1.127 | 1.704 | 151,2 |
| Rdeče zelje | : | : | : | : | 139 | 160 | 303 | 127 | 124 | 142 | 114 | 83 | 149 | 178,7 |
| Ohrovt | 120 | 265 | 336 | 246 | 254 | 296 | 235 | 203 | 222 | 178 | 173 | 182 | 200 | 110,0 |
| Kitajski kapus | 107 | 67 | 62 | 103 | 131 | 252 | 60 | 148 | 61 | 47 | 100 | 59 | 71 | 121,8 |
| Cvetača | 460 | 416 | 353 | 255 | 251 | 271 | 274 | 138 | 124 | 136 | 144 | 154 | 145 | 94,2 |
| Solata | 1.719 | 1.284 | 1.154 | 1.217 | 1.108 | 1.326 | 1.183 | 1.006 | 981 | 695 | 642 | 498 | 660 | 132,4 |
| Endivija | 408 | 312 | 245 | 237 | 308 | 292 | 375 | 260 | 279 | 356 | 321 | 198 | 277 | 139,8 |
| Radič | 361 | 310 | 363 | 295 | 313 | 430 | 412 | 298 | 274 | 261 | 265 | 275 | 352 | 128,0 |
| Špinača | 71 | 76 | 75 | 80 | 79 | 81 | 78 | 75 | 68 | 62 | 60 | 68 | 62 | 92,3 |
| Korenček | 425 | 235 | 473 | 563 | 471 | 656 | 304 | 325 | 220 | 140 | 156 | 139 | 153 | 110,1 |
| Rdeča pesa | 1.631 | 1.093 | 1.374 | 1.981 | 1.637 | 1.110 | 373 | 657 | 694 | 460 | 797 | 632 | 1.052 | 166,5 |
| Paradižnik | 1.210 | 1.560 | 1.541 | 784 | 744 | 1.032 | 852 | 722 | 581 | 720 | 471 | 1.580 | 3.587 | 227,0 |
| Paprika | 1.309 | 1.387 | 1.003 | 648 | 575 | 705 | 721 | 722 | 537 | 635 | 531 | 608 | 743 | 122,3 |
| Kumare | 749 | 1.095 | 812 | 782 | 640 | 501 | 445 | 510 | 310 | 477 | 281 | 286 | 577 | 201,7 |
| – solatne | 658 | 1.082 | 793 | 824 | 710 | 667 | 519 | 500 | 399 | 547 | 340 | 203 | 653 | 320,7 |
| – za vlaganje | 91 | 128 | 117 | 81 | 56 | 65 | 64 | 113 | 21 | 19 | 22 | 149 | 24 | 16,4 |
| Bučke | 66 | 47 | 42 | 67 | 73 | 84 | 72 | 61 | 55 | 62 | 137 | 339 | 469 | 138,4 |
| Čebula | 1.416 | 956 | 1.274 | 984 | 658 | 783 | 949 | 509 | 603 | 629 | 569 | 428 | 583 | 136,1 |
| Česen | 93 | 83 | 93 | 89 | 83 | 94 | 100 | 84 | 84 | 66 | 84 | 157 | 100 | 63,5 |
| Por | 0 | 181 | 276 | 257 | 243 | 275 | 251 | 209 | 178 | 159 | 151 | 131 | 151 | 115,4 |
| Fižol stročji | 162 | 112 | 118 | 92 | 80 | 86 | 93 | 109 | 85 | 80 | 51 | 53 | 54 | 101,7 |
| Druge zelenjadnice, od tega: | 1.928 | 1.461 | 1.532 | 1.721 | 1.284 | 1.367 | 1.107 | 1.126 | 1.059 | 963 | 764 | 774 | 919 | 118,8 |
| – motovilec | 23 | 20 | 20 | 29 | 41 | 43 | 36 | 39 | 38 | 36 | 35 | 23 | 50 | 213,9 |
| – šparglji | : | : | : | : | : | : | : | : | : | 11 | 15 | 15 | 23 | 157,1 |

Vir: SURS, preračuni KIS

2.5.11 Evidentirana prodaja zelenjadnic – odkup (t)

| | 2002 | 2003 | 2004 | 2005 | 2006 | 2007 | 2008 | 2009 | 2010 | 2011 | 2012 | 2013 | 2014 | Indeks 2014/13 |
|------------------------------|---------------|---------------|---------------|---------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|---------------|-------------------|
| ODKUP | | | | | | | | | | | | | | |
| Zelenjadnice skupaj | 12.943 | 11.091 | 12.454 | 11.463 | 9.515 | 9.737 | 7.585 | 6.863 | 6.442 | 6.125 | 5.346 | 5.852 | 10.131 | 173,1 |
| Belo zelje | 3.157 | 2.019 | 3.289 | 3.399 | 2.838 | 2.780 | 2.143 | 1.875 | 2.113 | 1.810 | 1.338 | 1.000 | 1.576 | 157,6 |
| Rdeče zelje | : | : | : | : | 139 | 160 | 303 | 127 | 124 | 105 | 84 | 45 | 109 | 243,9 |
| Ohrovt | : | 183 | 259 | 155 | 165 | 185 | 155 | 138 | 160 | 110 | 112 | 111 | 123 | 110,7 |
| Kitajski kapus | 107 | 61 | 49 | 84 | 102 | 228 | 44 | 120 | 41 | 34 | 88 | 53 | 71 | 132,9 |
| Cvetača | 318 | 309 | 242 | 130 | 108 | 84 | 119 | 50 | 30 | 46 | 50 | 54 | 37 | 67,8 |
| Solata | 1.083 | 876 | 692 | 581 | 579 | 563 | 436 | 464 | 476 | 388 | 335 | 191 | 376 | 196,6 |
| Endivija | 408 | 312 | 245 | 237 | 308 | 292 | 375 | 260 | 279 | 253 | 185 | 165 | 157 | 95,4 |
| Radič | 231 | 190 | 237 | 153 | 128 | 153 | 188 | 158 | 109 | 103 | 114 | 144 | 205 | 142,8 |
| Špinača | : | 17 | 11 | 9 | 3 | 9 | 3 | 3 | 1 | 3 | 7 | 3 | 4 | 121,0 |
| Korenček | 223 | 72 | 309 | 373 | 278 | 470 | 111 | 161 | 55 | 24 | 44 | 24 | 40 | 167,3 |
| Rdeča pesa | 1.537 | 1.037 | 1.305 | 1.889 | 1.536 | 1.004 | 275 | 582 | 607 | 387 | 730 | 564 | 992 | 175,8 |
| Paradižnik | 1.018 | 1.407 | 1.407 | 634 | 579 | 821 | 653 | 497 | 406 | 583 | 354 | 1.452 | 3.450 | 237,7 |
| Paprika | 1.168 | 1.283 | 924 | 550 | 467 | 586 | 592 | 589 | 411 | 528 | 441 | 511 | 656 | 128,3 |
| Kumare | 749 | 1.095 | 812 | 782 | 640 | 501 | 445 | 510 | 310 | 477 | 281 | 286 | 577 | 201,7 |
| – solatne | 658 | 1.003 | 733 | 737 | 616 | 474 | 421 | 414 | 309 | 474 | 279 | 148 | 570 | 384,3 |
| – za vlaganje | 91 | 92 | 79 | 45 | 24 | 27 | 24 | 96 | 1 | 3 | 2 | 138 | 7 | 5,1 |
| Bučke | : | : | : | : | : | : | : | : | : | : | 92 | 281 | 411 | 146,0 |
| Čebula | 1.103 | 686 | 982 | 693 | 351 | 496 | 555 | 169 | 287 | 348 | 334 | 209 | 432 | 206,7 |
| Česen | 1 | 3 | 5 | 9 | 5 | 3 | 1 | 3 | 0 | 0 | 10 | 18 | 38 | 210,3 |
| Por | : | 147 | 232 | 192 | 166 | 175 | 172 | 132 | 97 | 75 | 79 | 39 | 63 | 162,3 |
| Fižol stročji | 36 | 27 | 39 | 27 | 13 | 11 | 21 | 25 | 13 | 13 | 15 | 15 | 14 | 89,6 |
| Druge zelenjadnice, od tega: | 1.806 | 1.369 | 1.417 | 1.566 | 1.110 | 1.214 | 993 | 1.000 | 924 | 837 | 653 | 685 | 800 | 116,7 |
| – motovilec | : | : | : | : | : | : | : | : | : | : | 1 | 1 | 3 | 275,6 |
| – šparglji | : | : | : | : | : | : | : | : | : | : | 4 | 8 | 13 | 159,7 |

Vir: SURS, preračuni KIS

2.5.12 Odkupne cene zelenjadnic

| | 2002 | 2003 | 2004 | 2005 | 2006 | 2007 | 2008 | 2009 | 2010 | 2011 | 2012 | 2013 | 2014 | Indeks 2014/13 |
|---------------------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|-------------------|
| EUR/kg | | | | | | | | | | | | | | |
| Belo zelje | 164 | 291 | 128 | 140 | 171 | 196 | 230 | 197 | 223 | 235 | 240 | 312 | 237 | 75,7 |
| Rdeče zelje | : | : | : | : | 258 | 303 | 246 | 281 | 304 | 271 | 276 | 323 | 263 | 81,3 |
| Ohrovt | : | 417 | 266 | 374 | 412 | 434 | 447 | 508 | 504 | 459 | 555 | 530 | 496 | 93,7 |
| Kitajski kapus | 482 | 508 | 391 | 412 | 518 | 310 | 577 | 336 | 630 | 548 | 507 | 617 | 517 | 83,7 |
| Cvetača | 617 | 566 | 387 | 502 | 607 | 678 | 586 | 645 | 706 | 622 | 698 | 753 | 792 | 105,1 |
| Solata | 544 | 694 | 503 | 541 | 528 | 639 | 719 | 642 | 653 | 567 | 584 | 981 | 704 | 71,7 |
| Endivija | 675 | 802 | 424 | 666 | 606 | 699 | 744 | 553 | 671 | 558 | 803 | 757 | 803 | 106,1 |
| Radič | 831 | 872 | 576 | 662 | 634 | 704 | 690 | 634 | 667 | 813 | 888 | 825 | 899 | 109,0 |
| Špinača | : | 803 | 629 | 702 | 1.246 | 574 | 1.255 | 969 | 1.062 | 1.928 | 1.543 | 2.394 | 2.118 | 88,5 |
| Korenček | 380 | 358 | 301 | 277 | 337 | 387 | 429 | 245 | 489 | 469 | 494 | 438 | 382 | 87,2 |
| Rdeča pesa | 108 | 114 | 98 | 98 | 102 | 105 | 170 | 131 | 125 | 152 | 152 | 136 | 126 | 92,9 |
| Paradižnik | 427 | 618 | 485 | 549 | 665 | 626 | 671 | 520 | 625 | 516 | 908 | 944 | 1.328 | 140,7 |
| Paprika | 499 | 545 | 478 | 569 | 716 | 674 | 753 | 694 | 845 | 738 | 765 | 861 | 794 | 92,2 |
| Kumare | 366 | 499 | 429 | 453 | 419 | 398 | 367 | 430 | 449 | 347 | 462 | 584 | 475 | 81,3 |
| – solatne | 354 | 504 | 432 | 456 | 420 | 395 | 362 | 430 | 448 | 343 | 458 | 561 | 471 | 84,0 |
| – za vlaganje | 449 | 435 | 403 | 407 | 386 | 460 | 455 | 431 | 590 | 942 | 1.114 | 608 | 741 | 121,8 |
| Bučke | : | : | : | : | : | : | : | : | : | 513 | 513 | 649 | 520 | 80,1 |
| Čebula | 288 | 344 | 208 | 182 | 365 | 410 | 284 | 408 | 415 | 324 | 432 | 543 | 370 | 68,1 |
| Česen | 1.275 | 854 | 1.252 | 1.625 | 1.915 | 1.882 | 1.871 | 916 | 3.414 | 5.583 | 5.586 | 5.526 | 3.670 | 66,4 |
| Por | : | 881 | 561 | 604 | 717 | 742 | 663 | 686 | 689 | 565 | 654 | 851 | 640 | 75,2 |
| Fižol stročji | 1.068 | 1.270 | 992 | 1.041 | 1.321 | 1.220 | 1.473 | 1.275 | 1.562 | 1.823 | 2.070 | 2.434 | 2.128 | 87,5 |
| Druge zelenjadnice: | | | | | | | | | | | | | | |
| – motovilec | : | : | : | : | : | : | : | : | : | 6.629 | 6.629 | 5.637 | 4.924 | 87,4 |
| – šparglji | : | : | : | : | : | : | : | : | : | 5.323 | 5.323 | 5.462 | 5.277 | 96,6 |

Vir: SURS, preračuni KIS

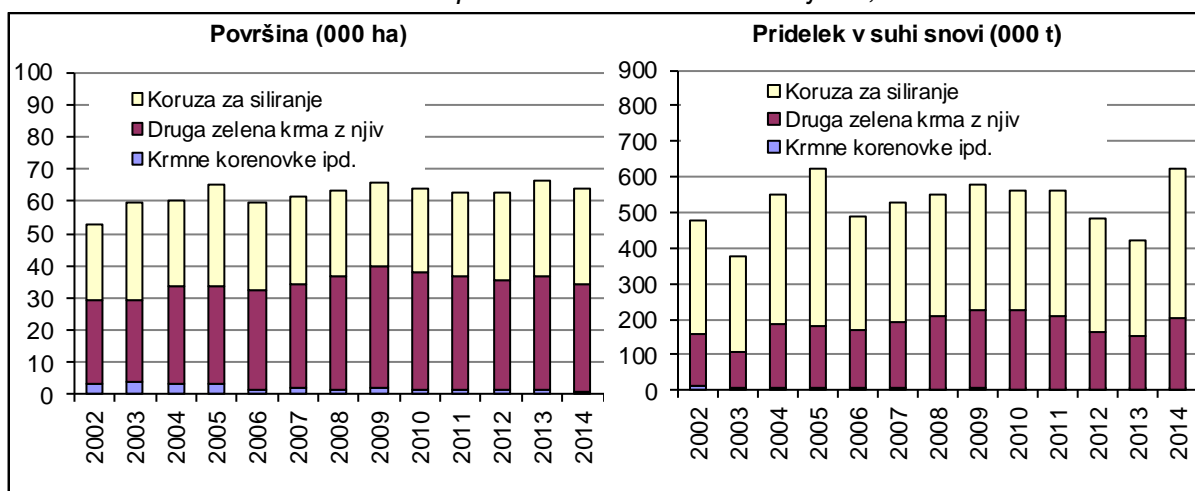
2.6 Krmne rastline

Pridelava krmnih rastlin na njivah se v zadnjih letih povečuje, saj se je njihov delež od začetka stoletja povečal s četrte na skoraj tretjino vseh njiv.

Po podatkih iz statističnega raziskovanja strukture kmetijskih gospodarstev se je v Sloveniji v letu 2013 s pridelavo zelene krme na njivah ukvarjalo nekaj manj kot 31 tisoč gospodarstev (42 % vseh) in s pridelavo krmnih korenovk skoraj 6 tisoč kmetijskih gospodarstev, ki so krmnim rastlinam namenila dobrih 53 tisoč ha osnovnih površin. V primerjavi s popisom v letu 2010 se je zmanjšalo število gospodarstev s pridelavo zelene krme (−4 %), število gospodarstev s pridelavo krmnih korenovk pa se je povečalo (+6 %).

V letu 2014 so bile krmne rastline pospravljene z okoli 64 tisoč ha njiv, kar je blizu povprečja zadnjih petih let. Med krmnimi rastlinami na njivah z okoli 98 % prevladuje zelena krma, medtem ko je delež krmnih korenovk in drugih krmnih rastlin okoli 2 % in se z leti zmanjšuje.

Slika 16: Površina in pridelek krmnih rastlin na njivah; 2002–2014



Vir: SURS

Med zeleno krmo prevladujejo koruza za siliranje ter trave, travne, travno-deteljne in deteljno-travne mešanice, manjši delež pa imajo detelje in lucerna. V letu 2014 je bilo v strukturi zelene krme 47 % silažne koruze, 43 % trave in mešanic ter 9 % čistih posevkov detelj in lucerne.

Preglednica 12: Pridelava krme na njivah; 2013 in 2014

| | Površina (ha) | | Indeks 2014/13 | Pridelek (t/ha) | | Indeks 2014/13 | Skupni pridelek (t) | | Indeks 2014/13 |
|---|---------------|---------------|-------------------|-----------------|-------------|-------------------|---------------------|------------------|-------------------|
| | 2013 | 2014 | | 2013 | 2014 | | 2013 | 2014 | |
| Krma z njiv | 66.554 | 63.811 | 95,9 | 16,3 | 25,8 | 157,9 | 1.085.676 | 1.643.810 | 151,4 |
| Zelena krma z njiv | 65.288 | 62.616 | 95,9 | 16,3 | 26,0 | 159,0 | 1.066.651 | 1.626.171 | 152,5 |
| Koruza za siliranje | 30.011 | 29.485 | 98,2 | 29,7 | 47,2 | 159,0 | 889.991 | 1.390.295 | 156,2 |
| Trave, travne, travno deteljne in deteljno-travne mešanice* | 28.699 | 26.920 | 93,8 | 4,8 | 6,9 | 142,6 | 138.331 | 184.985 | 133,7 |
| Druga zelena krma z njiv | 6.578 | 6.211 | 94,4 | 5,8 | 8,2 | 140,6 | 38.329 | 50.891 | 132,8 |
| Krmne korenovke ipd., od tega: | 1.266 | 1.195 | 94,4 | 15,0 | 14,8 | 98,2 | 19.025 | 17.639 | 92,7 |
| Krmne korenovke (pesa, koleraba, korenje) | 476 | 434 | 91,2 | 17,6 | 16,9 | 96,0 | 8.366 | 7.319 | 87,5 |
| Krmna repa, strniščni posevek | 459 | 418 | 91,1 | 11,1 | 12,9 | 115,8 | 5.116 | 5.394 | 105,4 |

* izraženo v senu

Vir: SURS, preračuni KIS

Po ocenah SURS je bila v letu 2014 zelena krma pospravljena s 4 % manj njiv kot v letu prej, od tega so kormuza za siliranje pridelovali na 29 tisoč ha (−2 %), trave, travne, travno-deteljne in deteljno-travne mešanice na nekaj manj kot 27 tisoč ha (−6 %) ter detelje in lucerno na 6

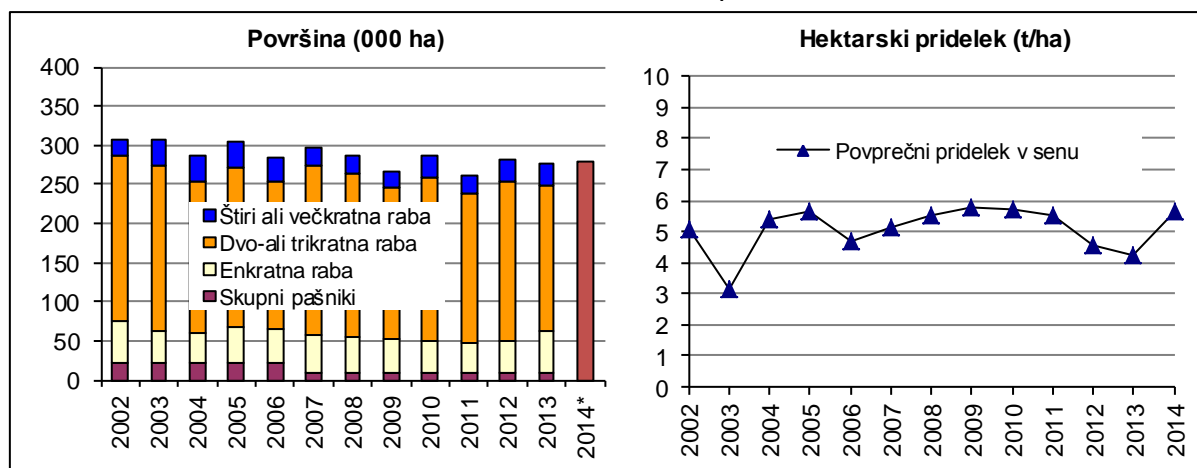
tisoč ha (-3 %). Pospravljena površina krmnih korenovk in drugih krmnih rastlin pa se je tudi v letu 2014 zmanjšala (-7 %).

Po dveh sušnih letih je bila sezona 2014 z obilico padavin pridelavi krmnih rastlin bolj naklonjena. Doseženi povprečni hektarski pridelki so bili pri vseh pomembnejših skupinah krmnih rastlin pomembno večji kot v za pridelavo neugodnem letu 2013 in tudi nad povprečjem zadnjega petletnega obdobja. Med pomembnejšimi krmnimi rastlinami je bil v letu 2014 hektarski pridelek koruze za siliranje v primerjavi s sušnim letom 2013 večji za 59 %, pridelek pri njivski pridelavi travinja pa za 43 %. Nekoliko slabši kot v letu prej pa so bili v povprečju le pridelki krmnih korenovk in drugih krmnih rastlin (-2 %).

Po podatkih iz statističnega raziskovanja strukture kmetijskih gospodarstev je bilo v Sloveniji v letu 2013 dobrih 62 tisoč kmetijskih gospodarstev s trajnimi travniki in pašniki (86 % vseh KMG), ki so skupaj obdelovala dobrih 276 tisoč ha travinja. V primerjavi s popisom v letu 2010 se je število KMG s travniki in pašniki ter površina travnikov in pašnikov spremenila za manj kot odstotek, kmetijska gospodarstva pa so v letu 2013 v povprečju obdelovala 4,4 ha trajnega travinja, kar je za dober odstotek manj kot v letu 2010. Struktura rabe travinja se je v obdobju od leta 2010 do 2013 nekoliko spremenila. Zmanjšal se je delež travnikov in pašnikov v dvakratni in trikratni rabi, ki jih je bilo v letu 2013 69 % (v letu 2010 75 %), s 15 % na 20 % pa se je povečal delež travnikov in pašnikov z enkratno rabo. Delež najbolj intenzivnih travnikov in pašnikov s štiri in večkratno rabo je bil z 11% rahlo višji kot v letu 2010 (10%).

Pridelava krme na trajnem travinju ima zaradi velikega deleža govedoreje pomembno vlogo v slovenskem kmetijstvu, čeprav se vse več krme namenjene govedu prideluje tudi na njivah. Travniki in pašniki predstavljajo v povprečju zadnjih let okoli 58% vse kmetijske zemlje v uporabi kmetijskih gospodarstev. Po podatkih statistike površine trajnih travnikov in pašnikov (vključno s skupnimi pašniki) med leti precej nihajo in v zadnjih petih letih (2009–2013) v povprečju obsegajo 275 tisoč ha.

Slika 17: Pridelava sena s travnikov in pašnikov; 2002–2014



* SURS ni objavil podatkov po rabah
Vir: SURS

V letu 2014 je bilo po ocenah SURS v rabi 280 tisoč ha travnikov in pašnikov, površina travinja se je glede na leto prej povečala za slab odstotek. Vreme je bilo pridelavi krme na trajnem travinju, podobno kot tudi pridelavi travinja na njivah, dokaj naklonjeno, so pa imeli pridelovalci zaradi pogostih padavin težave s spravilom krme in posledično je bila kakovost pridelane krme slabša. V primerjavi z letom prej je bil hektarski pridelek na trajnem travinju večji za dobro tretjino in tudi za desetino nad povprečjem zadnjih petih let.

Preglednica 13: Pridelava krme na trajnem travinju, 2013 in 2014

| | Površina (ha) | | Indeks 2014/13 | Pridelek (t/ha) | | Indeks 2014/13 | Skupni pridelek (t) | | Indeks 2014/13 |
|----------------------------|----------------|----------------|-------------------|-----------------|------------|-------------------|---------------------|------------------|-------------------|
| | 2013 | 2014* | | 2013 | 2014* | | 2013 | 2014* | |
| Travniki in pašniki | 277.475 | 279.916 | 100,9 | 4,2 | 5,7 | 134,1 | 1.174.446 | 1.589.103 | 135,3 |
| Enkratna raba | 52.649 | : | | 3,1 | : | | 163.224 | : | |
| Dva- ali trikratna raba | 186.756 | : | | 4,4 | : | | 819.740 | : | |
| Dvakratna raba | 110.450 | : | | 4,1 | : | | 448.113 | : | |
| Trikratna raba | 76.306 | : | | 4,9 | : | | 371.627 | : | |
| Štiri ali večkratna raba | 29.337 | : | | 5,6 | : | | 164.279 | : | |
| Skupni pašniki | 8.733 | : | | 3,1 | : | | 27.203 | : | |

* SURS ni objavil podatkov po rabah

Vir: SURS

Pridelovalci krme na njivah oziroma krme na trajnem travinju so bili od leta 2007 dalje na podlagi dodeljenih plačilnih pravic upravičeni do regionalnih plačil za njive oziroma travinje, ki so bila v letu 2014 še zadnjič dodeljena v skladu z izvajanjem kmetijske politike v programskem obdobju 2007–2013. Podobno kot v ostali rastlinski pridelavi imajo pridelovalci, če pridelek zavarujejo, možnost uveljavljanja pravice do regresirane premijske stopnje, ki se je v letu 2014 znižala s 50 na 40 %, lahko pa dobijo tudi vrnjen del plačane trošarine za gorivo, porabljeno v kmetijstvu, ki je od leta 2009 dalje 70 %.

2.6.1 Pridelava zelene krme z njiv – površina

| | 2002 | 2003 | 2004 | 2005 | 2006 | 2007 | 2008 | 2009 | 2010 | 2011 | 2012 | 2013 | 2014 | Indeks 2014/13 |
|---|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|-------------------|
| POVRŠINA (ha) | | | | | | | | | | | | | | |
| Zelena krma z njiv – osnovna površina | 44.855 | 47.922 | 50.219 | 53.665 | 51.361 | 51.467 | 54.404 | 54.007 | 54.374 | 52.992 | 52.709 | 55.761 | 55.649 | 99,8 |
| Zelena krma z njiv – pospravljena površina | 49.414 | 55.717 | 56.985 | 61.704 | 57.869 | 59.207 | 61.454 | 63.736 | 62.355 | 61.186 | 61.464 | 65.288 | 62.616 | 95,9 |
| Zelena krma, enoletni posevki | 25.380 | 31.526 | 29.334 | 33.882 | 28.663 | 28.984 | 27.529 | 27.252 | 26.851 | 26.885 | 28.499 | 30.867 | 30.147 | 97,7 |
| Koruza za siliranje | 23.933 | 30.200 | 27.045 | 31.525 | 27.008 | 26.802 | 26.543 | 26.125 | 25.868 | 25.970 | 27.438 | 30.011 | 29.485 | 98,2 |
| Druga zelena krma, enoletni posevki, od tega: | 1.447 | 1.326 | 2.289 | 2.357 | 1.655 | 2.182 | 986 | 1.127 | 983 | 915 | 1.061 | 856 | 662 | 77,3 |
| <i>Druga zelena krma, enoletni, glavni</i> | : | : | : | : | : | : | : | : | : | 426 | 388 | 245 | 374 | 152,7 |
| Krmna ogrščica in repica | 12 | 15 | 74 | 51 | 23 | 66 | 107 | 137 | 92 | : | : | : | : | |
| Krmno žito ter mešanice stročnic in žita | 3 | 18 | : | 46 | : | 30 | 30 | 30 | : | : | : | : | : | |
| Krmni sirek | : | : | : | : | : | : | 450 | 360 | 352 | : | : | : | : | |
| <i>Druga zelena krma, enoletni, naknadni</i> | : | : | : | : | : | : | : | : | : | 489 | 673 | 611 | 288 | 47,1 |
| Krmna ogrščica in repica | 1.013 | 475 | 619 | 583 | 306 | 345 | 57 | 250 | 240 | 241 | 209 | 209 | 84 | 40,2 |
| Krmno žito ter mešanice stročnic in žita | 0 | 404 | 196 | 202 | 344 | 412 | 266 | 245 | 247 | 206 | 387 | 312 | 171 | 54,8 |
| Pitnik | 0 | 358 | 170 | 289 | 126 | 179 | 65 | 68 | 15 | 42 | 77 | 90 | 33 | 36,7 |
| Zelena krma, večletni posevki | 24.034 | 24.191 | 27.651 | 27.822 | 29.206 | 30.223 | 33.925 | 36.484 | 35.504 | 34.301 | 32.965 | 34.421 | 32.469 | 94,3 |
| Detelje in lucerna | 2.021 | 2.168 | 2.357 | 3.070 | 2.481 | 3.090 | 4.351 | 5.860 | 5.548 | 5.452 | 5.338 | 5.722 | 5.549 | 97,0 |
| Detelje | 1.135 | 1.214 | 1.000 | 1.445 | 1.010 | 1.312 | 2.073 | 3.415 | 2.566 | 2.504 | 2.184 | 2.340 | 2.128 | 90,9 |
| Lucerna | 886 | 954 | 1.357 | 1.625 | 1.471 | 1.778 | 2.278 | 2.445 | 2.982 | 2.948 | 3.154 | 3.382 | 3.421 | 101,2 |
| Trave in travne mešanice | 15.110 | 12.636 | 13.207 | 12.693 | 12.073 | 11.292 | 11.610 | 11.385 | 10.588 | 8.310 | 8.504 | 8.665 | 7.425 | 85,7 |
| – glavni posevek | 11.983 | 8.957 | 11.192 | 10.678 | 9.231 | 8.746 | 9.248 | 8.663 | 7.632 | 6.668 | 6.077 | 6.246 | 5.432 | 87,0 |
| – naknadni posevek | 3.127 | 3.679 | 2.015 | 2.015 | 2.842 | 2.546 | 2.362 | 2.722 | 2.956 | 1.642 | 2.427 | 2.419 | 1.993 | 82,4 |
| Travno deteljne in deteljno travne mešanice | 6.903 | 9.387 | 12.087 | 12.059 | 14.652 | 15.841 | 17.964 | 19.239 | 19.368 | 20.539 | 19.123 | 20.034 | 19.495 | 97,3 |
| – glavni posevek | : | 7.535 | 10.180 | 9.317 | 12.615 | 13.163 | 15.358 | 16.213 | 16.675 | 16.586 | 15.831 | 16.473 | 17.050 | 103,5 |
| – naknadni posevek | : | 1.852 | 1.907 | 2.742 | 2.037 | 2.678 | 2.606 | 3.026 | 2.693 | 3.953 | 3.292 | 3.561 | 2.445 | 68,7 |

Vir: SURS, preračuni KIS

2.6.2 Pridelava zelene krme z njiv – pridelek

| | 2002 | 2003 | 2004 | 2005 | 2006 | 2007 | 2008 | 2009 | 2010 | 2011 | 2012 | 2013 | 2014 | Indeks 2014/13 |
|---|------------------|------------------|------------------|------------------|------------------|------------------|------------------|------------------|------------------|------------------|------------------|------------------|------------------|-------------------|
| PRIDELEK (t) | | | | | | | | | | | | | | |
| Zelena krma z njiv | 1.236.126 | 1.018.527 | 1.415.078 | 1.670.526 | 1.246.439 | 1.335.869 | 1.374.488 | 1.433.188 | 1.389.256 | 1.427.351 | 1.245.105 | 1.066.651 | 1.626.171 | 152,5 |
| Zelena krma, enoletni posevki | 1.074.262 | 914.985 | 1.230.097 | 1.498.247 | 1.068.657 | 1.137.876 | 1.148.399 | 1.188.438 | 1.145.342 | 1.203.576 | 1.068.598 | 898.708 | 1.402.511 | 156,1 |
| Koruzna za siliranje | 1.066.141 | 900.579 | 1.209.739 | 1.472.972 | 1.052.364 | 1.121.160 | 1.133.259 | 1.173.053 | 1.132.813 | 1.189.013 | 1.057.298 | 889.991 | 1.390.295 | 156,2 |
| Druga zelena krma, enoletni posevki, od tega: | 8.121 | 14.406 | 20.358 | 25.275 | 16.293 | 16.716 | 15.140 | 15.385 | 12.529 | 14.563 | 11.300 | 8.717 | 12.216 | 140,1 |
| <i>Druga zelena krma, enoletni, glavni</i> | : | : | : | : | : | : | : | : | : | 8.748 | 4.985 | 3.195 | 9.249 | 289,5 |
| Krmna ogrščica in repica | 102 | 222 | 672 | 939 | 469 | 915 | 1.430 | 1.372 | 1.387 | : | : | : | : | |
| Krmno žito ter mešanice stročnic in žita | 16 | 131 | : | 858 | : | 681 | 380 | 306 | : | : | : | : | : | |
| Krmni sirek | : | : | : | : | : | : | 9.286 | 5.427 | 5.626 | : | : | : | : | |
| <i>Druga zelena krma, enoletni, naknadni</i> | : | : | : | : | : | : | : | : | : | 5.815 | 6.315 | 5.522 | 2.967 | 53,7 |
| Krmna ogrščica in repica | 8.003 | 5.762 | 7.616 | 9.434 | 6.053 | 6.838 | 917 | 4.443 | 3.074 | 3.126 | 2.546 | 2.532 | 909 | 35,9 |
| Krmno žito ter mešanice stročnic in žita | : | 3.515 | 1.488 | 1.592 | 2.745 | 3.506 | 2.349 | 2.354 | 2.112 | 2.246 | 2.826 | 2.181 | 1.525 | 69,9 |
| Pitnik | : | 4.776 | 2.387 | 4.491 | 1.578 | 1.969 | 727 | 693 | 160 | 442 | 943 | 809 | 533 | 65,9 |
| Zelena krma, večletni posevki* | 161.864 | 103.542 | 184.981 | 172.279 | 177.782 | 197.993 | 226.089 | 244.750 | 243.914 | 223.775 | 176.507 | 167.943 | 223.660 | 133,2 |
| Detelje in lucerna | 15.219 | 9.813 | 16.697 | 23.004 | 15.763 | 21.084 | 29.461 | 34.543 | 38.687 | 35.460 | 30.157 | 29.612 | 38.675 | 130,6 |
| Detelje | 8.059 | 5.172 | 6.859 | 10.242 | 6.321 | 8.605 | 13.165 | 17.652 | 16.590 | 15.913 | 10.939 | 10.367 | 12.740 | 122,9 |
| Lucerna | 7.161 | 4.642 | 9.837 | 12.762 | 9.442 | 12.479 | 16.296 | 16.891 | 22.097 | 19.547 | 19.218 | 19.245 | 25.935 | 134,8 |
| Trave in travne mešanice | 94.849 | 49.704 | 85.670 | 86.330 | 70.475 | 73.627 | 74.771 | 74.251 | 69.439 | 53.180 | 42.687 | 39.477 | 47.016 | 119,1 |
| – glavni posevek | 83.228 | 39.587 | 75.254 | 70.776 | 51.387 | 54.676 | 59.998 | 57.921 | 55.358 | 47.079 | 33.921 | 31.678 | 38.217 | 120,6 |
| – naknadni posevek | 11.621 | 10.118 | 10.416 | 14.650 | 19.088 | 18.951 | 14.773 | 16.330 | 14.081 | 6.101 | 8.766 | 7.799 | 8.799 | 112,8 |
| Travno deteljne in deteljno travne mešanice | 51.796 | 44.025 | 82.614 | 62.945 | 91.544 | 103.282 | 121.857 | 135.956 | 135.788 | 135.135 | 103.663 | 98.854 | 137.969 | 139,6 |
| – glavni posevek | : | 36.139 | 73.874 | 51.894 | 82.299 | 90.950 | 111.004 | 123.383 | 124.804 | 121.549 | 92.559 | 88.373 | 127.602 | 144,4 |
| – naknadni posevek | : | 7.886 | 8.740 | 11.051 | 9.245 | 12.332 | 10.853 | 12.573 | 10.984 | 13.586 | 11.104 | 10.481 | 10.367 | 98,9 |

* izraženo v senu

Vir: SURS, preračuni KIS

2.6.3 Pridelava zelene krme z njiv – hektarski pridelek

| | 2002 | 2003 | 2004 | 2005 | 2006 | 2007 | 2008 | 2009 | 2010 | 2011 | 2012 | 2013 | 2014 | Indeks 2014/13 |
|---|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------------|
| HEKTARSKI PRIDELEK (t/ha) | | | | | | | | | | | | | | |
| Zelena krma z njiv | 25,0 | 18,3 | 24,8 | 27,1 | 21,5 | 22,6 | 22,4 | 22,5 | 22,3 | 23,3 | 20,3 | 16,3 | 26,0 | 159,0 |
| Zelena krma, enoletni posevki | 42,3 | 29,0 | 41,9 | 44,2 | 37,3 | 39,3 | 41,7 | 43,6 | 42,7 | 44,8 | 37,5 | 29,1 | 46,5 | 159,8 |
| Koruza za siliranje | 44,5 | 29,8 | 44,7 | 46,7 | 39,0 | 41,8 | 42,7 | 44,9 | 43,8 | 45,8 | 38,5 | 29,7 | 47,2 | 159,0 |
| Druge zelena krma, enoletni posevki, od tega: | 5,6 | 10,9 | 8,9 | 10,7 | 9,8 | 7,7 | 15,4 | 13,7 | 12,7 | 15,9 | 10,7 | 10,2 | 18,5 | 181,2 |
| <i>Druge zelena krma, enoletni, glavni</i> | : | : | : | : | : | : | : | : | : | 20,5 | 12,8 | 13,0 | 24,7 | 189,6 |
| Krmna ogrščica in repica | 8,5 | 15,3 | 9,1 | 18,4 | 20,4 | 13,9 | 13,4 | 10,0 | 15,1 | : | : | : | : | |
| Krmno žito ter mešanice stročnic in žita | 5,4 | 7,3 | : | 18,7 | : | 22,7 | 12,7 | 10,2 | : | : | : | : | : | |
| Krmni sirek | : | : | : | : | : | : | 20,6 | 15,1 | 16,0 | : | : | : | : | |
| <i>Druge zelena krma, enoletni, naknadni</i> | : | : | : | : | : | : | : | : | : | 11,9 | 9,4 | 9,0 | 10,3 | 114,0 |
| Krmna ogrščica in repica | 7,9 | 12,1 | 12,3 | 16,2 | 19,8 | 19,8 | 16,1 | 17,8 | 12,8 | 13,0 | 12,2 | 12,1 | 10,8 | 89,3 |
| Krmno žito ter mešanice stročnic in žita | : | 8,7 | 7,6 | 7,9 | 8,0 | 8,5 | 8,8 | 9,6 | 8,6 | 10,9 | 7,3 | 7,0 | 8,9 | 127,6 |
| Pitnik | : | 13,3 | 14,0 | 15,5 | 12,5 | 11,0 | 11,2 | 10,2 | 10,7 | 10,5 | 12,2 | 9,0 | 16,2 | 179,7 |
| Zelena krma, večletni posevki* | | | | | | | | | | | | | | |
| Detelje in lucerna | 7,5 | 4,5 | 7,1 | 7,5 | 6,4 | 6,8 | 6,8 | 5,9 | 7,0 | 6,5 | 5,6 | 5,2 | 7,0 | 134,7 |
| Detelje | 7,1 | 4,3 | 6,9 | 7,1 | 6,3 | 6,6 | 6,4 | 5,2 | 6,5 | 6,4 | 5,0 | 4,4 | 6,0 | 135,1 |
| Lucerna | 8,1 | 4,9 | 7,2 | 7,9 | 6,4 | 7,0 | 7,2 | 6,9 | 7,4 | 6,6 | 6,1 | 5,7 | 7,6 | 133,2 |
| Trave in travne mešanice | 6,3 | 3,9 | 6,5 | 6,8 | 5,8 | 6,5 | 6,4 | 6,5 | 6,6 | 6,4 | 5,0 | 4,6 | 6,3 | 139,0 |
| – glavni posevek | 6,9 | 4,4 | 6,7 | 6,6 | 5,6 | 6,3 | 6,5 | 6,7 | 7,3 | 7,1 | 5,6 | 5,1 | 7,0 | 138,7 |
| – naknadni posevek | 3,7 | 2,8 | 5,2 | 7,3 | 6,7 | 7,4 | 6,3 | 6,0 | 4,8 | 3,7 | 3,6 | 3,2 | 4,4 | 136,9 |
| Travno deteljne in deteljno travne mešanice | 7,5 | 4,7 | 6,8 | 5,2 | 6,2 | 6,5 | 6,8 | 7,1 | 7,0 | 6,6 | 5,4 | 4,9 | 7,1 | 143,4 |
| – glavni posevek | : | 4,8 | 7,3 | 5,6 | 6,5 | 6,9 | 7,2 | 7,6 | 7,5 | 7,3 | 5,8 | 5,4 | 7,5 | 139,5 |
| – naknadni posevek | : | 4,3 | 4,6 | 4,0 | 4,5 | 4,6 | 4,2 | 4,2 | 4,1 | 3,4 | 3,4 | 2,9 | 4,2 | 144,1 |

* izraženo v senu
Vir: SURS, preračuni KIS

2.6.4 Pridelava krmnih korenovk in drugih krmnih rastlin

| | 2002 | 2003 | 2004 | 2005 | 2006 | 2007 | 2008 | 2009 | 2010 | 2011 | 2012 | 2013 | 2014 | Indeks 2014/13 |
|--|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|-------------------|
| POVRŠINA (ha) | | | | | | | | | | | | | | |
| Krmne korenovke – osnovna površina | 1.112 | 1.231 | 930 | 954 | 357 | 527 | 559 | 469 | 352 | 231 | 260 | 248 | 221 | 89,3 |
| Krmne korenovke ipd.– pospravljena površina | 3.686 | 4.048 | 3.401 | 3.472 | 1.834 | 1.977 | 1.564 | 1.911 | 1.314 | 1.381 | 1.350 | 1.266 | 1.195 | 94,4 |
| Krmna pesa, koleraba, korenje | 1.843 | 2.014 | 1.741 | 1.588 | 815 | 1.107 | 916 | 972 | 587 | 655 | 553 | 476 | 434 | 91,2 |
| Krmna pesa | 1.637 | 1.841 | 973 | 816 | 432 | 554 | 471 | 464 | 320 | : | : | : | : | |
| Podzemna koleraba | : | : | 636 | 653 | 299 | 491 | 387 | 433 | 224 | : | : | : | : | |
| Krmno korenje | 206 | 173 | 132 | 119 | 84 | 62 | 58 | 75 | 43 | : | : | : | : | |
| Druge krmne korenovke ipd | 1.843 | 2.034 | 1.660 | 1.884 | 1.019 | 870 | 648 | 939 | 727 | 726 | 797 | 790 | 761 | 96,4 |
| <i>Druge krmne korenovke ipd, glavni</i> | 62 | 69 | 85 | 113 | 33 | 52 | 57 | 61 | 83 | : | 29 | 56 | 31 | 56,1 |
| Krmni ohrovt, glavni | 3 | 22 | 62 | 13 | 18 | 3 | 8 | 12 | : | : | : | : | : | |
| Buče za krmno | 59 | 47 | 23 | 100 | 15 | 49 | 49 | 49 | 83 | : | : | : | : | |
| <i>Druge krmne korenovke ipd, naknadni</i> | 1.781 | 1.965 | 1.575 | 1.771 | 986 | 818 | 591 | 878 | 644 | 726 | 768 | 734 | 730 | 99,5 |
| Krmni ohrovt, naknadni | 796 | 987 | 568 | 1.110 | 361 | 221 | 88 | 385 | 239 | 286 | 226 | 275 | 312 | 113,5 |
| Krmna repa, naknadni | 985 | 978 | 1.007 | 661 | 625 | 597 | 503 | 493 | 405 | 440 | 542 | 459 | 418 | 91,1 |
| HEKTARSKI PRIDELEK (t/ha) | | | | | | | | | | | | | | |
| Krmne korenovke ipd. | 24,1 | 15,6 | 21,8 | 21,2 | 19,1 | 19,6 | 20,2 | 19,1 | 18,2 | 15,4 | 14,8 | 15,0 | 14,8 | 98,2 |
| Krmna pesa, koleraba, korenje | 26,9 | 16,7 | 24,0 | 23,2 | 18,9 | 19,5 | 20,6 | 19,8 | 20,3 | 17,7 | 16,9 | 17,6 | 16,9 | 96,0 |
| Krmna pesa | 28,5 | 17,2 | 29,9 | 29,3 | 23,9 | 24,3 | 26,4 | 24,8 | 24,9 | : | : | : | : | |
| Podzemna koleraba | : | : | 16,8 | 16,9 | 13,4 | 15,1 | 14,6 | 15,2 | 14,9 | : | : | : | : | |
| Krmno korenje | 14,8 | 11,0 | 15,3 | 15,9 | 12,9 | 11,9 | 13,4 | 15,5 | 14,0 | : | : | : | : | |
| Druge krmne korenovke ipd | 21,3 | 14,5 | 19,6 | 19,4 | 19,3 | 19,8 | 19,7 | 18,3 | 16,4 | 13,3 | 13,4 | 13,5 | 13,6 | 100,5 |
| <i>Druge krmne korenovke ipd, glavni</i> | 29,4 | 17,9 | 25,2 | 29,8 | 16,3 | 24,7 | 20,2 | 23,4 | 27,8 | : | 44,2 | 45,1 | 45,0 | 99,8 |
| Krmni ohrovt, glavni | 20,3 | 20,4 | 21,6 | 12,1 | 10,6 | 12,3 | 7,6 | 15,8 | : | : | : | : | : | |
| Buče za krmno | 29,8 | 16,8 | 34,8 | 32,1 | 23,2 | 25,5 | 22,3 | 25,2 | 27,8 | : | : | : | : | |
| <i>Druge krmne korenovke ipd, naknadni</i> | 21,0 | 14,4 | 19,3 | 18,7 | 19,4 | 19,5 | 19,6 | 18,0 | 15,0 | 13,3 | 12,3 | 11,1 | 12,2 | 110,1 |
| Krmni ohrovt, naknadni | 22,8 | 14,8 | 21,3 | 19,0 | 21,2 | 21,4 | 18,9 | 17,4 | 14,3 | 13,8 | 13,2 | 11,0 | 11,3 | 102,6 |
| Krmna repa, naknadni | 19,6 | 13,9 | 18,1 | 18,4 | 18,3 | 18,7 | 19,8 | 18,4 | 15,3 | 13,0 | 11,9 | 11,1 | 12,9 | 115,8 |
| PRIDELEK (t) | | | | | | | | | | | | | | |
| Krmne korenovke ipd. | 88.956 | 63.048 | 74.283 | 73.461 | 35.089 | 38.841 | 31.648 | 36.415 | 23.852 | 21.235 | 20.032 | 19.025 | 17.639 | 92,7 |
| Krmna pesa, koleraba, korenje | 49.664 | 33.601 | 41.821 | 36.893 | 15.417 | 21.629 | 18.886 | 19.212 | 11.911 | 11.564 | 9.327 | 8.366 | 7.319 | 87,5 |
| Krmna pesa | 46.624 | 31.698 | 29.102 | 23.947 | 10.327 | 13.487 | 12.449 | 11.485 | 7.963 | : | : | : | : | |
| Podzemna koleraba | : | : | 10.701 | 11.050 | 4.008 | 7.403 | 5.662 | 6.568 | 3.344 | : | : | : | : | |
| Krmno korenje | 3.040 | 1.903 | 2.018 | 1.896 | 1.082 | 739 | 775 | 1.159 | 604 | : | : | : | : | |
| Druge krmne korenovke ipd | 39.292 | 29.447 | 32.461 | 36.568 | 19.672 | 17.212 | 12.762 | 17.203 | 11.941 | 9.671 | 10.705 | 10.659 | 10.320 | 96,8 |
| <i>Druge krmne korenovke ipd, glavni</i> | 1.820 | 1.236 | 2.129 | 3.365 | 538 | 1.285 | 1.153 | 1.425 | 2.310 | : | 1.281 | 2.524 | 1.412 | 55,9 |
| Krmni ohrovt, glavni | 61 | 448 | 1.329 | 157 | 190 | 37 | 61 | 189 | : | : | : | : | : | |
| Buče za krmno | 1.759 | 788 | 800 | 3.208 | 348 | 1.248 | 1.092 | 1.236 | 2.310 | : | : | : | : | |
| <i>Druge krmne korenovke ipd, naknadni</i> | 37.472 | 28.211 | 30.332 | 33.203 | 19.134 | 15.927 | 11.609 | 15.778 | 9.631 | 9.671 | 9.424 | 8.135 | 8.908 | 109,5 |
| Krmni ohrovt, naknadni | 18.117 | 14.627 | 12.104 | 21.060 | 7.671 | 4.740 | 1.661 | 6.695 | 3.415 | 3.941 | 2.985 | 3.019 | 3.514 | 116,4 |
| Krmna repa, naknadni | 19.355 | 13.584 | 18.228 | 12.143 | 11.463 | 11.187 | 9.948 | 9.083 | 6.216 | 5.730 | 6.439 | 5.116 | 5.394 | 105,4 |

Vir: SURS, preračuni KIS

2.6.5 Pridelava krme na trajnem travinju

| | 2002 | 2003 | 2004 | 2005 | 2006 | 2007 | 2008 | 2009 | 2010 | 2011 | 2012 | 2013 | 2014** | Indeks 2014/13 |
|--------------------------------------|------------------|----------------|------------------|------------------|------------------|------------------|------------------|------------------|------------------|------------------|------------------|------------------|------------------|-------------------|
| POVRŠINA (ha) | | | | | | | | | | | | | | |
| Travniki in pašniki skupaj*** | 307.176 | 308.348 | 286.831 | 304.906 | 285.000 | 297.284 | 285.973 | 267.304 | 285.712 | 262.603 | 281.159 | 277.475 | 279.916 | 100,9 |
| Enkratna raba | 52.764 | 39.182 | 36.252 | 45.728 | 42.518 | 48.138 | 46.249 | 42.756 | 41.762 | 38.284 | 41.077 | 52.649 | : | |
| Dva- ali trikratna raba | 210.612 | 211.576 | 195.388 | 202.672 | 187.976 | 216.036 | 207.558 | 193.902 | 208.371 | 191.018 | 204.951 | 186.756 | : | |
| Dvakratna raba | : | 123.400 | 113.585 | 119.345 | 110.448 | 123.468 | 118.623 | 110.818 | 122.956 | 112.716 | 120.938 | 110.450 | : | |
| Trikratna raba | : | 88.176 | 81.803 | 83.327 | 77.528 | 92.568 | 88.935 | 83.084 | 85.415 | 78.302 | 84.013 | 76.306 | : | |
| Štiri ali večkratna raba | 21.014 | 34.804 | 32.405 | 33.720 | 31.720 | 24.048 | 23.104 | 21.584 | 27.358 | 25.080 | 26.910 | 29.337 | : | |
| Skupni pašniki | 22.786 | 22.786 | 22.786 | 22.786 | 22.786 | 9.062 | 9.062 | 9.062 | 8.221 | 8.221 | 8.221 | 8.733 | : | |
| HEKTARSKI PRIDELEK (t/ha)* | | | | | | | | | | | | | | |
| Travniki in pašniki skupaj*** | 5,1 | 3,2 | 5,4 | 5,6 | 4,7 | 5,1 | 5,5 | 5,8 | 5,7 | 5,5 | 4,6 | 4,2 | 5,7 | 134,1 |
| Enkratna raba | 3,0 | 2,0 | 3,1 | 3,2 | 2,6 | 2,9 | 3,3 | 3,4 | 3,5 | 3,3 | 2,8 | 3,1 | : | |
| Dva ali trikratna raba | 5,6 | 3,3 | 5,6 | 5,9 | 5,0 | 5,4 | 5,8 | 6,1 | 5,9 | 5,8 | 4,7 | 4,4 | : | |
| Dvakratna raba | : | 3,0 | 5,0 | 5,2 | 4,4 | 4,8 | 5,1 | 5,3 | 5,2 | 5,1 | 4,1 | 4,1 | : | |
| Trikratna raba | : | 3,7 | 6,6 | 6,9 | 5,8 | 6,2 | 6,7 | 7,0 | 7,0 | 6,7 | 5,5 | 4,9 | : | |
| Štiri- ali večkratna raba | 8,1 | 4,4 | 8,3 | 8,8 | 7,3 | 7,8 | 8,2 | 8,6 | 8,4 | 7,9 | 6,7 | 5,6 | : | |
| Skupni pašniki | 2,5 | 2,0 | 3,1 | 3,2 | 2,6 | 3,0 | 3,3 | 3,4 | 3,5 | 3,3 | 2,8 | 3,1 | : | |
| PRIDELEK (t)* | | | | | | | | | | | | | | |
| Travniki in pašniki skupaj*** | 1.560.732 | 976.995 | 1.553.050 | 1.712.588 | 1.331.878 | 1.525.022 | 1.572.063 | 1.538.220 | 1.638.819 | 1.451.932 | 1.283.162 | 1.174.446 | 1.589.103 | 135,3 |
| Enkratna raba | 159.334 | 77.967 | 111.796 | 145.573 | 110.517 | 141.223 | 152.315 | 147.268 | 144.354 | 126.515 | 114.805 | 163.224 | : | |
| Dva- ali trikratna raba | 1.174.339 | 701.551 | 1.101.787 | 1.198.288 | 931.024 | 1.168.902 | 1.200.462 | 1.175.203 | 1.236.938 | 1.099.110 | 964.151 | 819.740 | : | |
| Dvakratna raba | : | 373.808 | 565.507 | 626.460 | 484.047 | 592.111 | 606.503 | 590.869 | 641.617 | 572.903 | 498.258 | 448.113 | : | |
| Trikratna raba | : | 327.743 | 536.280 | 571.828 | 446.977 | 576.791 | 593.959 | 584.334 | 595.321 | 526.207 | 465.893 | 371.627 | : | |
| Štiri- ali večkratna raba | 170.094 | 151.905 | 268.830 | 295.812 | 230.866 | 187.983 | 189.200 | 184.757 | 228.707 | 198.800 | 181.105 | 164.279 | : | |
| Skupni pašniki | 56.965 | 45.572 | 70.637 | 72.915 | 59.471 | 26.914 | 30.086 | 30.992 | 28.820 | 27.507 | 23.101 | 27.203 | : | |

* izraženo v senu

** SURS ni objavil podatkov po rabah

*** vključeni skupni pašniki

Vir: SURS

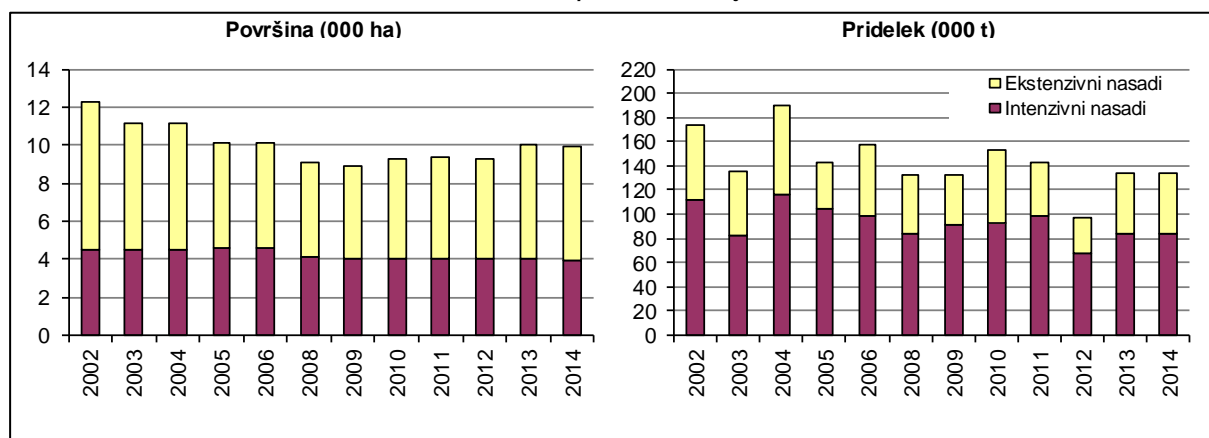
2.7 Sadje

Po letu 2002 sadje v skupni vrednosti kmetijske proizvodnje predstavlja med 4,7 in 8,6 % ter v vrednosti rastlinske pridelave od 9,4 do 16,8 %. V primerjavi z letom 2013, ko je imelo sadje največji delež v vrednosti kmetijske proizvodnje doslej, je bil delež sadja v vrednosti proizvodnje v letu 2014 manjši in je znašal 6,8 % skupne vrednosti in 13,3 % vrednosti rastlinske proizvodnje.

Po podatkih raziskave strukture kmetijskih gospodarstev je v letu 2013 intenzivne sadovnjake obdelovalo 2 tisoč kmetijskih gospodarstev in ekstenzivne sadovnjake 19 tisoč oziroma slabe 3 % in nekaj manj kot 27 % vseh kmetijskih gospodarstev. V primerjavi z letom 2010 se je število kmetijskih gospodarstev z intenzivnimi sadovnjaki povečalo za desetino, v enakem obdobju pa se je število kmetijskih gospodarstev z ekstenzivnimi sadovnjaki zmanjšalo za 2 %.

Površine ekstenzivnih kmečkih sadovnjakov, intenzivnih sadovnjakov in jagod (t. i. nasadi sadja), ki predstavljajo okoli 2 % kmetijske zemlje v uporabi (KZU), so v letu 2014 obsegale okoli 10 tisoč ha in so bile v primerjavi z zadnjim petletnim obdobjem (2009–2013) večje za 6 %. V strukturi površin, namenjenih pridelavi sadja, prevladujejo ekstenzivni kmečki nasadi (60 % v 2014), katerih površina se je od leta 2001 do leta 2009 postopno zmanjševala, v zadnjih letih pa je opazno njeno povečevanje.

Slika 18: Površina in pridelek sadja; 2002–2014



Vir: SURS

V letu 2014 se je skupna površina nasadov sadja v primerjavi z letom prej rahlo zmanjšala in je obsegala 9.973 ha. Podatkov o površini ekstenzivnih sadovnjakov SURS v letu 2014 ni posodobil, zato je po podatkih njihova površina enaka kot v letu prej. Površina jagod se je zmanjšala za 18 % in obseg intenzivnih sadovnjakov za 2 %. Površine posameznih sadnih vrst v intenzivnih nasadih so se v primerjavi z letom prej spremenile obojesmerno. Zmanjšali so se nasadi jablan (−4 %; 98 ha), breskev (−9 %; 35 ha) in hrušk (−4 %; 9 ha), povečali pa so se nasadi drugih sadnih vrst, še najbolj marelic (+17 %; 7 ha), češenj (+7 %; 10 ha) in orehov (+8 %; 15 ha).

Po podatkih SURS je bila letina sadja 2014 zelo povprečna, saj so imeli pridelovalci sadja po dveh zelo sušnih letih zaradi deževnega vremena mnogo težav z obvladovanjem boleznih in škodljivcev. Skupna pridelava sadja je bila v letu 2014 na ravni od suše prizadete pridelave v letu prej in za dober odstotek nad povprečjem zadnjih petih let. V letu 2014 so v intenzivnih sadovnjakih obrali 84 tisoč ton sadja, v ekstenzivnih nasadih pa so pridelali 49 tisoč ton različnih sadnih vrst.

Preglednica 14: Pridelek sadja

| Pridelek (t) | Vsi nasadi | | | Intenzivni nasadi | | | Ekstenzivni nasadi | | |
|----------------------|----------------|----------------|----------------|-------------------|---------------|---------------|--------------------|---------------|---------------|
| | 2009–2013 | 2013 | 2014 | 2009–2013 | 2013 | 2014 | 2009–2013 | 2013 | 2014 |
| Sadje skupaj | 132.059 | 133.865 | 133.493 | 87.036 | 83.474 | 84.108 | 45.023 | 50.391 | 49.385 |
| Jabolka | 97.060 | 92.449 | 99.909 | 71.223 | 69.574 | 71.034 | 25.836 | 22.875 | 28.875 |
| Hruške | 10.284 | 11.138 | 10.208 | 3.640 | 2.690 | 3.532 | 6.644 | 8.448 | 6.676 |
| Breskve in nektarine | 7.943 | 6.998 | 5.459 | 6.911 | 5.573 | 4.173 | 1.031 | 1.425 | 1.286 |
| Drugo sadje | 16.773 | 23.280 | 17.917 | 5.262 | 5.637 | 5.369 | 11.511 | 17.643 | 12.548 |

Vir: SURS

Pridelek jabolk, ki so pri nas najpomembnejša sadna vrsta, se je glede na neugodno leto 2013 povečal za 8 % in bil 3 % nad povprečjem zadnjih petih let (2009–2013). Pridelki drugih pomembnejših sadnih vrst so se glede na leto prej spremenili raznosmerno. V letu 2014 je bil pridelek manjši zaradi spremembe v površini posameznih sadnih vrst v intenzivnih sadovnjakih in različne letine sadnih vrst v intenzivnih in ekstenzivnih sadovnjakih. Večji kot v letu prej so bili poleg jabolk tudi skupni pridelki marelic, višenj in drugega nejagodičastega sadja, medtem ko so bili pridelki hrušk, breskev, češenj, sliv, orehov in jagodičja manjši kot v letu prej. V intenzivnih sadovnjakih so dobro obrodile že prej omenjene jabolane, hruške, višnje in tudi slive, podpovprečna pa je bila med drugim letina breskev, marelic, orehov in jagod, v ekstenzivnih sadovnjakih pa so izrazito slabo obrodile slive.

Prodaja sadja po evidentiranih tržnih poteh (odkup in tržnice) se je v letu 2014 po dveh letih zmanjševanja povečala za 9 % in je znašala 26 tisoč ton. V kolikor predpostavimo, da se preko zabeleženega odkupa in prodaje na tržnicah trži le sadje iz intenzivnih nasadov, je evidentirana prodaja v letu 2014 zajela 31 % pridelanega sadja.

V strukturi zunanje trgovine s sadjem v povprečju zadnjih petih let citrusi, banane in drugo južno sadje predstavljajo 54 %. Med kontinentalnimi vrstami sadja je glede uvoza in izvoza najpomembnejša trgovina z jabolki, ki je v strukturi zunanje trgovine v letu 2014 zavzemala 15 %, kar je najmanj v petih letih.

Preglednica 15: Izvoz in uvoz svežega sadja; 2010–2014

| KNCT 08 | IZVOZ (t) | | | | | UVOZ (t) | | | | |
|---------------------------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|----------------|----------------|----------------|----------------|----------------|
| | 2010 | 2011 | 2012 | 2013 | 2014* | 2010 | 2011 | 2012 | 2013 | 2014* |
| Užitno sadje**, od tega: | 87.129 | 96.509 | 60.057 | 66.302 | 75.157 | 189.601 | 193.876 | 174.532 | 188.010 | 189.616 |
| – jabolka | 33.912 | 39.457 | 32.115 | 34.851 | 26.611 | 20.129 | 18.862 | 26.906 | 30.480 | 14.325 |
| – hruške | 2.357 | 1.528 | 1.318 | 745 | 1.458 | 5.539 | 5.793 | 5.389 | 4.476 | 5.236 |
| – breskve | 1.789 | 1.475 | 1.900 | 905 | 959 | 11.261 | 10.557 | 11.398 | 10.625 | 11.761 |
| – pomaranče | 3.865 | 1.988 | 1.857 | 1.566 | 3.424 | 20.119 | 18.664 | 16.192 | 19.764 | 20.742 |
| – mandarine | 4.665 | 4.736 | 3.501 | 2.847 | 5.085 | 19.797 | 17.968 | 18.107 | 15.971 | 17.918 |
| – limone | 1.221 | 821 | 1.434 | 1.494 | 2.163 | 7.512 | 8.035 | 7.935 | 8.843 | 9.340 |
| – banane | 26.871 | 36.894 | 12.172 | 17.598 | 26.397 | 53.955 | 67.476 | 39.464 | 46.734 | 58.747 |

* začasni podatki

** zunanja trgovina skupine KNCT 08 vključuje tudi lubenice in melone

Vir: SURS, preračuni KIS

V obdobju od 2010 do 2014 je zunanja trgovina z užitnim sadjem obsegala med 235 in 290 tisoč ton oziroma vrednostno med 169 in 203 tisoč EUR letno. V letu 2014 je bilo v zunanjetrgovinski menjavi prodanega skoraj 265 tisoč ton sadja v vrednosti skoraj 203 tisoč EUR. V primerjavi z letom prej se je ZT s svežim sadjem količinsko povečala za 4 % oziroma vrednostno za 9 %. V zadnjih letih na zunanjo trgovino s svežim sadjem zelo pomembno vpliva promet z bananami, ki se je v letu 2014 povečal za okoli tretjino. Uvoz svežega sadja je v letu 2014 obsegal 190 tisoč ton in se je povečal za manj kot odstotek, od tega se je uvoz jabolk kot najpomembnejše kontinentalne sadne vrste v Sloveniji zmanjšal za 53 % in je bil najmanjši po letu 2007. Izvoz svežega sadja je bil v letu 2014 večji kot v letu prej (+13 %) in je bil z okoli 75 tisoč tonami večji kot v predhodnih dveh letih. Na povečani izvoz sadja je najpomembneje vplivala trgovina z bananami in citrusi. Pri jabolkih se je izvoz zmanjšal manj (–24 %) od uvoza (–53 %), kar je vplivalo na povečanje zunanjetrgovinske bilance z jabolki,

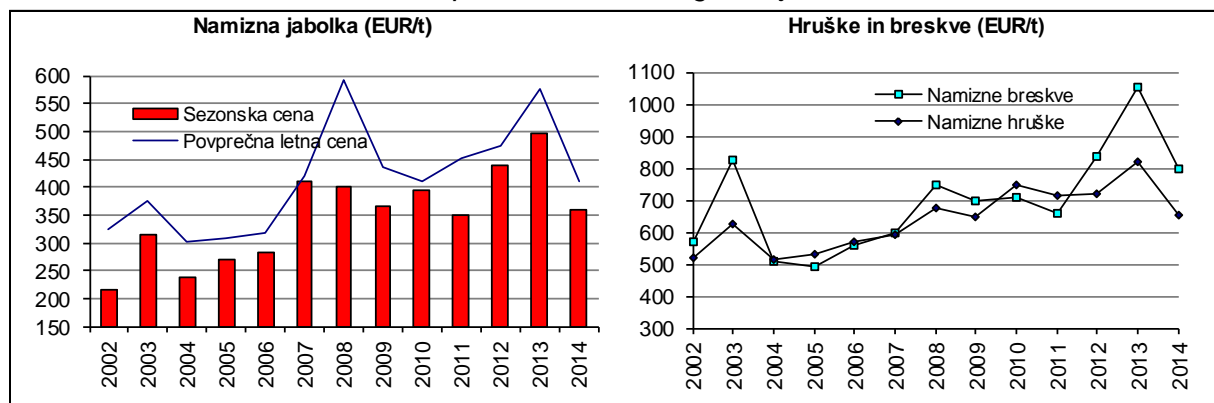
ki ostajajo eden izmed redkih kmetijskih pridelkov s pozitivnim saldrom zunanje trgovine v Sloveniji.

Po oceni Kmetijskega inštituta Slovenije je bilo v letu 2014 v sveži in predelani obliki (vključno s sokovi) porabljenih 311 tisoč ton sadja, kar je na ravni leta prej in na ravni povprečja zadnjih petih let. Uvoz sadja je obsegal 268 tisoč ton, od tega je bilo 64 % uvoženega sadja svežega. Skupni uvoz sadja se je v primerjavi z letom 2013 povečal za 3 %, od tega je bil uvoz svežega sadja večji za odstotek. Izvoz sadja je v letu 2014 obsegal 90 tisoč ton in je bil za 11 % večji glede na leto 2013. 82 % izvoza sadja je v letu 2014 predstavljalo sveže sadje.

Tako kot pri zelenjavi so tudi pri sadju opazna precejšnja medletna nihanja stopnje samooskrbe, ki so predvsem posledica obilnih oziroma skromnih letin. V letu 2014 je bila stopnja samooskrbe s sadjem (sveže in predelano) nekoliko nad povprečjem zadnjih petih let (43 %), stopnja samooskrbe s svežim sadjem pa je bila z 58 % rahlo pod povprečjem zadnjih petih let. V letu 2014 je prebivalec Slovenije porabil 130 kg sadja v vseh oblikah oziroma je 79 kilogramov sadja pojedel svežega.

Podobno kot v Sloveniji je bila tudi drugod po Evropi letina sadja 2014 boljša kot v letu prej, vendar sta kljub majhnim zalogam na začetku sezone, večja ponudba in predvsem ruski embargo vplivala na znižanje cen sadja. V Sloveniji je bila povprečna letna odkupna cena namiznih jabolk v letu 2014 za 29 % pod odkupno ceno v letu prej in je znašala 410 EUR/t. Pomembno nižja kot v letu prej je bila tudi sezonska odkupna cena namiznih jabolk letine 2014 (september–november), ki je znašala 358 EUR/t. Tudi odkupne cene drugih sadnih vrst (izjema so hruške in breskve za predelavo ter kaki) so bile na povprečni letni ravni leta 2014 nižje kot v letu prej.

Slika 19: Odkupne cene namiznega sadja; 2002–2014



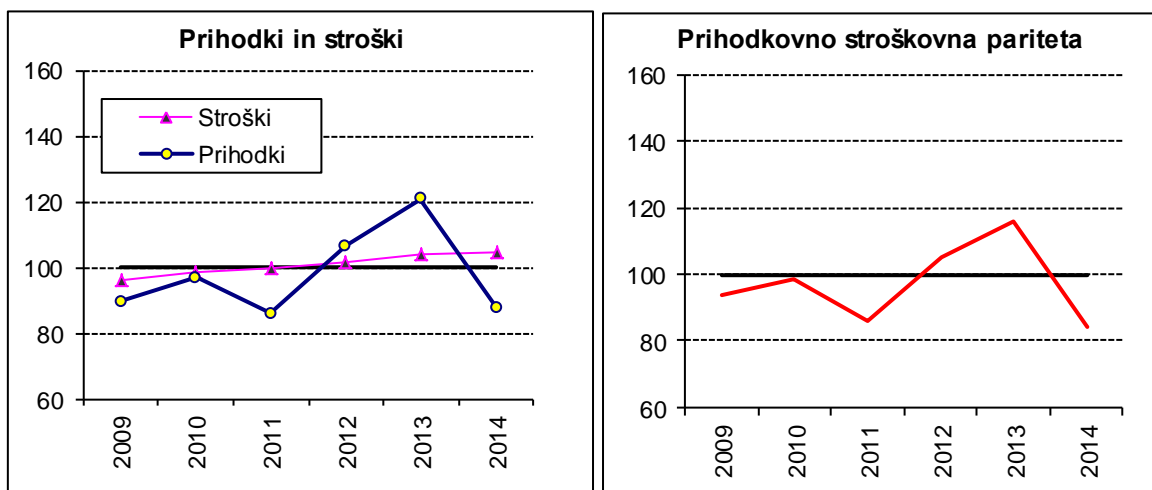
Vir: SURS, preračuni KIS

Na podlagi dodeljenih plačilnih pravic so bili pridelovalci sadja od leta 2007 oziroma 2008 (razširitev zajema površin, upravičenih do enotnega regionalnega plačila na vse intenzivne sadovnjake) upravičeni do regionalnega plačila, ki je bilo v letu 2014 še zadnjič dodeljeno po usmeritvah programskega obdobja 2007–2013. V okviru skupne tržne ureditve so lahko pridelovalci v letih od 2004 do 2011 uveljavljali pravico do neposrednega plačila na površino za lupinasto sadje, ki je bilo v letu 2012 preneseno v shemo enotnih plačil kot dodatek k plačilnim pravicam. Tako kot pridelovalci zelenjadnic imajo tudi sadjarji možnost združevanja v organizacije pridelovalcev in v tem okviru pridobivanja sredstev za izvajanje njihovih operativnih programov. Od leta 2006 dalje so tudi sadjarji upravičeni do regresiranja zavarovanja, ki se je v letu 2014 znižalo s 50 na 40 % zavarovalne premije, uveljavljajo pa lahko tudi pravico do vračila dela trošarine za gorivo, porabljeno v kmetijstvu (od 2009 dalje 70 %).

Ocene na podlagi letine ter modelnih kalkulacij kažejo, da so se ekonomske razmere za pridelavo sadja, predvsem zaradi pomembno nižjih cen v letu 2014, poslabšale. Odkupne cene namiznega sadja (jabolk, hrušk in breskev), pridelanega v letu 2014, so bile pri

omenjenih sadnih vrstah v času spravila nižje za 28 %, 24 % in 32 %, letina jabolk in hrušk je bila boljša od lanske, letina breskev pa zaradi veliko padavin in intenzivnega pojava škodljivcev (plodova vinska mušica) slabša. Povprečni stroški pridelave omenjenih vrst sadja so se po ocenah na podlagi modelnih izračunov v primerjavi z letino 2013 spremenili za okoli odstotek. Na stroške pridelave sadja so v letu 2014 najbolj vplivali stroški zavarovanja pridelka, ki so se zvišali zaradi nižje stopnje sofinanciranja zavarovalnih premij (višji med 17 in 20 %), zmerne spremembe cen pomembnejših inputov (znižanje cen sredstev za varstvo rastlin in goriva) ter zmerna rast stroškov dela, ki so se zaradi nizke rasti plač zvišali za manj kot odstotek. Ob nespremenjeni košarici inputov so bili stroški pridelave jabolk, hrušk in breskev v primerjavi z letom 2013 višji za okoli odstotek. Vendar so morali pridelovalci zaradi vremenskih razmer z obilico deževnih dni opraviti večje število škropljenj proti boleznim in škodljivcem, zato ocenjujemo, da so bili stroški pridelave namiznega sadja lahko višji tudi za 5 % in več.

Slika 20: Osnovni ekonomski kazalci pri pridelavi jabolk (indeks; povprečje 2009–2013=100)



Vir: Modelne kalkulacije KIS

Ob pomembno nižjih odkupnih cenah namiznega sadja v primerjavi z letom 2013 in majhnih spremembah stroškov pridelave se je cenovno-stroškovna pariteta poslabšala. Ekonomski položaj pri pridelavi jabolk in hrušk se je leta 2014 ob upoštevanju nekoliko boljše letine, močnega padca odkupnih cen in majhni spremembi stroškov močno poslabšal in je neugoden. Podobne ugotovitve veljajo tudi za pridelavo breskev, pri katerih je bila poleg podpovprečnih odkupnih cen tudi zelo slaba letina.

2.7.1 Pridelava sadja

| | 2002 | 2003 | 2004 | 2005 | 2006 | 2007 | 2008 | 2009 | 2010 | 2011 | 2012 | 2013 | 2014 | Indeks 2014/13 |
|-----------------------------|----------------|----------------|----------------|----------------|----------------|----------------|----------------|----------------|----------------|----------------|---------------|----------------|----------------|-------------------|
| POVRŠINA skupaj (ha) | 12.293 | 11.141 | 11.141 | 10.101 | 10.101 | 9.037 | 9.052 | 8.893 | 9.293 | 9.342 | 9.303 | 10.055 | 9.973 | 99,2 |
| PRIDELEK (t) | | | | | | | | | | | | | | |
| Skupaj | 173.912 | 135.734 | 190.584 | 142.166 | 157.861 | 152.423 | 132.342 | 132.822 | 153.666 | 142.355 | 97.587 | 133.865 | 133.493 | 99,7 |
| Jabolka | 135.865 | 101.641 | 139.917 | 106.196 | 119.176 | 114.493 | 102.893 | 95.662 | 117.569 | 105.355 | 74.263 | 92.449 | 99.909 | 108,1 |
| Hruške | 12.940 | 11.326 | 14.216 | 8.213 | 11.447 | 11.823 | 9.299 | 11.459 | 10.889 | 11.425 | 6.509 | 11.138 | 10.208 | 91,7 |
| Breskve in nektarine | 10.026 | 6.048 | 14.418 | 13.337 | 11.158 | 9.252 | 6.780 | 9.950 | 7.960 | 8.603 | 6.203 | 6.998 | 5.459 | 78,0 |
| Marelice | 685 | 262 | 755 | 373 | 662 | 483 | 269 | 616 | 482 | 687 | 681 | 435 | 673 | 154,7 |
| Češnje | 3.452 | 3.007 | 4.103 | 3.124 | 3.659 | 3.483 | 2.639 | 3.933 | 2.958 | 4.235 | 2.786 | 5.390 | 5.264 | 97,7 |
| Višnje | 668 | 799 | 524 | 423 | 492 | 504 | 360 | 470 | 337 | 387 | 236 | 539 | 541 | 100,4 |
| Češplje in slive | 5.419 | 7.695 | 9.976 | 4.331 | 5.393 | 6.261 | 4.174 | 4.101 | 6.878 | 4.921 | 2.190 | 8.835 | 4.010 | 45,4 |
| Orehi | 2.437 | 3.132 | 3.661 | 2.688 | 2.783 | 2.969 | 2.844 | 2.956 | 2.952 | 2.911 | 1.644 | 4.013 | 3.676 | 91,6 |
| Drugo sadje, brez jagodičja | 1.036 | 494 | 1.163 | 1.187 | 958 | 1.269 | 1.108 | 1.514 | 1.722 | 1.661 | 1.330 | 1.627 | 1.863 | 114,5 |
| Jagode | 1.252 | 1.221 | 1.701 | 2.175 | 2.048 | 1.762 | 1.872 | 2.054 | 1.790 | 1.993 | 1.505 | 2.144 | 1.597 | 74,5 |
| Drugo jagodičje, brez jagod | 132 | 109 | 150 | 119 | 84 | 124 | 104 | 107 | 129 | 177 | 240 | 297 | 292 | 98,4 |

Vir: SURS

2.7.2 Pridelava sadja v ekstenzivnih nasadih

| | 2002 | 2003 | 2004 | 2005 | 2006 | 2007 | 2008 | 2009 | 2010 | 2011 | 2012 | 2013 | 2014 | Indeks 2014/13 |
|----------------------------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|-------------------|
| POVRŠINA (ha) | 7.766 | 6.617 | 6.617 | 5.555 | 5.555 | 4.906 | 4.906 | 4.890 | 5.290 | 5.291 | 5.290 | 6.032 | 6.032 | 100,0 |
| PRIDELEK (t) | | | | | | | | | | | | | | |
| Ekstenzivni nasadi skupaj | 61.461 | 53.904 | 74.230 | 36.979 | 58.869 | 48.678 | 48.176 | 41.449 | 60.817 | 43.067 | 29.389 | 50.391 | 49.385 | 98,0 |
| Jabolka | 41.965 | 31.487 | 46.975 | 21.729 | 39.298 | 27.516 | 31.280 | 23.075 | 40.278 | 24.032 | 18.922 | 22.875 | 28.875 | 126,2 |
| Hruške | 7.033 | 7.690 | 8.942 | 5.107 | 7.311 | 7.501 | 6.163 | 6.726 | 7.116 | 6.831 | 4.099 | 8.448 | 6.676 | 79,0 |
| Breskve in nektarine | 1.088 | 690 | 1.101 | 856 | 968 | 1.167 | 1.005 | 1.072 | 1.034 | 970 | 656 | 1.425 | 1.286 | 90,2 |
| Marelice | 452 | 218 | 413 | 190 | 366 | 262 | 231 | 336 | 242 | 317 | 287 | 290 | 385 | 132,8 |
| Češnje | 2.628 | 2.779 | 3.177 | 2.408 | 2.790 | 2.992 | 2.367 | 3.076 | 2.315 | 3.137 | 1.826 | 4.504 | 4.284 | 95,1 |
| Višnje | 384 | 327 | 341 | 240 | 271 | 365 | 335 | 345 | 258 | 309 | 171 | 492 | 476 | 96,7 |
| Češplje in slive | 5.128 | 7.521 | 9.401 | 3.640 | 5.019 | 5.864 | 3.960 | 3.873 | 6.559 | 4.559 | 2.005 | 8.492 | 3.633 | 42,8 |
| Orehi | 2.370 | 3.023 | 3.482 | 2.498 | 2.590 | 2.638 | 2.458 | 2.577 | 2.640 | 2.516 | 1.206 | 3.372 | 3.194 | 94,7 |
| Drugo sadje, brez jagodičja | 413 | 169 | 398 | 311 | 255 | 373 | 377 | 369 | 375 | 396 | 217 | 493 | 576 | 116,8 |

Vir: SURS

2.7.3 Pridelava sadja v intenzivnih nasadih

| | 2002 | 2003 | 2004 | 2005 | 2006 | 2007 | 2008 | 2009 | 2010 | 2011 | 2012 | 2013 | 2014 | Indeks 2014/13 |
|----------------------------------|----------------|---------------|----------------|----------------|---------------|----------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|-------------------|
| POVRŠINA (ha) | 4.528 | 4.525 | 4.525 | 4.546 | 4.546 | 4.131 | 4.146 | 4.003 | 4.003 | 4.051 | 4.013 | 4.023 | 3.942 | 98,0 |
| Jabolka | 3.099 | 3.099 | 3.099 | 3.099 | 3.099 | 2.874 | 2.874 | 2.722 | 2.765 | 2.734 | 2.702 | 2.643 | 2.545 | 96,3 |
| Hruške | 284 | 284 | 284 | 284 | 284 | 221 | 221 | 214 | 209 | 207 | 213 | 216 | 207 | 95,8 |
| Breskve in nektarine | 643 | 643 | 643 | 643 | 643 | 513 | 513 | 509 | 442 | 468 | 408 | 393 | 358 | 91,1 |
| Marelice | 31 | 31 | 31 | 31 | 31 | 28 | 28 | 32 | 34 | 37 | 39 | 44 | 51 | 116,9 |
| Češnje | 107 | 107 | 107 | 107 | 107 | 92 | 92 | 110 | 114 | 124 | 136 | 148 | 158 | 106,8 |
| Višnje | 58 | 58 | 58 | 58 | 58 | 36 | 36 | 16 | 14 | 14 | 15 | 8 | 8 | 93,8 |
| Češplje in slive | 41 | 41 | 41 | 41 | 41 | 27 | 27 | 28 | 29 | 30 | 31 | 34 | 34 | 100,6 |
| Orehi | 61 | 61 | 61 | 61 | 61 | 92 | 92 | 105 | 115 | 142 | 171 | 180 | 195 | 108,3 |
| Drugo sadje, brez jagodičja | 97 | 97 | 97 | 89 | 89 | 108 | 108 | 124 | 143 | 154 | 167 | 185 | 196 | 106,1 |
| Jagode | 78 | 75 | 75 | 104 | 104 | 109 | 124 | 110 | 102 | 99 | 80 | 106 | 87 | 82,1 |
| Drugo jagodičje, brez jagod | 29 | 29 | 29 | 29 | 29 | 31 | 31 | 33 | 36 | 42 | 51 | 66 | 103 | 156,1 |
| HEKTARSKI PRIDELEK (t/ha) | 24,8 | 18,1 | 25,7 | 23,1 | 21,8 | 25,1 | 20,3 | 22,8 | 23,2 | 24,5 | 17,0 | 20,7 | 21,3 | 102,8 |
| Jabolka | 30,3 | 22,6 | 30,0 | 27,3 | 25,8 | 30,3 | 24,9 | 26,7 | 28,0 | 29,7 | 20,5 | 26,3 | 27,9 | 106,0 |
| Hruške | 20,8 | 12,8 | 18,6 | 10,9 | 14,6 | 19,6 | 14,2 | 22,1 | 18,1 | 22,2 | 11,3 | 12,5 | 17,1 | 137,0 |
| Breskve in nektarine | 13,9 | 8,3 | 20,7 | 19,4 | 15,8 | 15,8 | 11,3 | 17,4 | 15,7 | 16,3 | 13,6 | 14,2 | 11,7 | 82,2 |
| Marelice | 7,6 | 1,4 | 11,2 | 5,9 | 9,5 | 7,9 | 1,4 | 8,8 | 7,1 | 10,0 | 10,1 | 3,3 | 5,6 | 169,9 |
| Češnje | 7,7 | 2,1 | 8,7 | 6,7 | 8,1 | 5,3 | 3,0 | 7,8 | 5,6 | 8,9 | 7,1 | 6,0 | 6,2 | 103,6 |
| Višnje | 4,9 | 8,1 | 3,2 | 3,2 | 3,8 | 3,9 | 0,7 | 7,8 | 5,6 | 5,6 | 4,3 | 5,9 | 8,7 | 148,4 |
| Češplje in slive | 7,1 | 4,2 | 14,0 | 16,9 | 9,1 | 14,7 | 7,9 | 8,1 | 11,0 | 12,1 | 6,0 | 10,1 | 11,0 | 109,3 |
| Orehi | 1,1 | 1,8 | 2,9 | 3,1 | 3,2 | 3,6 | 4,2 | 3,6 | 2,7 | 2,8 | 2,6 | 3,6 | 2,5 | 69,4 |
| Drugo sadje, brez jagodičja | 6,4 | 3,3 | 7,9 | 9,8 | 7,9 | 8,3 | 6,8 | 9,2 | 9,4 | 8,2 | 6,7 | 6,1 | 6,6 | 107,0 |
| Jagode | 16,1 | 16,3 | 22,7 | 20,9 | 19,7 | 16,2 | 15,1 | 18,7 | 17,5 | 20,1 | 18,8 | 20,2 | 18,4 | 90,8 |
| Drugo jagodičje, brez jagod | 4,6 | 3,8 | 5,2 | 4,1 | 2,9 | 4,0 | 3,4 | 3,2 | 3,6 | 4,2 | 4,7 | 4,5 | 2,8 | 63,0 |
| PRIDELEK (t) | 112.451 | 81.830 | 116.354 | 105.187 | 98.992 | 103.745 | 84.166 | 91.373 | 92.849 | 99.288 | 68.198 | 83.474 | 84.108 | 100,8 |
| Jabolka | 93.900 | 70.154 | 92.942 | 84.467 | 79.878 | 86.977 | 71.613 | 72.587 | 77.291 | 81.323 | 55.341 | 69.574 | 71.034 | 102,1 |
| Hruške | 5.907 | 3.636 | 5.274 | 3.106 | 4.136 | 4.322 | 3.136 | 4.733 | 3.773 | 4.594 | 2.410 | 2.690 | 3.532 | 131,3 |
| Breskve in nektarine | 8.938 | 5.358 | 13.317 | 12.481 | 10.190 | 8.085 | 5.775 | 8.878 | 6.926 | 7.633 | 5.547 | 5.573 | 4.173 | 74,9 |
| Marelice | 233 | 44 | 342 | 183 | 296 | 221 | 38 | 280 | 240 | 370 | 394 | 145 | 288 | 198,6 |
| Češnje | 824 | 228 | 926 | 716 | 869 | 491 | 272 | 857 | 643 | 1.098 | 960 | 886 | 980 | 110,6 |
| Višnje | 284 | 472 | 183 | 183 | 221 | 139 | 25 | 125 | 79 | 78 | 65 | 47 | 65 | 139,1 |
| Češplje in slive | 291 | 174 | 575 | 691 | 374 | 397 | 214 | 228 | 319 | 362 | 185 | 343 | 377 | 109,9 |
| Orehi | 67 | 109 | 179 | 190 | 193 | 331 | 386 | 379 | 312 | 395 | 438 | 641 | 482 | 75,2 |
| Drugo sadje, brez jagodičja | 623 | 325 | 765 | 876 | 703 | 896 | 731 | 1.145 | 1.347 | 1.265 | 1.113 | 1.134 | 1.287 | 113,5 |
| Jagode | 1.252 | 1.221 | 1.701 | 2.175 | 2.048 | 1.762 | 1.872 | 2.054 | 1.790 | 1.993 | 1.505 | 2.144 | 1.597 | 74,5 |
| Drugo jagodičje, brez jagod | 132 | 109 | 150 | 119 | 84 | 124 | 104 | 107 | 129 | 177 | 240 | 297 | 292 | 98,4 |

Vir: SURS

2.7.4 Evidentirana prodaja sadja (t)

| | 2002 | 2003 | 2004 | 2005 | 2006 | 2007 | 2008 | 2009 | 2010 | 2011 | 2012 | 2013 | 2014 | Indeks 2014/13 |
|--------------------------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|-------------------|
| ODKUP IN TRŽNICE SKUPAJ | | | | | | | | | | | | | | |
| Sveže sadje | 50.765 | 46.161 | 47.558 | 49.011 | 40.230 | 42.667 | 35.666 | 32.063 | 33.031 | 40.207 | 26.228 | 24.186 | 26.295 | 108,7 |
| Jabolka, namizna | 25.841 | 25.482 | 24.885 | 24.419 | 20.190 | 22.041 | 21.164 | 18.946 | 20.664 | 24.475 | 18.936 | 13.834 | 20.141 | 145,6 |
| Jabolka za predelavo | 15.917 | 15.234 | 14.948 | 18.555 | 11.634 | 15.230 | 10.327 | 7.491 | 8.002 | 11.416 | 4.527 | 8.105 | 3.990 | 49,2 |
| Hruške | 3.552 | 2.063 | 2.505 | 1.522 | 2.308 | 2.193 | 1.735 | 1.903 | 1.715 | 1.203 | 624 | 1.081 | 995 | 92,1 |
| Breskve in nektarine | 3.678 | 1.981 | 4.284 | 3.743 | 5.362 | 2.532 | 1.831 | 3.061 | 1.930 | 2.485 | 1.662 | 739 | 552 | 74,8 |
| Marelice | 62 | 32 | 54 | 36 | 43 | 70 | 41 | 63 | 86 | 47 | 33 | 32 | 27 | 82,8 |
| Češnje | 184 | 96 | 164 | 76 | 111 | 118 | 85 | 106 | 81 | 80 | 47 | 42 | 98 | 232,4 |
| Češplje in slive, sveže | 71 | 63 | 139 | 25 | 76 | 90 | 39 | 78 | 87 | 56 | 58 | 48 | 52 | 108,6 |
| Kaki | 14 | 3 | 11 | 6 | 9 | 7 | 4 | 19 | 12 | 18 | 8 | 24 | 14 | 57,8 |
| Drugo sadje, brez jagodičja | 1.217 | 1.029 | 274 | 448 | 241 | 102 | 121 | 119 | 135 | 159 | 155 | 125 | 215 | 172,3 |
| Jagode | 205 | 161 | 268 | 157 | 233 | 253 | 281 | 249 | 281 | 236 | 156 | 132 | 186 | 140,9 |
| Drugo jagodičje, brez jagod | 22 | 17 | 26 | 24 | 22 | 31 | 37 | 27 | 37 | 31 | 23 | 24 | 24 | 101,9 |
| ODKUP | | | | | | | | | | | | | | |
| Sveže sadje | 49.264 | 44.864 | 46.273 | 47.794 | 39.022 | 41.179 | 34.180 | 30.797 | 31.766 | 39.271 | 25.394 | 23.357 | 25.573 | 109,5 |
| Jabolka, namizna | 25.071 | 24.727 | 24.164 | 23.731 | 19.499 | 21.257 | 20.358 | 18.275 | 20.119 | 24.094 | 18.525 | 13.435 | 19.904 | 148,2 |
| Jabolka za predelavo | 15.917 | 15.234 | 14.948 | 18.555 | 11.634 | 15.230 | 10.327 | 7.491 | 8.002 | 11.416 | 4.527 | 8.105 | 3.990 | 49,2 |
| Hruške | 3.441 | 1.961 | 2.398 | 1.433 | 2.208 | 2.040 | 1.598 | 1.799 | 1.597 | 1.117 | 560 | 1.000 | 924 | 92,4 |
| Breskve in nektarine | 3.529 | 1.844 | 4.164 | 3.601 | 5.266 | 2.402 | 1.684 | 2.955 | 1.799 | 2.391 | 1.585 | 659 | 490 | 74,3 |
| Marelice | 15 | 3 | 12 | 1 | 3 | 0 | 0 | 4 | 2 | 4 | 3 | 0 | 1 | 439,1 |
| Češnje | 48 | 31 | 78 | 21 | 44 | 17 | 4 | 19 | 8 | 18 | 13 | 15 | 34 | 226,5 |
| Češplje in slive, sveže | 31 | 22 | 102 | 3 | 25 | 35 | 11 | 21 | 27 | 26 | 21 | 26 | 26 | 98,9 |
| Kaki | 14 | 3 | 11 | 6 | 9 | 7 | 4 | 19 | 12 | 18 | 8 | 24 | 14 | 57,8 |
| Drugo sadje, brez jagodičja | 1.106 | 941 | 213 | 358 | 155 | 40 | 21 | 23 | 20 | 24 | 53 | 14 | 86 | 618,2 |
| Jagode | 89 | 94 | 184 | 82 | 179 | 151 | 171 | 190 | 178 | 160 | 98 | 78 | 103 | 131,6 |
| Drugo jagodičje, brez jagod | 4 | 2 | 0 | 3 | 1 | 0 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 2 | 222,7 |
| DOVOZ NA TRŽNICE | | | | | | | | | | | | | | |
| Sveže sadje | 1.501 | 1.297 | 1.285 | 1.217 | 1.208 | 1.488 | 1.486 | 1.265 | 1.265 | 936 | 834 | 829 | 721 | 87,1 |
| Jabolka | 771 | 754 | 721 | 687 | 692 | 784 | 805 | 671 | 545 | 380 | 411 | 400 | 238 | 59,4 |
| Hruške | 111 | 102 | 107 | 89 | 101 | 152 | 137 | 104 | 118 | 86 | 64 | 81 | 71 | 88,0 |
| Breskve in nektarine | 149 | 136 | 121 | 142 | 96 | 130 | 147 | 106 | 131 | 94 | 77 | 79 | 62 | 78,8 |
| Marelice | 48 | 29 | 42 | 35 | 40 | 70 | 41 | 59 | 84 | 43 | 30 | 32 | 26 | 80,9 |
| Češnje | 137 | 65 | 86 | 56 | 67 | 101 | 81 | 87 | 73 | 62 | 34 | 27 | 64 | 235,6 |
| Višnje | 8 | 3 | 6 | 7 | 2 | 4 | 5 | 10 | 11 | 7 | 2 | 1 | 1 | 159,4 |
| Češplje in slive, sveže | 40 | 41 | 37 | 22 | 51 | 55 | 29 | 57 | 60 | 30 | 37 | 22 | 27 | 120,0 |
| Orehi, celi | 6 | 8 | 8 | 11 | 14 | 12 | 14 | 19 | 18 | 19 | 21 | 15 | 24 | 157,5 |
| Drugo sadje brez jagodičja | 97 | 76 | 47 | 72 | 70 | 46 | 80 | 66 | 85 | 109 | 79 | 95 | 103 | 109,1 |
| – od tega kostanj | 49 | 48 | 25 | 16 | 25 | 31 | 26 | 36 | 33 | 47 | 25 | 18 | 39 | 213,2 |
| Jagode | 116 | 67 | 84 | 75 | 55 | 102 | 109 | 59 | 103 | 76 | 58 | 54 | 83 | 154,3 |
| Drugo jagodičje, brez jagod | 18 | 15 | 26 | 21 | 21 | 31 | 36 | 27 | 36 | 30 | 22 | 23 | 22 | 97,2 |
| – od tega gojene borovnice | 11 | 12 | 19 | 16 | 15 | 20 | 25 | 18 | 20 | 16 | 9 | 11 | 10 | 96,4 |
| Orehi, luščeni | 51 | 59 | 57 | 45 | 42 | 30 | 42 | 42 | 44 | 41 | 49 | 62 | 46 | 74,7 |

Vir: SURS

2.7.5 Izvoz in uvoz svežega sadja

| KNCT 08** | 2002 | 2003 | 2004 | 2005 | 2006 | 2007 | 2008 | 2009 | 2010 | 2011 | 2012 | 2013 | 2014* | Indeks 2014/13 |
|------------------------------------|----------------|----------------|----------------|----------------|----------------|----------------|----------------|----------------|----------------|----------------|----------------|----------------|----------------|-------------------|
| IZVOZ (t) | | | | | | | | | | | | | | |
| Užitno sadje, od tega: | 14.373 | 27.083 | 19.613 | 52.545 | 44.498 | 72.814 | 87.849 | 89.528 | 87.129 | 96.509 | 60.057 | 66.302 | 75.157 | 113,4 |
| <i>Pečkarji, od tega:</i> | 13.907 | 21.575 | 13.956 | 26.414 | 21.683 | 35.949 | 29.766 | 25.912 | 36.269 | 40.985 | 33.433 | 35.596 | 28.069 | 78,9 |
| jabolka | 12.844 | 21.086 | 13.276 | 25.462 | 20.322 | 34.089 | 27.417 | 23.901 | 33.912 | 39.457 | 32.115 | 34.851 | 26.611 | 76,4 |
| hruške | 1.063 | 489 | 680 | 952 | 1.360 | 1.860 | 2.349 | 2.011 | 2.357 | 1.528 | 1.318 | 745 | 1.458 | 195,8 |
| <i>Koščičarji, od tega:</i> | 14 | 42 | 58 | 567 | 1.174 | 1.518 | 2.881 | 2.749 | 2.336 | 1.754 | 2.510 | 2.270 | 1.551 | 68,3 |
| breskve | 14 | 41 | 45 | 520 | 950 | 1.227 | 2.422 | 1.988 | 1.789 | 1.475 | 1.900 | 905 | 959 | 106,0 |
| <i>Jagodičje, od tega:</i> | 26 | 32 | 50 | 135 | 115 | 339 | 345 | 131 | 253 | 265 | 93 | 133 | 154 | 115,4 |
| jagode | 26 | 31 | 2 | 105 | 106 | 307 | 342 | 125 | 236 | 241 | 86 | 126 | 147 | 117,1 |
| <i>Lupinasto sadje</i> | 18 | 35 | 20 | 43 | 50 | 20 | 90 | 118 | 89 | 85 | 67 | 86 | 225 | 261,5 |
| <i>Lubenice in melone**</i> | 22 | 10 | 83 | 227 | 445 | 593 | 599 | 888 | 856 | 561 | 509 | 428 | 766 | 178,9 |
| <i>Citrusi, od tega:</i> | 77 | 387 | 1.936 | 8.070 | 8.072 | 12.997 | 15.484 | 11.766 | 13.937 | 10.950 | 7.055 | 6.222 | 12.490 | 200,7 |
| pomaranče | 19 | 128 | 586 | 1.312 | 1.476 | 3.248 | 4.825 | 2.091 | 3.865 | 1.988 | 1.857 | 1.566 | 3.424 | 218,7 |
| mandarine | 6 | 23 | 233 | 971 | 2.348 | 4.753 | 5.017 | 4.888 | 4.665 | 4.736 | 3.501 | 2.847 | 5.085 | 178,6 |
| limone | 20 | 216 | 609 | 4.645 | 3.046 | 3.760 | 4.251 | 1.892 | 1.221 | 821 | 1.434 | 1.494 | 2.163 | 144,8 |
| <i>Drugo južno sadje, od tega:</i> | 238 | 4.745 | 2.705 | 15.197 | 9.208 | 16.015 | 31.668 | 41.437 | 27.809 | 37.890 | 12.746 | 18.199 | 27.958 | 153,6 |
| banane | 232 | 4.707 | 2.564 | 14.935 | 8.812 | 15.524 | 30.978 | 40.715 | 26.871 | 36.894 | 12.172 | 17.598 | 26.397 | 150,0 |
| ananas | 1 | 13 | 95 | 194 | 302 | 399 | 566 | 593 | 790 | 468 | 428 | 472 | 501 | 106,2 |
| UVOZ (t) | | | | | | | | | | | | | | |
| Užitno sadje, od tega: | 109.899 | 111.902 | 128.110 | 150.731 | 142.121 | 157.399 | 194.738 | 203.193 | 189.601 | 193.876 | 174.532 | 188.010 | 189.616 | 100,9 |
| <i>Pečkarji, od tega:</i> | 10.489 | 4.899 | 7.713 | 11.655 | 13.448 | 12.606 | 22.177 | 23.068 | 25.668 | 24.655 | 32.295 | 34.956 | 19.560 | 56,0 |
| jabolka | 8.678 | 2.738 | 5.551 | 6.813 | 8.829 | 6.951 | 17.158 | 17.953 | 20.129 | 18.862 | 26.906 | 30.480 | 14.325 | 47,0 |
| hruške | 1.811 | 2.162 | 2.162 | 4.842 | 4.619 | 5.654 | 5.019 | 5.116 | 5.539 | 5.793 | 5.389 | 4.476 | 5.236 | 117,0 |
| <i>Koščičarji, od tega:</i> | 8.652 | 7.724 | 11.128 | 14.365 | 13.183 | 12.694 | 15.986 | 16.049 | 14.823 | 13.154 | 15.059 | 14.954 | 15.383 | 102,9 |
| breskve | 6.640 | 5.191 | 8.037 | 11.566 | 9.436 | 10.402 | 12.895 | 12.710 | 11.261 | 10.557 | 11.398 | 10.625 | 11.761 | 110,7 |
| <i>Jagodičje, od tega:</i> | 283 | 277 | 1.338 | 1.501 | 1.457 | 1.725 | 1.991 | 1.835 | 1.966 | 2.100 | 2.304 | 2.313 | 2.652 | 114,6 |
| jagode | 275 | 249 | 909 | 1.239 | 1.390 | 1.489 | 1.833 | 1.601 | 1.804 | 1.949 | 2.138 | 2.113 | 2.368 | 112,1 |
| <i>Lupinasto sadje</i> | 1.771 | 1.553 | 1.532 | 1.718 | 1.620 | 1.564 | 1.963 | 2.025 | 1.932 | 1.943 | 1.883 | 2.250 | 2.735 | 121,5 |
| <i>Lubenice in melone**</i> | 11.116 | 11.485 | 9.324 | 10.296 | 10.655 | 11.371 | 13.981 | 12.606 | 13.897 | 12.385 | 14.819 | 14.565 | 14.912 | 102,4 |
| <i>Citrusi, od tega:</i> | 34.626 | 37.594 | 41.375 | 44.671 | 46.199 | 50.567 | 52.072 | 51.624 | 52.242 | 49.871 | 46.204 | 49.019 | 51.554 | 105,2 |
| pomaranče | 15.478 | 18.405 | 18.605 | 16.848 | 16.285 | 18.263 | 19.813 | 17.766 | 20.119 | 18.664 | 16.192 | 19.764 | 20.742 | 104,9 |
| mandarine | 11.161 | 10.632 | 12.622 | 13.757 | 17.524 | 19.503 | 18.832 | 20.385 | 19.797 | 17.968 | 18.107 | 15.971 | 17.918 | 112,2 |
| limone | 6.111 | 6.763 | 7.169 | 11.044 | 9.299 | 9.848 | 10.243 | 8.315 | 7.512 | 8.035 | 7.935 | 8.843 | 9.340 | 105,6 |
| <i>Drugo južno sadje, od tega:</i> | 29.466 | 35.314 | 42.448 | 49.491 | 38.442 | 46.266 | 63.627 | 73.495 | 58.739 | 72.384 | 45.484 | 53.319 | 66.147 | 124,1 |
| banane | 28.098 | 33.810 | 40.691 | 47.264 | 35.355 | 42.689 | 59.178 | 69.267 | 53.955 | 67.476 | 39.464 | 46.734 | 58.747 | 125,7 |
| ananas | 914 | 1.040 | 1.245 | 1.613 | 2.368 | 2.716 | 3.542 | 3.341 | 3.711 | 3.584 | 3.262 | 3.009 | 2.994 | 99,5 |

* začasni podatki

** zunanja trgovina skupine KNCT 08 vključuje tudi lubenice in melone

Vir: SURS, preračuni KIS

2.7.6 Bilanca proizvodnje in porabe sadja (ekvivalent svežega sadja, 000 t)

| Koledarsko leto | 2002 | 2003 | 2004 | 2005 | 2006 | 2007 | 2008 | 2009 | 2010 | 2011 | 2012 | 2013 | 2014* | Indeks 2014/13 |
|----------------------------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|-------------------|
| SADJE SKUPAJ | | | | | | | | | | | | | | |
| Pridelano | 173,9 | 135,7 | 190,6 | 142,2 | 157,9 | 152,4 | 132,3 | 132,8 | 153,7 | 142,4 | 97,6 | 133,9 | 133,5 | 99,7 |
| Uvoz | 158,3 | 160,3 | 176,8 | 220,6 | 204,6 | 253,9 | 324,4 | 318,0 | 279,0 | 274,8 | 240,1 | 259,3 | 267,5 | 103,2 |
| Od tega sveže | 92,8 | 95,3 | 113,8 | 135,9 | 126,7 | 140,7 | 176,0 | 186,2 | 171,3 | 177,4 | 155,1 | 168,3 | 169,9 | 101,0 |
| Izvoz | 39,9 | 51,9 | 39,8 | 71,6 | 61,6 | 95,2 | 105,7 | 105,4 | 103,5 | 110,9 | 75,0 | 81,1 | 89,9 | 110,8 |
| Od tega sveže | 14,3 | 26,9 | 19,2 | 51,9 | 43,7 | 71,8 | 87,1 | 88,5 | 86,1 | 95,7 | 59,0 | 65,0 | 73,4 | 112,8 |
| Domača poraba | 292,3 | 244,1 | 327,6 | 291,2 | 300,9 | 311,1 | 351,0 | 345,4 | 329,1 | 306,3 | 262,7 | 312,1 | 311,1 | 99,7 |
| – izgube | 40,6 | 27,5 | 46,9 | 27,9 | 33,3 | 31,0 | 31,0 | 30,5 | 35,7 | 31,5 | 24,2 | 31,7 | 31,4 | 99,1 |
| – industrijski nameni | 22,5 | 16,7 | 24,6 | 13,0 | 17,7 | 14,1 | 13,2 | 11,7 | 16,4 | 9,4 | 6,2 | 13,9 | 11,0 | 79,0 |
| – poraba za prehrano | 229,3 | 199,9 | 256,1 | 250,3 | 249,9 | 266,0 | 306,8 | 303,2 | 277,1 | 265,4 | 232,3 | 266,4 | 268,7 | 100,9 |
| Poraba na prebivalca (kg) | 114,9 | 100,1 | 128,2 | 125,1 | 124,4 | 131,7 | 151,7 | 148,5 | 135,2 | 129,3 | 113,0 | 129,4 | 130,3 | 100,7 |
| Stopnja samooskrbe (%) | 59,5 | 55,6 | 58,2 | 48,8 | 52,5 | 49,0 | 37,7 | 38,5 | 46,7 | 46,5 | 37,2 | 42,9 | 42,9 | |
| SADJE SVEŽE | | | | | | | | | | | | | | |
| Poraba na prebivalca (kg) | 76,1 | 69,6 | 86,0 | 78,8 | 75,3 | 70,9 | 73,9 | 79,7 | 73,0 | 74,1 | 68,3 | 74,9 | 78,9 | 105,4 |
| Stopnja samooskrbe (%) | 68,9 | 66,5 | 66,8 | 62,9 | 65,5 | 68,9 | 59,8 | 57,6 | 64,3 | 63,5 | 50,4 | 56,5 | 58,0 | |

* začasni podatki

Vir: ocena KIS

2.7.7 Odkupne cene sadja

| | 2002 | 2003 | 2004 | 2005 | 2006 | 2007 | 2008 | 2009 | 2010 | 2011 | 2012 | 2013 | 2014 | Indeks 2014/13 |
|-------------------------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|-------------------|
| EUR/t | | | | | | | | | | | | | | |
| Jabolka, namizna | 324 | 375 | 303 | 309 | 316 | 418 | 592 | 434 | 411 | 452 | 474 | 575 | 410 | 71,3 |
| Sezonska cena jabolka* | 216 | 315 | 239 | 271 | 281 | 412 | 399 | 366 | 395 | 350 | 438 | 497 | 358 | 72,0 |
| Jabolka za predelavo | 67 | 73 | 51 | 85 | 89 | 177 | 91 | 57 | 112 | 118 | 147 | 120 | 98 | 81,1 |
| Hruške, namizne | 517 | 623 | 512 | 530 | 568 | 589 | 675 | 647 | 748 | 713 | 722 | 818 | 650 | 79,5 |
| Hruške za predelavo | 267 | 285 | 203 | 174 | 258 | 269 | 289 | 301 | 289 | 308 | 270 | 297 | 308 | 103,6 |
| Breskve, namizne | 567 | 824 | 509 | 491 | 557 | 597 | 748 | 697 | 709 | 659 | 835 | 1.053 | 800 | 76,0 |
| Breskve za predelavo | 283 | 321 | 235 | 185 | 267 | 280 | 326 | 296 | 281 | 272 | 239 | 154 | 192 | 125,1 |
| Marelice | 834 | 1.416 | 667 | 951 | 962 | 1.213 | 1.500 | 1.030 | 1.411 | 1.370 | 1.624 | 2.207 | 2.023 | 91,7 |
| Češnjje | 1.506 | 2.047 | 1.441 | 1.716 | 1.594 | 1.969 | 3.688 | 2.812 | 3.369 | 2.663 | 3.545 | 3.837 | 2.975 | 77,5 |
| Češplje in slive, sveže | 592 | 513 | 334 | 527 | 590 | 620 | 776 | 583 | 713 | 773 | 1.420 | 758 | 662 | 87,3 |
| Jagode | 2.250 | 2.689 | 2.157 | 2.331 | 2.189 | 1.904 | 2.144 | 1.975 | 2.396 | 1.965 | 2.684 | 2.950 | 2.437 | 82,6 |
| Kaki | 451 | 824 | 424 | 530 | 704 | 769 | 1.111 | 812 | 1.059 | 1.085 | 1.515 | 1.164 | 1.349 | 116,0 |

* Tehtano povprečje odkupnih cen v septembru, oktobru in novembru.

Vir: SURS, preračuni KIS

2.7.8 Neposredne proračunske podpore pri sadju

| | 2002 | 2003 | 2004 | 2005 | 2006 | 2007 | 2008 | 2009 | 2010 | 2011 | 2012 | 2013 | 2014 |
|------------------------------------|------|------|------|------|-------|-------|-------|--------|--------|--------|-------|--------|--------|
| EUR/ha | | | | | | | | | | | | | |
| Podpora za pridelovanje lupinarjev | – | – | 30,1 | 72,5 | 78,49 | 84,52 | 96,60 | 108,67 | 120,75 | 120,75 | ** | ** | ** |
| Regionalno enotno plačilo* | – | – | – | – | – | 332,0 | 332,0 | 332,0 | 332,0 | 332,0 | 332,0 | 338,15 | 322,94 |

* v letu 2007 plačilne pravice z dovoljenjem za pridelavo jagodičja (maline, robide, kosmulje, rdeči in črni ribez, ameriške borovnice) in murv; od leta 2008 dalje plačilne pravice za pridelavo vseh vrst sadja na njivah, vrtovih in v intenzivnih sadovnjakih

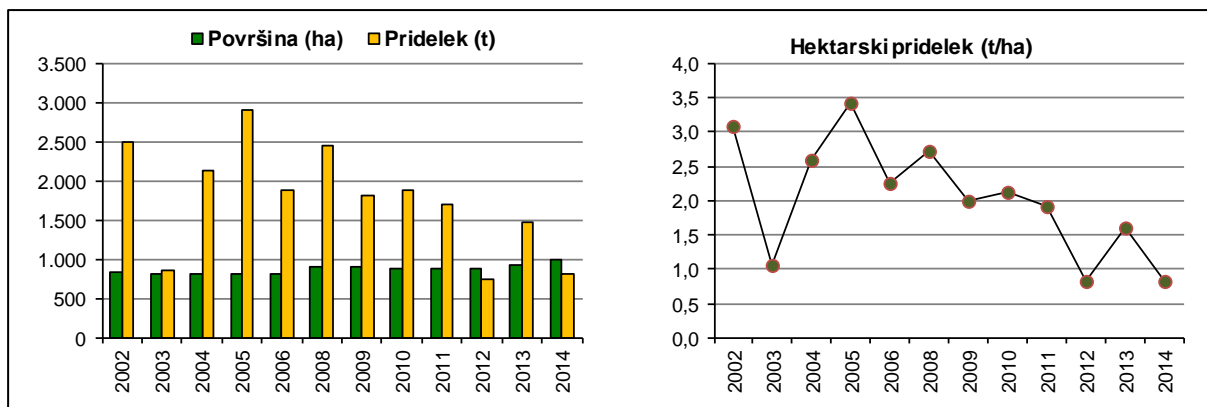
** preneseno v shemo enotnih plačil kot dodatek k plačilnim pravicam

Vir: MKGP, preračuni KIS

2.8 Oljke

Oljke po letu 2002 predstavljajo med 0,1 in 0,5 % skupne vrednosti kmetijske pridelave oziroma med 0,2 in 0,9 % vrednosti rastlinske pridelave. Delež oljčnikov v kmetijski zemlji v uporabi se je po letu 2002 povečal z 0,16 na 0,21 %, obseg oljčnikov pa se je v tem obdobju povečal z 828 na 996 ha. V Sloveniji so imeli v letu 2013 po podatkih raziskave strukture kmetijskih gospodarstev oljčnike na 1.800 KMG oziroma na 2,5 % vseh kmetijskih gospodarstev. V primerjavi z letom 2010, ko je bil popis kmetijskih gospodarstev, se je število kmetijskih gospodarstev s pridelavo oljk povečalo za 5 %. Kmetijska gospodarstva z oljkami v povprečju obdelujejo 0,5 ha oljčnika.

Slika 21: Površina oljčnikov in pridelok oljk; 2002–2014



Vir: SURS

Skupni pridelki oljk zaradi spremenljivih vremenskih razmer med leti zelo nihajo. V slovenskih oljčnikih so po oceni statistike v letu 2014 na 996 ha (+8 %) pridelali le 814 ton oljk, kar je za 45 % manj kot v letu prej, ko je bil pridelok oljk prav tako podpovprečen. V letu 2014 je pridelok oljk zaradi močnega napada oljčne muhe kot posledice deževnega in vlažnega vremena dosegel le 53 % pridelka v zadnjih petih letih. Večina oljčnega olja se prodaja mimo evidentiranih tržnih poti, saj prodaja na tržnicah praviloma zajame manj kot odstotek skupnega pridelka.

Z uveljavitvijo skupne tržne ureditve za oljčno olje so pridelovalci oljčnega olja prek svojih organizacij proizvajalcev lahko začeli uveljavljati tudi pravico do proizvodne pomoči. V tržnem letu 2005/06 je v skladu z reformo skupne tržne ureditve za oljčno olje proizvodno pomoč (793,5 EUR/t) nadomestilo neposredno plačilo na površino oljčnika, ki je za leto 2006 znašalo 567 EUR/ha upravičene površine oljčnika. Od leta 2007 dalje oljčniki sodijo med upravičene površine za dodelitev plačilnih pravic, za katere se je izplačevalo regionalno enotno plačilo, ki je bilo v letu 2014 še zadnjič izplačano po usmeritvah programskega obdobja 2007–2013. Tudi oljkarji so od leta 2006 dalje upravičeni do regresiranja zavarovanja, ki je v letu 2004 znašalo 40 % zavarovalne premije (od 2009 do 2013 50 %), uveljavljajo pa lahko tudi pravico do vračila dela trošarine za gorivo, porabljeno v kmetijstvu (od leta 2009 70 %).

2.8.1 Pridelava oljk in oljčnega olja

| | 2002 | 2003 | 2004 | 2005 | 2006 | 2007 | 2008 | 2009 | 2010 | 2011 | 2012 | 2013 | 2014 | Indeks 2014/13 |
|--------------------------------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|-------------------|
| PRIDELAVA | | | | | | | | | | | | | | |
| Površina nasadov oljk (ha) | 828 | 814 | 814 | 820 | 820 | 910 | 910 | 910 | 892 | 892 | 892 | 925 | 996 | 107,7 |
| Hektarski pridelek oljk (t/ha) | 3,02 | 1,06 | 2,64 | 3,55 | 2,31 | 1,76 | 2,70 | 2,00 | 2,12 | 1,91 | 0,83 | 1,60 | 0,82 | 51,1 |
| Pridelek oljk skupaj (t) | 2.502 | 861 | 2.145 | 2.907 | 1.893 | 1.604 | 2.455 | 1.823 | 1.895 | 1.704 | 740 | 1.479 | 814 | 55,0 |
| EVIDENTIRANA PRODAJA | | | | | | | | | | | | | | |
| Oljčno olje (l) | | | | | | | | | | | | | | |
| – prodaja na tržnicah | 7.050 | 7.980 | 3.000 | 7.310 | 2.910 | 1.020 | 700 | 815 | 840 | 1.530 | 1.770 | 1.660 | 1.705 | 102,7 |

Vir: SURS

2.8.2 Cene in neposredne proračunske podpore pri pridelavi oljčnega olja

| | 2002 | 2003 | 2004 | 2005 | 2006 | 2007 | 2008 | 2009 | 2010 | 2011 | 2012 | 2013 | 2014 | Indeks 2014/13 |
|---|------|------|------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|--------|--------|-------------------|
| Cene na tržnicah (EUR/l) | 8,86 | 9,27 | 9,71 | 10,24 | 9,28 | 9,62 | 10,17 | 11,17 | 12,00 | 12,39 | 13,36 | 13,28 | 13,77 | 103,6 |
| Proizvodna pomoč (EUR/t) | – | – | – | 793,5 | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – |
| Neposredno plačilo na površino (EUR/ha) | – | – | – | – | 567,0 | – | – | – | – | – | – | – | – | – |
| Regionalno enotno plačilo (EUR/ha) | – | – | – | – | – | 332,0 | 332,0 | 332,0 | 332,0 | 332,0 | 332,0 | 338,15 | 322,94 | 95,5 |

Vir: SURS, MKGP, preračuni KIS

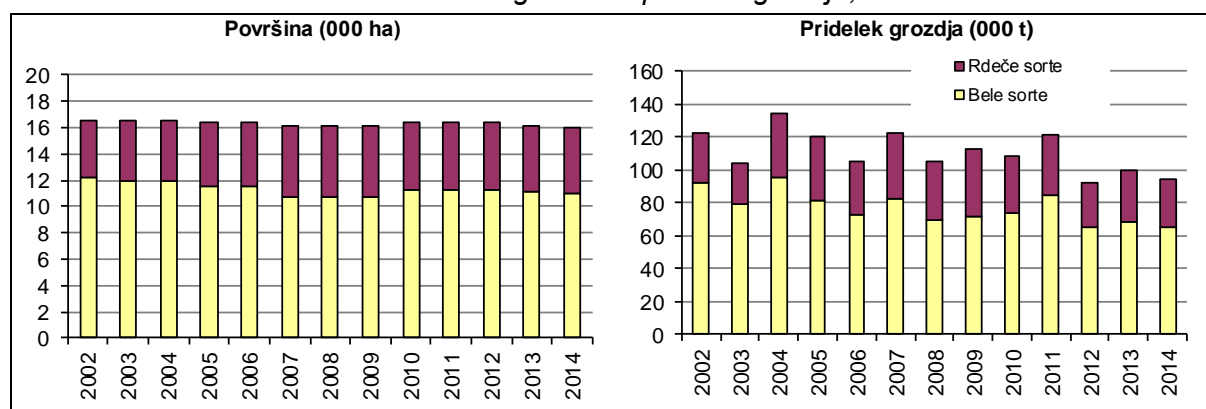
2.9 Grozdje in vino

Grozdje in vino po letu 2002 predstavljata skupaj med 8,9 in 12,8 % vrednosti kmetijske proizvodnje, kar je največ med rastlinskimi pridelki, v vrednosti rastlinske pridelave pa se ta delež giblje med 18,8 in 23,3 %. K skupni vrednosti kmetijske proizvodnje je v letu 2014 grozdje prispevalo 1,2 %, kar je druga najmanjša vrednost v zadnjih dvanajstih letih, vino pa 19,9 %.

Po podatkih raziskave strukture kmetijskih gospodarstev v letu 2013 je bilo v Sloveniji 26 tisoč kmetijskih gospodarstev z vinogradi, ki so v povprečju obdelovala 0,61 ha vinogradov. Po velikem zmanjšanju števila KMG z vinogradi v obdobju od 2000 do 2010 se je njihovo število v zadnjih treh letih ustalilo.

Regionalno je po podatkih registra pridelovalcev grozdja in vina (RPGV) pri MKGP v povprečju zadnjih petih let 42,3 % površin vinogradov v podravski vinorodni deželi, 17,2 % v posavski in 40,5 % v primorski vinorodni deželi.

Slika 22: Površina vinogradov in pridelek grozdja, 2002–2014



Vir: SURS

Pridelki grozdja so zaradi razmeroma majhnih sprememb v površini odvisni predvsem od letine. Po dveh sušnih letih je bila letina grozdja 2014 zaradi obilice dežja in premalo sončnih dni tako količinsko kot kakovostno podpovprečna. Zaradi nizkih sladkornih stopenj je bilo izdano tudi izredno dovoljenje za dosladkanje mošta. Razmere za pridelavo grozdja niso bile po vsej Sloveniji enake, razlikovale pa so se tudi znotraj vinorodnih dežel. Po ocenah na podlagi podatkov iz RPGV je bila letina boljša na Primorskem, v vinorodnih deželah Podravje in Posavje pa so bile težave zaradi dežja in toče večje in je posledično tudi več grozdja propadlo.

Po statističnih podatkih je bilo skupaj pridelanih 94 tisoč ton grozdja, kar je za 6 % manj kot leta 2013 in za dobro petino manj kot v povprečju zadnjih petih let (2009–2013).

Preglednica 16: Pridelek grozdja in vina; 2013 in 2014

| | Pridelek skupaj | | Indeks 2014/13 | Prijavljeni pridelek | | Indeks 2014/13 |
|--------------|-----------------|--------|-------------------|----------------------|--------|-------------------|
| | 2013 | 2014 | | 2013 | 2014 | |
| Grozdje (t) | 100.177 | 94.209 | 94,0 | 74.033 | 67.697 | 91,4 |
| Vino (000 l) | | | | 49.922 | 45.746 | 91,6 |

Vir: SURS, MKGP (RPGV)

Zunanja trgovina z vinom se je v letu 2014 povečala za 15 %, izvoz vina je bili manjši za 15 %, uvoz vina pa se je povečal kar za 40 %. Količinsko je bilanca zunanje trgovine z vinom od leta 2006 dalje ves čas negativna, v letu 2014 se je negativni saldo zunanje trgovine z vinom zaradi manjšega izvoza vina in večjega uvoza vina še povečal.

Preglednica 17: Bilanca zunanje trgovine; 2010–2014

| | BILANCA (000 l) | | | | |
|--------------------|-----------------|---------------|---------------|---------------|---------------|
| | 2010 | 2011 | 2012 | 2013 | 2014* |
| Vino skupaj | -1.889 | -4.396 | -4.003 | -1.340 | -6.364 |
| Belo vino | -245 | -2.863 | -1.096 | 1.874 | -2.773 |
| Rdeče vino | -1.644 | -1.533 | -2.907 | -3.214 | -3.591 |

* začasni podatki
Vir: SURS, preračuni KIS

V letu 2008 izvedena reforma trga z vinom v EU je prinesla mnoge novosti. Ena izmed sprememb, ki je bila uveljavljena v vinskem letu 2009/2010 (1. 8. 2009), so tudi določila glede označevanja vina, ki so vodila v spremembo zunanje trgovinske klasifikacije vin. Vina po novem niso več razvrščena med kakovostna, namizna in druga, temveč se delijo na vina z zaščiteno označbo porekla (ZOP), vina z zaščiteno geografsko označbo (ZGO), sortna vina brez ZOP/ZGO in vina brez ZOP/ZGO.

Izvoz vina je v letu 2014 po prvih statističnih ocenah obsegal 6,8 milijona litrov, kjer so prevladovala vina z zaščiteno označbo porekla (42 %) in vina z zaščiteno geografsko označbo (30 %), sortnih vin brez ZOP/ZGO in nesortnih vin brez porekla pa je bilo z 28 % pomembno več kot v letu prej (15 % v 2013). Izvoz vina je kljub zmanjšanju v letu 2014 za 15 % presegel povprečje zadnjih petih let. Uvoz vina se je v letu 2014 povečal za 40 % in je bil največji po letu 2001. V letu 2014 je bilo uvoženega za okoli 60 % vina več kot v povprečju zadnjih petih let. V uvozu vina, ki je v letu 2014 obsegal 13,2 milijona litrov, prevladuje uvoz vin brez označbe porekla in geografske označbe (74 % strukture uvoza).

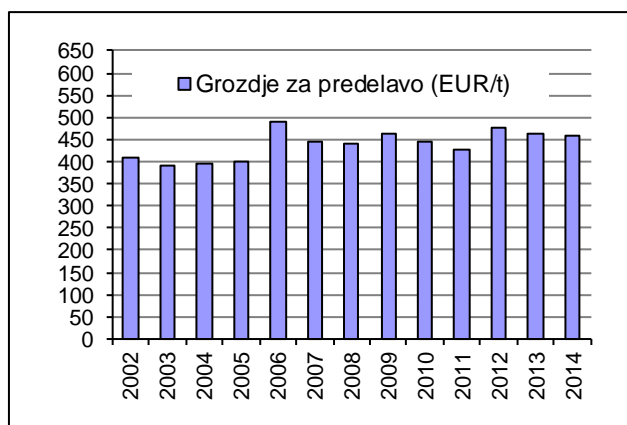
Preglednica 18: Izvoz in uvoz vina; 2013 in 2014

| | IZVOZ (000 l) | | Indeks 2014/13 | UVOZ (000 l) | | Indeks 2014/13 |
|---|---------------|--------------|-------------------|--------------|---------------|-------------------|
| | 2013 | 2014* | | 2013 | 2014* | |
| Vino skupaj | 8.086 | 6.847 | 84,7 | 9.426 | 13.210 | 140,2 |
| Vino z zaščiteno označbo porekla (ZOP) | 2.814 | 2.892 | 102,7 | 1.352 | 1.923 | 142,2 |
| Vino z zaščiteno geografsko označbo (ZGO) | 4.096 | 2.074 | 50,7 | 1.018 | 989 | 97,1 |
| Sortno vino brez ZOP/ZGO | 607 | 45 | 7,5 | 273 | 495 | 181,1 |
| Vino brez ZOP/ZGO | 569 | 1.835 | 322,7 | 6.782 | 9.803 | 144,6 |

* začasni podatki
Vir: SURS, preračuni KIS

Po statističnih podatkih se je povprečna odkupna cena grozdja letine 2014 znižala za odstotek in ostaja na povprečju zadnjega petletnega obdobja, ko so bile odkupne cene grozdja večinoma nizke.

Slika 23: Odkupne cene grozdja; 2002–2014



Vir: SURS, preračuni KIS

Po podatkih ARSKTRP je povprečna prodajna cena vina s slovenskim geografskim poreklom (SGP) na slovenskem trgu in trgih EU v letu 2014 ostala na ravni leta prej, prodanega pa je bilo 16 % vina manj kot v letu 2013. Prodanega je bilo za dobro tretjino manj kakovostnega in vrhunškega vina ter dobro desetino manj namiznega in deželnega vina. V primerjavi z zadnjim petletnim obdobjem (2009–2013) so bile povprečne cene vina višje za 15 %.

Preglednica 19: Cene vina; 2010–2014

| EUR/l | ARSKTRP* | | | | | Indeks 2014/13 |
|-------------------------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|-------------------|
| | 2010 | 2011 | 2012 | 2013 | 2014 | |
| Vino | 1,904 | 2,114 | 2,100 | 2,285 | 2,291 | 100,3 |
| Namizno in deželno | 0,833 | 1,033 | 1,045 | 1,110 | 1,301 | 117,2 |
| Belo, namizno in deželno | 0,845 | 1,018 | 0,937 | 1,009 | 1,172 | 116,1 |
| Rdeče, namizno in deželno | 0,817 | 1,059 | 1,223 | 1,366 | 1,494 | 109,4 |
| Kakovostno in vrhunsko | 2,303 | 2,357 | 2,436 | 2,562 | 2,460 | 96,0 |
| Belo, kakovostno in vrhunsko | 2,255 | 2,356 | 2,371 | 2,384 | 2,463 | 103,3 |
| Rdeče, kakovostno in vrhunsko | 2,394 | 2,360 | 2,576 | 3,012 | 2,453 | 81,5 |

* Tržne cene vina s slovenskim geografskim poreklom na slovenskem trgu in trgih EU, ki jih ARSKTRP sporočajo pridelovalci vina, ki spadajo v reprezentativni trg (pridelajo nad 500.000 litrov letno), in prejemniki podpore iz III. poglavja in podpore iz 33. člena Uredbe o ureditvi trga z vinom.

Vir: ARSKTRP, preračuni KIS

Z vstopom v EU in prevzemom skupne tržne ureditve za vino imajo vinogradniki možnost uveljavljanja podpor za različne ukrepe kmetijske politike. V letu 2014 se je izvajal ukrep prestrukturiranja vinogradniških površin ter ukrepi v okviru marketinga in promocije. Sem spadata ukrepa promocija na trgih tretjih držav in tržne dejavnosti vinogradniško-vinarskega sektorja.

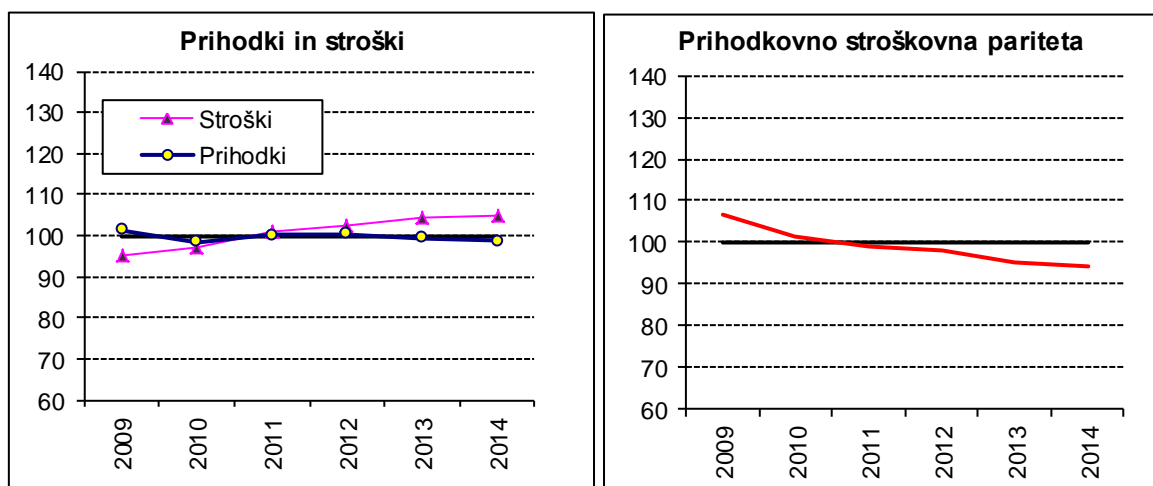
Podobno kot drugje v rastlinski pridelavi so tudi vinogradniki upravičeni do regresirane premijske stopnje za zavarovanje pridelka, ki se je v letu 2014 znižala s 50 na 40 %, in vračila 70 % trošarine za porabljeno gorivo v kmetijske namene.

Ekonomske razmere za pridelavo grozdja so v Sloveniji slabe. Pridelava grozdja za prodajo ostaja med najmanj ekonomsko zanimivimi panogami v kmetijstvu. Odkupne cene grozdja v Sloveniji so v zadnjih letih odvisne predvsem od ekonomskih razmer pri posameznih vinarjih, manjši vpliv na njihovo višino pa imajo sorta, sladkorna stopnja in zdravstveno stanje grozdja. Odkupne cene grozdja so zadnja leta zelo nizke, vinogradniki pa na plačilo grozdja čakajo tudi po leto in več.

Odkupne cene grozdja, ki so bile v letu 2014 v povprečju nižje za odstotek, so se po podatkih SURS in preračunih KIS po vinorodnih deželah gibale raznosmerno. V vinorodni deželi Primorska so bile v povprečju višje za odstotek, v vinorodni deželi Posavje za 6 %, medtem ko so bile v vinorodni deželi Podravje nižje za 4 %.

Podobno kot v sadjarstvu so na stroške pridelave grozdja v letu 2014 precej vplivali višji stroški zavarovanja pridelka (nižja stopnja sofinanciranja) in zmerne spremembe cen pomembnejših inputov (znižanje cen sredstev za varstvo rastlin, goriva) ter stroškov dela, ki so se zaradi nizke rasti plač zvišali za manj kot odstotek. Ob nespremenjeni košarici vložkov so bili stroški pridelave grozdja v primerjavi z letom 2013 višji za okoli odstotek. Vendar so morali pridelovalci zaradi vremenskih razmer z obilico deževnih dni opraviti večje število škropljenj proti boleznim, zato ocenjujemo, da so bili stroški pridelave grozdja višji tudi za več kot 5 %.

Slika 24: Osnovni ekonomski kazalci pri pridelavi grozdja (indeks; povprečje 2009–2013 = 100)



Vir: Modelne kalkulacije KIS

Prihodek od letine 2014 bo zaradi količinsko in kakovostno podpovprečne letine grozdja in nizkih cen grozdja majhen. Ekonomski položaj pridelovalcev grozdja za prodajo ostaja izredno slab, slabe pa ostajajo tudi razmere v vinogradništvu.

2.9.1 Površina vinogradov ter pridelek grozdja in vina na kmetijskih gospodarstvih

| | 2002 | 2003 | 2004 | 2005 | 2006 | 2007 | 2008 | 2009 | 2010 | 2011 | 2012 | 2013 | 2014 | Indeks 2014/13 |
|--|----------------|----------------|----------------|----------------|----------------|----------------|----------------|----------------|----------------|----------------|---------------|----------------|---------------|-------------------|
| Površina vinogradov (ha) | 16.602 | 16.556 | 16.556 | 16.428 | 16.428 | 16.086 | 16.086 | 16.086 | 16.351 | 16.351 | 16.351 | 16.085 | 16.009 | 99,5 |
| Bele sorte | 12.280 | 11.957 | 11.957 | 11.512 | 11.512 | 10.715 | 10.715 | 10.715 | 11.246 | 11.246 | 11.246 | 11.086 | 11.033 | 99,5 |
| Rdeče sorte | 4.322 | 4.599 | 4.599 | 4.916 | 4.916 | 5.371 | 5.371 | 5.371 | 5.105 | 5.105 | 5.105 | 4.999 | 4.976 | 99,5 |
| Hektarski pridelek grozdja (t/ha) | 7,4 | 6,3 | 8,1 | 7,4 | 6,4 | 7,6 | 6,6 | 7,0 | 6,6 | 7,4 | 5,6 | 6,2 | 5,9 | 94,5 |
| Belo | 7,5 | 6,6 | 8,0 | 7,1 | 6,4 | 7,7 | 6,5 | 6,7 | 6,6 | 7,5 | 5,8 | 6,2 | 5,9 | 95,7 |
| Rdeče | 7,1 | 5,5 | 8,5 | 8,0 | 6,6 | 7,5 | 6,7 | 7,7 | 6,8 | 7,2 | 5,3 | 6,4 | 5,8 | 91,9 |
| Pridelek grozdja (t) | 122.985 | 104.394 | 134.792 | 120.868 | 105.486 | 122.543 | 105.719 | 112.855 | 108.541 | 121.397 | 92.323 | 100.177 | 94.209 | 94,0 |
| Belo | 92.375 | 79.209 | 95.484 | 81.590 | 73.245 | 82.354 | 69.823 | 71.273 | 74.062 | 84.851 | 65.182 | 68.378 | 65.122 | 95,2 |
| Rdeče | 30.610 | 25.185 | 39.308 | 39.278 | 32.240 | 40.189 | 35.896 | 41.582 | 34.479 | 36.546 | 27.141 | 31.799 | 29.087 | 91,5 |
| Vino (000 l)* | 86.090 | 73.076 | 94.354 | 84.607 | 73.840 | 85.780 | 74.003 | 78.999 | 75.979 | 84.978 | 64.626 | 70.124 | 65.946 | 94,0 |
| Belo | 64.663 | 55.446 | 66.839 | 57.113 | 51.272 | 57.648 | 48.876 | 49.891 | 51.843 | 59.396 | 45.627 | 47.865 | 45.585 | 95,2 |
| Rdeče | 21.427 | 17.630 | 27.516 | 27.495 | 22.568 | 28.132 | 25.127 | 29.107 | 24.135 | 25.582 | 18.999 | 22.259 | 20.361 | 91,5 |

* upoštevan faktor 0,7 za preračun iz grozdja v vino

Vir: SURS

2.9.2 Vinogradi po vinorodnih deželah

| | 2013 | | | | 2014 | | | |
|-------------------------|--------------------------|------------------|------------------------|------------------------|--------------------------|------------------|------------------------|------------------------|
| | Število vinogradnikov | Površina (ha) | Število trsov (000) | Število trsov na ha | Število vinogradnikov | Površina (ha) | Število trsov (000) | Število trsov na ha |
| Vinogradi skupaj | 30.023 | 15.945 | 60.037 | 3.765 | 29.762 | 15.754 | 60.103 | 3.815 |
| Podravje | 13.626 | 6.728 | 26.518 | 3.942 | 13.390 | 6.557 | 26.086 | 3.978 |
| Štajerska Slovenija | 10.909 | 6.167 | 23.847 | 3.867 | 10.773 | 6.033 | 23.557 | 3.905 |
| Prekmurje | 2.717 | 561 | 2.671 | 4.760 | 2.617 | 525 | 2.529 | 4.822 |
| Posavje | 11.040 | 2.749 | 11.656 | 4.241 | 11.059 | 2.759 | 11.808 | 4.280 |
| Bela krajina | 1.585 | 375 | 1.571 | 4.190 | 1.572 | 372 | 1.571 | 4.221 |
| Dolenjska | 7.247 | 1.505 | 6.734 | 4.473 | 7.238 | 1.519 | 6.843 | 4.505 |
| Bizeljsko-Sremič | 2.208 | 868 | 3.351 | 3.861 | 2.249 | 868 | 3.395 | 3.912 |
| Primorska | 5.357 | 6.469 | 21.863 | 3.380 | 5.313 | 6.438 | 22.209 | 3.450 |
| Goriška brda | 764 | 1.829 | 6.547 | 3.580 | 741 | 1.803 | 6.597 | 3.659 |
| Vipavska dolina | 1.957 | 2.243 | 7.573 | 3.376 | 1.908 | 2.248 | 7.740 | 3.443 |
| Kras | 829 | 600 | 1.903 | 3.172 | 808 | 575 | 1.861 | 3.234 |
| Slovenska Istra | 1.807 | 1.797 | 5.839 | 3.250 | 1.856 | 1.812 | 6.011 | 3.318 |

Vir: MKGP (RPGV)

2.9.3 Prijavljeni pridelek grozdja in vina po vinorodnih deželah

| | Grozdje (000 kg) | | | | Indeks 2014/13 | Grozdje (kg/ha) | | | | Indeks 2014/13 | Vino (000 l) | | | | Indeks 2014/13 | Vino (l/ha) | | | | Indeks 2014/13 |
|---------------------|------------------|---------------|---------------|--------------|-------------------|-----------------|--------------|--------------|---------------|-------------------|---------------|--------------|--------------|--------------|-------------------|--------------|------|------|---------|-------------------|
| | 2012 | 2013 | 2014 | 2014/13 | | 2012 | 2013 | 2014 | 2014/13 | | 2012 | 2013 | 2014 | 2014/13 | | 2012 | 2013 | 2014 | 2014/13 | |
| Skupaj | 66.250 | 74.033 | 67.697 | 91,4 | 4.137 | 4.643 | 4.297 | 92,5 | 44.263 | 49.922 | 45.746 | 91,6 | 2.764 | 3.131 | 2.904 | 92,7 | | | | |
| Podravje | 29.919 | 30.531 | 26.023 | 85,2 | 4.388 | 4.538 | 3.968 | 87,4 | 20.116 | 20.644 | 17.791 | 86,2 | 2.950 | 3.068 | 2.713 | 88,4 | | | | |
| Štajerska Slovenija | 27.477 | 27.741 | 23.486 | 84,7 | 4.398 | 4.499 | 3.893 | 86,5 | 18.480 | 18.740 | 16.083 | 85,8 | 2.958 | 3.039 | 2.666 | 87,7 | | | | |
| Prekmurje | 2.442 | 2.790 | 2.537 | 90,9 | 4.277 | 4.972 | 4.837 | 97,3 | 1.636 | 1.903 | 1.708 | 89,7 | 2.866 | 3.392 | 3.255 | 96,0 | | | | |
| Posavje | 11.859 | 13.953 | 11.831 | 84,8 | 4.363 | 5.076 | 4.289 | 84,5 | 8.391 | 9.909 | 8.405 | 84,8 | 3.087 | 3.605 | 3.047 | 84,5 | | | | |
| Bela krajina | 1.719 | 1.895 | 1.553 | 82,0 | 4.604 | 5.051 | 4.172 | 82,6 | 1.190 | 1.347 | 1.084 | 80,4 | 3.188 | 3.591 | 2.911 | 81,1 | | | | |
| Dolenjska | 7.446 | 8.353 | 7.245 | 86,7 | 4.982 | 5.549 | 4.770 | 86,0 | 5.453 | 6.200 | 5.349 | 86,3 | 3.648 | 4.118 | 3.522 | 85,5 | | | | |
| Bizeljsko-Sremič | 2.694 | 3.705 | 3.033 | 81,8 | 3.169 | 4.269 | 3.495 | 81,9 | 1.748 | 2.362 | 1.973 | 83,5 | 2.056 | 2.722 | 2.274 | 83,5 | | | | |
| Primorska | 24.472 | 29.549 | 29.843 | 101,0 | 3.778 | 4.568 | 4.636 | 101,5 | 15.755 | 19.370 | 19.550 | 100,9 | 2.433 | 2.994 | 3.037 | 101,4 | | | | |
| Goriška brda | 8.474 | 9.161 | 10.158 | 110,9 | 4.595 | 5.009 | 5.634 | 112,5 | 5.670 | 6.081 | 6.640 | 109,2 | 3.075 | 3.325 | 3.683 | 110,8 | | | | |
| Vipavska dolina | 7.380 | 9.623 | 9.819 | 102,0 | 3.282 | 4.290 | 4.368 | 101,8 | 4.358 | 6.102 | 6.302 | 103,3 | 1.938 | 2.720 | 2.803 | 103,1 | | | | |
| Kras | 2.237 | 2.099 | 2.388 | 113,7 | 3.683 | 3.499 | 4.149 | 118,6 | 1.585 | 1.508 | 1.728 | 114,6 | 2.610 | 2.513 | 3.003 | 119,5 | | | | |
| Slovenska Istra | 6.380 | 8.667 | 7.478 | 86,3 | 3.592 | 4.824 | 4.127 | 85,6 | 4.141 | 5.679 | 4.880 | 85,9 | 2.331 | 3.161 | 2.694 | 85,2 | | | | |

Vir: MKGP (RPGV)

2.9.4 Odkup grozdja za predelavo in vina ter prodaja vina

| | 2002 | 2003 | 2004 | 2005 | 2006 | 2007 | 2008 | 2009 | 2010 | 2011 | 2012 | 2013 | 2014 | Indeks 2014/13 |
|---------------------------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|-------------------|
| Grozdje za predelavo (t) | 30.352 | 27.580 | 35.425 | 33.442 | 24.953 | 33.234 | 27.415 | 25.150 | 20.486 | 20.813 | 15.615 | 15.233 | 14.394 | 94,5 |
| Vino skupaj (000 l)* | : | : | : | : | 29.457 | 28.648 | 26.167 | 26.352 | 27.242 | 24.350 | 23.511 | 27.102 | 22.765 | 84,0 |
| – belo, namizno in deželno | : | : | : | : | 5.180 | 4.431 | 4.449 | 3.679 | 4.265 | 2.814 | 3.532 | 3.718 | 1.983 | 53,3 |
| – belo, kakovostno in vrhunsko | : | : | : | : | 604 | 964 | 1.339 | 1.341 | 3.129 | 1.655 | 2.137 | 1.463 | 1.329 | 90,8 |
| – rdeče, namizno in deželno | : | : | : | : | 16.437 | 15.872 | 13.898 | 13.258 | 12.992 | 12.934 | 12.179 | 15.686 | 12.927 | 82,4 |
| – rdeče, kakovostno in vrhunsko | : | : | : | : | 7.236 | 7.382 | 6.482 | 8.074 | 6.855 | 6.947 | 5.662 | 6.235 | 6.526 | 104,7 |

* ARSKTRP (vino s SGP, prodano v Sloveniji in na trgih EU)

Vir: SURS, ARSKTRP, preračuni KIS

2.9.5 Izvoz in uvoz vina glede na kakovost in barvo

| | 2002 | 2003 | 2004 | 2005 | 2006 | 2007 | 2008 | 2009 | 2010 | 2011 | 2012 | 2013 | 2014* | Indeks 2014/13 |
|------------------------|---------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|---------------|-------------------|
| IZVOZ (000 l) | | | | | | | | | | | | | | |
| Vino skupaj | 11.188 | 5.972 | 4.922 | 4.091 | 5.291 | 4.316 | 5.129 | 6.199 | 5.227 | 5.472 | 4.682 | 8.086 | 6.847 | 84,7 |
| – belo | 9.436 | 4.392 | 3.531 | 2.832 | 4.232 | 3.104 | 3.986 | 3.279 | 3.636 | 3.329 | 3.535 | 7.095 | 4.506 | 63,5 |
| – rdeče | 1.751 | 1.580 | 1.392 | 1.260 | 1.059 | 1.212 | 1.143 | 2.920 | 1.591 | 2.143 | 1.147 | 991 | 2.340 | 236,2 |
| Kakovostno vino | 11.128 | 5.689 | 4.556 | 3.795 | 4.649 | 3.339 | 3.731 | 3.445 | : | : | : | : | : | : |
| – belo | 9.380 | 4.162 | 3.327 | 2.673 | 4.012 | 2.622 | 3.030 | 2.173 | : | : | : | : | : | : |
| – rdeče | 1.748 | 1.527 | 1.229 | 1.123 | 637 | 716 | 702 | 1.273 | : | : | : | : | : | : |
| Namizno vino | 8 | 195 | 285 | 177 | 508 | 849 | 1.288 | 2.667 | : | : | : | : | : | : |
| – belo | 5 | 141 | 123 | 41 | 87 | 362 | 851 | 1.020 | : | : | : | : | : | : |
| – rdeče | 3 | 53 | 162 | 136 | 422 | 487 | 437 | 1.648 | : | : | : | : | : | : |
| Drugo** | 51 | 89 | 81 | 119 | 133 | 129 | 98 | 87 | : | : | : | : | : | : |
| – belo | 51 | 89 | 80 | 118 | 133 | 119 | 98 | 86 | : | : | : | : | : | : |
| – rdeče | 0 | 0 | 0 | 1 | 0 | 9 | 0 | 0 | : | : | : | : | : | : |
| UVOZ (000 l) | | | | | | | | | | | | | | |
| | | | | | | 61 | | | | | | | | |
| Vino skupaj | 3.430 | 4.805 | 3.891 | 2.803 | 6.498 | 6.624 | 6.757 | 6.415 | 7.116 | 9.868 | 8.685 | 9.426 | 13.210 | 140,2 |
| – belo | 359 | 1.117 | 334 | 278 | 2.185 | 2.384 | 2.991 | 3.163 | 3.881 | 6.192 | 4.631 | 5.221 | 7.279 | 139,4 |
| – rdeče | 3.071 | 3.689 | 3.558 | 2.525 | 4.313 | 4.239 | 3.766 | 3.253 | 3.234 | 3.676 | 4.054 | 4.204 | 5.931 | 141,1 |
| Kakovostno vino | 822 | 641 | 1.302 | 103 | 581 | 1.108 | 813 | 621 | : | : | : | : | : | : |
| – belo | 78 | 74 | 78 | 30 | 256 | 265 | 222 | 141 | : | : | : | : | : | : |
| – rdeče | 744 | 567 | 1.224 | 73 | 326 | 843 | 591 | 480 | : | : | : | : | : | : |
| Namizno vino | 2.403 | 3.937 | 2.412 | 2.581 | 5.631 | 5.070 | 5.349 | 4.986 | : | : | : | : | : | : |
| – belo | 79 | 817 | 90 | 132 | 1.697 | 1.758 | 2.213 | 2.309 | : | : | : | : | : | : |
| – rdeče | 2.324 | 3.121 | 2.322 | 2.448 | 3.933 | 3.312 | 3.136 | 2.676 | : | : | : | : | : | : |
| Drugo** | 206 | 227 | 177 | 119 | 286 | 446 | 595 | 808 | : | : | : | : | : | : |
| – belo | 203 | 226 | 166 | 115 | 232 | 362 | 556 | 712 | : | : | : | : | : | : |
| – rdeče | 3 | 1 | 11 | 4 | 54 | 84 | 39 | 96 | : | : | : | : | : | : |

* začasni podatki

** peneča vina (razen kakovostnih), biser in gazirana vina

Vir: SURS, preračuni KIS

2.9.6 Odkupne cene grozdja za predelavo in vina

| | 2002 | 2003 | 2004 | 2005 | 2006 | 2007 | 2008 | 2009 | 2010 | 2011 | 2012 | 2013 | 2014 | Indeks 2014/13 |
|-------------------------------------|------------|------------|------------|------------|------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|-------------------|
| Grozdje za predelavo (EUR/t) | 411 | 392 | 395 | 400 | 491 | 446 | 439 | 461 | 445 | 426 | 475 | 461 | 457 | 99,0 |
| Vino (EUR/l)* | : | : | : | : | : | 1,604 | 1,688 | 1,569 | 1,904 | 2,114 | 2,100 | 2,285 | 2,291 | 100,3 |
| – belo, namizno in deželno | : | : | : | : | : | 0,756 | 0,787 | 0,772 | 0,845 | 1,018 | 0,937 | 1,009 | 1,172 | 116,1 |
| – belo, kakovostno in vrhunsko | : | : | : | : | : | 1,127 | 1,098 | 0,981 | 0,817 | 1,059 | 1,223 | 1,366 | 1,494 | 109,4 |
| – rdeče, namizno in deželno | : | : | : | : | : | 1,641 | 1,853 | 1,769 | 2,255 | 2,356 | 2,371 | 2,384 | 2,463 | 103,3 |
| – rdeče, kakovostno in vrhunsko | : | : | : | : | : | 2,097 | 2,073 | 1,701 | 2,394 | 2,360 | 2,576 | 3,012 | 2,453 | 81,5 |

* ARSKTRP (vino s SGP, prodano v Sloveniji in na trgih EU)

Vir: SURS, ARSKTRP, preračuni KIS

2.10 Suhe stročnice

2.10.1 Kmetijska gospodarstva s pridelavo suhih stročnic; 2003–2013

| | Stročnice skupaj | | | | | Fižol za zrnje | | | | | Krmni grah | | | | |
|----------------------------------|------------------|--------|--------|-------|--------|----------------|--------|--------|-------|--------|------------|-------|-------|------|------|
| | 2003 | 2005 | 2007 | 2010 | 2013 | 2003 | 2005 | 2007 | 2010 | 2010 | 2003 | 2005 | 2007 | 2010 | 2013 |
| Število kmetijskih gospodarstev | 9.937 | 12.968 | 12.310 | 9.727 | 11.158 | 9.564 | 12.122 | 10.904 | 9.250 | 10.947 | 413 | 971 | 1.531 | 486 | 307 |
| – delež v vseh KMG (%) | 12,9 | 16,8 | 16,3 | 13,0 | 15,4 | 12,4 | 15,7 | 14,5 | 12,4 | 15,1 | 0,5 | 1,3 | 2,0 | 0,7 | 0,4 |
| Osnovna površina (ha) | 723 | 2.009 | 2.343 | 886 | 661 | 351 | 451 | 356 | 289 | 396 | 364 | 1.513 | 1.970 | 513 | 221 |
| – delež na njivah in vrtovih (%) | 0,4 | 1,1 | 1,3 | 0,5 | 0,4 | 0,2 | 0,3 | 0,2 | 0,2 | 0,2 | 0,2 | 0,9 | 1,1 | 0,3 | 0,1 |
| Osnovna površina/KMG (ha) | 0,07 | 0,15 | 0,19 | 0,09 | 0,06 | 0,04 | 0,04 | 0,03 | 0,03 | 0,04 | 0,88 | 1,56 | 1,29 | 1,06 | 0,72 |

Vir: SURS (Rezultati raziskovanj o strukturi kmetijskih gospodarstev)

2.10.2 Pridelava suhih stročnic

| | 2002 | 2003 | 2004 | 2005 | 2006 | 2007 | 2008 | 2009 | 2010 | 2011 | 2012 | 2013 | 2014 | Indeks 2014/13 |
|----------------------------------|--------------|-------------|--------------|--------------|---------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|-------------|--------------|-------------------|
| POVRŠINA (ha) | | | | | | | | | | | | | | |
| Suhe stročnice skupaj | 512 | 723 | 770 | 2.009 | 3.905 | 2.337 | 1.578 | 1.030 | 886 | 1.134 | 748 | 686 | 691 | 100,7 |
| Od tega: krmni grah | 204 | 364 | 418 | 1.513 | 3.342 | 1.970 | 1.211 | 648 | 513 | 621 | 370 | 224 | 221 | 98,7 |
| fižol za zrnje | 308 | 351 | 351 | 451 | 448 | 355 | 355 | 355 | 289 | 289 | 289 | 396 | 396 | 100,0 |
| HEKTARSKI PRIDELEK (t/ha) | | | | | | | | | | | | | | |
| Suhe stročnice skupaj | 2,48 | 1,15 | 2,58 | 2,81 | 2,68 | 2,57 | 2,69 | 2,03 | 2,17 | 2,89 | 2,04 | 1,34 | 2,20 | 164,2 |
| Od tega: krmni grah | 3,41 | 1,67 | 2,89 | 3,03 | 2,98 | 2,74 | 3,14 | 2,19 | 2,28 | 2,64 | 2,19 | 1,86 | 2,48 | 133,5 |
| fižol za zrnje | 1,87 | 0,63 | 2,21 | 2,13 | 0,94 | 1,61 | 1,17 | 1,77 | 1,81 | 1,93 | 1,31 | 0,89 | 1,92 | 215,0 |
| PRIDELEK (t) | | | | | | | | | | | | | | |
| Suhe stročnice skupaj | 1.271 | 833 | 1.986 | 5.640 | 10.475 | 6.005 | 4.248 | 2.089 | 1.921 | 3.281 | 1.527 | 920 | 1.522 | 165,4 |
| Od tega: krmni grah | 695 | 609 | 1.208 | 4.581 | 9.944 | 5.393 | 3.800 | 1.420 | 1.171 | 1.639 | 812 | 416 | 548 | 131,7 |
| fižol za zrnje | 576 | 222 | 776 | 959 | 422 | 570 | 414 | 627 | 522 | 558 | 380 | 354 | 761 | 215,0 |

Vir: SURS

2.10.3 Prodaja suhih stročnic

| | 2002 | 2003 | 2004 | 2005 | 2006 | 2007 | 2008 | 2009 | 2010 | 2011 | 2012 | 2013 | 2014 | Indeks 2014/13 |
|---|--------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|--------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------------|
| ODKUP IN PRODAJA NA TRŽNICAH (t) | | | | | | | | | | | | | | |
| Fižol skupaj | 123,7 | 84,0 | 75,1 | 77,1 | 88,9 | 92,5 | 78,5 | 138,1 | 90,1 | 65,8 | 71,4 | 46,7 | 65,9 | 141,0 |
| – odkup | 11,4 | 8,9 | 0,0 | 0,9 | 2,3 | 0,8 | 2,1 | 1,7 | 5,3 | 1,4 | 1,4 | 0,5 | 9,3 | 1.738,4 |
| – prodaja na tržnicah | 112,3 | 75,1 | 75,1 | 76,2 | 86,6 | 91,7 | 76,4 | 136,5 | 84,8 | 64,4 | 70,0 | 46,2 | 56,6 | 122,6 |

Vir: SURS

2.11 Seme

2.11.1 Pridelava semena krmnih rastlin in vrtnin

| | 2002 | 2003 | 2004 | 2005 | 2006 | 2007 | 2008 | 2009 | 2010 | 2011 | 2012 | 2013 | 2014 | Indeks 2014/13 |
|-------------------------------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|------|------|-------|-------|-------|------|------|-------------------|
| POTRJENA POVRŠINA (ha) | | | | | | | | | | | | | | |
| Detelje in lucerna | 18 | 11 | 39 | 30 | 84 | 90 | 70 | 73 | 39 | 24 | 13 | 14 | 24 | 176,0 |
| Trave | 231 | 145 | 103 | 70 | 69 | 76 | 61 | 87 | 74 | 86 | 82 | 44 | 66 | 149,8 |
| Druge krmne rastline | 36 | 330 | 163 | 96 | 86 | 89 | 46 | 41 | 53 | 60 | 60 | 29 | 34 | 117,2 |
| Vrtnine* | 3,76 | 2,91 | 12,35 | 3,01 | 1,65 | 0,66 | 0,70 | 0,72 | 1,02 | 0,27 | 0,75 | 0,81 | 0,68 | 83,3 |
| POTRJENI PRIDELEK (t) | | | | | | | | | | | | | | |
| Detelje in lucerna | 6,8 | 4,9 | 22,9 | 16,5 | 35,7 | 25,3 | 36,9 | 40,1 | 28,0 | 19,4 | 7,8 | 4,1 | 10,3 | 249,2 |
| Trave | 167,9 | 112,2 | 101,9 | 53,5 | 82,3 | 72,5 | 58,1 | 83,8 | 77,4 | 94,7 | 94,5 | 46,2 | 66,5 | 143,9 |
| Druge krmne rastline | 28,9 | 245,7 | 251,7 | 179,2 | 162,0 | 198,2 | 62,5 | 75,4 | 125,7 | 123,9 | 117,5 | 52,9 | 69,9 | 132,0 |
| Vrtnine* | 1,24 | 0,70 | 0,65 | 0,48 | 0,46 | 0,08 | 0,09 | 0,14 | 0,21 | 0,12 | 0,35 | 0,27 | 0,11 | 39,2 |

* brez fižola, graha, čebulčka, česna

Vir: KIS (Služba za uradno potrjevanje semenskega in sadilnega materiala kmetijskih rastlin)

3 ŽIVALSKI PROIZVODI

3.1 Meso govedi

Prireja mesa govedu je poleg prireje mleka najpomembnejša proizvodna usmeritev slovenskega kmetijstva. K bruto vrednosti proizvodnje prirast govedu v zadnjih letih prispeva okoli 13 % (v letu 2014 12 %), k vrednosti živinoreje pa okoli 28 % (v letu 2014 25 %).

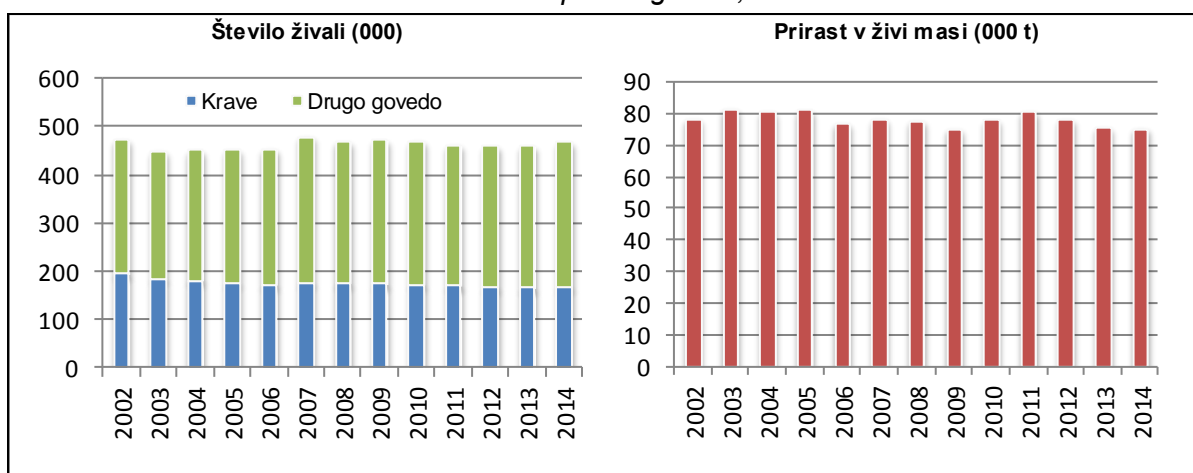
V govedoreji v zadnjem desetletju potekajo dokaj intenzivne strukturne spremembe, ki so se izrazile predvsem v zmanjševanju števila gospodarstev, ki redijo govedo, in povečevanju povprečnega staleža živali na gospodarstvo. Po podatkih raziskovanja strukture kmetijskih gospodarstev 2013 se je v Sloveniji z govedorejo ukvarjalo nekaj več kot 34 tisoč gospodarstev. V letu 2013 se je z govedorejo ukvarjala le slaba polovica vseh kmetijskih gospodarstev (47 %). Njihovo število se je v primerjavi z letom 2010 zmanjšalo za 6 %, v primerjavi z letom 2007 pa za 17 %. Povprečna velikost črede se je s 13,1 glave na gospodarstvo, kolikor je znašala v letu 2010, povečala na 13,6 glave na gospodarstvo v letu 2013.

Skupno število govedu v Sloveniji je v zadnjem desetletju razmeroma stabilno. Po statističnih podatkih so kmetijska gospodarstva konec leta 2014 redila 468 tisoč glav govedu, od tega okoli 168 tisoč krav. Kljub zmanjšanju števila krav molznic (za 2 %) se je v primerjavi z letom 2013 po statističnih podatkih število vseh krav povečalo za odstotek in pol, saj se je število drugih krav v primerjavi z letom 2013 povečalo za slabih 8 %.

Več kot v letu 2013 je po podatkih statistike tudi plemenskih telic. Že drugo leto zapored se je število povečalo za okoli desetino. Od goveda, starejšega od dveh let, je poleg plemenskih telic v letu 2014 opazno precejšnje povečanje števila bikov in volov za pitanje (za petino), število živali pa je največje v zadnjem desetletju. Pri drugih kategorijah goveda, starejšega od dveh let, je bilo v letu 2014 manj živali kot v letu prej.

V slovenskih klavnicah se približno polovica govejega mesa pridobi od bikov in telic za pitanje, mlajših od 2 let. Število živali obeh kategorij se je v letu 2014 v primerjavi z letom prej zmanjšalo, in sicer za 3 oziroma slabih 5 %.

Slika 25: Število in prirast govedu; 2002–2014

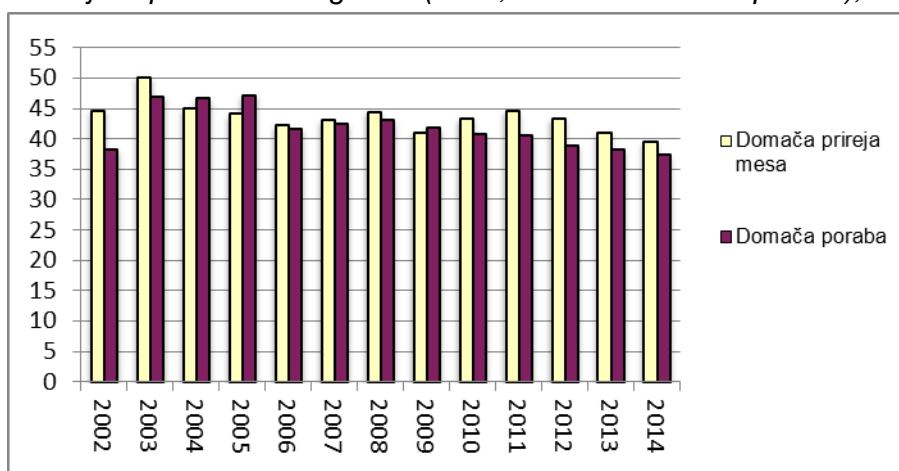


Vir: SURS

Ob večjem številu živali kot v letu 2013 se je po za zdaj začasnih statističnih podatkih prirast govedu v letu 2014 ponovno nekoliko zmanjšal (tokrat za manj kot odstotek) na slabih 75 tisoč ton, kar je posledica manjšega zakola in pridobljene manjše mase klavnih trupov (oboje za dober odstotek).

Podobno kot prirast sta se v primerjavi z letom 2013 zmanjšali tudi domača prireja in domača poraba govejega mesa. V letu 2014 je bila poraba mesa govedi na prebivalca najnižja v zadnjem dobrem desetletju in je z 18,1 kg nekoliko manjša od porabe v letu 2013 (18,6 kg), kar za dober kilogram pa je manjša od povprečja obdobja 2009–2013 (19,5 kg).

Slika 26: Prireja in poraba mesa govedi (000 t; ekvivalent klavnih polovic); 2002–2014



Vir: SURS/KIS

Kljub manjši prireji Slovenija ostaja neto izvoznica mesa govedi s presežkom v zunanji trgovini v višini 2,4 tisoč ton (leta 2013 2,9 tisoč ton). Stopnja samooskrbe je v letu 2014 upadla na približno 106 % (v letu 2013 je presegala 107 %) in je za slabo odstotno točko nižja tudi od povprečja zadnjih petih let.

Obseg zunanje trgovine z govedom se je v letu 2014 po dveh zaporednih zmanjšanih ponovno povečal in je bil v primerjavi z letom 2013 večji za 5 %. V ekvivalentu klavnih polovic je obsegal 27,8 tisoč ton (leta 2013 26,5 tisoč ton). V letu 2014 sta se v primerjavi z letom prej povečala uvoz (8 %) in izvoz (3 %).

Izvoz živih živali, ki v strukturi celotnega izvoza predstavlja najpomembnejšo kategorijo (75 % v letu 2014), se je v primerjavi z letom prej zmanjšal za 4 %. Ob tem sta se povečala izvoz mesa za 24 % in izvoz izdelkov za 62 %, kar pa zaradi manjšega deleža v strukturi celotnega izvoza (v letu 2014 meso 20 % in izdelki 5 %) nima opaznega vpliva na povečanje skupnega izvoza.

V letu 2014 se je uvoz živih živali v primerjavi z letom prej povečal (23 %). Povečal se je tudi uvoz mesa (8 %), medtem ko se je uvoz izdelkov zmanjšal za skoraj četrtino. Uvoz živih živali in mesa sta v letu 2014 skupaj zajemala kar 93 % celotnega uvoza.

Preglednica 20: Uvoz in izvoz govedi (t; ekvivalent klavnih polovic); 2010–2014

| | Uvoz | | | | | Izvoz | | | | |
|----------------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|
| | 2010 | 2011 | 2012 | 2013 | 2014* | 2010 | 2011 | 2012 | 2013 | 2014* |
| Žive živali | 2.988 | 2.829 | 2.746 | 2.594 | 3.201 | 10.607 | 11.646 | 12.644 | 11.784 | 11.287 |
| Meso | 7.840 | 7.980 | 7.207 | 8.064 | 8.675 | 3.642 | 3.916 | 2.212 | 2.420 | 2.993 |
| Izdelki | 925 | 1.149 | 1.079 | 1.110 | 852 | 181 | 349 | 388 | 495 | 803 |
| Govedo skupaj | 11.753 | 11.958 | 11.032 | 11.768 | 12.729 | 14.431 | 15.911 | 15.243 | 14.699 | 15.084 |

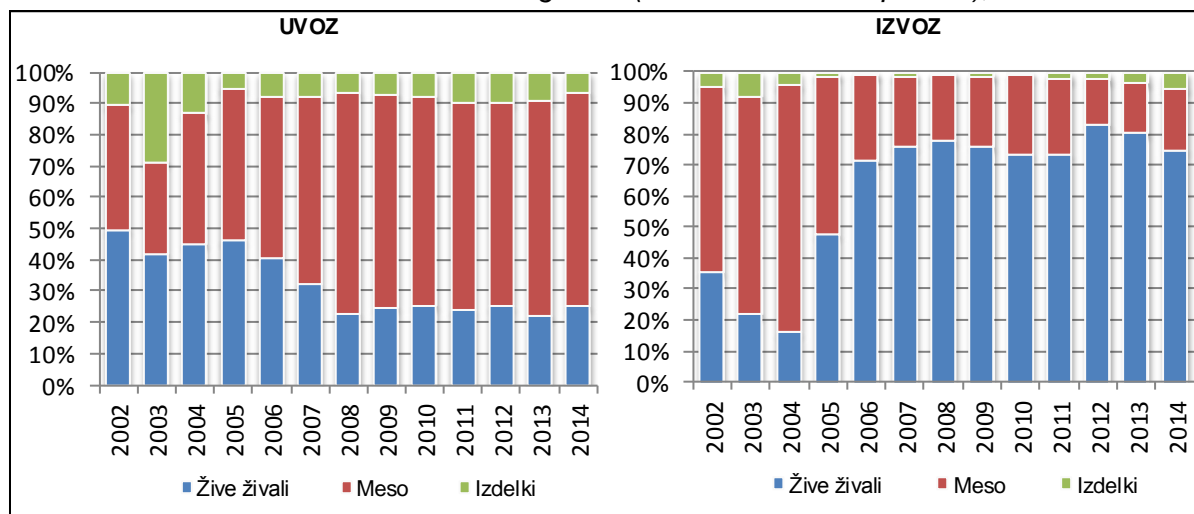
* začasni podatki

Vir: SURS, preračuni KIS

Po vstopu v EU se je obseg zunanje trgovine z govedom močno povečal, ob tem pa so opazne tudi precejšnje spremembe v strukturi, zlasti pri izvozu. Izvoz se je preusmeril od izvoza mesa k neposrednemu izvozu živih živali, torej od izvoza proizvodov z višjo dodano vrednostjo k izvozu osnovnih proizvodov oziroma surovin. To se je v preteklem letu le nekoliko spremenilo, a delež izvoza živih živalih še vedno ostaja visok. Prav nasprotno so bile smeri sprememb pri uvozu, ki se je preusmeril od živih živali k mesu in izdelkom. V letu 2014 v strukturi izvoza v primerjavi z letom 2013 ni prišlo do večjih sprememb. Za približno 3

odstotne točke se je v strukturi uvoza delež živih živali povečal, za podobno pa se je delež izdelkov zmanjšal, delež mesa v uvozu pa je ostal skoraj nespremenjen.

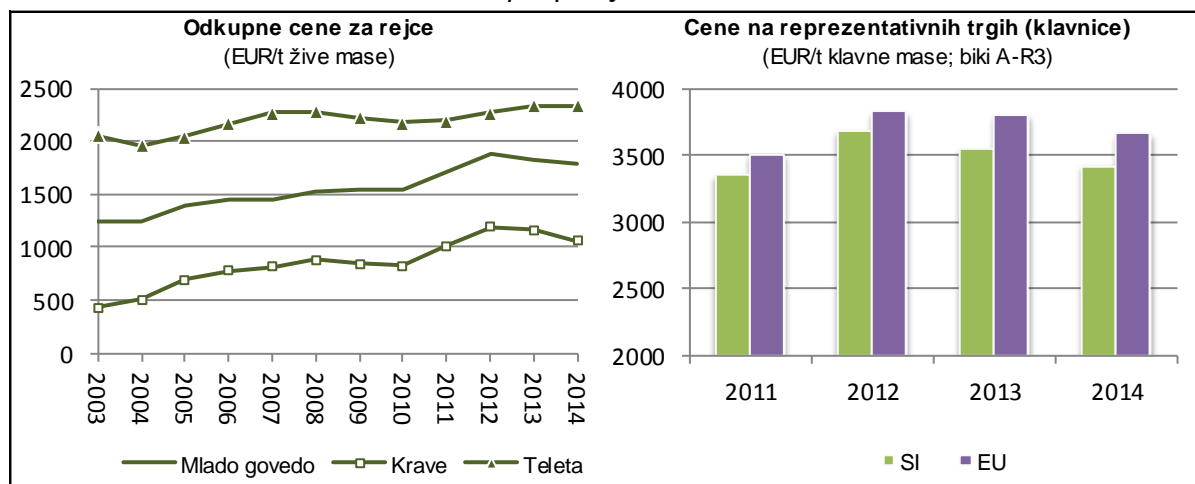
Slika 27: Struktura uvoza in izvoza govedi (ekvivalent klavnih polovic); 2002–2014



Vir: SURS, preračuni KIS

Odkupne cene govedi za zakol pri nas v splošnem sledijo gibanju cen na evropskem trgu. Cene goveda za zakol so bile na agregatni ravni po statističnih podatkih v letu 2014 za dobra dva odstotka nižje kot v letu 2013. Padec odkupnih cen je glede na cene v letu 2014 zabeležen pri večini kategorij goveda za zakol, višja odkupna cena kot v letu 2013 je bila le za telice za zakol, stare nad 30 mesecev (2 %), in vole, stare nad 30 mesecev (18 %), skoraj nespremenjena pa je ostala cena telet za zakol. Cene v kategoriji mlade pitane govede (v živi masi) so se glede na leto prej v povprečju znižale za dobra 2 %, a so kljub zmanjšanju za približno 5 % višje od povprečnih cen petletnega obdobja 2009–2013.

Slika 28: Odkupne cene klavne govede v Sloveniji in primerjava tržnih cen bikov (A–R3) s povprečjem EU

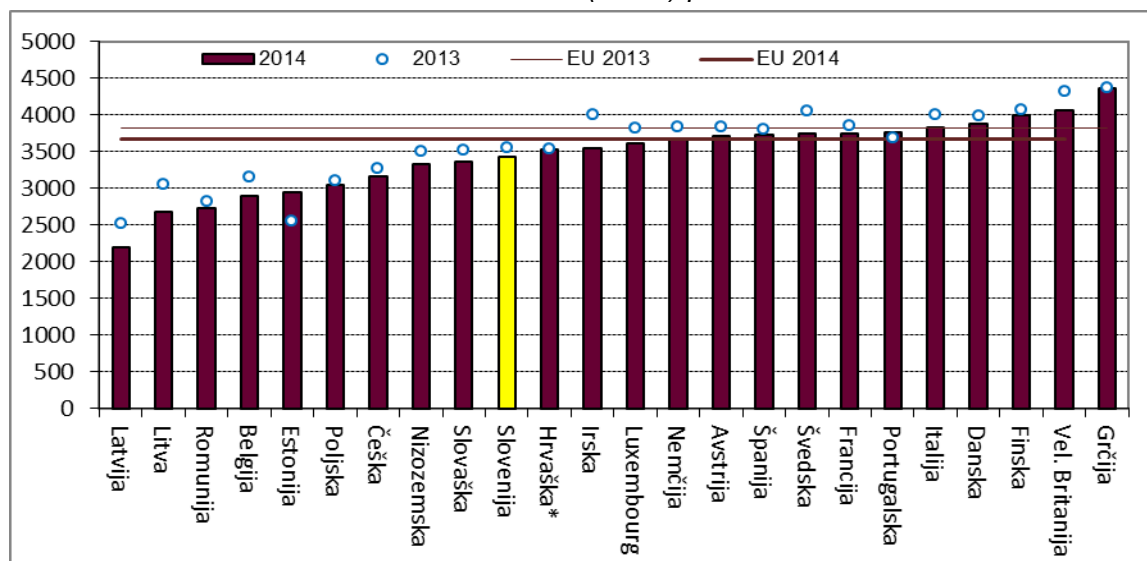


Vir: SURS, Evropska komisija, preračuni KIS

Zaradi podobnega gibanja cen govede kot v EU je v zadnjih letih tudi razmerje do povprečnih cen v EU razmeroma stabilno. Pri bikih do 24 mesecev, ki so najpomembnejša kategorija klavne govede pri nas, tržne cene za standardno kakovost (R3) v zadnjih letih dosegajo okoli 94 % povprečja EU (v letu 2014 93 %), pri telicah pa okoli 85 % (v letu 2014 84 %). Največje odstopanje cen navzdol je še vedno pri kravah za zakol, čeprav so pri nas cene te kategorije od leta 2010 dalje rasle hitreje kot v EU. Cene krav za zakol v Sloveniji so v letu 2014 dosegale slabih 68 % povprečne cene EU (v letu 2013 70 %, v letu 2012 77 %).

Po tržni ceni bikov, telic in krav se Slovenija znotraj EU že nekaj let uvršča nekje na sredino. Višja cena je v večini starih članic, precej nižja pa predvsem v novih članicah EU.

Slika 29: Tržne cene bikov do 24 mesecev (A–R3) po državah EU v letih 2013 in 2014



* za leto 2013 povprečje od vstopa
Vir: Evropska komisija

Pomemben ukrep za dopolnjevanje dohodkov rejcev so bila tudi v letu 2014 neposredna plačila, čeprav se je z uveljavitvijo reforme skupne kmetijske politike v letu 2007 obseg proizvodno vezanih plačil v govedoreji močno zmanjšal tako po številu kot po vrednosti. V obdobju 2007–2011 so bili proizvodno vezani le 65 % posebne premije za bike in vole ter plačilo za ekstenzivno rejo ženskih goved.

Preglednica 21: Neposredna plačila za govedo; 2007–2014

| | 2007 | 2008 | 2009 | 2010 | 2011 | 2012 | 2013 | 2014 |
|--|--------|--------|--------|--------|--------|--------|--------|--------|
| Plačila na glavo (EUR/žival) | | | | | | | | |
| Premija za bike | 136,5 | 136,5 | 136,5 | 136,5 | 136,5 | – | – | – |
| Premija za vole | 97,5 | 97,5 | 97,5 | 97,5 | 97,5 | – | – | – |
| Klavna premija za odraslo govedo | – | – | – | – | – | – | – | – |
| Klavna premija za teleta | – | – | – | – | – | – | – | – |
| Dodatno plačilo (odraslo govedo) | – | – | – | – | – | – | – | – |
| Premija za krave dojlje | – | – | – | – | – | – | – | – |
| Dodatna premija za krave dojlje | – | – | – | – | – | – | – | – |
| Premija za ekstenzivno rejo | – | – | – | – | – | – | – | – |
| Dodatno plačilo za ekstenzivno rejo ženskih goved [*] | 161,0 | 193,2 | 182,3 | 133,4 | 133,5 | 151,8 | 126,1 | 126,1 |
| Regionalno enotno plačilo (EUR/ha) | | | | | | | | |
| – njive | 332,00 | 332,00 | 332,00 | 332,00 | 332,00 | 332,00 | 338,15 | 322,94 |
| – trajno travinje | 108,70 | 108,70 | 108,70 | 108,70 | 108,70 | 108,70 | 114,85 | 109,68 |
| Individualni zgodovinski dodatek (EUR/ha) | | | | | | | | |
| – za govedorejo | ** | ** | ** | ** | ** | ** | ** | ** |
| – za živinorejo na travinju | – | – | – | *** | *** | *** | *** | *** |
| – za bike in vole | – | – | – | – | – | **** | **** | **** |

* višina je odvisna od števila zahtevkov

** 30 % polne višine vseh premij za govedo glede na uveljavljene pravice v letu 2006, preračunano na plačilne pravice

*** izračunano iz nacionalne ovojnice (5,8 milijona EUR) in števila upravičenih hektarov travinja glede na stanje v letu 2009 ter preračunano na plačilne pravice

**** vrednost premij za bike in vole glede na odobrena plačila v referenčnem obdobju 2007–2008

Vir: MKGP, ARSKTRP

Del plačil v sektorju govedoreje se je preoblikoval v individualni (zgodovinski) dodatek, preostala plačila pa so bila vključena v regionalno enotno plačilo na površino. Rejci goved so

bili tudi še v letu 2014 upravičeni do zneska plačil za rejo govedi kot leta 2013, ko se je zaključilo programsko obdobje kmetijske politike 2007–2013.

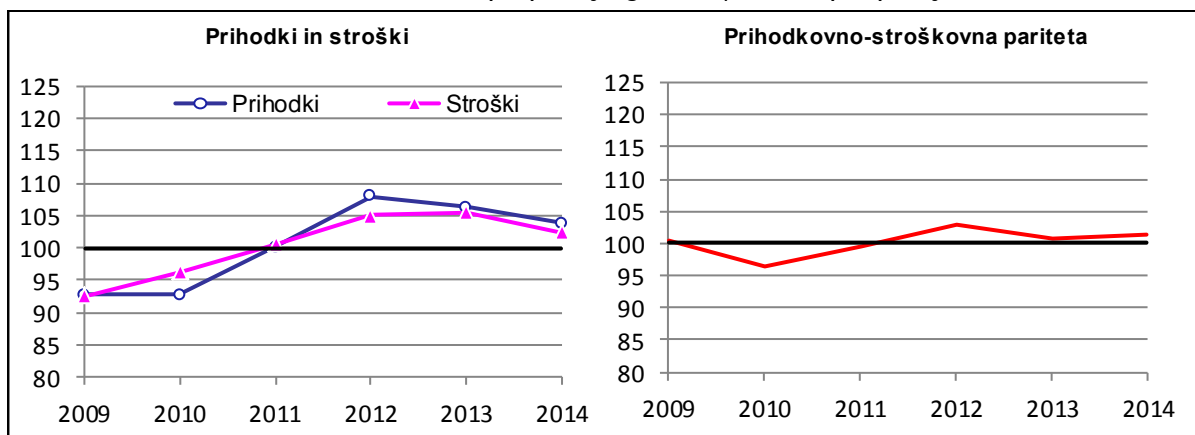
Z letom 2010 se je z uveljavitvijo sprememb v okviru vmesnega pregleda skupne kmetijske politike nekoliko zmanjšala ovojnica za proizvodno vezano plačilo za ekstenzivno rejo ženskih govedi, na novo pa je bila uvedena podpora za ohranitev živinoreje na kmetijskih gospodarstvih s travinjem, ki so jo lahko uveljavljala kmetijska gospodarstva, ki imajo travinje in redijo govedo, konje ali drobnico, izplačuje pa se kot dodatek k plačilnim pravicam posameznega kmetijskega gospodarstva.

Z letom 2012 so bile tudi premije za bike in vole vključene v enotno plačilo v obliki zgodovinskega dodatka, tako da je ostalo proizvodno vezano le še plačilo za ekstenzivno rejo ženskih govedi.

Rejci so od leta 2007 dalje upravičeni tudi do regresa za zavarovanje živali za primer bolezni, ki od leta 2010 znaša 30 % zavarovalne premije, uveljavljajo pa lahko tudi pravico do vračila dela trošarine za gorivo, porabljeno v kmetijstvu. Z letom 2009 je bil odstotek vračila trošarine povečan s 50 % na 70 %.

V letu 2014 so bile ekonomske razmere za pitanje govedi podobno ugodne kot leto prej. Modelne ocene kažejo, da so se stroški prireje v primerjavi z letom prej zmanjšali za približno 3 %, za podoben odstotek pa je manjša tudi vrednost prireje, skupaj s subvencijami in stranskim proizvodom – gnojem.

Slika 30: Osnovni ekonomski kazalci pri pitanju govedi (indeks; povprečje 2009–2013 = 100)



Vir: Modelne kalkulacije KIS

Stroški pitanja govedi so se v letu 2014 zmanjšali v primerjavi z letom 2013, kar je posledica predvsem nižjih cen vhlavljenih telet in nižjih stroškov krme, oboje za približno 4 %. Ob tem so, kot kažejo modelni izračuni, stroški amortizacije in najetih storitev ter stroški dela ostali na ravni iz leta 2013.

Prihodkovno-stroškovno razmerje je v letu 2014 nekoliko ugodnejše kot leto prej, kar je posledica nekoliko večjega padca vrednosti stroškov od padca vrednosti prireje, posledično pa so tako tudi za odtenek boljši ekonomski rezultati. V letu 2014 doseženi ekonomski rezultati so tako malenkost nad povprečjem zadnjega petletnega obdobja (2009–2013).

3.1.1 Število govedi konec leta

| | 2002 | 2003 | 2004 | 2005 | 2006 | 2007 | 2008 | 2009 | 2010 | 2011 | 2012 | 2013 | 2014 | Indeks 2014/13 |
|------------------------------------|----------------|----------------|----------------|----------------|----------------|----------------|----------------|----------------|----------------|----------------|----------------|----------------|----------------|-------------------|
| GOVEDO skupaj | 473.242 | 450.226 | 451.136 | 452.517 | 454.033 | 479.581 | 469.983 | 472.878 | 470.151 | 462.300 | 460.063 | 460.576 | 468.126 | 101,6 |
| Mlado govedo do 1 leta | 138.783 | 131.143 | 136.689 | 135.505 | 136.617 | 149.750 | 145.375 | 147.338 | 146.770 | 146.203 | 146.560 | 143.848 | 147.539 | 102,6 |
| Teleta za zakol, skupaj | 9.571 | 10.044 | 10.392 | 8.878 | 10.762 | 14.643 | 15.423 | 21.961 | 24.760 | 13.285 | 12.823 | 14.154 | 14.171 | 100,1 |
| – Bikci | 5.968 | 6.526 | 7.055 | 5.024 | 6.626 | 8.771 | 9.561 | 14.129 | 16.446 | 8.530 | 7.887 | 7.816 | 8.522 | 109,0 |
| – Teličke | 3.603 | 3.518 | 3.337 | 3.854 | 4.136 | 5.872 | 5.862 | 7.832 | 8.314 | 4.755 | 4.936 | 6.338 | 5.649 | 89,1 |
| Teleta za nadaljnjo rejo, skupaj | 129.212 | 121.099 | 126.298 | 126.628 | 125.855 | 135.107 | 129.952 | 125.377 | 122.010 | 132.918 | 133.737 | 129.694 | 133.368 | 102,8 |
| – Bikci | 65.429 | 62.924 | 66.032 | 67.933 | 67.036 | 74.024 | 69.169 | 65.978 | 63.583 | 70.569 | 70.462 | 67.728 | 69.102 | 102,0 |
| – Teličke | 63.783 | 58.175 | 60.266 | 58.695 | 58.819 | 61.083 | 60.783 | 59.399 | 58.427 | 62.349 | 63.275 | 61.966 | 64.266 | 103,7 |
| Mlado govedo od 1 do 2 leti | 118.068 | 112.444 | 111.907 | 118.980 | 120.813 | 124.780 | 121.925 | 122.996 | 122.428 | 119.055 | 120.016 | 122.966 | 122.300 | 99,5 |
| Plemenske telice, skupaj | 52.791 | 52.189 | 49.030 | 48.946 | 50.006 | 48.719 | 48.551 | 50.319 | 48.778 | 48.202 | 46.364 | 47.144 | 48.990 | 103,9 |
| – Breje plemenske telice | 22.092 | 22.111 | 21.000 | 18.925 | 20.794 | 20.199 | 20.930 | 21.787 | 21.005 | 20.899 | 20.372 | 18.885 | 22.212 | 117,6 |
| – Nebreje plemenske telice | 30.699 | 30.078 | 28.030 | 30.021 | 29.212 | 28.520 | 27.621 | 28.532 | 27.773 | 27.303 | 25.992 | 28.259 | 26.778 | 94,8 |
| Telice za pitanje | 7.686 | 6.574 | 6.936 | 7.422 | 7.263 | 7.364 | 8.234 | 7.454 | 9.154 | 8.886 | 11.346 | 12.765 | 12.165 | 95,3 |
| Biki, voli | 57.591 | 53.681 | 55.941 | 62.612 | 63.544 | 68.697 | 65.140 | 65.223 | 64.496 | 61.967 | 62.306 | 63.057 | 61.145 | 97,0 |
| Govedo nad 2 leti | 216.391 | 206.639 | 202.540 | 198.032 | 196.603 | 205.051 | 202.683 | 202.544 | 200.953 | 197.042 | 193.487 | 193.762 | 198.287 | 102,3 |
| Plemenske telice, skupaj | 15.124 | 15.526 | 15.057 | 14.208 | 16.777 | 19.977 | 18.965 | 19.915 | 20.231 | 20.147 | 17.020 | 18.717 | 20.696 | 110,6 |
| – Breje plemenske telice | 11.867 | 12.036 | 11.791 | 11.228 | 12.822 | 15.025 | 15.565 | 14.950 | 15.662 | 15.090 | 13.155 | 14.281 | 15.953 | 111,7 |
| – Nebreje plemenske telice | 3.257 | 3.490 | 3.266 | 2.980 | 3.955 | 4.952 | 3.400 | 4.965 | 4.569 | 5.057 | 3.865 | 4.436 | 4.743 | 106,9 |
| Krave, skupaj | 194.991 | 185.876 | 182.074 | 177.228 | 173.021 | 177.636 | 175.962 | 174.076 | 173.354 | 170.739 | 167.525 | 165.785 | 168.298 | 101,5 |
| – Krave molznice | 139.980 | 130.711 | 134.009 | 120.273 | 112.510 | 116.391 | 113.400 | 113.103 | 109.467 | 109.068 | 111.022 | 109.571 | 107.836 | 98,4 |
| – Druge krave | 55.011 | 55.165 | 48.065 | 56.955 | 60.511 | 61.245 | 62.562 | 60.973 | 63.887 | 61.671 | 56.503 | 56.214 | 60.462 | 107,6 |
| Telice za pitanje | 1.054 | 1.076 | 798 | 1.493 | 973 | 1.106 | 1.677 | 2.237 | 1.501 | 1.050 | 3.730 | 2.135 | 2.003 | 93,8 |
| Biki in voli za pitanje | 4.338 | 3.251 | 3.862 | 4.050 | 4.860 | 5.270 | 4.676 | 4.441 | 3.967 | 2.770 | 2.269 | 4.690 | 5.657 | 120,6 |
| Plemenski biki | 884 | 910 | 749 | 1.053 | 972 | 1.062 | 1.403 | 1.875 | 1.900 | 2.336 | 2.943 | 2.435 | 1.633 | 67,1 |

Vir: SURS

3.1.2 Bilanca števila govedi

| | 2002 | 2003 | 2004 | 2005 | 2006 | 2007 | 2008 | 2009 | 2010 | 2011 | 2012 | 2013 | 2014* | Indeks 2014/13 |
|-------------------------------|---------|---------|---------|---------|---------|---------|---------|---------|---------|---------|---------|---------|---------|-------------------|
| Število na začetku leta | 477.075 | 473.242 | 450.226 | 451.136 | 452.517 | 476.492 | 479.581 | 469.983 | 472.878 | 470.151 | 462.300 | 460.063 | 460.576 | 100,1 |
| Skoteno | 188.726 | 182.196 | 176.646 | 171.857 | 165.711 | 168.696 | 167.637 | 165.523 | 165.885 | 165.092 | 163.924 | 159.418 | 158.946 | 99,7 |
| Uvoz | 10.167 | 10.860 | 19.345 | 25.633 | 27.075 | 24.973 | 19.347 | 24.561 | 23.187 | 22.976 | 23.033 | 18.702 | 22.673 | 121,2 |
| Izvoz | 8.605 | 3.649 | 2.198 | 7.784 | 30.509 | 27.559 | 32.780 | 29.978 | 34.970 | 38.065 | 40.823 | 38.205 | 36.124 | 94,6 |
| Skupno število zaklane govedi | 176.013 | 194.937 | 175.932 | 171.833 | 144.859 | 135.065 | 131.867 | 126.401 | 124.441 | 125.448 | 117.455 | 109.679 | 108.790 | 99,2 |
| Pogin | 18.110 | 17.484 | 16.951 | 16.492 | 15.902 | 27.956 | 31.935 | 30.810 | 32.388 | 32.406 | 30.916 | 29.723 | 29.028 | 97,7 |
| Število na koncu leta | 473.242 | 450.226 | 451.136 | 452.517 | 454.033 | 479.581 | 469.983 | 472.878 | 470.151 | 462.300 | 460.063 | 460.576 | 468.253 | 101,7 |

* začasni podatki

Vir: SURS

3.1.3 Prirast govedi in prireja mesa (000 t)

| | 2002 | 2003 | 2004 | 2005 | 2006 | 2007 | 2008 | 2009 | 2010 | 2011 | 2012 | 2013 | 2014* | Indeks 2014/13 |
|---|-------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|-------------------|
| DOMAČA PRIREJA | | | | | | | | | | | | | | |
| Prirast govedi (živa masa) | 77,8 | 81,0 | 80,2 | 80,6 | 76,5 | 77,8 | 77,2 | 74,7 | 77,6 | 80,2 | 77,7 | 75,2 | 74,8 | 99,5 |
| Domača prireja mesa (klavna masa) | 44,6 | 50,1 | 45,0 | 44,1 | 42,2 | 43,0 | 44,5 | 41,0 | 43,2 | 44,7 | 43,4 | 41,1 | 39,6 | 96,4 |
| SKUPNA PRIREJA | | | | | | | | | | | | | | |
| Število zaklane govedi (000) | 176,0 | 194,9 | 175,9 | 171,8 | 144,9 | 135,1 | 131,9 | 126,4 | 124,4 | 125,4 | 117,5 | 109,7 | 108,8 | 99,2 |
| Povprečna klavna masa (kg/glavo) | 242,6 | 256,0 | 267,7 | 264,2 | 272,0 | 284,3 | 282,1 | 281,6 | 286,9 | 285,4 | 285,2 | 290,8 | 289,5 | 99,6 |
| Vse pridobljeno meso (klavna masa) | 42,7 | 49,9 | 47,1 | 45,4 | 39,4 | 38,4 | 37,2 | 35,6 | 35,7 | 35,8 | 33,5 | 31,9 | 31,5 | 98,7 |
| Zakol v klavnicah (klavna masa) | 40,5 | 43,1 | 40,1 | 37,4 | 37,9 | 38,1 | 37,2 | 35,6 | 35,7 | 35,8 | 33,5 | 31,9 | 31,5 | 98,7 |
| – delež od vsega pridobljenega mesa (%) | 94,8 | 86,4 | 85,1 | 82,4 | 96,2 | 99,2 | 100,0 | 100,0 | 100,0 | 100,0 | 100,0 | 100,0 | 100,0 | |

* začasni podatki

Vir: SURS

3.1.4 Bilanca proizvodnje in porabe mesa govedi (t, ekvivalent klavne mase)

| | 2002 | 2003 | 2004 | 2005 | 2006 | 2007 | 2008 | 2009 | 2010 | 2011 | 2012 | 2013 | 2014* | Indeks 2014/13 |
|------------------------------------|--------------|--------------|-------------|-------------|--------------|--------------|--------------|-------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|-------------------|
| Domača prireja mesa | 44.722 | 50.172 | 45.026 | 44.102 | 42.211 | 43.105 | 44.451 | 41.028 | 43.320 | 44.617 | 43.398 | 41.090 | 39.586 | 96,3 |
| Uvoz živih živali (v klavni masi) | 987 | 955 | 2.768 | 3.672 | 3.282 | 3.289 | 2.487 | 2.979 | 2.988 | 2.829 | 2.746 | 2.594 | 3.201 | 123,4 |
| Izvoz živih živali (v klavni masi) | 3.009 | 1.226 | 694 | 2.374 | 6.093 | 7.993 | 9.738 | 8.406 | 10.607 | 11.646 | 12.644 | 11.784 | 11.287 | 95,8 |
| Vse pridobljeno meso | 42.700 | 49.900 | 47.100 | 45.400 | 39.400 | 38.400 | 37.200 | 35.600 | 35.700 | 35.800 | 33.500 | 31.900 | 31.500 | 98,7 |
| Začetne zaloge mesa in izdelkov | 393 | 425 | 302 | 460 | 309 | 552 | 775 | 487 | 632 | 408 | 396 | 661 | 575 | 87,0 |
| Uvoz mesa in izdelkov | 1.009 | 1.317 | 3.377 | 4.305 | 4.890 | 6.930 | 8.437 | 9.043 | 8.765 | 9.129 | 8.286 | 9.174 | 9.528 | 103,9 |
| – I stopnja predelave (meso) | 796 | 665 | 2.555 | 3.889 | 4.232 | 6.143 | 7.697 | 8.175 | 7.840 | 7.980 | 7.207 | 8.064 | 8.675 | 107,6 |
| – II stopnja predelave (izdelki) | 213 | 652 | 822 | 416 | 659 | 787 | 740 | 868 | 925 | 1.149 | 1.079 | 1.110 | 852 | 76,8 |
| Izvoz mesa in izdelkov | 5.435 | 4.305 | 3.643 | 2.630 | 2.438 | 2.549 | 2.793 | 2.657 | 3.823 | 4.265 | 2.599 | 2.915 | 3.796 | 130,2 |
| – I stopnja predelave (meso) | 5.027 | 3.876 | 3.453 | 2.563 | 2.358 | 2.399 | 2.657 | 2.510 | 3.642 | 3.916 | 2.212 | 2.420 | 2.993 | 123,7 |
| – II stopnja predelave (izdelki) | 407 | 429 | 190 | 67 | 81 | 150 | 136 | 148 | 181 | 349 | 388 | 495 | 803 | 162,3 |
| Končne zaloge mesa in izdelkov | 425 | 302 | 460 | 309 | 552 | 775 | 487 | 632 | 408 | 396 | 661 | 575 | 397 | 69,0 |
| Domača poraba | 38.242 | 47.035 | 46.676 | 47.226 | 41.609 | 42.558 | 43.131 | 41.840 | 40.866 | 40.676 | 38.921 | 38.245 | 37.410 | 97,8 |
| Poraba na prebivalca (kg) | 19,2 | 23,6 | 23,4 | 23,6 | 20,7 | 21,1 | 21,3 | 20,5 | 19,9 | 19,8 | 18,9 | 18,6 | 18,1 | 97,7 |
| Stopnja samooskrbe (%) | 116,9 | 106,7 | 96,5 | 93,4 | 101,4 | 101,3 | 103,1 | 98,1 | 106,0 | 109,7 | 111,5 | 107,4 | 105,8 | |
| Povprečje EU | | | | | | | | | | | | | | |
| Poraba na prebivalca (kg) | 19,9 | 20,2 | 18,0 | 17,7 | 16,2 | 16,4 | 16,1 | 15,3 | 15,6 | 15,4 | 14,8 | : | : | |
| Stopnja samooskrbe (%) | : | : | 97,5 | 96,3 | 96,3 | 95,1 | 97,3 | 96,2 | 98,8 | 100,5 | 101,4 | : | : | |

* začasni podatki

Vir: SURS, KIS, Evropska komisija

3.1.5 Zakol govedi v klavnicah po kategorijah

| | 2002 | 2003 | 2004 | 2005 | 2006 | 2007 | 2008 | 2009 | 2010 | 2011 | 2012 | 2013 | 2014* | Indeks 2014/13 |
|----------------------------|----------------|----------------|----------------|----------------|----------------|----------------|----------------|----------------|----------------|----------------|----------------|----------------|----------------|-------------------|
| ŠTEVILO | | | | | | | | | | | | | | |
| Govedo skupaj | 150.749 | 162.320 | 151.029 | 137.618 | 136.785 | 128.087 | 131.533 | 125.264 | 124.858 | 124.447 | 115.711 | 110.326 | 108.391 | 98,2 |
| Teleta (vsa) | 28.578 | 30.571 | 31.261 | 26.967 | 24.939 | 23.480 | 25.489 | 24.799 | 24.186 | 23.103 | 20.406 | 17.622 | 17.139 | 97,3 |
| Telice | 17.181 | 19.990 | 17.734 | 15.574 | 14.839 | 14.605 | 13.177 | 12.774 | 12.782 | 13.756 | 13.475 | 12.050 | 12.385 | 102,8 |
| Biki do 24 mesecev | | | 59.866 | 50.113 | 54.865 | 53.146 | 52.695 | 47.105 | 45.208 | 47.860 | 43.521 | 39.571 | 38.711 | 97,8 |
| Biki nad 24 mesecev | 13.546 | 12.061 | 11.349 | 19.073 | 19.871 | 16.621 | 20.076 | 20.020 | 21.881 | 17.749 | 16.280 | 20.233 | 22.071 | 109,1 |
| Voli | 678 | 712 | 559 | 522 | 667 | 398 | 649 | 546 | 673 | 774 | 615 | 535 | 500 | 93,5 |
| Krave | 33.767 | 38.100 | 30.260 | 25.369 | 21.604 | 19.837 | 19.447 | 20.020 | 20.128 | 21.205 | 21.414 | 20.315 | 17.585 | 86,6 |
| MASA TRUPOV (t) | | | | | | | | | | | | | | |
| Govedo skupaj | 40.472 | 43.136 | 40.079 | 37.382 | 37.908 | 36.203 | 36.943 | 35.260 | 35.772 | 35.571 | 33.089 | 32.104 | 31.566 | 98,3 |
| Teleta (vsa) | 2.290 | 2.454 | 2.529 | 2.229 | 2.173 | 2.089 | 2.276 | 2.339 | 2.388 | 2.310 | 2.084 | 1.827 | 1.779 | 97,4 |
| Telice | 4.448 | 4.980 | 4.403 | 3.966 | 3.762 | 3.796 | 3.379 | 3.379 | 3.377 | 3.649 | 3.543 | 3.046 | 3.179 | 104,4 |
| Biki do 24 mesecev | 19.117 | 20.424 | 20.279 | 17.001 | 18.549 | 18.565 | 18.340 | 16.549 | 16.033 | 16.873 | 15.372 | 13.914 | 13.551 | 97,4 |
| Biki nad 24 mesecev | 4.854 | 4.272 | 4.045 | 6.922 | 7.225 | 6.112 | 7.347 | 7.217 | 8.060 | 6.482 | 5.919 | 7.523 | 8.020 | 106,6 |
| Voli | 203 | 214 | 169 | 162 | 210 | 125 | 204 | 167 | 214 | 251 | 193 | 169 | 157 | 93,1 |
| Krave | 9.560 | 10.792 | 8.655 | 7.101 | 5.989 | 5.517 | 5.398 | 5.610 | 5.700 | 6.005 | 5.979 | 5.626 | 4.880 | 86,7 |
| POVPREČNA MASA (kg) | | | | | | | | | | | | | | |
| Govedo skupaj | 268,5 | 265,8 | 265,4 | 271,6 | 277,1 | 282,6 | 280,9 | 281,5 | 286,5 | 285,8 | 286,0 | 291,0 | 291,2 | 100,1 |
| Teleta (vsa) | 80,1 | 80,3 | 80,9 | 82,7 | 87,1 | 88,9 | 89,3 | 94,3 | 98,7 | 100,0 | 102,1 | 103,7 | 103,8 | 100,1 |
| Telice | 258,9 | 249,1 | 248,3 | 254,6 | 253,5 | 259,9 | 256,5 | 264,5 | 264,2 | 265,3 | 262,9 | 252,7 | 256,7 | 101,6 |
| Biki do 24 mesecev | 335,4 | 335,5 | 338,7 | 339,3 | 338,1 | 349,3 | 348,0 | 351,3 | 354,7 | 352,6 | 353,2 | 351,6 | 350,1 | 99,6 |
| Biki nad 24 mesecev | 358,3 | 354,2 | 356,4 | 362,9 | 363,6 | 367,7 | 365,9 | 360,5 | 368,3 | 365,2 | 363,6 | 371,8 | 363,4 | 97,7 |
| Voli | 299,2 | 301,0 | 302,2 | 310,9 | 314,4 | 314,4 | 313,8 | 305,8 | 317,9 | 324,5 | 313,0 | 315,1 | 314,0 | 99,6 |
| Krave | 283,1 | 283,3 | 286,0 | 279,9 | 277,2 | 278,1 | 277,6 | 280,2 | 283,2 | 283,2 | 279,2 | 276,9 | 277,5 | 100,2 |

Vir: SURS

3.1.6 Cene govedi (EUR/t)

| | 2002 | 2003 | 2004 | 2005 | 2006 | 2007 | 2008 | 2009 | 2010 | 2011 | 2012 | 2013 | 2014* | Indeks 2014/13 |
|--|---------|---------|---------|---------|---------|---------|---------|---------|---------|---------|---------|---------|---------|-------------------|
| GOVEDO ZA ZAKOL (žive živali) | | | | | | | | | | | | | | |
| Teleta | 2.180,4 | 2.052,0 | 1.966,6 | 2.044,7 | 2.167,3 | 2.270,5 | 2.282,3 | 2.229,3 | 2.182,3 | 2.193,6 | 2.268,5 | 2.334,7 | 2.340,2 | 100,2 |
| Mlado pitano govedo (vse kategorije) | 1.298,1 | 1.251,1 | 1.243,8 | 1.385,7 | 1.441,3 | 1.444,5 | 1.523,8 | 1.549,1 | 1.549,0 | 1.712,7 | 1.878,9 | 1.826,2 | 1.783,9 | 97,7 |
| Biki do 24 mesecev | 1.312,4 | 1.268,3 | 1.260,3 | 1.403,6 | 1.455,5 | 1.459,4 | 1.537,7 | 1.572,2 | 1.572,1 | 1.740,6 | 1.915,1 | 1.849,9 | 1.801,5 | 97,4 |
| Biki nad 24 mesecev | 1.234,2 | 1.194,8 | 1.210,3 | 1.374,4 | 1.424,4 | 1.422,0 | 1.489,9 | 1.502,0 | 1.469,2 | 1.654,2 | 1.851,2 | 1.767,0 | 1.709,9 | 96,8 |
| Telice do 30 mesecev | 1.159,6 | 1.098,2 | 1.096,4 | 1.217,2 | 1.291,2 | 1.290,6 | 1.360,3 | 1.352,4 | 1.362,3 | 1.491,9 | 1.648,4 | 1.698,9 | 1.690,2 | 99,5 |
| Telice nad 30 mesecev | 1.081,1 | 1.034,1 | 1.032,3 | 1.106,3 | 1.194,5 | 1.260,2 | 1.272,1 | 1.266,1 | 1.259,9 | 1.347,0 | 1.470,5 | 1.426,2 | 1.452,7 | 101,9 |
| Kastrati (voli) do 30 mesecev | 1.246,0 | 1.158,2 | 1.132,6 | 1.296,2 | 1.366,4 | 1.445,7 | 1.452,6 | 1.458,0 | 1.431,7 | 1.657,9 | 1.796,7 | 1.809,7 | 1.727,1 | 95,4 |
| Kastrati (voli) nad 30 mesecev | 1.174,2 | 1.182,4 | 1.141,8 | 1.275,5 | 1.071,6 | 1.394,6 | 1.100,5 | 1.394,3 | 1.437,0 | 1.537,8 | 1.494,5 | 1.365,5 | 1.612,3 | 118,1 |
| Krave | 651,9 | 434,4 | 510,8 | 698,9 | 780,7 | 816,8 | 886,1 | 844,4 | 830,2 | 1.010,0 | 1.189,7 | 1.165,2 | 1.061,6 | 91,1 |
| GOVEDO ZA NADALJNJO REJO | | | | | | | | | | | | | | |
| Teleta za pitanje (vse kategorije) | 2.295,5 | 2.245,2 | 2.086,9 | 2.154,2 | 2.446,7 | 2.693,2 | 2.718,9 | 2.645,1 | 2.806,9 | 2.751,9 | 2.977,5 | 2.822,4 | 2.697,3 | 95,6 |
| Teleta do 1 meseca | 2.261,5 | 2.209,7 | 2.183,7 | 2.236,0 | 2.520,3 | 2.817,3 | 2.728,1 | 2.645,0 | 3.021,0 | 3.221,7 | 3.313,3 | 3.129,2 | 2.674,4 | 85,5 |
| Teličke do 1 leta | 2.151,3 | 2.050,8 | 1.925,6 | 2.052,9 | 2.209,3 | 2.384,3 | 2.660,8 | 2.418,8 | 2.501,0 | 2.457,1 | 2.737,4 | 2.392,6 | 2.530,9 | 105,8 |
| Bikci, voliči do 1 leta | 2.380,9 | 2.398,0 | 2.232,9 | 2.229,6 | 2.608,9 | 2.784,4 | 2.737,8 | 2.721,0 | 2.801,8 | 2.710,3 | 2.980,9 | 2.853,3 | 2.736,6 | 95,9 |
| GOVEDO ZA PLEME | | | | | | | | | | | | | | |
| Breje plemenske telice, nad 2 leti | 2.050,3 | 1.944,6 | 1.808,4 | 1.740,0 | 1.817,7 | 2.098,7 | 2.045,9 | 1.968,9 | 1.885,0 | 2.032,9 | 2.072,7 | 2.106,1 | 2.268,5 | 107,7 |
| CENE GOVEDI NA REPREZENTATIVNIH TRGIH (klavna masa) – Slovenija | | | | | | | | | | | | | | |
| Biki do 24 mesecev (A-R3) | 2.443,2 | 2.438,2 | 2.403,9 | 2.732,5 | 2.895,9 | 2.903,4 | 3.032,6 | 3.007,0 | 2.987,8 | 3.360,7 | 3.689,7 | 3.557,8 | 3.430,9 | 96,4 |
| Telice (E-R3) | 2.163,8 | 2.146,5 | 2.209,2 | 2.469,2 | 2.670,5 | 2.676,3 | 2.705,5 | 2.660,9 | 2.722,2 | 3.059,1 | 3.277,2 | 3.293,5 | 3.319,1 | 100,8 |
| Krave (D-O3) | 1.295,0 | 895,3 | 978,5 | 1.341,1 | 1.557,3 | 1.820,5 | 1.988,6 | 1.904,1 | 1.869,5 | 2.307,4 | 2.698,2 | 2.632,4 | 2.393,9 | 90,9 |
| CENE GOVEDI NA REPREZENTATIVNIH TRGIH (klavna masa) – EU | | | | | | | | | | | | | | |
| Biki do 24 mesecev (A-R3) | 2.675,1 | 2.701,8 | 2.688,5 | 2.918,8 | 3.158,2 | 3.014,7 | 3.195,8 | 3.193,8 | 3.195,7 | 3.520,9 | 3.837,3 | 3.815,9 | 3.676,0 | 96,3 |
| Telice (E-R3) | 2.637,9 | 2.746,4 | 2.780,6 | 2.935,8 | 3.141,8 | 3.144,0 | 3.267,0 | 3.124,8 | 3.162,1 | 3.506,5 | 3.894,4 | 4.120,7 | 3.933,6 | 95,5 |
| Krave (D-O3) | 1.779,5 | 1.840,9 | 2.006,8 | 2.281,8 | 2.378,0 | 2.664,4 | 2.830,5 | 2.682,6 | 2.752,4 | 3.039,7 | 3.526,7 | 3.786,7 | 3.528,8 | 93,2 |

Vir: SURS, ARSKTRP, Evropska komisija, preračuni KIS

3.1.7 Institucionalne cene in neposredne proračunske podpore za govedo

| | 2002 | 2003 | 2004 | 2005 | 2006 | 2007 | 2008 | 2009 | 2010 | 2011 | 2012 | 2013 | 2014 |
|---|----------------|----------------|----------------|----------------|----------------|----------------|----------------|----------------|----------------|----------------|----------------|----------------|----------------|
| BAZNA CENA (EUR/t klavne mase) | 2.113,7 | 2.188,7 | 2.224,0 | 2.224,0 | 2.224,0 | 2.224,0 | 2.224,0 | 2.224,0 | 2.224,0 | 2.224,0 | 2.224,0 | 2.224,0 | 2.224,0 |
| NEPOSREDNA PLAČILA (EUR/na glavo) | | | | | | | | | | | | | |
| Klavne prvesnice | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - |
| Pitana teleta na višjo težo | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - |
| Program Pohorje-beef | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - |
| Telice za zakol | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - |
| Klavna premija za odraslo govedo | 59,7 | 59,0 | 67,9 | 72,0 | 76,0 | - | - | - | - | - | - | - | - |
| Klavna premija za teleta | - | 36,8 | 42,3 | 44,9 | 47,4 | - | - | - | - | - | - | - | - |
| Dodatno plačilo (za odraslo govedo) | - | 21,8 | 22,2 | 22,2 | 23,3 | - | - | - | - | - | - | - | - |
| Krave dojilje – osnovna premija | 148,1 | 147,6 | 169,7 | 180,0 | 190,0 | - | - | - | - | - | - | - | - |
| Krave dojilje – dodatna premija za gorska in kraška območja | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - |
| Krave dojilje – dodatna premija za druga OMD | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - |
| Krave dojilje – dodatna premija | - | - | 20,5 | 21,7 | 22,9 | - | - | - | - | - | - | - | - |
| Biki – posebna premija | 154,7 | 154,0 | 177,2 | 188,0 | 198,5 | 136,5 | 136,5 | 136,5 | 136,5 | 136,5 | - | - | - |
| Voli – posebna premija | 110,5 | 111,3 | 127,3 | 135,0 | 142,5 | 97,5 | 97,5 | 97,5 | 97,5 | 97,5 | - | - | - |
| Premija za ekstenzivno rejo | - | 74,0 | 84,8 | 90,0 | 95,0 | - | - | - | - | - | - | - | - |
| Dodatno plačilo za ekstenzivno rejo ženskih govedih* | - | - | - | - | - | 161,0 | 193,2 | 182,3 | 133,4 | 133,5 | 151,8 | 126,1 | 126,1 |
| REGIONALNO ENOTNO PLAČILO (EUR/ha) | | | | | | | | | | | | | |
| – njive | - | - | - | - | - | 332,00 | 332,00 | 332,00 | 332,00 | 332,00 | 332,00 | 338,15 | 322,94 |
| – trajno travinje | - | - | - | - | - | 108,70 | 108,70 | 108,70 | 108,70 | 108,70 | 108,70 | 114,85 | 109,68 |
| INDIVIDUALNI ZGODOVINSKI DODATEK (EUR/ha) | | | | | | | | | | | | | |
| – za govedorejo | - | - | - | - | - | ** | ** | ** | ** | ** | ** | ** | ** |
| – za živinorejo na travinju | - | - | - | - | - | - | - | - | *** | *** | *** | *** | *** |
| – za bike in vole | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | **** | **** | **** |

* višina je odvisna od števila zahtevkov

** 30 % polne višine vseh premij za govedo glede na uveljavljene pravice v letu 2006, preračunano na plačilne pravice

*** izračunano iz nacionalne ovojnice (5,8 milijona EUR) in števila upravičenih hektarov travinja glede na stanje v letu 2009 ter preračunano na plačilne pravice

**** vrednost premij za bike in vole glede na odobrena plačila v referenčnem obdobju 2007–2008

Vir: MKGP, preračuni KIS

3.2 Meso prašičev

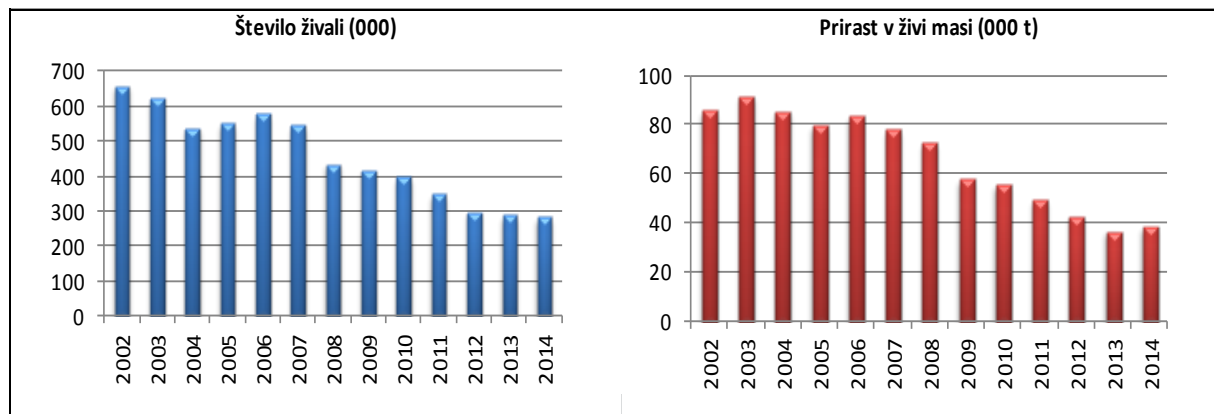
Prireja mesa prašičev je v zadnjih letih k bruto vrednosti kmetijstva prispevala okoli 5 % (v letu 2014 le dobre 4 %), k vrednosti živinoreje pa 11 % (v letu 2014 9 %). Oba deleža sta se od leta 2000 več kot razpolovila, kar kaže na nazadovanje panoge v primerjavi z drugimi sektorji kmetijstva. Po letu 2006 je prašičereja izgubila drugo mesto med dejavnostmi prireje mesa (za govedom) in ga prepustila prireji perutninskega mesa.

Podobno kot v sektorju govedoreje tudi v prašičereji potekajo stalne strukturne spremembe. Po podatkih raziskovanja strukture kmetijskih gospodarstev se je v letu 2013 s prašičerejo ukvarjalo 33 % kmetijskih gospodarstev, medtem ko je bil ta delež v letu 2010 35 %, desetletje pred tem pa še preko 50 %. V zadnjem medpopisnem obdobju (2013–2010) se je skupno število prašičev zmanjšalo za četrtno in število gospodarstev s prašiči za desetino, s tem pa se je zmanjšalo tudi povprečno število živali na gospodarstvo.

V letu 2014 je bil ponovno zabeležen trend zmanjševanja staleža prašičev, ki traja že od leta 2006. Po začasnih statističnih podatkih je bilo konec leta 2014 v hlevih okoli 281 tisoč prašičev oziroma 2 % manj kot v enakem obdobju leta prej oziroma za več kot polovico manj kot v letu 2006.

Nasprotno od števila prašičev se je po začasnih podatkih v primerjavi z letom 2013 prirast prašičev povečal in je znašal 38,1 tisoč ton (v letu 2013 36,1 tisoč ton), kar je za 6 % več, a še vedno za več kot polovico manj kot v letu 2006.

Slika 31: Število in prirast prašičev; 2002–2014

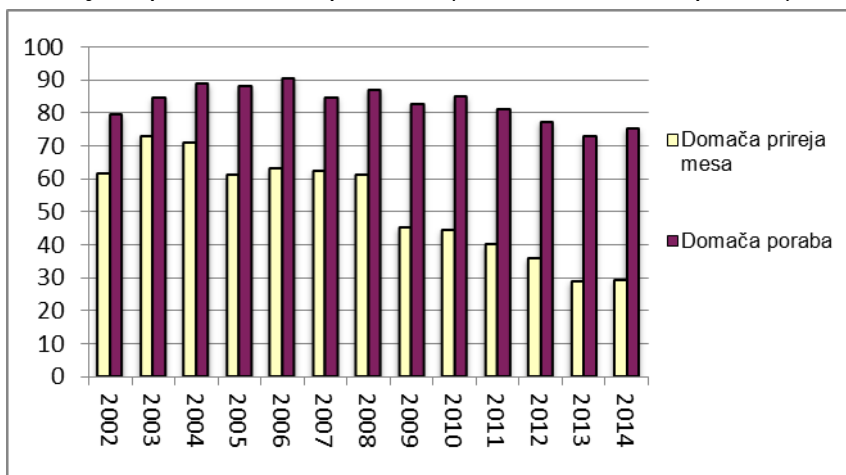


Vir: SURS

Število zaklanih živali, v klavnicah in izven njih, je ostalo na podobni ravni kot v letu poprej, se je pa v primerjavi z letom 2013 skupna masa trupov povečala za odstotek. Domača prireja prašičjega mesa se je tako le nekoliko povečala in je znašala 29,6 tisoč ton, kar je 2 % več kot v letu 2013 (29 tisoč ton). Po večletnem zmanjševanju se je domača poraba ponovno povečala in je s 75,5 tisoč tonami za 3 % večja kot v letu poprej (73,2 tisoč ton) oziroma je s 36,6 kg na prebivalca za enak odstotek večja kot v letu 2013 (35,5 kg). V zadnjem desetletju je bila poraba na prebivalca v Sloveniji na ravni povprečne porabe v EU, medtem ko se v zadnjih treh letih zmanjšuje in je okoli 90 % povprečne porabe svinjskega mesa na prebivalca v EU.

Slovenija je tradicionalni neto uvoznik prašičjega mesa, saj je domača poraba vseskozi večja od domače prireje. Neto uvoz se je po vstopu v EU ob vse manjši domači prireji precej povečal, s tem pa se je zmanjšala stopnja samooskrbe s prašičjim mesom. Kljub nekoliko večji domači prireji mesa se je stopnja samooskrbe s prašičjim mesom še nekoliko znižala (za približno pol odstotne točke) in je bila v letu 2014 dobrih 39 %.

Slika 32: Priraja in poraba mesa prašičev (ekvivalent klavnih polovic); 2002–2014



Vir: SURS/KIS

Skupni obseg zunanje trgovine s prašiči (v ekvivalentu klavnih polovic) se je po padcu v letu 2013 povečal in je znašal 75,5 tisoč ton, kar je v primerjavi z letom 2013 za dobrih 9 % več. Pri tem se je uvoz povečal za dobrih 7 %, izvoz pa je bil v primerjavi z letom 2013 večji kar za dobrih 18 %.

V strukturi uvoza meso prašičev še naprej predstavlja največji delež skupnega uvoza. Ta (okoli 90 %) tudi v letu 2014 ostaja na podobni ravni. Na ravni iz leta prej je ostal tudi delež uvoza živih živali, četudi se je število uvoženih živali povečalo kar za okoli 9 % (manjši vpliv zaradi majhne mase uvoženih pujskov glede na skupno maso uvoza), medtem ko se je delež uvoza izdelkov v primerjavi z letom 2013 nekoliko zmanjšal.

Preglednica 22: Uvoz in izvoz prašičev (t; ekvivalent klavnih polovic); 2010–2014

| | Uvoz | | | | | Izvoz | | | | |
|-------------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|
| | 2010 | 2011 | 2012 | 2013 | 2014* | 2010 | 2011 | 2012 | 2013 | 2014* |
| Žive živali | 1.742 | 1.766 | 1.674 | 1.520 | 1.661 | 2.041 | 2.954 | 2.086 | 1.120 | 1.533 |
| Meso | 48.563 | 48.408 | 49.570 | 49.988 | 54.138 | 2.622 | 2.539 | 2.470 | 2.288 | 3.042 |
| Izdelki | 5.087 | 5.204 | 5.165 | 5.252 | 5.114 | 9.874 | 9.151 | 9.675 | 8.995 | 10.092 |
| Skupaj (t) | 55.392 | 55.377 | 56.409 | 56.760 | 60.913 | 14.537 | 14.644 | 14.231 | 12.403 | 14.666 |

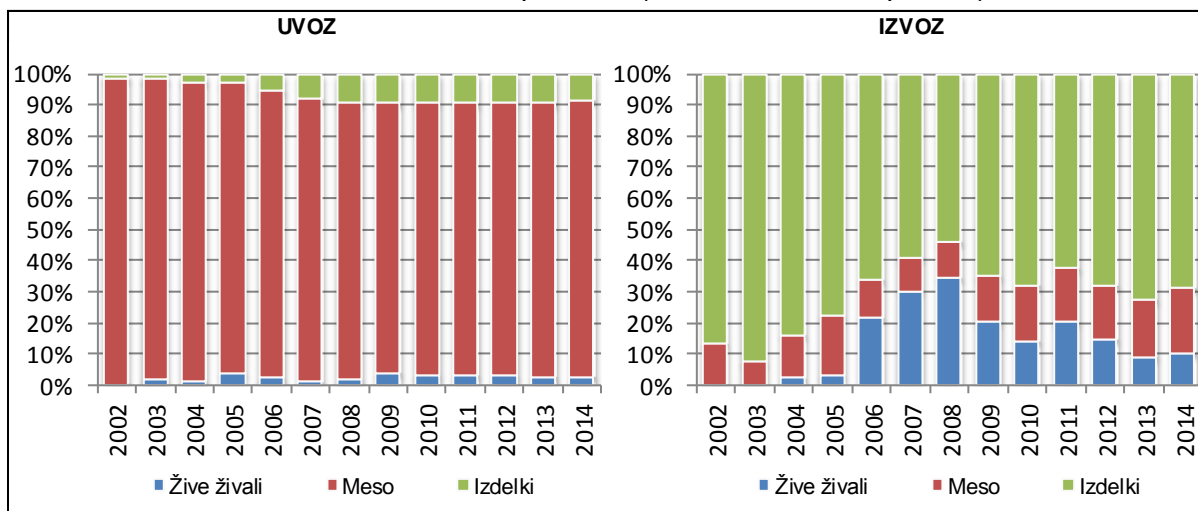
* začasni podatki

Vir: SURS, preračuni KIS

V strukturi izvoza predstavlja izvoz izdelkov iz prašičjega mesa največji delež in se po letu 2008 giblje med 60 in 70 %. Po letu 2013, ko je zgornjo mejo celo presešel (znašal je 73 %), je v letu 2014 upadel na 69 %. Kljub temu je izvoz prašičjega mesa in izdelkov po več letih ponovno presešel 10 tisoč ton (nazadnje leta 2009).

Po precejšnjem upadu števila izvoženih živih živali v letu 2013 se je število izvoženih živali v letu 2014 povečalo, in sicer za 37 %, a se je pri tem delež živali v izvozu povečal z 9 % leta 2013 na dobrih 10 % v letu 2014. V celotnem izvozu se je izvoz živih živali in mesa povečal za približno tretjino, medtem ko se je najpomembnejši izvoz, t. j. izvoz izdelkov iz prašičjega mesa, povečal za okoli 12 %.

Slika 33: Struktura uvoza in izvoza prašičev (ekvivalent klavnih polovic); 2002–2014



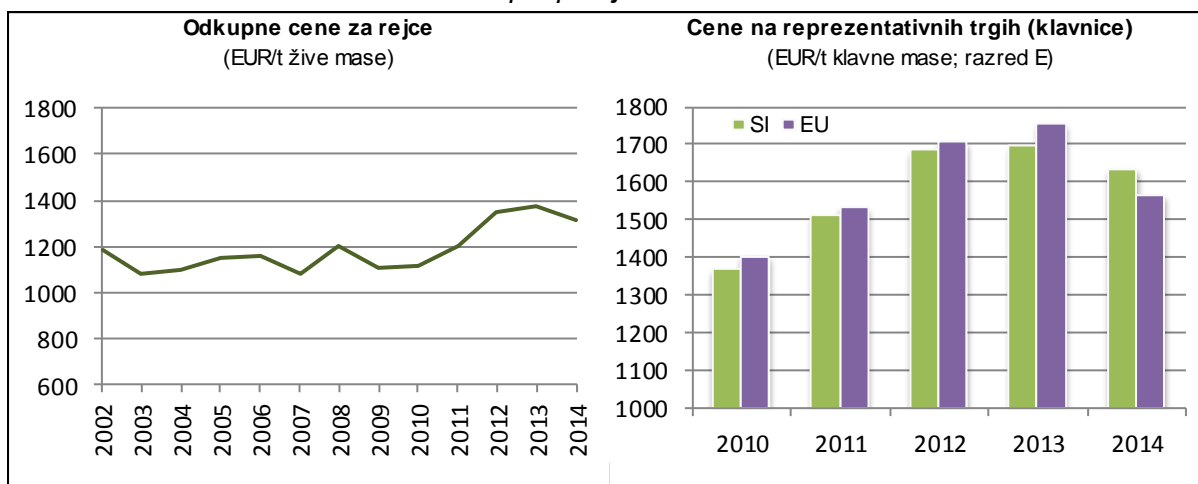
Vir: SURS, preračuni KIS

Cene prašičev se v Sloveniji oblikujejo pod močnim vplivom cen na evropskem trgu, ki med leti ciklično nihajo.

V letu 2014 so se po podatkih Statističnega urada cene posameznih kategorij prašičev (v živi masi) znižale, izjema je le cena prašičkov do 25 kg za zakol, ki se je zvišala za slab odstotek. Za okoli 4 % so se v primerjavi z letom prej znižale cene pitanih in težkih prašičev ter prašičkov za pitanje.

Cene prašičjega mesa so se bolj kot na slovenskem trgu znižale v EU, kar kaže podatek o povprečni ceni v reprezentativnih klavnihicah za kakovostni razred E (v klavni masi). Povprečna cena v EU se je v primerjavi z letom 2013 znižala za skoraj 11 %, medtem ko se je v Sloveniji znižala za slabe 4 %.

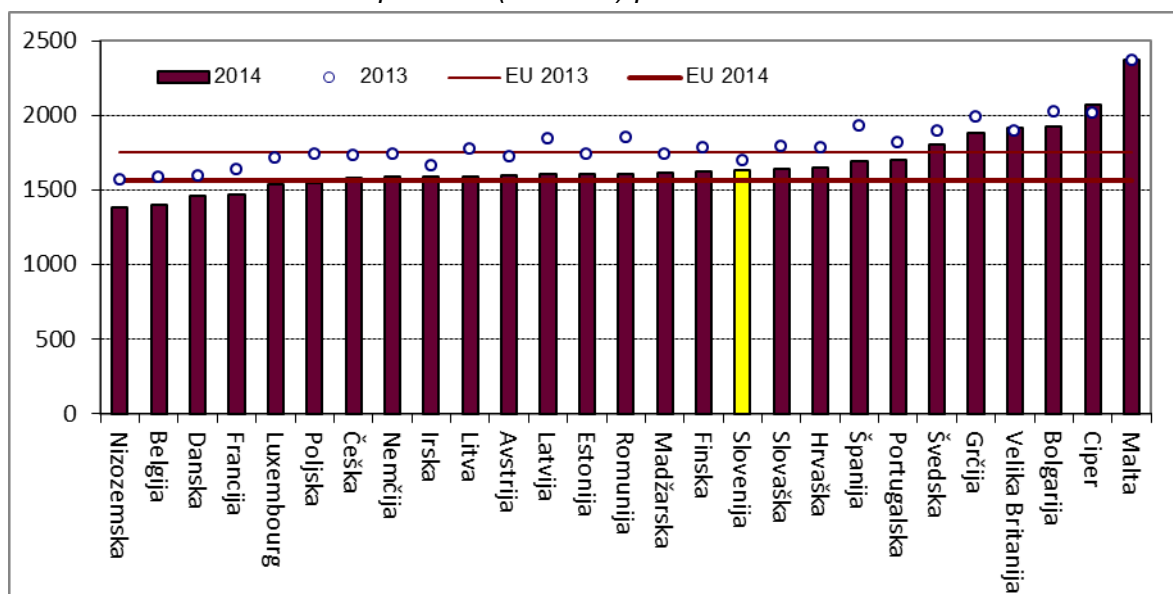
Slika 34: Odkupne cene pitanih prašičev za zakol v Sloveniji in primerjava tržnih cen s povprečjem EU



Vir: SURS, Evropska komisija, preračuni KIS

Slovenija se je po vstopu v EU postopoma premaknila iz skupine držav z visokimi cenami prašičev v skupino držav z najnižjimi cenami, a se je v letu 2014 ponovno premaknila v zgornjo polovico. Tako je bila cena pri nas za dobre 4 % nad povprečjem EU (28), pred tem pa je bila kar nekaj let zapored nekoliko pod njim (takrat še EU 27).

Slika 35: Tržne cene prašičev (razred E) po državah EU v letih 2013 in 2014



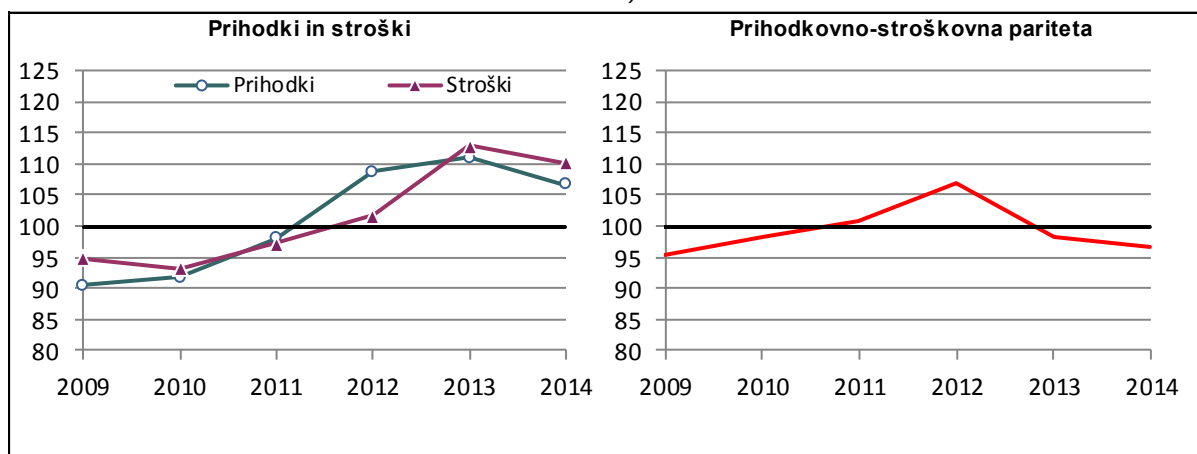
Vir: Evropska komisija

Kmetijska politika za trg prašičjega mesa ne predvideva proizvodno vezanih neposrednih plačil. Ukrep neposrednih podpor rejcem se uporablja le izjemoma. V letu 2008 so zaradi kritičnih razmer, ki jih je povzročilo izjemno povišanje cen žita (in krme) na svetovnem trgu, rejci lahko zaprosili za državno pomoč v obliki plačila na plemensko žival, v letu 2010 pa so bili upravičeni do podpore v obliki plačila na žival (preračunano v glave velike živine) za blažitev poslabšanja ekonomskega položaja. Poleg tega so od leta 2007 dalje rejci upravičeni tudi do sofinanciranja zavarovanja živali za primer bolezni (30 % premije), uveljavljajo pa lahko tudi vračilo dela trošarine za gorivo, porabljeno v kmetijstvu (70 %).

Rejci prašičev so bili tudi še v letu 2014 upravičeni do zneska plačil, posredno vezanih na rejo, prek regionalnega plačila za njive (površine, namenjene pridelavi krme) kot leta 2013, ko se je zaključilo programsko obdobje kmetijske politike 2007–2013. Kljub temu, da je bil program razvoja podeželja potrjen šele v letu 2015, so bili prašičerejci deležni podpor na podlagi uredbe o ukrepu dobrobit živali iz Programa razvoja podeželja Republike Slovenije za obdobje 2014–2020 v letu 2014. Iz naslova tega ukrepa je bilo v letu 2014 za 168 gospodarstev dodeljenih 1,6 milijona EUR, ki pa v letu 2014 še niso bili izplačani.

Ekonomskega položaja prašičerejcev je v povprečju zadnjih let slab, saj so se dohodki po letu 2006 močno znižali in so med najnižjimi znotraj kmetijskih proizvodnih usmeritev. Modelne ocene za leto 2014 kažejo, da so bile ekonomske razmere za prašičerejo v primerjavi z nekaj predhodnimi leti ponovno manj ugodne, kar pa tokrat ne velja popolnoma za tiste prašičerejce, ki v glavnem krmijo z kupljeno krmo.

Slika 36: Osnovni ekonomski kazalci pri pitanju prašičev (indeks; povprečje 2009–2013 = 100)



Vir: Modelne kalkulacije KIS

Odkupne cene so v letu 2014 padale hitreje od skupnih stroškov priraje, ki so se pri kombiniranem tipu reje (rejci pretežni del krme pridelajo sami) v povprečju zmanjšali za dobra dva odstotka. Pri tem so se stroški blaga in storitev zmanjšali za 3 %, strošek pujskov pa za dobre 4 %. Za okoli 3 % se je pocenila tudi krma, medtem ko so stroški najetih storitev ter dela in kapitala ostali na ravni leta 2013. Stroškovno-prihodkovno razmerje je bilo pri kombiniranem tipu reje v letu 2014 manj ugodno kot v letu prej.

Nekoliko drugače kot pri kombiniranem tipu reje so se gibal stroški pri tipu reje, ki temelji pretežno na kupljeni krmi. Tu so se skupni stroški priraje zmanjšali za približno 6 %, zaradi česar je stroškovno-prihodkovno razmerje v primerjavi z letom 2013 nekoliko boljše, a dohodkovni položaj teh rej je po modelnih ocenah še vedno izrazito neugoden.

3.2.1 Število prašičev

| | 2002 | 2003 | 2004 | 2005 | 2006 | 2007 | 2008 | 2009 | 2010 | 2011 | 2012 | 2013 | 2014 | Indeks 2014/13 |
|------------------------------|----------------|----------------|----------------|----------------|----------------|----------------|----------------|----------------|----------------|----------------|----------------|----------------|----------------|-------------------|
| PRAŠIČI skupaj | 655.665 | 620.506 | 533.998 | 547.432 | 575.116 | 542.590 | 432.011 | 415.230 | 395.593 | 347.310 | 296.097 | 288.350 | 281.319 | 97,6 |
| Pujski do 20 kg | 179.046 | 182.151 | 158.023 | 159.377 | 161.598 | 153.985 | 121.686 | 108.620 | 99.043 | 81.593 | 65.975 | 67.488 | 63.590 | 94,2 |
| Mladi prašiči od 20 do 50 kg | 143.132 | 124.069 | 106.897 | 114.694 | 118.546 | 107.376 | 81.322 | 81.377 | 82.250 | 69.713 | 58.927 | 63.254 | 55.835 | 88,3 |
| Prašiči v pitanju nad 50 kg | 267.759 | 249.972 | 214.846 | 218.880 | 241.327 | 232.753 | 185.879 | 185.823 | 179.305 | 166.160 | 146.806 | 133.828 | 140.226 | 104,8 |
| – od 50 do 80 kg | 90.939 | 86.528 | 74.328 | 74.855 | 86.435 | 81.892 | 61.497 | 57.234 | 58.818 | 47.350 | 50.326 | 41.221 | 42.454 | 103,0 |
| – od 80 do 110 kg | 83.516 | 75.330 | 67.322 | 73.786 | 76.541 | 76.462 | 56.998 | 54.174 | 52.080 | 48.624 | 36.732 | 35.682 | 35.687 | 100,0 |
| – 110 in več kg | 93.304 | 88.114 | 73.196 | 70.239 | 78.351 | 74.399 | 67.384 | 74.415 | 68.407 | 70.186 | 59.748 | 56.925 | 62.085 | 109,1 |
| Plemenski prašiči nad 50 kg | 65.726 | 64.314 | 54.232 | 54.481 | 53.645 | 48.476 | 43.124 | 39.410 | 34.995 | 29.844 | 24.389 | 23.780 | 21.668 | 91,1 |
| Merjasci | 1.560 | 2.220 | 1.769 | 1.585 | 1.404 | 1.476 | 1.261 | 1.373 | 1.385 | 1.131 | 954 | 863 | 868 | 100,6 |
| Nebreje mladice | 6.599 | 6.295 | 5.131 | 5.623 | 4.265 | 4.930 | 5.537 | 4.436 | 3.982 | 3.204 | 3.175 | 2.769 | 2.243 | 81,0 |
| Breje mladice | 7.586 | 6.428 | 6.191 | 6.097 | 5.475 | 5.016 | 4.826 | 4.460 | 3.576 | 3.206 | 2.694 | 2.808 | 2.147 | 76,5 |
| Plemenske svinje; skupaj | 49.981 | 49.371 | 41.141 | 41.176 | 42.501 | 37.054 | 31.500 | 29.141 | 26.052 | 22.303 | 17.566 | 17.340 | 16.410 | 94,6 |
| – Nebreje plemenske svinje | 16.960 | 17.876 | 14.106 | 14.673 | 15.356 | 14.067 | 12.160 | 11.787 | 10.223 | 8.739 | 7.278 | 7.084 | 6.872 | 97,0 |
| – Breje plemenske svinje | 33.021 | 31.495 | 27.035 | 26.503 | 27.145 | 22.987 | 19.340 | 17.354 | 15.829 | 13.564 | 10.288 | 10.256 | 9.538 | 93,0 |

Vir: SURS

3.2.2 Bilanca števila prašičev

| | 2002 | 2003 | 2004 | 2005 | 2006 | 2007 | 2008 | 2009 | 2010 | 2011 | 2012 | 2013 | 2014* | Indeks 2014/13 |
|----------------------------------|-----------|-----------|---------|---------|---------|---------|---------|---------|---------|---------|---------|---------|---------|-------------------|
| Število na začetku leta | 599.895 | 655.665 | 620.506 | 533.998 | 547.432 | 575.116 | 542.591 | 432.011 | 415.230 | 395.593 | 347.310 | 296.097 | 288.350 | 97,4 |
| Skoteno | 1.010.432 | 1.048.632 | 981.973 | 934.383 | 950.331 | 795.538 | 670.285 | 528.766 | 494.588 | 415.457 | 336.465 | 312.796 | 312.382 | 99,9 |
| Uvoz | 2.080 | 4.817 | 4.572 | 23.550 | 20.381 | 19.009 | 28.885 | 66.620 | 63.038 | 63.636 | 71.012 | 69.671 | 75.890 | 108,9 |
| Izvoz | 1.833 | 0 | 2.621 | 7.231 | 42.989 | 67.672 | 91.363 | 45.461 | 26.693 | 36.692 | 22.886 | 19.621 | 25.400 | 129,5 |
| Skupno število zaklanih prašičev | 731.007 | 856.242 | 852.837 | 730.217 | 689.456 | 639.713 | 599.231 | 475.478 | 469.941 | 420.074 | 382.876 | 323.026 | 322.809 | 99,9 |
| Pogin | 223.902 | 232.366 | 217.595 | 207.051 | 210.584 | 139.687 | 119.156 | 91.228 | 80.629 | 70.610 | 52.928 | 47.567 | 47.095 | 99,0 |
| Število na koncu leta | 655.665 | 620.506 | 533.998 | 547.432 | 575.116 | 542.591 | 432.011 | 415.230 | 395.593 | 347.310 | 296.097 | 288.350 | 281.318 | 97,6 |

* začasni podatki

Vir: SURS

3.2.3 Prirast prašičev in prireja mesa (000 t)

| | 2002 | 2003 | 2004 | 2005 | 2006 | 2007 | 2008 | 2009 | 2010 | 2011 | 2012 | 2013 | 2014* | Indeks 2014/13 |
|---|-------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|-------------------|
| DOMAČA PRIREJA | | | | | | | | | | | | | | |
| Prirast prašičev (živa masa) | 85,7 | 91,3 | 85,0 | 79,2 | 83,1 | 77,7 | 72,2 | 57,8 | 55,3 | 49,2 | 42,3 | 36,1 | 38,1 | 105,5 |
| Domača prireja mesa (klavna masa) | 61,8 | 73,3 | 71,2 | 61,4 | 63,1 | 62,4 | 61,3 | 45,3 | 44,5 | 40,2 | 36,0 | 29,0 | 29,6 | 102,1 |
| SKUPNA PRIREJA | | | | | | | | | | | | | | |
| Število zaklanih prašičev (000) | 731,0 | 856,2 | 852,8 | 730,2 | 689,5 | 639,7 | 599,2 | 475,5 | 469,9 | 420,1 | 382,9 | 323,0 | 322,8 | 99,9 |
| Povprečna klavna masa (kg/glavo) | 84,8 | 86,1 | 83,6 | 85,7 | 88,8 | 89,6 | 91,1 | 92,7 | 94,1 | 92,8 | 93,0 | 91,0 | 92,0 | 101,1 |
| Vse pridobljeno meso (klavna masa) | 62,0 | 73,7 | 71,3 | 62,6 | 61,2 | 57,3 | 54,6 | 44,1 | 44,2 | 39,0 | 35,6 | 29,4 | 29,7 | 101,0 |
| Zakol v klavnicah (klavna masa) | 37,1 | 37,3 | 34,6 | 31,7 | 33,6 | 33,2 | 31,4 | 24,1 | 24,9 | 23,0 | 21,0 | 19,0 | 20,2 | 106,6 |
| – delež od vsega pridobljenega mesa (%) | 59,8 | 50,6 | 48,6 | 50,6 | 54,9 | 57,9 | 57,5 | 54,7 | 56,3 | 58,9 | 59,1 | 64,5 | 68,0 | 105,5 |
| Zakol izven klavnic (klavna masa) | 24,9 | 36,4 | 36,7 | 30,9 | 27,6 | 24,1 | 23,2 | 20,0 | 19,3 | 16,0 | 14,6 | 10,4 | 9,5 | 90,9 |

* začasni podatki

Vir: SURS

3.2.4 Bilanca proizvodnje in porabe mesa prašičev (t, ekvivalent klavne mase)

| | 2002 | 2003 | 2004 | 2005 | 2006 | 2007 | 2008 | 2009 | 2010 | 2011 | 2012 | 2013 | 2014* | Indeks 2014/13 |
|------------------------------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------------|
| Domača prireja mesa | 61.865 | 73.283 | 71.180 | 61.428 | 63.203 | 62.524 | 61.299 | 45.349 | 44.499 | 40.188 | 36.012 | 28.999 | 29.572 | 102,0 |
| Uvoz živih živali (v klavni masi) | 172 | 417 | 301 | 1.498 | 889 | 376 | 918 | 2.116 | 1.742 | 1.766 | 1.674 | 1.520 | 1.661 | 109,2 |
| Izvoz živih živali (v klavni masi) | 37 | 0 | 182 | 326 | 2.893 | 5.600 | 7.617 | 3.365 | 2.041 | 2.954 | 2.086 | 1.120 | 1.533 | 136,9 |
| Vse pridobljeno meso | 62.000 | 73.700 | 71.300 | 62.600 | 61.200 | 57.300 | 54.600 | 44.100 | 44.200 | 39.000 | 35.600 | 29.400 | 29.700 | 101,0 |
| Začetne zaloge mesa in izdelkov | 621 | 522 | 574 | 411 | 572 | 1.034 | 1.297 | 1.050 | 671 | 875 | 611 | 1.325 | 1.500 | 113,2 |
| Uvoz mesa in izdelkov | 25.832 | 25.501 | 25.672 | 35.609 | 40.503 | 40.777 | 46.956 | 51.404 | 53.650 | 53.612 | 54.735 | 55.239 | 59.252 | 107,3 |
| – I. stopnja predelave (meso) | 25.412 | 25.056 | 24.997 | 34.442 | 38.251 | 37.463 | 42.554 | 46.406 | 48.563 | 48.408 | 49.570 | 49.988 | 54.138 | 108,3 |
| – II. stopnja predelave (izdelki) | 420 | 445 | 675 | 1.167 | 2.252 | 3.313 | 4.401 | 4.998 | 5.087 | 5.204 | 5.165 | 5.252 | 5.114 | 97,4 |
| Izvoz mesa in izdelkov | 8.383 | 14.430 | 8.077 | 9.694 | 10.523 | 12.902 | 14.518 | 13.140 | 12.496 | 11.690 | 12.144 | 11.283 | 13.134 | 116,4 |
| – I. stopnja predelave (meso) | 1.087 | 1.060 | 1.156 | 1.906 | 1.641 | 1.969 | 2.569 | 2.387 | 2.622 | 2.539 | 2.470 | 2.288 | 3.042 | 133,0 |
| – II. stopnja predelave (izdelki) | 7.296 | 13.370 | 6.922 | 7.788 | 8.882 | 10.933 | 11.949 | 10.753 | 9.874 | 9.151 | 9.675 | 8.995 | 10.092 | 112,2 |
| Končne zaloge mesa in izdelkov | 522 | 574 | 411 | 572 | 1.034 | 1.297 | 1.050 | 671 | 875 | 611 | 1.325 | 1.500 | 1.806 | 120,4 |
| Domača poraba | 79.548 | 84.719 | 89.057 | 88.355 | 90.719 | 84.912 | 87.284 | 82.743 | 85.150 | 81.186 | 77.477 | 73.181 | 75.512 | 103,2 |
| Poraba na prebivalca (kg) | 39,9 | 42,4 | 44,6 | 44,2 | 45,2 | 42,0 | 43,2 | 40,5 | 41,6 | 39,6 | 37,7 | 35,5 | 36,6 | 103,1 |
| Stopnja samooskrbe (%) | 77,8 | 86,5 | 79,9 | 69,5 | 69,7 | 73,6 | 70,2 | 54,8 | 52,3 | 49,5 | 46,5 | 39,6 | 39,2 | |
| Povprečje EU | | | | | | | | | | | | | | |
| Poraba na prebivalca (kg) | | | 43,2 | 42,7 | 43,0 | 43,2 | 42,3 | 40,1 | 40,8 | 40,7 | 39,8 | 39,4 | 40,5 | 102,8 |
| Stopnja samooskrbe (%) | | | 107,0 | 107,6 | 108,2 | 107,1 | 108,2 | 108,1 | 109,3 | 111,0 | 111,1 | 111,0 | 109,4 | |

* začasni podatki

Vir: SURS, KIS, Evropska komisija

3.2.5 Zakol prašičev v klavnicah po kategorijah

| | 2002 | 2003 | 2004 | 2005 | 2006 | 2007 | 2008 | 2009 | 2010 | 2011 | 2012 | 2013 | 2014 | Indeks 2014/13 |
|----------------------------|----------------|----------------|----------------|----------------|----------------|----------------|----------------|----------------|----------------|----------------|----------------|----------------|----------------|-------------------|
| ŠTEVILO | | | | | | | | | | | | | | |
| Prašiči, skupaj | 482.807 | 476.973 | 442.870 | 391.788 | 409.590 | 405.311 | 380.703 | 291.588 | 289.303 | 273.904 | 252.512 | 227.856 | 238.871 | 104,8 |
| Prašički | 16.736 | 15.649 | 18.147 | 19.483 | 18.892 | 22.148 | 22.024 | 21.023 | 21.224 | 20.876 | 21.248 | 19.332 | 19.110 | 98,9 |
| Pitani prašiči | 460.668 | 453.095 | 418.195 | 364.380 | 386.248 | 379.190 | 356.154 | 267.981 | 265.038 | 251.101 | 229.457 | 207.003 | 218.150 | 105,4 |
| Plemenski prašiči | 3.978 | 6.929 | 5.516 | 6.750 | 3.595 | 3.131 | 2.027 | 2.230 | 2.798 | 1.613 | 1.513 | 1.115 | 1.273 | 114,2 |
| Mladi pitani merjasci | 1.425 | 1.300 | 1.012 | 1.175 | 855 | 842 | 498 | 354 | 243 | 314 | 294 | 406 | 338 | 83,3 |
| MASA TRUPOV (t) | | | | | | | | | | | | | | |
| Prašiči, skupaj | 37.083 | 37.256 | 34.621 | 31.675 | 33.626 | 33.187 | 31.406 | 24.113 | 24.903 | 22.954 | 21.033 | 18.953 | 20.208 | 106,6 |
| Prašički | 267 | 245 | 280 | 316 | 316 | 378 | 366 | 359 | 363 | 363 | 386 | 356 | 350 | 98,1 |
| Pitani prašiči | 36.247 | 36.208 | 33.532 | 30.552 | 32.828 | 32.399 | 30.773 | 23.433 | 24.129 | 22.361 | 20.446 | 18.433 | 19.667 | 106,7 |
| Plemenski prašiči | 466 | 706 | 736 | 722 | 421 | 349 | 230 | 297 | 393 | 208 | 180 | 135 | 167 | 123,8 |
| Mladi pitani merjasci | 103 | 96 | 73 | 86 | 62 | 61 | 36 | 25 | 17 | 22 | 21 | 29 | 24 | 82,2 |
| POVPREČNA MASA (kg) | | | | | | | | | | | | | | |
| Prašiči, skupaj | 76,8 | 78,1 | 78,2 | 80,9 | 82,1 | 81,9 | 82,5 | 82,7 | 86,1 | 83,8 | 83,3 | 83,2 | 84,6 | 101,7 |
| Prašički | 16,0 | 15,7 | 15,4 | 16,2 | 16,7 | 17,1 | 16,6 | 17,1 | 17,1 | 17,4 | 18,2 | 18,4 | 18,3 | 99,3 |
| Pitani prašiči | 78,7 | 79,9 | 80,2 | 83,9 | 85,0 | 85,4 | 86,4 | 87,4 | 91,0 | 89,1 | 89,1 | 89,0 | 90,2 | 101,2 |
| Plemenski prašiči | 117,1 | 101,9 | 133,5 | 106,9 | 117,0 | 111,4 | 113,4 | 133,1 | 140,6 | 129,0 | 119,1 | 121,1 | 131,3 | 108,5 |
| Mladi pitani merjasci | 72,1 | 74,1 | 72,0 | 72,9 | 72,1 | 72,3 | 72,5 | 71,5 | 71,6 | 71,6 | 71,1 | 71,8 | 70,9 | 98,7 |

Vir: SURS

3.2.6 Cene prašičev (EUR/t)

| | 2002 | 2003 | 2004 | 2005 | 2006 | 2007 | 2008 | 2009 | 2010 | 2011 | 2012 | 2013 | 2014 | Indeks 2014/13 |
|--|---------|---------|---------|---------|---------|---------|---------|---------|---------|---------|---------|---------|---------|-------------------|
| PRAŠIČI ZA ZAKOL (živa masa) | | | | | | | | | | | | | | |
| Prašički do 25 kg | 1.730,8 | 1.657,3 | 1.397,7 | 1.721,5 | 1.852,2 | 1.759,2 | 1.680,5 | 1.685,4 | 1.518,2 | 1.670,9 | 1.996,2 | 1.965,4 | 1.977,4 | 100,6 |
| Pitani prašiči 25–150 kg | 1.185,2 | 1.083,0 | 1.098,3 | 1.152,8 | 1.162,4 | 1.080,0 | 1.204,6 | 1.102,8 | 1.117,3 | 1.204,2 | 1.348,4 | 1.372,2 | 1.317,2 | 96,0 |
| Lahki pitani prašiči 25–50 kg | 1.445,0 | 1.360,6 | 1.523,5 | 1.594,2 | 1.644,9 | 1.823,3 | 1.820,5 | 1.778,5 | 1.654,2 | 1.782,5 | 2.067,4 | 2.060,1 | 1.945,8 | 94,5 |
| Pitani prašiči 50–150 kg | 1.184,6 | 1.082,5 | 1.097,1 | 1.151,6 | 1.160,7 | 1.077,4 | 1.201,8 | 1.100,0 | 1.115,0 | 1.199,5 | 1.337,5 | 1.365,2 | 1.311,5 | 96,1 |
| Težki prašiči nad 150 kg | 799,5 | 673,5 | 653,6 | 758,6 | 778,9 | 675,8 | 699,1 | 817,5 | 713,6 | 772,2 | 804,6 | 923,2 | 890,5 | 96,5 |
| PRAŠIČI ZA NADALJNJO REJO | | | | | | | | | | | | | | |
| Prašički in pujski za pitanje | 1.676,4 | 1.569,2 | 1.491,0 | 1.847,6 | 1.939,9 | 1.730,7 | 1.779,8 | 1.846,1 | 1.889,9 | 1.949,2 | 2.301,6 | 2.472,2 | 2.368,3 | 95,8 |
| CENE KLAVNIH PRAŠIČEV NA REPREZENTATIVNIH TRGIH (klavna masa; razred E) | | | | | | | | | | | | | | |
| Slovenija | 1.481,5 | 1.353,7 | 1.370,9 | 1.486,7 | 1.478,6 | 1.365,5 | 1.501,6 | 1.377,8 | 1.368,5 | 1.510,3 | 1.683,8 | 1.696,2 | 1.634,3 | 96,4 |
| EU | 1.355,1 | 1.272,6 | 1.383,6 | 1.390,4 | 1.452,3 | 1.351,7 | 1.532,4 | 1.422,2 | 1.402,4 | 1.531,9 | 1.705,2 | 1.754,8 | 1.566,0 | 89,2 |

Vir: SURS, ARSKTRP, Evropska komisija, preračuni KIS

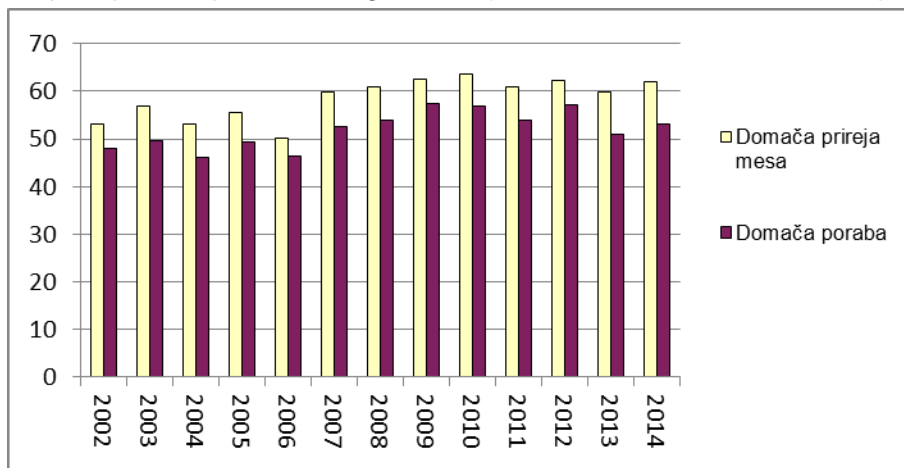
3.3 Perutninsko meso

Prireja perutninskega mesa pri nas predstavlja okoli 8 % skupne vrednosti kmetijstva oziroma v zadnjih letih okoli 18 % vrednosti živalorejske proizvodnje.

V obdobju od leta 2000 do 2010 se je število gospodarstev, ki redijo pitovne piščance, vztrajno zmanjševalo. Po podatkih popisov kmetijstva se je od leta 2000 do leta 2010 njihovo število več kot prepolovilo, od leta 2010 pa do leta 2013 pa ponovno povečalo, in sicer za 60 %. V letu 2010 je piščance redilo 2.911, leta 2013 pa že 4.652 kmetijskih gospodarstev. Po podatkih raziskovanja strukture kmetijskih gospodarstev 2013 so precejšnje spremembe zabeležene pri razredih rejcev z manjšim številom živali (do 100 kljunov), ki skupaj predstavljajo približno 3 % celotne populacije. Pri tržno usmerjenih rejah (pretežno so to kooperanti) pa je med zadnjima popisoma zabeležen upad števila rej. Tako je tistih, ki redijo nad 10.000 živali, manj za 6 %, tistih z živalmi med 5 in 10 tisoč pa kar za tretjino manj.

Prirast se je v letu 2014 po statističnih podatkih povečal za 4 % na 84 tisoč ton (kar je tudi raven povprečja let 2009–2013). Vzporedno se je v letu 2014 povečala tudi domača prireja perutninskega mesa, ki je v klavni masi znašala 61,8 tisoč ton. V strukturi zakola v klavnicah že od leta 2012 pitani piščanci k skupni masi prispevajo več kakor 90 % (v letu 2014 92 %, leto 2013 91 %). Delež puranov je tako le še 7 %, potem ko se je v letu 2014 ponovno znižal za pol odstotne točke. Delež druge perutnine (predvsem kokoši) v slovenskem zakolu se je v zadnjih letih zniževal, kar je predvsem posledica večjega izvoza živih živali, in je v letu 2014 znašal dober odstotek.

Slika 37: Prireja in poraba perutninskega mesa (000 t; ekvivalent klavne mase); 2002–2014



Vir: SURS/KIS

Tudi domača poraba mesa se je v letu 2014 glede na leto prej povečala, in sicer za dobre 4% in tako znašala 53,1 tisoč ton oziroma 25,7 kg na prebivalca (v letu 2013 24,8 kg), kar je za dobre 4 % manj od ravni povprečne porabe v zadnjem petletnem obdobju. Stopnja samooskrbe s perutninskim mesom se je v letu 2014 zmanjšala za pol odstotne točke in je glede na leto 2013 znašala slabih 117 % ter bila za dobre 4 odstotne točke višja od povprečja petletnega obdobja 2009–2013.

Preglednica 23: Uvoz in izvoz perutnine (t; ekvivalent mesa); 2010–2014

| | Uvoz | | | | | Izvoz | | | | |
|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|
| | 2010 | 2011 | 2012 | 2013 | 2014* | 2010 | 2011 | 2012 | 2013 | 2014* |
| Žive živali | 613 | 194 | 189 | 499 | 1.078 | 2.135 | 1.970 | 2.227 | 2.131 | 2.527 |
| Meso | 14.014 | 15.234 | 17.212 | 17.011 | 17.783 | 18.100 | 18.484 | 19.043 | 21.907 | 23.544 |
| Izdelki | 1.432 | 1.624 | 1.708 | 1.811 | 2.082 | 3.402 | 3.658 | 3.499 | 3.796 | 3.733 |
| Skupaj | 16.059 | 17.052 | 19.109 | 19.322 | 20.942 | 23.637 | 24.112 | 24.769 | 27.834 | 29.804 |

* začasni podatki

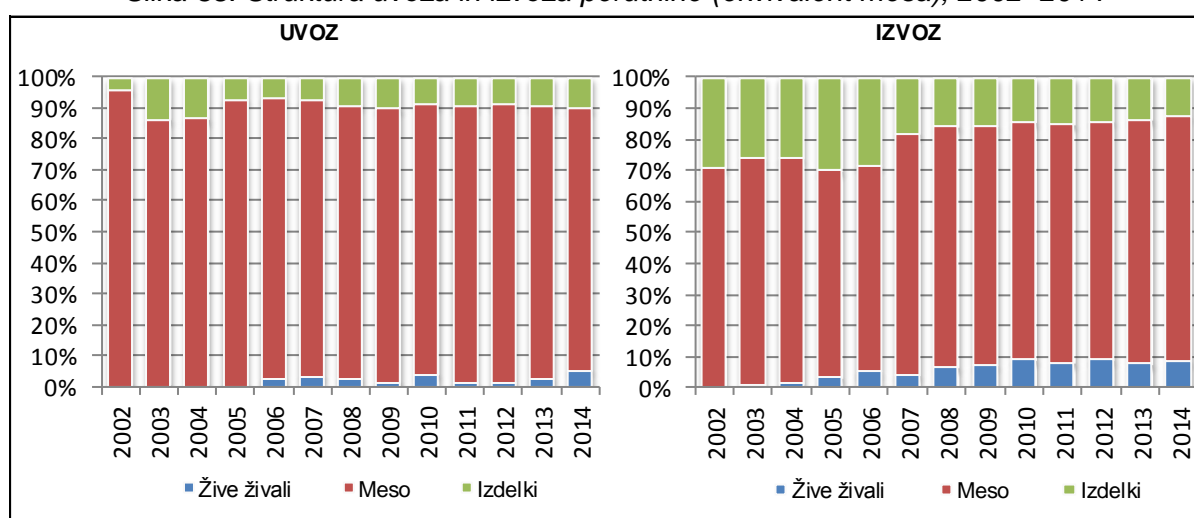
Vir: SURS, preračuni KIS

Slovenija še naprej ostaja neto izvoznica mesa perutnine. Saldo zunanje trgovine se je v letu 2014 v primerjavi z letom prej še povečal, in sicer za 4 %. Uvoz je bil v letu 2014 za dobrih 8 % večji kot v letu prej, izvoz pa se je povečal za 7 %. Slovenija tako beleži za več 40 % presežek izvoza (29,8 tisoč ton) v ekvivalentu perutninskega mesa nad uvozom (20,9 tisoč ton), skupni obseg zunanje trgovine pa nadaljuje trend rasti (+8 %).

K večjemu izvozu sta prispevala povečan izvoz živih živali (v primerjavi z letom 2013 za 19 %) in mesa (7 %), medtem ko se je izvoz izdelkov zmanjšal za slaba 2 %. Na drugi strani sta k večjemu uvozu prispevala predvsem večji uvoz mesa (5 %) in izdelkov (15 %). Večji je bil tudi uvoz živih živali (za 116 %), ki v strukturi uvoza v zadnjih letih predstavlja med 1 in 3 %, v letu 2014 pa približno 5 %.

Daleč najpomembnejša uvozna kategorija ostaja meso, ki v zadnjih letih v strukturi celotnega uvoza zavzema delež blizu 90 % (v letu 2014 85 %). Meso tudi pri izvozu zavzema največji delež, v letu 2014 je znašal 79 %.

Slika 38: Struktura uvoza in izvoza perutnine (ekvivalent mesa); 2002–2014

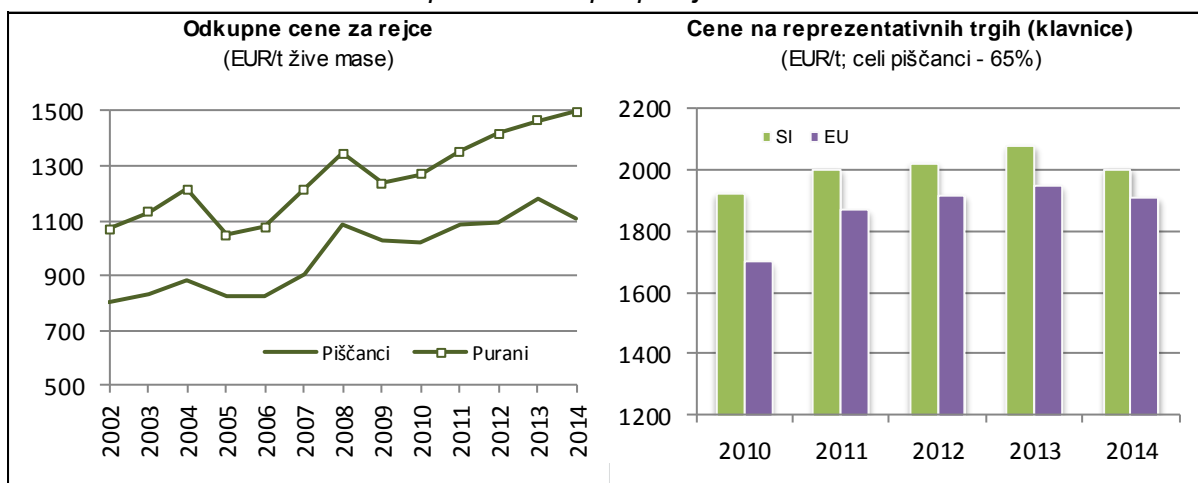


Vir: SURS, preračuni KIS

Zaradi vpetosti v mednarodni trg, velikega obsega zunanje trgovine in odvisnosti od nabave večine surovin na tujih trgih se odkupne cene perutnine pri nas gibljejo podobno kot v EU.

V letu 2014 so po statističnih podatkih odkupne cene perutnine za rejce agregatno upadle za dober odstotek. Pri perutnini za zakol je povečanje cene (2 %) po statističnih podatkih zabeležen le pri pitanih puranih, medtem ko se je po podatkih reprezentativnih klavnic tržna cena zaklanih piščancev (t. i. 65 % piščanci) glede na leto 2013 znižala za slabe 4 %. Padec cen zaklanih piščancev je večji od padca cen na ravni EU, kjer v povprečju beležijo zmanjšanje za 2 %.

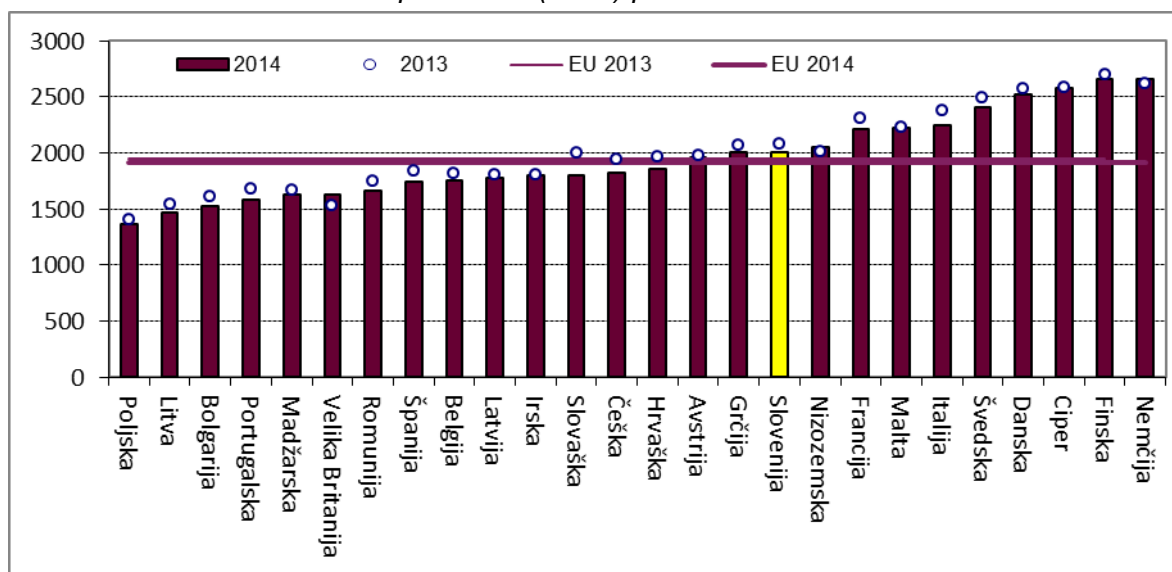
Slika 39: Odkupne cene pitane perutnine za zakol v Sloveniji in primerjava tržnih cen piščancev s povprečjem EU



Vir: SURS, Evropska komisija, preračuni KIS

Slovenija se je že v letu 2009 glede na raven cen piščancev premaknila iz sredine nazaj v zgornjo tretjino držav EU, spet v sredini je bila v letu 2014. V letu 2014 je imelo višjo tržno ceno celih piščancev 9 članic EU.

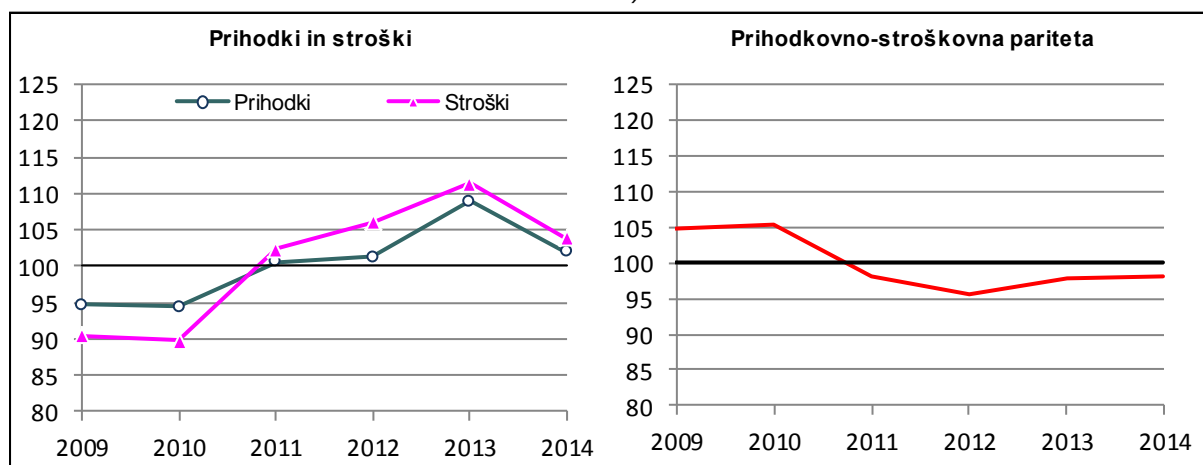
Slika 40: Tržne cene piščancev (65 %) po državah EU v letih 2013 in 2014



Vir: Evropska komisija

Zaradi industrijskega tipa proizvodnje in velikega deleža, ki ga v strukturi stroškov predstavlja krma, spremembe odkupnih cen perutnine praviloma sledijo spremembam cen krme. V povprečju leta 2014 so bili stroški krme za piščance po ocenah na podlagi modelnih kalkulacij za pitane piščance okoli 10 % nižji kot v letu 2013, medtem ko so bili skupni stroški pitanja nižji za okoli 7 %. Za dober odstotek je bil nižji tudi strošek enodnevnih piščancev za pitanje, drugi stroški pa so ostali na ravni stroškov v letu 2013.

Slika 41: Osnovni ekonomski kazalci pri pitanju piščancev (indeks; povprečje 2009–2013 = 100)



Vir: Modelne kalkulacije KIS

Zmanjšanje vrednosti proizvodnje (za dobrih 6 %) je bilo podobno zmanjšanju skupnih stroškov, zato je v letu 2014 prihodkovno-stroškovno razmerje podobno kot v letu prej in še naprej ostaja pod ravnijo povprečja obdobja 2009–2013.

3.3.1 Prirast perutnine in prireja mesa (000 t)

| | 2002 | 2003 | 2004 | 2005 | 2006 | 2007 | 2008 | 2009 | 2010 | 2011 | 2012 | 2013 | 2014* | Indeks 2014/13 |
|---|------|------|------|------|------|------|------|------|------|------|------|------|-------|-------------------|
| Prirast perutnine (živa masa) | 73,7 | 78,8 | 73,4 | 76,4 | 68,8 | 82,6 | 83,2 | 85,3 | 86,4 | 82,2 | 83,7 | 80,8 | 84,0 | 104,0 |
| Domača prireja mesa (klavna masa) | 53,1 | 56,8 | 52,9 | 55,0 | 50,1 | 59,8 | 60,9 | 62,5 | 63,6 | 60,9 | 62,2 | 59,7 | 61,8 | 103,5 |
| Vse pridobljeno meso (klavna masa) | 53,1 | 56,8 | 52,9 | 55,0 | 49,6 | 59,5 | 59,9 | 61,4 | 62,2 | 59,2 | 60,3 | 58,2 | 60,5 | 104,0 |
| Zakol v klavnicah (klavna masa) | 51,4 | 56,0 | 52,0 | 53,4 | 48,1 | 58,9 | 58,7 | 59,5 | 61,4 | 58,3 | 58,7 | 57,1 | 59,8 | 104,7 |
| – delež od vsega pridobljenega mesa (%) | 96,8 | 98,7 | 98,3 | 97,1 | 97,1 | 99,0 | 98,0 | 97,0 | 98,8 | 98,5 | 97,3 | 98,1 | 98,8 | 100,8 |
| Zakol izven klavnic | 1,7 | 0,8 | 0,9 | 1,6 | 1,5 | 0,6 | 1,2 | 1,9 | 0,8 | 0,9 | 1,6 | 1,1 | 0,7 | 63,1 |

* začasni podatki

Vir: SURS

3.3.2 Bilanca proizvodnje in porabe mesa perutnine (t, klavna masa)

| | 2002 | 2003 | 2004 | 2005 | 2006 | 2007 | 2008 | 2009 | 2010 | 2011 | 2012 | 2013 | 2014* | Indeks 2014/13 |
|------------------------------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|-------------------|
| Domača prireja mesa | 53.097 | 56.891 | 53.048 | 55.440 | 50.087 | 59.845 | 60.872 | 62.546 | 63.721 | 60.977 | 62.338 | 59.832 | 61.949 | 103,5 |
| Uvoz živih živali (v klavni masi) | 19 | 22 | 24 | 11 | 258 | 350 | 307 | 179 | 613 | 194 | 189 | 499 | 1.078 | 215,9 |
| Izvoz živih živali (v klavni masi) | 16 | 113 | 172 | 451 | 745 | 694 | 1.279 | 1.325 | 2.135 | 1.970 | 2.227 | 2.131 | 2.527 | 118,5 |
| Vse pridobljeno meso | 53.100 | 56.800 | 52.900 | 55.000 | 49.600 | 59.500 | 59.900 | 61.400 | 62.200 | 59.200 | 60.300 | 58.200 | 60.500 | 104,0 |
| Začetne zaloge mesa in izdelkov | 1.714 | 1.956 | 1.516 | 1.046 | 1.673 | 589 | 1.703 | 1.586 | 1.948 | 1.291 | 1.401 | 1.034 | 1.369 | 132,4 |
| Uvoz mesa in izdelkov | 5.038 | 4.213 | 5.633 | 8.312 | 9.716 | 10.328 | 11.795 | 12.908 | 15.446 | 16.858 | 18.920 | 18.823 | 19.864 | 105,5 |
| I. stopnja predelave (meso) | 4.825 | 3.636 | 4.868 | 7.716 | 9.055 | 9.534 | 10.693 | 11.572 | 14.014 | 15.234 | 17.212 | 17.011 | 17.783 | 104,5 |
| II. stopnja predelave (izdelki) | 213 | 576 | 765 | 596 | 662 | 794 | 1.102 | 1.336 | 1.432 | 1.624 | 1.708 | 1.811 | 2.082 | 114,9 |
| Izvoz mesa in izdelkov | 9.786 | 11.747 | 12.922 | 13.341 | 14.116 | 16.100 | 17.903 | 16.636 | 21.503 | 22.142 | 22.542 | 25.703 | 27.277 | 106,1 |
| I. stopnja predelave (meso) | 6.936 | 8.662 | 9.496 | 9.194 | 9.891 | 13.056 | 14.851 | 13.824 | 18.100 | 18.484 | 19.043 | 21.907 | 23.544 | 107,5 |
| II. stopnja predelave (izdelki) | 2.851 | 3.085 | 3.426 | 4.147 | 4.226 | 3.045 | 3.052 | 2.813 | 3.402 | 3.658 | 3.499 | 3.796 | 3.733 | 98,3 |
| Končne zaloge mesa in izdelkov | 1.956 | 1.516 | 1.046 | 1.673 | 589 | 1.703 | 1.586 | 1.948 | 1.291 | 1.401 | 1.034 | 1.369 | 1.401 | 102,3 |
| Domača poraba | 48.110 | 49.706 | 46.081 | 49.344 | 46.284 | 52.613 | 53.908 | 57.309 | 56.800 | 53.806 | 57.045 | 50.985 | 53.055 | 104,1 |
| Poraba na prebivalca (kg) | 24,1 | 24,9 | 23,1 | 24,7 | 23,0 | 26,1 | 26,7 | 28,1 | 27,7 | 26,2 | 27,7 | 24,8 | 25,7 | 103,9 |
| Stopnja samooskrbe (%) | 110,4 | 114,5 | 115,1 | 112,4 | 108,2 | 113,7 | 112,9 | 109,1 | 112,2 | 113,3 | 109,3 | 117,4 | 116,8 | |
| Povprečje EU | | | | | | | | | | | | | | |
| Poraba na prebivalca (kg) | | | 21,7 | 22,3 | 21,6 | 22,4 | 23,3 | 25,1 | 25,3 | 25,7 | 26,2 | 26,3 | 26,8 | 102,1 |
| Stopnja samooskrbe (%) | | | 105,0 | 103,1 | 103,3 | 99,9 | 100,4 | 100,7 | 103,0 | 103,3 | 103,4 | 103,7 | 103,9 | |

* začasni podatki

Vir: SURS, KIS, Evropska komisija

3.3.3 Zakol perutnine v klavnicah

| | 2002 | 2003 | 2004 | 2005 | 2006 | 2007 | 2008 | 2009 | 2010 | 2011 | 2012 | 2013 | 2014* | Indeks 2014/13 |
|----------------------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|-------------------|
| ŠTEVILO (tisoč) | | | | | | | | | | | | | | |
| PERUTNINA, skupaj | 26.283 | 29.616 | 27.492 | 27.777 | 26.626 | 33.356 | 33.893 | 33.188 | 32.678 | 31.843 | 32.041 | 32.316 | 33.594 | 104,0 |
| Pitani piščanci | 25.207 | 28.367 | 26.247 | 26.645 | 25.683 | 32.492 | 33.086 | 32.400 | 31.887 | 31.016 | 31.377 | 31.579 | 32.949 | 104,3 |
| Odrasle kokoši | 280 | 368 | 486 | 366 | 397 | 298 | 290 | 327 | 320 | 333 | 260 | 348 | 265 | 76,1 |
| Purani | 794 | 876 | 751 | 745 | 546 | 567 | 516 | 460 | 472 | 495 | 404 | 388 | 380 | 97,9 |
| Druga perutnina | 1,5 | 5,3 | 7,8 | 20,7 | 0,0 | 0,0 | 0,0 | | | | | | | |
| MASA TRUPOV (t) | | | | | | | | | | | | | | |
| PERUTNINA, skupaj | 51.401 | 56.046 | 51.999 | 53.417 | 48.137 | 58.910 | 58.692 | 59.543 | 61.431 | 58.284 | 58.661 | 57.088 | 59.798 | 104,7 |
| Pitani piščanci | 41.197 | 44.213 | 41.398 | 42.978 | 41.396 | 51.185 | 51.073 | 52.183 | 53.478 | 51.816 | 53.224 | 51.794 | 54.933 | 106,1 |
| Odrasle kokoši | 649 | 890 | 1.007 | 1.133 | 1.259 | 1.060 | 970 | 1.130 | 1.147 | 1.087 | 731 | 985 | 706 | 71,7 |
| Purani | 9.551 | 10.922 | 9.557 | 9.215 | 5.482 | 6.664 | 6.648 | 6.231 | 6.806 | 5.382 | 4.706 | 4.310 | 4.160 | 96,5 |
| Druga perutnina | 4,3 | 21,6 | 37,1 | 90,9 | 0,6 | 1,2 | 0,2 | | | | | | | |
| POVPREČNA MASA (kg) | | | | | | | | | | | | | | |
| PERUTNINA, skupaj | 2,0 | 1,9 | 1,9 | 1,9 | 1,8 | 1,8 | 1,7 | 1,8 | 1,9 | 1,8 | 1,8 | 1,8 | 1,8 | 100,8 |
| Pitani piščanci | 1,6 | 1,6 | 1,6 | 1,6 | 1,6 | 1,6 | 1,5 | 1,6 | 1,7 | 1,7 | 1,7 | 1,6 | 1,7 | 101,8 |
| Odrasle kokoši | 2,3 | 2,4 | 2,1 | 3,1 | 3,2 | 3,6 | 3,3 | 3,5 | 3,6 | 3,3 | 2,8 | 2,8 | 2,7 | 94,1 |
| Purani | 12,0 | 12,5 | 12,7 | 12,4 | 10,1 | 11,8 | 12,9 | 13,5 | 14,4 | 10,9 | 11,7 | 11,1 | 11,0 | 98,6 |
| Druga perutnina | 2,9 | 4,1 | 4,7 | 4,4 | 42,9 | 37,8 | 35,0 | | | | | | | |

Vir: SURS

3.3.4 Cene perutnine

| | 2002 | 2003 | 2004 | 2005 | 2006 | 2007 | 2008 | 2009 | 2010 | 2011 | 2012 | 2013 | 2014 | Indeks 2014/13 | | | |
|--|------|------|---------|---------|---------|---------|---------|---------|---------|---------|---------|---------|---------|-------------------|---------|---------|------|
| PERUTNINA ZA ZAKOL (EUR/t žive mase) | | | | | | | | | | | | | | | | | |
| Pitani piščanci | | | 801,5 | 829,6 | 880,6 | 821,3 | 824,3 | 905,1 | 1.083,0 | 1.025,9 | 1.024,0 | 1.089,2 | 1.096,5 | 1.180,9 | 1.105,8 | 93,6 | |
| Pitani purani | | | 1.071,2 | 1.131,6 | 1.215,3 | 1.046,0 | 1.076,3 | 1.214,5 | 1.346,2 | 1.236,1 | 1.268,0 | 1.350,6 | 1.418,0 | 1.466,4 | 1.499,3 | 102,2 | |
| PERUTNINA ZA NADALJNJO REJO (EUR/000) | | | | | | | | | | | | | | | | | |
| Enodnevni piščanci (vsi) | | | 403,7 | 450,9 | 443,9 | 432,9 | 424,7 | 477,6 | 539,1 | 527,4 | 494,1 | 500,7 | 512,3 | 504,0 | 498,0 | 98,8 | |
| Enodnevni piščanci za pitanje | | | 395,7 | 445,5 | 438,9 | 429,0 | 421,5 | 475,1 | 537,9 | 525,9 | 492,3 | 499,0 | 511,0 | 501,3 | 494,9 | 98,7 | |
| Enodnevni piščanci za nesnice | | | 626,9 | 623,8 | 613,3 | 571,2 | 576,3 | 582,9 | 595,8 | 614,4 | 609,3 | 599,2 | 597,4 | 683,6 | 675,5 | 98,8 | |
| Jarčke (EUR/kg) | | | 2.552,6 | 2.845,4 | 2.499,0 | 2.109,9 | 2.462,4 | 2.397,9 | 2.746,0 | 2.649,6 | 2.607,5 | 3.053,4 | 3.111,8 | 3.292,3 | 3.282,2 | 99,7 | |
| CENE PIŠČANCEV NA REPREZENTATIVNIH TRGIH (EUR/t klavne mase; 65 % piščanci) | | | | | | | | | | | | | | | | | |
| Slovenija | | | | 1.929,9 | 1.898,1 | 1.787,0 | 1.715,8 | 1.837,9 | 1.961,4 | 1.877,3 | 1.925,6 | 2.003,2 | 2.023,4 | 2.080,1 | 2.004,4 | 96,4 | |
| EU | | | | 1.381,1 | 1.444,1 | 1.478,3 | 1.492,5 | 1.513,0 | 1.757,9 | 1.803,0 | 1.696,7 | 1.701,0 | 1.870,4 | 1.919,3 | 1.949,4 | 1.910,5 | 98,0 |

Vir: SURS, ARSKTRP, Evropska komisija, preračuni KIS

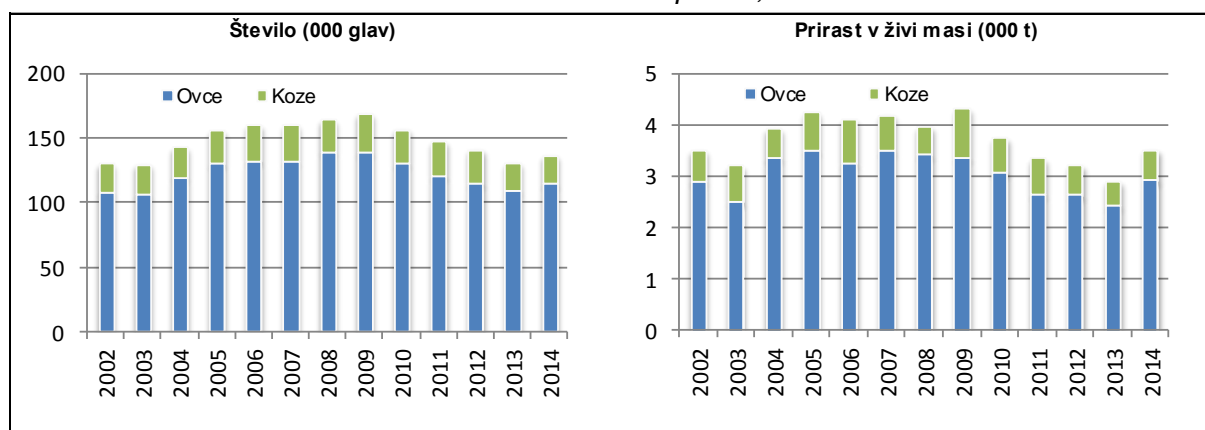
3.4 Ovčje in kozje meso

Prireja mesa drobnice k bruto kmetijski proizvodnji prispeva približno pol odstotka vrednosti, k vrednosti živilnorske proizvodnje pa okoli odstotek.

Po podatkih raziskovanja strukture kmetijskih gospodarstev 2013 se število gospodarstev z drobnico ni veliko spremenilo. Gospodarstev z ovcami je v primerjavi z letom 2010 več za odstotek, s kozami pa manj za slabih 5 %. Prav tako ni velikih sprememb med zadnjima popisoma v številu živali. Ovc je glede na leto 2010 manj za 5 %, koz pa za odstotek. Pri ovcah se je povprečno število živali na gospodarstvo v obdobju med 2010 in 2013 zmanjšalo, in sicer z 22,3 na 20,9 živali, pri kozah pa povečalo z 8,3 na 8,6 živali na gospodarstvo.

Statistični podatki kažejo, da se je po hitri rasti obsega reje do leta 2009 trend obrnil navzdol, z letom 2014 pa tudi prekinil, saj je bilo število drobnice v letu 2014 glede na predhodno leto večje. Ob koncu leta je bilo skupno število drobnice (136 tisoč) za slabih 5 % večje kakor v letu prej. Od tega je bilo v letu 2014 113,6 tisoč ovac, kar je dobrih 4 % več kot leta 2013, prav tako pa je bilo ob koncu leta 2014 za podoben odstotek več koz (22,3 tisoč).

Slika 42: Število drobnice in prirast; 2002–2014



Vir: SURS

Prirast drobnice v živi masi se je v primerjavi z letom 2013 povečal za dobro petino (na 3,5 tisoč ton), kar je enako ravni povprečja zadnjih petih let (2009–2013).

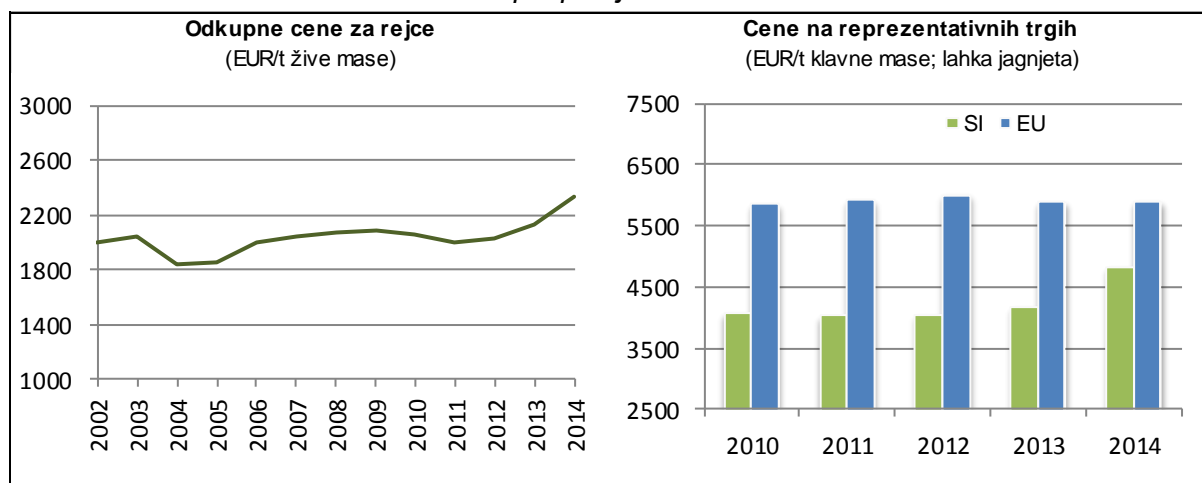
Domača prireja mesa drobnice (1,62 tisoč ton) je v letu 2014 ostala približno na ravni leta prej, pri čemer se je pomembno povečal zakol drobnice v klavnicah, in sicer za skoraj četrtino. Največ mesa drobnice je še vedno pridobljenega izven zakola v klavnicah, krepko preko 90 % (povprečje obdobja 2009–2013 znaša okoli 94 %).

Vzporedno z domačo prirejo mesa se je za 10 % povečala tudi domača poraba na 1,9 tisoč ton, ki z 0,9 kg na prebivalca ne dosega niti polovice povprečja EU.

Obseg zunanje trgovine z mesom drobnice je v primerjavi z drugimi živalskimi proizvodi skromen. Po padcu zunanjetrgovinskega obsega v letu 2011 se je obseg zunanje trgovine z leti povečeval. Tako smo v letu 2014 ponovno beležili povečanje obsega, in sicer s 100 ton v letu 2013 na 260 ton. Izrazito povečanje obsega zunanje trgovine je predvsem posledica precejšnjega povečanja uvoza mesa drobnice in izdelkov. V obsegu zunanje trgovine z mesom drobnice še vedno prevladujeta uvoz mesa in izdelkov. V letu 2014 je tako uvoz mesa in izdelkov znašal dobrih 242 ton, kar je precej več kot v letu 2013 (88 ton). Stopnja samooskrbe z mesom drobnice se je že drugo leto zapored znižala in je v primerjavi z letom prej nižja za dobrih 8 odstotnih točk in znaša 87 %.

V letu 2014 so se po statističnih podatkih odkupne cene jagnjet (žive živali) v povprečju povišale za slabih 10 %, medtem ko podatki o tržnih cenah jagnjet na reprezentativnem trgu (v klavni masi), ki so neposredno primerljive s cenami lahkih jagnjet v drugih članicah EU, kažejo na 15 % povišanje cen.

Slika 43: Odkupne cene jagnjet za zakol v Sloveniji in primerjava tržnih cen lahkih jagnjet s povprečjem EU



Vir: SURS, Evropska komisija, preračuni KIS

Cene drobnice se v Sloveniji oblikujejo precej lokalno in na njihovo gibanje razmere na evropskem trgu nimajo bistvenega vpliva. Tako se cene v primerjavi z evropskimi gibajo različno intenzivno in tudi v različnih smereh. Povprečne cene lahkih jagnjet v EU, za katere so reprezentativni predvsem trgi sredozemskih držav, držav vzhodne Evrope in Balkana, so v letu 2014 ostale na ravni iz leta 2013, a so bile od slovenskih še vedno za približno 22 % višje (še v letu 2013 za 41 %). Po nekaj zaporednih letih, ko je bila cena lahkih jagnjet v Sloveniji najnižja med članicami EU, se je Slovenija v letu 2014 glede na celotno območje EU, s povprečno ceno pomaknila bližje sredini. Od držav, kjer se tržijo lahka jagnjeta, sta od Slovenije imeli nižjo ceno le Portugalska in Slovaška.

Neposredna plačila rejcem so se v letu 2014 izvajala po enaki shemi kot v letu 2013. V skladu z vmesnim pregledom skupne kmetijske politike (*health check*) je bila z letom 2010 v plačila na hektar (plačilne pravice) kot individualni (zgodovinski) dodatek prenesena še preostala polovica polne višine osnovne in dodatne premije za drobnico, ki je z reformo iz leta 2007 še ohranila obliko proizvodno vezanih plačil.

Preglednica 24: Neposredna plačila za drobnico; 2007–2014

| | 2007–09 | 2010–12 | 2013 | 2014 |
|--|---------|---------|--------|--------|
| Plačila na glavo (EUR/samico) | | | | |
| Premija za mesne ovce | 10,50 | – | – | – |
| Premija za mlečne ovce in koze | 8,40 | – | – | – |
| Dodatna premija (OMD) | 3,50 | – | – | – |
| Regionalno enotno plačilo (EUR/ha) | | | | |
| – njive | 332,00 | 332,00 | 338,15 | 322,94 |
| – trajno travinje | 108,70 | 108,70 | 114,85 | 109,68 |
| Individualni zgodovinski dodatek (EUR/ha) | | | | |
| – za rejo drobnice | – | * | * | * |
| – za živinorejo na travinju | – | ** | ** | ** |

* vrednost osnovne in dodatne premije glede na uveljavljene pravice v letih 2007–2008, preračunano na plačilne pravice posameznega gospodarstva

** izračunano iz nacionalne ovojnice (5,8 milijona EUR) in števila upravičenih hektarov travinja glede na stanje v letu 2009 ter preračunano na plačilne pravice posameznega gospodarstva

Vir: MKGP, preračuni KIS

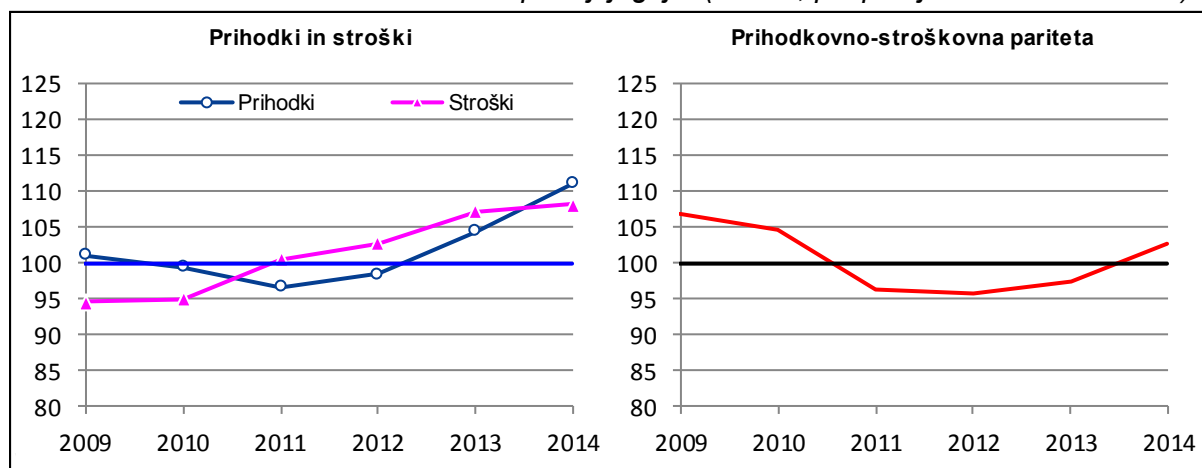
Poleg prenosa še preostalega dela proizvodno vezanih plačil je bila z letom 2010 uvedena tudi podpora za ohranitev živinoreje na kmetijskih gospodarstvih s travinjem, ki so jo lahko uveljavljala tudi kmetijska gospodarstva, ki redijo drobnico. Izplačana je v obliki dodatka k plačilnim pravicam posameznega kmetijskega gospodarstva. Rejci drobnice so bili tudi v letu 2014 še upravičeni do zneska plačil za rejo drobnice kot leta 2013, ko se je zaključilo programsko obdobje kmetijske politike 2007–2013. Rejci so od leta 2007 dalje upravičeni

tudi do regresa za zavarovanje živali za primer bolezni v višini 30 % zavarovalne premije, uveljavljajo pa lahko tudi pravico do vračila dela trošarine za gorivo, porabljeno v kmetijstvu, ki od sredine leta 2009 znaša 70 %.

Leto 2014 je bilo za rejo drobnice po nekaj zaporednih manj ugodnih letih (glede na povprečje zadnjih let obdobja 2009–2013) ponovno ugodno, kakor po modelnih ocenah kaže prihodkovno-stroškovno razmerje. Razmerje je boljše predvsem zaradi slabih 10 % višje odkupne cene jagnjet, medtem ko so skupni stroški prireje ostali na ravni stroškov v letu 2013.

Stroški blaga in storitev so bili v letu 2014 glede na predhodno leto le za malenkost višji, med njimi pa izstopa povečanje vrednosti plemenskih živali (za desetino), medtem ko je večina drugih stroškov ostala na ravni leta 2013 oziroma se je spremenila za manj kot odstotek. Za enak odstotek kot stroški blaga in storitev so se povečali tudi skupni stroški.

Slika 44: Osnovni ekonomski kazalci pri reji jagnjet (indeks; povprečje 2009–2013 = 100)



Vir: Modelne kalkulacije KIS

3.4.1 Število drobnice

| | 2002 | 2003 | 2004 | 2005 | 2006 | 2007 | 2008 | 2009 | 2010 | 2011 | 2012 | 2013 | 2014 | Indeks 2014/13 |
|--|----------------|----------------|----------------|----------------|----------------|----------------|----------------|----------------|----------------|----------------|----------------|----------------|----------------|-------------------|
| DROBNICA skupaj | 129.377 | 128.952 | 142.296 | 154.832 | 159.326 | 159.408 | 163.186 | 168.004 | 155.985 | 146.621 | 140.503 | 130.019 | 135.931 | 104,5 |
| Plemenske ovce in koze | 92.640 | 89.107 | 100.439 | 107.488 | 109.335 | 109.803 | 111.825 | 117.127 | 110.287 | 100.610 | 94.099 | 88.093 | 93.150 | 105,7 |
| – Mlečna plemenska drobnica | 9.831 | 9.141 | 9.260 | 8.154 | 8.259 | 8.950 | 9.934 | 12.015 | 9.636 | 9.599 | 9.119 | 8.212 | 9.566 | 116,5 |
| – Druga plemenska drobnica | 82.809 | 79.967 | 91.178 | 99.335 | 101.076 | 100.853 | 101.891 | 105.112 | 100.651 | 91.011 | 84.980 | 79.881 | 83.584 | 104,6 |
| Jagnjeta, kozlički, mlade ovce in koze | 29.359 | 32.828 | 34.452 | 39.428 | 41.122 | 40.826 | 42.245 | 40.765 | 36.944 | 37.303 | 37.659 | 34.305 | 35.187 | 102,6 |
| Jalove ovce in koze | 2.305 | 1.000 | 1.021 | 989 | 1.316 | 1.115 | 2.330 | 2.378 | 2.078 | 1.825 | 2.296 | 2.070 | 1.503 | 72,6 |
| Ovni in kozli | 5.074 | 6.017 | 6.384 | 6.926 | 7.553 | 7.664 | 6.786 | 7.734 | 6.676 | 6.883 | 6.452 | 5.551 | 6.091 | 109,7 |
| OVCE skupaj | 107.400 | 105.660 | 119.264 | 129.352 | 131.528 | 131.180 | 138.958 | 138.108 | 129.788 | 119.976 | 114.152 | 108.779 | 113.648 | 104,5 |
| Plemenske ovce | 75.896 | 72.118 | 84.357 | 89.667 | 89.120 | 90.800 | 94.988 | 95.245 | 90.851 | 81.525 | 77.288 | 73.424 | 77.970 | 106,2 |
| – Mlečne ovce | 4.284 | 4.096 | 4.522 | 3.466 | 4.066 | 3.989 | 4.930 | 5.283 | 4.378 | 5.021 | 4.763 | 4.035 | 4.641 | 115,0 |
| – Druge ovce | 71.612 | 68.022 | 79.835 | 86.201 | 85.054 | 86.811 | 90.058 | 89.962 | 86.473 | 76.504 | 72.525 | 69.389 | 73.329 | 105,7 |
| Jagnjeta in mlade ovce | 26.224 | 28.670 | 29.592 | 34.138 | 36.220 | 34.185 | 37.264 | 35.514 | 32.535 | 32.380 | 30.901 | 29.806 | 30.239 | 101,5 |
| Jalove ovce | 1.859 | 669 | 664 | 648 | 698 | 718 | 1.722 | 1.734 | 1.482 | 1.233 | 1.495 | 1.536 | 953 | 62,0 |
| Ovni | 3.422 | 4.203 | 4.651 | 4.898 | 5.490 | 5.477 | 4.984 | 5.615 | 4.920 | 4.838 | 4.470 | 4.013 | 4.486 | 111,8 |
| KOZE skupaj | 21.977 | 23.292 | 23.032 | 25.480 | 27.798 | 28.228 | 24.228 | 29.896 | 26.197 | 26.645 | 26.351 | 21.240 | 22.283 | 104,9 |
| Plemenske koze | 16.744 | 16.989 | 16.082 | 17.821 | 20.215 | 19.003 | 16.837 | 21.882 | 19.436 | 19.085 | 16.811 | 14.669 | 15.180 | 103,5 |
| – Mlečne koze | 5.547 | 5.045 | 4.738 | 4.688 | 4.193 | 4.961 | 5.004 | 6.732 | 5.258 | 4.578 | 4.356 | 4.177 | 4.925 | 117,9 |
| – Druge koze | 11.197 | 11.945 | 11.343 | 13.134 | 16.022 | 14.042 | 11.833 | 15.150 | 14.178 | 14.507 | 12.455 | 10.492 | 10.255 | 97,7 |
| Kozlički in mlade koze | 3.135 | 4.158 | 4.860 | 5.290 | 4.902 | 6.641 | 4.981 | 5.251 | 4.409 | 4.923 | 6.758 | 4.499 | 4.948 | 110,0 |
| Jalove koze | 446 | 331 | 357 | 341 | 618 | 397 | 608 | 644 | 596 | 592 | 801 | 534 | 550 | 103,0 |
| Kozli | 1.652 | 1.814 | 1.733 | 2.028 | 2.063 | 2.187 | 1.802 | 2.119 | 1.756 | 2.045 | 1.982 | 1.538 | 1.605 | 104,4 |

Vir: SURS

3.4.2 Prirast drobnice in prireja mesa (000 t)

| | 2002 | 2003 | 2004 | 2005 | 2006 | 2007 | 2008 | 2009 | 2010 | 2011 | 2012 | 2013 | 2014* | Indeks 2014/13 |
|---|------|------|------|------|------|------|------|------|------|------|------|------|-------|-------------------|
| DROBNICA skupaj | | | | | | | | | | | | | | |
| Prirast drobnice (živa masa) | 3,50 | 3,20 | 3,92 | 4,24 | 4,10 | 4,18 | 3,96 | 4,31 | 3,74 | 3,33 | 3,21 | 2,90 | 3,51 | 120,9 |
| Domača prireja mesa (klavna masa) | 1,50 | 1,80 | 1,69 | 1,95 | 2,02 | 2,09 | 1,94 | 1,99 | 2,03 | 1,89 | 1,76 | 1,61 | 1,62 | 100,7 |
| Vse pridobljeno meso (klavna masa) | 1,50 | 1,80 | 1,69 | 1,95 | 2,00 | 2,08 | 1,93 | 1,98 | 2,03 | 1,89 | 1,75 | 1,60 | 1,62 | 101,2 |
| Zakol v klavnicah (klavna masa) | 0,11 | 0,12 | 0,12 | 0,11 | 0,12 | 0,13 | 0,13 | 0,12 | 0,12 | 0,12 | 0,12 | 0,09 | 0,11 | 124,1 |
| – delež od vsega pridobljenega mesa (%) | 7,6 | 6,9 | 7,2 | 5,6 | 5,9 | 6,5 | 6,5 | 6,0 | 5,7 | 6,3 | 6,6 | 5,8 | 7,1 | 122,6 |
| OVCE | | | | | | | | | | | | | | |
| Prirast ovc (živa masa) | 2,90 | 2,50 | 3,34 | 3,50 | 3,24 | 3,47 | 3,41 | 3,35 | 3,06 | 2,65 | 2,62 | 2,42 | 2,91 | 120,2 |
| Domača prireja mesa (klavna masa) | 1,20 | 1,40 | 1,38 | 1,62 | 1,65 | 1,71 | 1,61 | 1,67 | 1,64 | 1,54 | 1,41 | 1,31 | 1,33 | 101,6 |
| Vse pridobljeno meso (klavna masa) | 1,20 | 1,40 | 1,38 | 1,62 | 1,63 | 1,69 | 1,60 | 1,66 | 1,63 | 1,54 | 1,41 | 1,31 | 1,34 | 102,2 |
| KOZE | | | | | | | | | | | | | | |
| Prirast koz (živa masa) | 0,60 | 0,70 | 0,58 | 0,74 | 0,86 | 0,71 | 0,55 | 0,96 | 0,68 | 0,68 | 0,59 | 0,48 | 0,60 | 124,7 |
| Domača prireja mesa (klavna masa) | 0,30 | 0,40 | 0,31 | 0,33 | 0,37 | 0,39 | 0,33 | 0,32 | 0,40 | 0,35 | 0,35 | 0,30 | 0,29 | 97,0 |
| Vse pridobljeno meso (klavna masa) | 0,30 | 0,40 | 0,31 | 0,33 | 0,37 | 0,39 | 0,33 | 0,32 | 0,40 | 0,35 | 0,35 | 0,29 | 0,29 | 96,9 |

* začasni podatki

Vir: SURS

3.4.3 Bilanca proizvodnje in porabe mesa drobnice (t, klavna masa)

| | 2002 | 2003 | 2004 | 2005 | 2006 | 2007 | 2008 | 2009 | 2010 | 2011 | 2012 | 2013 | 2014* | Indeks 2014/13 |
|------------------------------------|--------------|--------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------------|
| Domača prireja mesa | 1.503 | 1.801 | 1.689 | 1.950 | 2.016 | 2.098 | 1.939 | 1.981 | 2.053 | 1.890 | 1.762 | 1.608 | 1.622 | 100,8 |
| Uvoz živih živali (v klavni masi) | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 3 | 0 | 0 | 0 | 6 | |
| Izvoz živih živali (v klavni masi) | 3 | 1 | 0 | 0 | 12 | 20 | 11 | 3 | 29 | 2 | 10 | 4 | 4 | 84,0 |
| Vse pridobljeno meso | 1.500 | 1.800 | 1.689 | 1.950 | 2.004 | 2.078 | 1.928 | 1.978 | 2.027 | 1.888 | 1.752 | 1.604 | 1.624 | 101,2 |
| Začetne zaloge mesa in izdelkov | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 1 | 0 | 1 | 1 | 1 | 0 | 8,4 |
| Uvoz mesa in izdelkov | 0 | 0 | 2 | 8 | 28 | 57 | 53 | 61 | 49 | 31 | 40 | 88 | 242,4 | 273,9 |
| Izvoz mesa in izdelkov | 0 | 0 | 1 | 4 | 8 | 18 | 13 | 6 | 3 | 8 | 13 | 7 | 8 | 107,7 |
| Končne zaloge mesa in izdelkov | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 1 | 0 | 1 | 1 | 1 | 0 | 0 | 70,5 |
| Domača poraba | 1.500 | 1.800 | 1.690 | 1.955 | 2.024 | 2.117 | 1.968 | 2.034 | 2.073 | 1.911 | 1.778 | 1.686 | 1.858 | 110,2 |
| Poraba na prebivalca (kg) | 0,8 | 0,9 | 0,8 | 1,0 | 1,0 | 1,0 | 1,0 | 1,0 | 1,0 | 0,9 | 0,9 | 0,8 | 0,9 | 110,1 |
| Stopnja samooskrbe (%) | 100,2 | 100,1 | 99,9 | 99,7 | 99,6 | 99,1 | 98,6 | 97,4 | 99,0 | 98,9 | 99,0 | 95,4 | 87,3 | |
| Povprečje EU | | | | | | | | | | | | | | |
| Poraba na prebivalca (kg) | | | 2,9 | 2,9 | 2,8 | 2,8 | 2,6 | 2,5 | 2,3 | 2,3 | 2,1 | 2,1 | 2,1 | 98,6 |
| Stopnja samooskrbe (%) | | | 79,3 | 79,1 | 78,3 | 80,8 | 79,8 | 79,2 | 81,1 | 83,8 | 86,8 | 87,6 | 88,4 | |

* začasni podatki

Vir: SURS, KIS, Evropska komisija

3.4.4 Cene drobnice za zakol

| | 2002 | 2003 | 2004 | 2005 | 2006 | 2007 | 2008 | 2009 | 2010 | 2011 | 2012 | 2013 | 2014 | Indeks 2014/13 |
|--|---------|---------|---------|---------|---------|---------|---------|---------|---------|---------|---------|---------|---------|-------------------|
| EUR/t žive mase | | | | | | | | | | | | | | |
| Jagnjeta (vsa) | 2.002,3 | 2.040,4 | 1.833,7 | 1.853,4 | 1.998,2 | 2.050,1 | 2.069,4 | 2.088,1 | 2.063,3 | 1.997,7 | 2.033,7 | 2.127,4 | 2.332,9 | 109,7 |
| Sesna jagnjeta | 2.081,5 | 2.048,5 | 1.822,9 | 1.858,3 | 2.046,3 | 2.085,8 | 1.982,2 | 1.988,8 | 2.043,2 | 1.983,0 | 2.142,9 | 2.209,2 | 2.320,0 | 105,0 |
| Pitana jagnjeta | 1.983,9 | 2.037,8 | 1.836,1 | 1.852,1 | 1.973,7 | 2.027,9 | 2.098,4 | 2.122,9 | 2.071,3 | 2.005,0 | 1.994,4 | 2.085,8 | 2.335,3 | 112,0 |
| Ovce | 1.309,6 | 1.072,8 | 1.084,0 | 1.207,3 | 1.514,1 | 938,9 | 866,2 | 877,9 | 779,7 | 753,4 | 792,0 | 720,5 | 822,1 | 114,1 |
| Koze | 2.058,2 | 2.218,3 | 2.273,7 | 2.151,9 | 2.104,7 | 2.138,5 | 2.081,3 | 2.257,6 | 2.902,7 | 3.591,5 | 2.668,6 | 1.980,1 | 3.240,6 | 163,7 |
| CENE LAHKIH JAGNJET NA REPREZENTATIVNIH TRGIH (EUR/t klavne mase) | | | | | | | | | | | | | | |
| Slovenija | 4.349,5 | 3.920,6 | 3.431,8 | 3.840,5 | 3.954,3 | 4.137,0 | 4.216,5 | 4.146,5 | 4.073,7 | 4.027,5 | 4.040,2 | 4.173,2 | 4.817,5 | 115,4 |
| EU | 5.737,5 | 5.894,5 | 5.643,6 | 6.187,3 | 5.946,2 | 5.863,1 | 6.073,3 | 6.376,9 | 5.843,0 | 5.905,2 | 5.998,8 | 5.887,2 | 5.894,9 | 100,1 |

Vir: SURS, ARSKTRP, Evropska komisija, preračuni KIS

3.4.5 Institucionalne cene in neposredne proračunske podpore za drobnico

| | 2002 | 2003 | 2004 | 2005 | 2006 | 2007–09 | 2010–12 | 2013 | 2014 |
|--|----------------|----------------|----------------|----------------|----------------|----------------|----------------|----------------|----------------|
| BAZNA CENA – klavni trupi jagnjet (EUR/ t) | 4.314,3 | 4.176,2 | 5.040,7 | 5.040,7 | 5.040,7 | 5.040,7 | 5.040,7 | 5.040,7 | 5.040,7 |
| NEPOSREDNA PLAČILA (EUR/glavo) | | | | | | | | | |
| Ovce mesnih pasem | | 15,47 | 15,40 | 17,72 | 18,80 | 19,85 | 10,50 | – | – |
| Koze in ovce mlečnih pasem | | 12,38 | 12,41 | 14,26 | 15,13 | 15,97 | 8,40 | – | – |
| Ovce in koze dojilje – dodatna premija* | | – | 5,13 | 5,91 | 6,27 | 6,62 | 3,50 | – | – |
| Ovce in koze dojilje – dodatna premija** | | – | 5,13 | 5,91 | 6,27 | 6,62 | 3,50 | – | – |
| Dodatno plačilo*** | | – | 0,73 | 0,86 | 0,91 | 0,96 | – | – | – |
| REGIONALNO ENOTNO PLAČILO (EUR/ha) | | | | | | | | | |
| – njive | | – | – | – | – | – | 332,00 | 332,00 | 338,15 |
| – trajno travinje | | – | – | – | – | – | 108,70 | 108,70 | 114,85 |
| INDIVIDUALNI (ZGODOVINSKI) DODATKI (EUR/ha) | | | | | | | | | |
| – za rejo drobnice | | – | – | – | – | – | – | **** | **** |
| – za živinorejo na travinju | | – | – | – | – | – | – | ***** | ***** |

* za hribovska in druga območja s težjimi pridelovalnimi razmerami za kmetijstvo

** za gorsko višinska in kraška območja ter strme kmetije

*** za območja s težjimi pridelovalnimi razmerami; izračunano iz skupne vrednosti in števila izplačanih premij

**** preostalih 50 % polne višine osnovne in dodatne premije glede na uveljavljene pravice v letih 2007–2008, preračunano na plačilne pravice posameznega gospodarstva

***** izračunano iz nacionalne ovojnice (5,8 milijona EUR) in števila upravičenih hektarov travinja glede na stanje v letu 2009 ter preračunano na plačilne pravice posameznega gospodarstva

Vir: MKGP, preračuni KIS

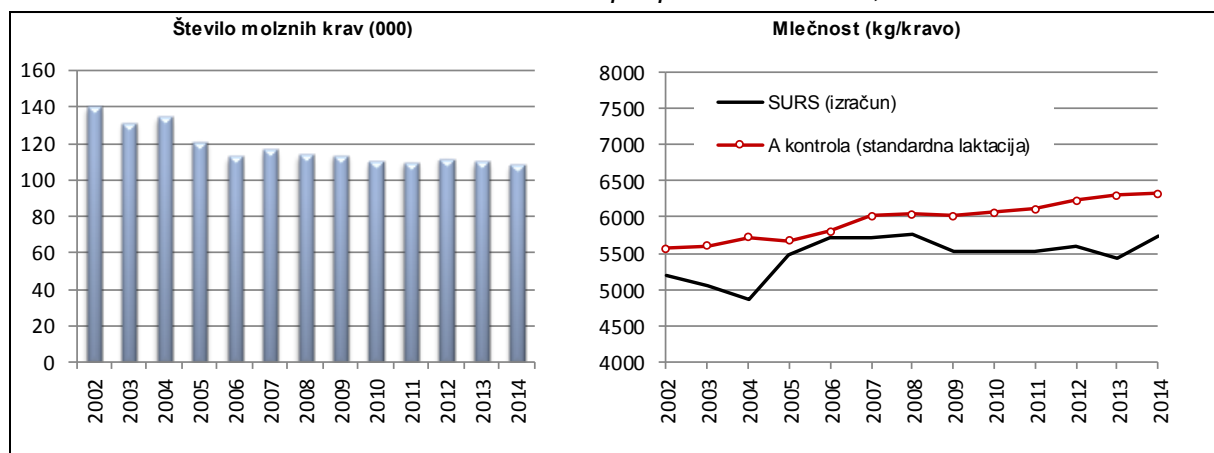
3.5 Mleko

Proizvodnja kravjega mleka še naprej ostaja najpomembnejša usmeritev slovenskega kmetijstva. K skupni vrednosti kmetijske proizvodnje v zadnjih letih prispeva okoli 15 % (v letu 2014 17 %), k vrednosti živinoreje pa 32 % (v letu 2014 36 %).

Kot kažejo podatki statističnih raziskav, so bile pri mlečni proizvodnji strukturne spremembe v zadnjem desetletju, še zlasti pa po letu 2007, najintenzivnejše med vsemi živinorejskimi usmeritvami. Tako se je med letoma 2007 in 2010 število kmetijskih gospodarstev, ki redijo molzne krave, zmanjšalo za več kot 40 %, od leta 2010 pa do leta 2013 pa se je po podatkih raziskovanja strukture kmetijskih gospodarstev število molznic zmanjšalo še za dodatno desetino. V letu 2010 se je s proizvodnjo kravjega mleka ukvarjalo 15 % vseh kmetijskih gospodarstev (leta 2000 še 33 %), v letu 2013 pa le še 13 %. Število molznic se od leta 2007 do leta 2010 zmanjšalo za 13 %, do leta 2013 pa še za nadaljnjih 4 %. Povprečno število molznic na gospodarstvo se je v obdobju let 2007–2010 povečalo za polovico (glede na leto 2000 pa se je podvojilo) in je v letu 2010 znašalo 9,9 glave, po podatkih raziskovanja strukture kmetijskih gospodarstev 2013 pa je povprečje 10,6 molznic na gospodarstvo, kar kaže na nadaljevanje trenda povečevanja in specializacije rej.

Podatki rednih letnih statističnih raziskav o številu živali kažejo, da se je število molznic v letu 2014 zmanjšalo v primerjavi z letom prej, saj je bilo ob koncu leta za slaba 2 % manj krav molznic (108 tisoč glav), kar je najmanj v zadnjih desetih letih. Podatki tudi kažejo na 6% povečanje povprečne mlečnosti v primerjavi z letom prej, vzporedno s statističnimi podatki pa se je po podatkih Centralno podatkovne zbirke – CPZ GOVEDO (KIS) povprečna mlečnost v standardni laktaciji v letu 2014 povečala za približno pol odstotka in znaša 6.328 kg/kravo molznico, povprečna mlečnost v celotni laktaciji pa je ostala na ravni leta 2013 (7.210 kg/kravo molznico).

Slika 45: Število molznic in povprečna mlečnost; 2002–2014



Vir: SURS, KIS (CPZ govedo)

Skupna količina namolzenega mleka se je po zmanjšanju v letu 2013, za katero so delni vzrok tudi slabe razmere za pridelavo krme v letu prej, v letu 2014 povečala na raven blizu skupne količine namolzenega mleka v letu 2012.

Po začasnih statističnih podatkih je bilo namolzeno 618,3 tisoč ton mleka, kar je slabe 4 % več kot leta 2013. Ob tem se je za slabe 3 % povečala tudi prodaja mleka mlekarnam (531,7 tisoč ton), ki je okoli 86 % celotne količine namolzenega mleka. Povprečna kakovost odkupljenega mleka glede vsebnosti maščob in beljakovin se je v letu 2014 poslabšala. Pri tem je bilo odkupljenega mleka ekstra kakovostnega bakteriološkega razreda za 13 % manj, zato pa več mleka prvega kakovostnega bakteriološkega razreda (+23 %). Tako se je delež mleka v ekstra kakovostnem bakteriološkem razredu znižal za 10 odstotnih točk in je leta 2014 znašal 67 %, delež mleka prvega kakovostnega razreda pa se je povečal za 4 odstotne točke na 22 %. Trend zmanjševanja deleža mleka v ekstra kakovostnem razredu in

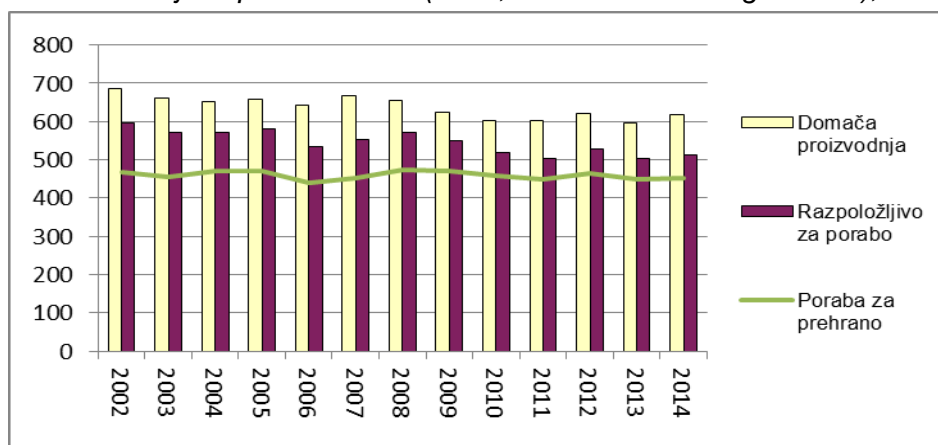
povečevanje deleža v prvem kakovostnem razredu mleka v zadnjem desetletju se torej nadaljuje, prav tako pa se nadaljuje povečevanje deleža mleka, ki po kakovosti ne sodi ne v ekstra ne v prvi bakteriološki razred. Tega je bilo v letu 2014 že za 11 % (pred tem je bilo desetletno povprečje 4 %).

Že slabo desetletje del mleka odkupijo neposredno tuje mlekarne (večinoma italijanske, v zadnjih dveh letih pa manjšo količino tudi hrvaške). Ta prodaja je od začetka leta 2005 do sredine leta 2007 hitro naraščala, se nato ustalila na ravni blizu 160 tisoč ton odkupljenega mleka, v letih od 2012 do 2014 pa se je ponovno povečala in je v letu 2014 znašala malo manj kot 200 tisoč ton. Delež odkupljenega mleka za tuje mlekarne je v letu 2014 zajemal dobrih 37 % celotnega odkupa, kar je za 3 % več kot leto prej.

Proizvodnja mleka v Sloveniji vseskozi presega domačo porabo. Po začasnih statističnih podatkih je poraba mleka v letu 2014 v primerjavi z letom prej za 2 % višja in je v ekvivalentu surovega mleka znašala 513 tisoč ton. V letu 2014 se je poraba mleka na prebivalca zanemarljivo zmanjšala in je z dobrih 219 kg za slaba 2 % manjša od povprečne porabe v obdobju 2009–2013, ki znaša slabih 223 kg.

Stopnja samooskrbe se je v primerjavi z letom 2013 povišala za skoraj 3 odstotne točke na slabih 121 % in je za približno 4 odstotne točke nad povprečjem zadnjega petletnega obdobja (117 %).

Slika 46: Proizvodnja in poraba mleka (000 t; ekvivalent surovega mleka); 2002–2014



Vir: SURS/KIS

V zadnjih nekaj letih obseg zunanje trgovine z mlekom nekoliko niha. Po večletnem nihanju se je obseg zunanje trgovine z mlekom v letu 2014 drugo leto zapored zmanjšal in je znašal 525 tisoč ton (v ekvivalentu surovega mleka), kar je za 2 % manj kot leto poprej.

Preglednica 25: Uvoz in izvoz mleka in mlečnih izdelkov (000 t); 2010–2014

| | Uvoz | | | | | Izvoz | | | | |
|---|-------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|
| | 2010 | 2011 | 2012 | 2013 | 2014* | 2010 | 2011 | 2012 | 2013 | 2014* |
| Mleko skupaj (ekvivalent surovega mleka) | 231,9 | 217,9 | 223,1 | 220,7 | 210,6 | 311,9 | 313,3 | 326,4 | 313,5 | 314,6 |
| – od tega surovo mleko | 41,9 | 37,5 | 34,7 | 27,8 | 15,9 | 155,6 | 161,0 | 178,7 | 188,1 | 199,3 |
| Mlečni izdelki | | | | | | | | | | |
| Sveže in trajno mleko** | 84,2 | 82,4 | 85,6 | 72,7 | 54,8 | 95,7 | 90,7 | 95,6 | 83,8 | 72,7 |
| Fermentirani izdelki | 17,0 | 15,5 | 16,1 | 14,9 | 14,4 | 8,8 | 9,9 | 10,7 | 12,0 | 8,3 |
| Smetana | 1,2 | 1,8 | 1,2 | 1,7 | 1,7 | 3,0 | 2,3 | 1,9 | 1,3 | 1,0 |
| Sir in skuta | 15,0 | 14,8 | 15,1 | 17,0 | 17,0 | 4,3 | 4,0 | 3,0 | 3,6 | 3,7 |
| Maslo | 1,2 | 0,9 | 1,2 | 1,4 | 1,7 | 0,9 | 0,6 | 0,4 | 0,1 | 0,2 |

* začasni podatki

** skupaj z uvozom mleka za predelavo

Vir: SURS, preračuni KIS

Izvoz mleka in mlečnih izdelkov se je povečal za manj kot odstotek, uvoz pa je bil manjši za slabih 5 %. Presežek izvoza nad uvozom se je v primerjavi z letom 2013 povečal za 12 % in je tako znašal 104 tisoč ton, podobno kot leta 2012. V strukturi skupnega izvoza že več let prevladuje izvoz surovega mleka. Ta se je v letu 2014 še povečal na 63 % (v letu 2013 60 %), medtem ko se je v skupnem uvozu povečal tudi prevladujoči uvoz mlečnih izdelkov na 92 % (leta 2013 87 %).

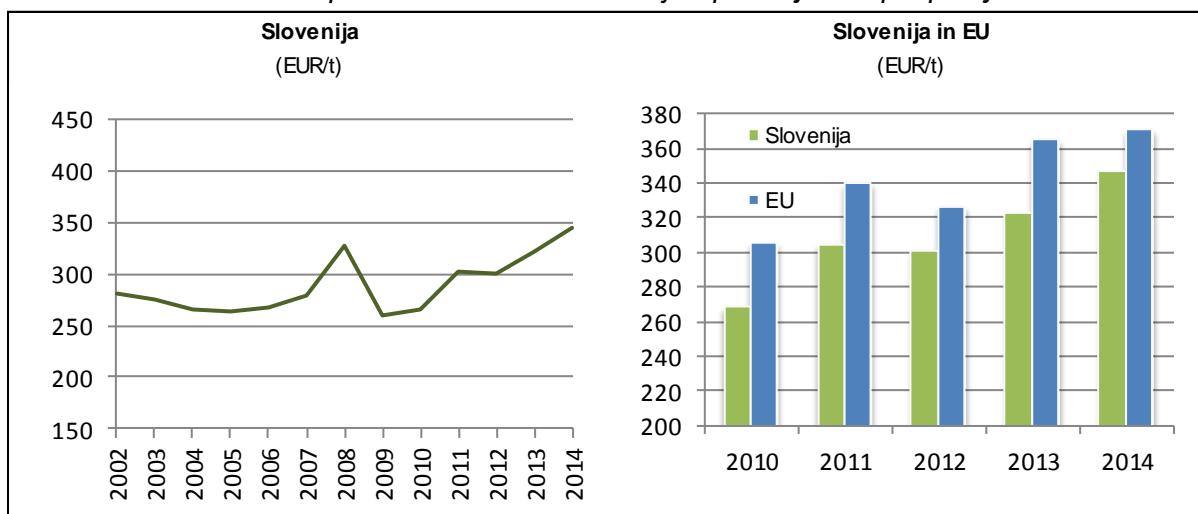
Med mlečnimi izdelki se je v letu 2014 glede na leto prej ponovno povečal izvoz sirov in skute (8 %), povečal pa se je tudi izvoz masla, sicer za več kakor 100 %, a gre pri tem za majhne količine. Izvoz svežega in trajnega mleka, fermentiranih izdelkov ter smetane je bil opazno manjši (sveže in trajno mleko za 13 %, fermentirani izdelki za 31 %, smetana za 25 %).

Glede na leto 2013 je bil povečan le uvoz masla (24 %), medtem ko je bil uvoz svežega in trajnega mleka ter fermentiranih izdelkov manjši za 13 % oziroma 3 %. Uvoz smetane ter sirov in skute je bil v primerjavi z letom 2013 večji za manj kot odstotek.

Spremembe odkupnih cen mleka za rejce večinoma upoštevajo spremembe na evropskem trgu. Po močnih nihanjih odkupnih cen mleka med leti 2007 in 2011 je predvsem na evropski ravni v letu 2013 prišlo do precejšnjih sprememb, saj so se cene glede na leto prej v povprečju povečale za kar 12 %, trend zviševanja pa se je nadaljeval tudi v letu 2014. Tako se je povprečna cena mleka v EU glede na leto 2013 povečala v povprečju za slaba 2 %.

Po statističnih podatkih so se za 7 % odkupne cene povišale tudi slovenskim proizvajalcem mleka. Na nam najbolj zanimivem italijanskem trgu se je cena mleka v povprečju zvišala le za 2 %. Ta je bila še vedno v povprečju za 14 % višja kot v Sloveniji, kar pa je opazno manj od povprečja petletnega obdobja 2009–2013, ko je bila cena na italijanskem trgu v povprečju višja za več kot petino.

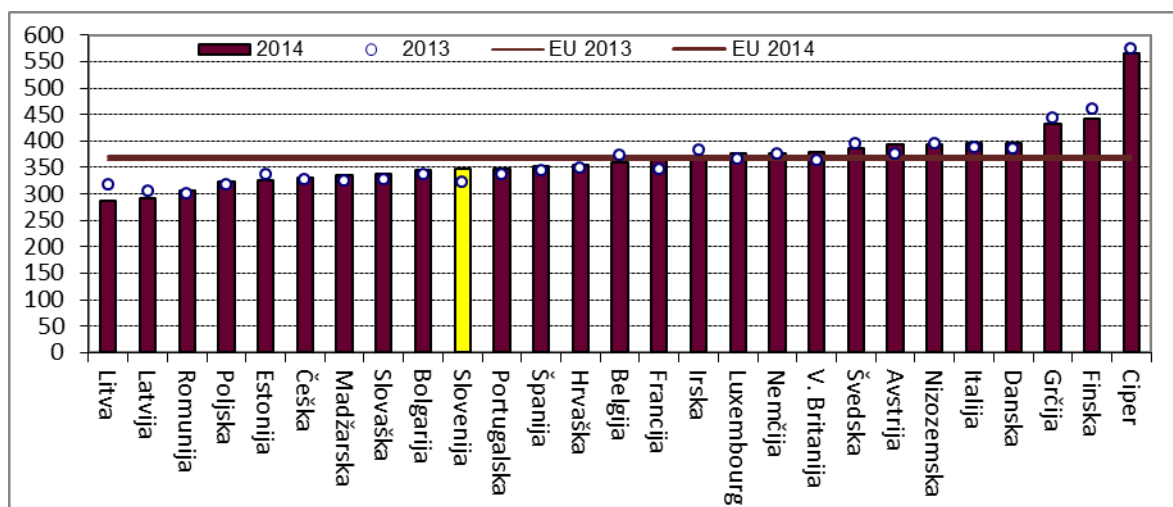
Slika 47: Odkupne cene mleka v Sloveniji in primerjava s povprečjem EU



Vir: SURS, Evropska komisija, preračuni KIS

Odkupne cene surovega mleka so se v letu 2014 v državah članicah EU gibale zelo različno, pri dveh tretjinah članic se je cena povečala, pri tretjini članic pa zmanjšala. Po ceni mleka sodi Slovenija med države EU z nizko ceno, a se je z največjim povečanjem izmed vseh članic odlepila od dna in pomaknila proti sredini. Od t. i. novih članic je imela višjo ceno mleka v letu 2014 le Hrvaška, v katero se krepi izvoz mleka za predelavo.

Slika 48: Odkupne cene mleka za rejce (dejanska kakovost) po državah EU v letih 2013 in 2014



Vir: Evropska komisija, <http://www.tisup.mps.hr/>

Čeprav so bila z uveljavitvijo reforme skupne kmetijske politike v letu 2007 proizvodno vezana plačila v sektorju mleka preoblikovana v plačilne pravice, so bila neposredna plačila tudi v letu 2014 pomemben ukrep za dopolnjevanje dohodkov rejcev. Z letom 2007 se je večji del (80 %) obeh premij za mleko, ki so jih rejci uveljavljali pred reformo, preoblikoval v individualni (zgodovinski) dodatek k plačilnim pravicam, preostanek pa je bil vključen v regionalno enotno plačilo na ha, ki je različno za njive in trajno travinje.

V letu 2010 sta bila v okviru vmesnega pregleda skupne kmetijske politike uvedena še dva nova ukrepa. Prvi je namenjen gorsko višinskim in strmim kmetijam s proizvodnjo mleka, podpora pa se veže na vsakoletne individualne referenčne količine mleka pri posameznem rejcu. Višina plačila na enoto je odvisna od vsote vseh količin pri rejcih, ki uveljavljajo ta plačila. Poleg tega so kmetijska gospodarstva, ki redijo molzne krave, podobno kot rejci druge govedi, drobnice in konj lahko uveljavila tudi podporo za ohranitev živinoreje na travinju, ki ima obliko dodatka k plačilnim pravicam posameznega kmetijskega gospodarstva.

Preglednica 26: Neposredna plačila in intervencijske cene na trgu mleka; 2007–2014

| | 2007 | 2008 | 2009 | 2010 | 2011 | 2012 | 2013 | 2014 |
|--|---------|---------|---------|---------|---------|---------|---------|---------|
| Neposredna plačila | | | | | | | | |
| Premije (EUR/t) | | | | | | | | |
| – premija in dodatno plačilo | – | – | – | – | – | – | – | – |
| – plačilo za mleko na gorsko višinskih in strmih kmetijah* | – | – | – | 17,06 | 17,50 | 16,57 | 16,67 | 16,67 |
| Regionalno enotno plačilo (EUR/ha) | | | | | | | | |
| – njive | 332,00 | 332,00 | 332,00 | 332,00 | 332,00 | 332,00 | 338,15 | 322,94 |
| – trajno travinje | 108,70 | 108,70 | 108,70 | 108,70 | 108,70 | 108,70 | 114,85 | 109,68 |
| Individualni zgodovinski dodatek (EUR/ha) | | | | | | | | |
| – za mleko | ** | ** | ** | ** | ** | ** | ** | ** |
| – za živinorejo na travinju | – | – | – | *** | *** | *** | *** | *** |
| Intervencijske cene (EUR/t) | | | | | | | | |
| – maslo | 2.595,2 | 2.463,9 | 2.463,9 | 2.463,9 | 2.463,9 | 2.463,9 | 2.463,9 | 2.463,9 |
| – posneto mleko v prahu | 1.746,9 | 1.746,9 | 1.746,9 | 1.746,9 | 1.698,0 | 1.698,0 | 1.698,0 | 1.698,0 |

* izračunano iz skupne vrednosti izplačil in skupne kvote na katero so se izplačila nanašala

** 80 % polne višine obeh premij za mleko glede na individualne kvote na dan 31.3.2007, preračunano na plačilne pravice

*** izračunano iz nacionalne ovojnice (5,8 milijona EUR) in števila upravičenih hektarov travinja glede na stanje v letu 2009 ter preračunano na plačilne pravice posameznega gospodarstva

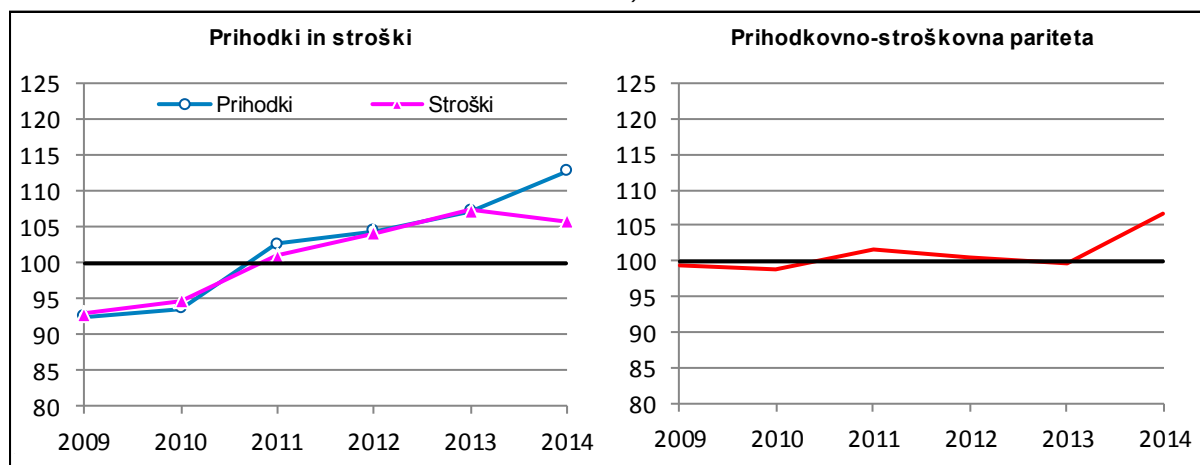
Vir: MKGP, ARSKTRP, preračuni KIS

Rejci krav molznic so bili tudi še v letu 2014 upravičeni do zneska plačil za rejo govedi kot leta 2013, ko se je zaključilo programsko obdobje kmetijske politike 2007–2013.

Podobno kot v drugih živinorejskih dejavnostih so rejci od leta 2007 dalje upravičeni tudi do regresa za zavarovanje živali za primer bolezni v višini 30 % zavarovalne premije, uveljavljajo pa lahko tudi pravico do vračila dela trošarine za gorivo, porabljeno v kmetijstvu, ki od sredine leta 2009 znaša 70 %.

Z ekonomskega vidika so bile razmere za proizvodnjo mleka v letu 2014 ugodnejše. Ob pomembnem povečanju cene so se na podlagi modelnih ocen stroški priraje mleka v letu 2014 v povprečju zmanjšali za dober odstotek.

Slika 49: Osnovni ekonomski kazalci pri proizvodnji mleka (indeks; povprečje 2009–2013 = 100)



Vir: Modelne kalkulacije KIS

Od skupnih stroškov priraje so se stroški materiala in storitev zmanjšali za približno 3 %, od tega za podoben odstotek strošek živine, medtem ko se je strošek za krmo zmanjšal za dobre 4 %. K slednjemu je največ pripomogel upad cen kupljene krme. Nasprotno od materialnih stroškov so preostali stroški (amortizacija, strošek dela in kapitala) v primerjavi z letom 2013 ostali na podobni ravni oziroma so se povečali za manj kot odstotek.

Skupni prihodki pri priraji mleka so se po modelnih ocenah v primerjavi s preteklim letom zvišali za slabih 5 %, kar je manj od zvišanja odkupne cene mleka. Razlog za to je bila nižja vrednost stranskih proizvodov. Kljub temu se je prihodkovno-stroškovna pariteta opazno izboljšala in je bila v letu 2014 po več kot desetletju v ugodnem razmerju.

3.5.1 Proizvodnja kravjega mleka

| | 2002 | 2003 | 2004 | 2005 | 2006 | 2007 | 2008 | 2009 | 2010 | 2011 | 2012 | 2013 | 2014* | Indeks 2014/13 |
|--|---------|---------|---------|---------|---------|---------|---------|---------|---------|---------|---------|---------|---------|-------------------|
| Proizvodnja mleka | | | | | | | | | | | | | | |
| Število molznic konec leta | 139.980 | 130.711 | 134.009 | 120.273 | 112.510 | 116.391 | 113.400 | 113.103 | 109.467 | 109.068 | 111.022 | 109.571 | 107.836 | 98,4 |
| Povprečna mlečnost (kg/kravo)** | 5.198 | 5.062 | 4.853 | 5.479 | 5.708 | 5.726 | 5.764 | 5.531 | 5.517 | 5.516 | 5.593 | 5.435 | 5.734 | 105,5 |
| Namolzeno mleko (t) | | | | | | | | | | | | | | |
| Odkupljeno mleko (t) | 487.683 | 498.705 | 503.348 | 508.341 | 511.017 | 530.374 | 524.311 | 516.792 | 519.499 | 525.592 | 535.057 | 516.971 | 531.694 | 102,8 |
| – domače mlekarne (t) | 487.683 | 498.705 | 500.590 | 462.522 | 389.473 | 383.161 | 361.122 | 355.789 | 363.863 | 364.606 | 356.372 | 328.886 | 332.360 | 101,1 |
| – tuje mlekarne (t) | 0 | 0 | 2.758 | 45.819 | 121.544 | 147.213 | 163.189 | 161.003 | 155.637 | 160.986 | 178.685 | 188.085 | 199.334 | 106,0 |
| Delež tujih mlekarn v odkupu (%) | | | 0,5 | 9,0 | 23,8 | 27,8 | 31,1 | 31,2 | 30,0 | 30,6 | 33,4 | 36,4 | 37,5 | 103,0 |
| Delež mleka v odkupu (%) | 67,0 | 75,4 | 77,4 | 77,1 | 79,6 | 79,6 | 80,2 | 82,6 | 86,0 | 87,4 | 86,2 | 86,8 | 86,0 | 99,1 |
| Kakovost mleka | | | | | | | | | | | | | | |
| Vsebnost mlečne masti (%) | 4,13 | 4,14 | 4,16 | 4,15 | 4,08 | 4,11 | 4,13 | 4,12 | 4,14 | 4,15 | 4,17 | 4,20 | 4,17 | 99,4 |
| Vsebnost beljakovin (%) | 3,33 | 3,34 | 3,36 | 3,36 | 3,31 | 3,34 | 3,35 | 3,35 | 3,37 | 3,36 | 3,36 | 3,37 | 3,36 | 99,7 |
| Bakteriološki razred extra (%) | 90,78 | 91,75 | 92,96 | 93,72 | 90,15 | 85,92 | 79,65 | 73,89 | 75,44 | 80,78 | 78,42 | 76,77 | 66,71 | 86,9 |
| Bakteriološki razred 1 (%) | 6,38 | 6,35 | 5,62 | 4,79 | 7,63 | 11,16 | 16,58 | 16,60 | 18,52 | 14,89 | 16,66 | 17,66 | 21,65 | 122,6 |
| Rezultati A–kontrol | | | | | | | | | | | | | | |
| Število krav v kontroli mlečnosti | 76.552 | 75.817 | 82.520 | 82.597 | 81.513 | 82.344 | 82.875 | 83.019 | 83.172 | 82.856 | 82.132 | 79.329 | 80.708 | 101,7 |
| – delež od vseh krav molznic (%) | 54,7 | 58,0 | 61,6 | 68,7 | 72,4 | 70,7 | 73,1 | 73,4 | 76,0 | 76,0 | 74,0 | 72,4 | 74,8 | 103,4 |
| Mlečnost v standardni laktaciji (kg/kravo) | 5.561 | 5.601 | 5.725 | 5.670 | 5.803 | 6.016 | 6.043 | 6.012 | 6.062 | 6.110 | 6.224 | 6.303 | 6.328 | 100,4 |
| Mlečnost v celi laktaciji (kg/kravo) | 6.138 | 6.232 | 6.367 | 6.321 | 6.505 | 6.778 | 6.826 | 6.789 | 6.877 | 6.942 | 7.086 | 7.210 | 7.210 | 100,0 |
| Vsebnost mlečne masti – cela laktacija (%) | 4,22 | 4,19 | 4,22 | 4,18 | 4,14 | 4,10 | 4,10 | 4,06 | 4,03 | 4,05 | 4,06 | 4,07 | 4,08 | 100,2 |
| Vsebnost beljakovin – cela laktacija (%) | 3,38 | 3,37 | 3,38 | 3,34 | 3,31 | 3,31 | 3,33 | 3,37 | 3,37 | 3,39 | 3,39 | 3,39 | 3,38 | 99,7 |

* začasni podatki

** namolzeno mleko, deljeno s številom krav

Vir: SURS, KIS (CPZ govedo)

3.5.2 Proizvodnja ovčjega in kozjega mleka

| | 2002 | 2003 | 2004 | 2005 | 2006 | 2007 | 2008 | 2009 | 2010 | 2011 | 2012 | 2013 | 2014* | Indeks 2014/13 |
|--|-------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|-------------------|
| OVCE | | | | | | | | | | | | | | |
| Število mlečnih ovc** (konec leta) | 2.857 | 2.449 | 3.111 | 2.136 | 2.876 | 2.767 | 2.904 | 3.139 | 3.511 | 3.753 | 3.035 | 2.648 | 3.501 | 132,2 |
| Povprečna mlečnost (kg/ovco) | 151 | 135 | 191 | 105 | 186 | 145 | 170 | 184 | 172 | 174 | 126 | 131 | 190 | 145,6 |
| Namolzeno mleko (t) | 391 | 387 | 467 | 327 | 397 | 418 | 470 | 534 | 541 | 612 | 473 | 397 | 504 | 127,0 |
| KOZE | | | | | | | | | | | | | | |
| Število mlečnih koz** (konec leta) | 4.287 | 4.069 | 3.742 | 3.407 | 3.222 | 3.817 | 3.947 | 4.958 | 4.333 | 3.180 | 3.192 | 3.188 | 3.992 | 125,2 |
| Povprečna mlečnost (kg/kozo) | 376 | 389 | 349 | 379 | 395 | 438 | 403 | 446 | 267 | 259 | 374 | 318 | 452 | 141,9 |
| Namolzeno mleko (t) | 1.709 | 1.668 | 1.422 | 1.417 | 1.347 | 1.412 | 1.539 | 1.760 | 1.326 | 1.123 | 1.188 | 1.017 | 1.441 | 141,7 |
| MLEČNA DROBNICA skupaj | | | | | | | | | | | | | | |
| Število mlečne drobnice** (konec leta) | 7.144 | 6.518 | 6.853 | 5.543 | 6.098 | 6.584 | 6.851 | 8.097 | 7.844 | 6.933 | 6.227 | 5.836 | 7.493 | 128,4 |
| Namolzeno mleko (t) | 2.100 | 2.055 | 1.889 | 1.744 | 1.744 | 1.830 | 2.009 | 2.294 | 1.867 | 1.735 | 1.661 | 1.413 | 1.945 | 137,6 |

* začasni podatki

** samo živali, ki so že kotile

Vir: SURS

3.5.3 Skupna bilanca proizvodnje in porabe kravjega mleka (ekvivalent surovega mleka; 000 t)

| | 2002 | 2003 | 2004 | 2005 | 2006 | 2007 | 2008 | 2009 | 2010 | 2011 | 2012 | 2013 | 2014* | Indeks 2014/13 |
|---------------------------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|-------------------|
| Namolzeno mleko | 686,0 | 661,7 | 650,4 | 659,0 | 642,3 | 666,5 | 653,7 | 625,5 | 603,9 | 601,6 | 620,9 | 595,5 | 618,3 | 103,8 |
| Začetne zaloge | 11,7 | 22,1 | 14,6 | 16,8 | 12,9 | 13,1 | 12,4 | 19,0 | 16,5 | 21,4 | 25,3 | 14,1 | 13,0 | 92,2 |
| Uvoz | 36,5 | 44,9 | 50,0 | 83,9 | 139,9 | 155,0 | 198,9 | 188,5 | 231,9 | 217,9 | 223,1 | 220,7 | 210,6 | 95,4 |
| – uvoz za predelavo | 0,0 | 0,0 | 0,0 | 6,9 | 36,1 | 25,5 | 39,9 | 21,9 | 41,9 | 37,5 | 34,7 | 27,8 | 15,9 | 57,3 |
| – uvoz izdelkov | 36,5 | 44,9 | 50,0 | 77,1 | 103,7 | 129,5 | 159,0 | 166,6 | 190,0 | 180,4 | 188,3 | 192,9 | 194,7 | 100,9 |
| Izvoz | 116,6 | 141,6 | 126,8 | 165,7 | 247,5 | 268,1 | 275,3 | 267,0 | 311,9 | 313,3 | 326,4 | 313,5 | 314,6 | 100,3 |
| – izvoz surovega mleka | 0,0 | 0,0 | 2,8 | 45,8 | 121,5 | 147,2 | 163,2 | 161,0 | 155,6 | 161,0 | 178,7 | 188,1 | 199,3 | 106,0 |
| – izvoz mleka za predelavo | 18,2 | 17,8 | 34,2 | 28,5 | 34,1 | 23,4 | 15,1 | 18,7 | 22,6 | 21,5 | 26,9 | 17,9 | 8,0 | 45,0 |
| – izvoz izdelkov | 98,4 | 123,7 | 89,8 | 91,3 | 91,9 | 97,5 | 97,0 | 87,3 | 133,6 | 130,8 | 120,8 | 107,6 | 107,3 | 99,7 |
| Končne zaloge | 22,1 | 14,6 | 16,8 | 12,9 | 13,1 | 12,4 | 19,0 | 16,5 | 21,4 | 25,3 | 14,1 | 13,0 | 14,3 | 110,0 |
| Razpoložljivo za porabo | 595,4 | 572,5 | 571,4 | 581,2 | 534,4 | 554,0 | 570,7 | 549,5 | 519,1 | 502,4 | 528,8 | 503,8 | 513,0 | 101,8 |
| – izgube | 20,6 | 18,2 | 18,0 | 17,9 | 17,1 | 17,4 | 17,1 | 16,3 | 16,1 | 16,1 | 21,7 | 15,5 | 15,8 | 102,4 |
| – poraba za krmo | 106,7 | 97,6 | 82,6 | 92,4 | 77,6 | 85,0 | 80,1 | 63,7 | 44,4 | 37,0 | 42,6 | 38,2 | 44,8 | 117,2 |
| – poraba za prehrano | 468,2 | 456,6 | 470,8 | 470,9 | 439,7 | 451,6 | 473,4 | 469,6 | 458,5 | 449,3 | 464,4 | 450,1 | 452,4 | 100,5 |
| Poraba na preivalca (kg) | 234,6 | 228,7 | 235,8 | 235,3 | 218,9 | 223,6 | 234,1 | 229,9 | 223,7 | 218,9 | 225,9 | 218,6 | 219,4 | 100,4 |
| Stopnja samooskrbe (%) | 115,2 | 115,6 | 113,8 | 113,4 | 120,2 | 120,3 | 114,5 | 113,8 | 116,4 | 119,7 | 117,4 | 118,2 | 120,5 | |

* začasni podatki

Vir: SURS, KIS

3.5.4 Tržna bilanca proizvodnje in porabe mlečnih izdelkov – sveže in trajno mleko, fermentirani izdelki (000 t)

| | 2002 | 2003 | 2004 | 2005 | 2006 | 2007 | 2008 | 2009 | 2010 | 2011 | 2012 | 2013 | 2014* | Indeks 2014/13 |
|----------------------------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|-------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|-------------------|
| SVEŽE IN TRAJNO MLEKO** | | | | | | | | | | | | | | |
| Proizvodnja iz domačega mleka | 172,1 | 159,0 | 178,8 | 171,9 | 120,1 | 139,0 | 115,7 | 120,7 | 121,5 | 118,2 | 116,9 | 125,2 | 138,7 | 110,7 |
| Uvoz mleka za predelavo | 0,0 | 0,0 | 0,0 | 6,9 | 36,1 | 25,5 | 39,9 | 21,9 | 41,9 | 37,5 | 34,7 | 27,8 | 15,9 | 57,3 |
| Proizvodnja skupaj | 172,1 | 159,0 | 178,8 | 178,8 | 156,2 | 164,5 | 155,6 | 142,6 | 163,4 | 155,7 | 151,6 | 153,0 | 154,6 | 101,0 |
| Začetne zaloge | 2,4 | 3,3 | 3,6 | 3,6 | 5,1 | 4,3 | 3,3 | 5,2 | 4,9 | 5,3 | 5,6 | 5,8 | 5,7 | 98,0 |
| Uvoz | 0,3 | 0,1 | 1,2 | 7,3 | 16,5 | 14,0 | 24,0 | 33,0 | 42,2 | 44,9 | 50,8 | 44,9 | 38,9 | 86,6 |
| Izvoz | 48,0 | 35,5 | 57,7 | 57,6 | 70,3 | 69,9 | 60,3 | 61,5 | 95,7 | 90,7 | 95,0 | 83,8 | 72,7 | 86,7 |
| Končne zaloge | 3,3 | 3,6 | 3,6 | 5,1 | 4,3 | 3,3 | 5,2 | 4,9 | 5,3 | 5,6 | 5,8 | 5,7 | 7,2 | 126,8 |
| Domača poraba | 123,6 | 123,3 | 122,2 | 127,1 | 103,1 | 109,7 | 117,4 | 114,4 | 109,6 | 109,5 | 107,2 | 114,2 | 119,3 | 104,4 |
| Poraba na prebivalca (kg) | 61,9 | 61,7 | 61,2 | 63,5 | 51,3 | 54,3 | 58,0 | 56,0 | 53,5 | 53,4 | 52,2 | 55,5 | 57,8 | 104,3 |
| Stopnja samooskrbe (%) | 139,3 | 129,0 | 146,4 | 135,2 | 116,4 | 126,7 | 98,6 | 105,5 | 110,8 | 107,9 | 109,0 | 109,6 | 116,3 | |
| FERMENTIRANI IZDELKI** | | | | | | | | | | | | | | |
| Proizvodnja | 38,9 | 37,2 | 35,3 | 33,5 | 34,5 | 33,3 | 33,2 | 32,1 | 31,6 | 33,7 | 33,9 | 34,9 | 30,8 | 88,3 |
| Začetne zaloge | 0,5 | 0,6 | 0,6 | 0,8 | 0,9 | 1,0 | 1,0 | 1,4 | 1,4 | 1,5 | 0,6 | 0,5 | 0,6 | 103,2 |
| Uvoz | 1,4 | 2,4 | 4,8 | 8,2 | 9,9 | 12,2 | 13,8 | 16,3 | 17,0 | 15,5 | 16,1 | 14,9 | 14,4 | 96,8 |
| Izvoz | 15,2 | 12,0 | 10,3 | 8,4 | 8,8 | 9,4 | 10,7 | 9,6 | 8,8 | 9,9 | 10,7 | 12,0 | 8,3 | 69,1 |
| Končne zaloge | 0,6 | 0,6 | 0,8 | 0,9 | 1,0 | 1,0 | 1,4 | 1,4 | 1,5 | 0,6 | 0,5 | 0,6 | 0,6 | 99,2 |
| Domača poraba | 25,0 | 27,6 | 29,6 | 33,2 | 35,4 | 36,1 | 36,0 | 38,8 | 39,8 | 40,1 | 39,3 | 37,8 | 36,9 | 97,8 |
| Poraba na prebivalca (kg) | 12,5 | 13,8 | 14,8 | 16,6 | 17,6 | 17,9 | 17,8 | 19,0 | 19,4 | 19,5 | 19,1 | 18,3 | 17,9 | 97,7 |
| Stopnja samooskrbe (%) | 155,5 | 134,9 | 119,2 | 101,1 | 97,3 | 92,3 | 92,1 | 82,8 | 79,5 | 83,9 | 86,3 | 92,5 | 83,5 | |

* začasni podatki

** brez predelave in prodaje na gospodarstvih

Vir: SURS, KIS

3.5.5 Tržna bilanca proizvodnje in porabe mlečnih izdelkov – smetana, sir in skuta, maslo (000 t)

| | 2002 | 2003 | 2004 | 2005 | 2006 | 2007 | 2008 | 2009 | 2010 | 2011 | 2012 | 2013 | 2014* | Indeks 2014/13 |
|----------------------------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|-------------|-------------|--------------|--------------|--------------|-------------|-------------|-------------------|
| SMETANA** | | | | | | | | | | | | | | |
| Proizvodnja | 14,7 | 15,6 | 18,3 | 15,5 | 13,8 | 15,2 | 15,9 | 14,9 | 14,7 | 14,2 | 13,3 | 12,8 | 12,1 | 94,3 |
| Začetne zaloge | 0,3 | 0,3 | 0,4 | 0,4 | 0,4 | 0,4 | 0,5 | 0,5 | 0,5 | 0,5 | 0,2 | 0,2 | 0,2 | 100,5 |
| Uvoz | 0,1 | 0,2 | 0,3 | 0,2 | 0,3 | 2,3 | 3,7 | 2,8 | 1,2 | 1,8 | 1,2 | 1,7 | 1,7 | 100,7 |
| Izvoz | 0,3 | 0,2 | 1,7 | 1,1 | 0,2 | 1,7 | 2,4 | 2,1 | 3,0 | 2,3 | 1,9 | 1,3 | 1,0 | 75,3 |
| Končne zaloge | 0,3 | 0,4 | 0,4 | 0,4 | 0,4 | 0,5 | 0,5 | 0,5 | 0,5 | 0,2 | 0,2 | 0,2 | 0,2 | 103,6 |
| Domača poraba | 14,4 | 15,5 | 16,8 | 14,7 | 13,9 | 15,7 | 17,2 | 15,5 | 12,8 | 13,9 | 12,6 | 13,2 | 12,8 | 97,0 |
| Poraba na prebivalca (kg) | 7,2 | 7,7 | 8,4 | 7,3 | 6,9 | 7,8 | 8,5 | 7,6 | 6,2 | 6,8 | 6,1 | 6,4 | 6,2 | 96,9 |
| Stopnja samooskrbe (%) | 101,7 | 100,6 | 108,8 | 105,8 | 99,4 | 96,8 | 92,6 | 95,9 | 114,5 | 101,9 | 106,1 | 97,0 | 94,3 | |
| SIR IN SKUTA** | | | | | | | | | | | | | | |
| Proizvodnja | 22,6 | 24,2 | 23,8 | 22,0 | 20,4 | 18,7 | 19,5 | 18,5 | 18,7 | 18,7 | 18,0 | 16,3 | 17,0 | 104,0 |
| Začetne zaloge | 1,6 | 2,3 | 1,8 | 2,1 | 1,5 | 1,5 | 1,0 | 1,6 | 1,1 | 1,2 | 1,4 | 1,3 | 1,1 | 81,7 |
| Uvoz | 2,5 | 3,0 | 4,4 | 6,5 | 9,3 | 11,9 | 14,4 | 14,9 | 15,0 | 14,8 | 15,1 | 17,0 | 17,0 | 100,4 |
| Izvoz | 3,9 | 6,2 | 5,1 | 4,7 | 3,4 | 2,9 | 3,1 | 3,9 | 4,3 | 4,0 | 3,0 | 3,6 | 3,7 | 102,9 |
| Končne zaloge | 2,3 | 1,8 | 2,1 | 1,5 | 1,5 | 1,0 | 1,6 | 1,1 | 1,2 | 1,4 | 1,3 | 1,1 | 1,3 | 127,3 |
| Domača poraba | 20,5 | 21,5 | 22,8 | 24,5 | 26,2 | 28,2 | 30,3 | 30,0 | 29,3 | 29,3 | 30,1 | 29,9 | 30,0 | 100,3 |
| Poraba na prebivalca (kg) | 10,3 | 10,8 | 11,4 | 12,2 | 13,0 | 14,0 | 15,0 | 14,7 | 14,3 | 14,3 | 14,6 | 14,5 | 14,5 | 100,2 |
| Stopnja samooskrbe (%) | 110,3 | 112,4 | 104,6 | 89,9 | 77,8 | 66,5 | 64,5 | 61,5 | 63,7 | 63,6 | 59,8 | 54,6 | 56,6 | |
| MASLO** | | | | | | | | | | | | | | |
| Proizvodnja | 4,0 | 5,0 | 4,1 | 3,9 | 2,9 | 2,6 | 2,3 | 2,3 | 2,7 | 2,7 | 2,6 | 2,3 | 2,3 | 101,0 |
| Začetne zaloge | 0,2 | 0,5 | 0,2 | 0,3 | 0,1 | 0,1 | 0,1 | 0,1 | 0,1 | 0,1 | 0,1 | 0,1 | 0,1 | 72,4 |
| Uvoz | 0,2 | 0,2 | 0,2 | 0,3 | 0,5 | 0,6 | 0,7 | 1,1 | 1,2 | 0,9 | 1,2 | 1,4 | 1,7 | 124,1 |
| Izvoz | 1,8 | 3,5 | 2,1 | 1,9 | 0,9 | 0,7 | 0,6 | 0,7 | 0,9 | 0,6 | 0,4 | 0,1 | 0,2 | 205,6 |
| Končne zaloge | 0,5 | 0,2 | 0,3 | 0,1 | 0,1 | 0,1 | 0,1 | 0,1 | 0,1 | 0,1 | 0,1 | 0,1 | 0,1 | 112,4 |
| Domača poraba | 2,1 | 2,0 | 2,1 | 2,5 | 2,4 | 2,5 | 2,5 | 2,6 | 3,0 | 3,0 | 3,4 | 3,6 | 3,8 | 106,2 |
| Poraba na prebivalca (kg) | 1,1 | 1,0 | 1,1 | 1,2 | 1,2 | 1,2 | 1,2 | 1,3 | 1,4 | 1,5 | 1,6 | 1,8 | 1,9 | 106,1 |
| Stopnja samooskrbe (%) | 191,0 | 245,0 | 192,9 | 156,5 | 119,5 | 102,2 | 93,0 | 86,7 | 89,8 | 89,1 | 76,7 | 63,5 | 60,4 | |

* začasni podatki

** brez predelave in prodaje na gospodarstvih

Vir: SURS, KIS

3.5.6 Cene kravjega mleka in mlečnih izdelkov ter neposredna plačila

| | 2002 | 2003 | 2004 | 2005 | 2006 | 2007 | 2008 | 2009 | 2010 | 2011 | 2012 | 2013 | 2014* | Indeks 2014/13 |
|---|---------|---------|---------|---------|---------|---------|---------|---------|---------|---------|---------|---------|---------|-------------------|
| Povprečna odkupna cena za rejce | 281,6 | 274,7 | 266,1 | 263,3 | 266,6 | 278,3 | 327,9 | 259,9 | 265,5 | 302,2 | 300,3 | 321,5 | 344,6 | 107,2 |
| Cena surovega mleka na vratih mlekarne | 310,5 | 309,9 | 298,3 | 285,4 | 282,0 | 295,7 | 347,7 | 285,0 | 287,2 | 323,0 | 322,7 | 341,1 | 368,7 | 108,1 |
| Neposredna plačila | | | | | | | | | | | | | | |
| Premije (EUR/t) | | | | | | | | | | | | | | |
| – premija za mleko | – | – | 6,94 | 14,67 | 23,27 | – | – | – | – | – | – | – | – | – |
| – dodatno plačilo za mleko* | – | – | 3,74 | 7,03 | 10,93 | – | – | – | – | – | – | – | – | – |
| – plačilo za mleko na gorsko višinskih in strmih kmetijah* | – | – | – | – | – | – | – | – | 17,06 | 17,50 | 16,57 | 16,67 | 16,67 | – |
| Regionalno enotno plačilo (EUR/ha) | | | | | | | | | | | | | | |
| – njive | – | – | – | – | – | 332,00 | 332,00 | 332,00 | 332,00 | 332,00 | 332,00 | 338,15 | 322,94 | – |
| – trajno travinje | – | – | – | – | – | 108,70 | 108,70 | 108,70 | 108,70 | 108,70 | 108,70 | 114,85 | 109,68 | – |
| Individualni zgodovinski dodatek za mleko (EUR/ha) | | | | | | | | | | | | | | |
| – za mleko | – | – | – | – | – | ** | ** | ** | ** | ** | ** | ** | ** | ** |
| – za živinorejo na travinju | – | – | – | – | – | – | – | – | *** | *** | *** | *** | *** | *** |
| Intervencijska cena (EUR/t) | | | | | | | | | | | | | | |
| – maslo | 3.441,3 | 3.331,1 | 3.052,3 | 2.824,4 | 2.595,2 | 2.463,9 | 2.463,9 | 2.463,9 | 2.463,9 | 2.463,9 | 2.463,9 | 2.463,9 | 2.463,9 | 2.463,9 |
| – posneto mleko v prahu | 2.180,8 | 2.111,0 | 1.952,4 | 1.849,7 | 1.746,9 | 1.746,9 | 1.746,9 | 1.746,9 | 1.746,9 | 1.698,0 | 1.698,0 | 1.698,0 | 1.698,0 | 1.698,0 |
| Cene izdelkov na vratih mlekarne (EUR/t) | | | | | | | | | | | | | | |
| – maslo ('maslo I. vrste', >82 % M in <16 % V, 25 kg) | 3.451,0 | 3.215,2 | 3.131,6 | 3.125,1 | 3.032,2 | 3.163,7 | 3.587,3 | 3.429,4 | 3.619,7 | 3.476,5 | 3.553,9 | 3.597,6 | 4.377,1 | 121,7 |
| – posneto mleko v prahu (>31,4 % B v SS, <1 % M, <3,5 % V, 25 kg) | 3.301,4 | 3.293,2 | 3.185,9 | 3.237,6 | 3.044,0 | 3.224,2 | 3.463,5 | 3.460,0 | 3.460,0 | 3.460,0 | 3.460,0 | 3.089,8 | 3.777,1 | 122,2 |

* izračunano iz skupne vrednosti izplačil in skupne kvote, na katero so se izplačila nanašala

** 80 % polne višine obeh premij za mleko in individualne kvote na dan 31. 3. 2007, preračunano na plačilne pravice

*** izračunano iz nacionalne ovojnice (5,8 milijona EUR) in števila upravičenih hektarov travinja glede na stanje v letu 2009 ter preračunano na plačilne pravice posameznega gospodarstva

Vir: SURS, ARSKTRP, MKGP, preračuni KIS

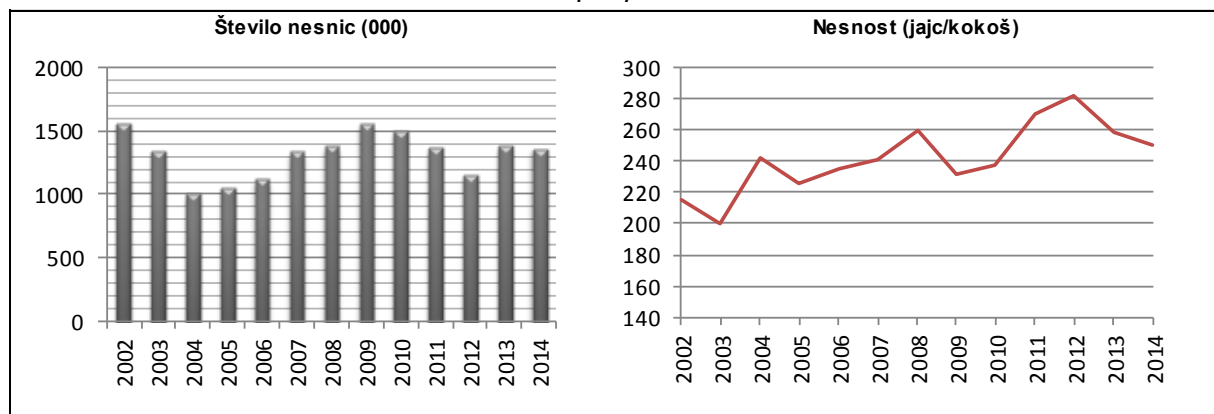
3.6 Jajca

Obseg reje kokoši nesnic se med leti precej spreminja. Prireja jajc k skupni kmetijski proizvodnji v zadnjih letih prispeva nekaj manj kot 3 %, k vrednosti živinoreje pa slabih 6 %.

Po podatkih raziskovanja strukture kmetijskih gospodarstev v letu 2013 je kokoši nesnice redilo nekaj več kot 35 tisoč gospodarstev (leta 2010 nekaj manj kot 35 tisoč) oziroma 49 % vseh (leta 2010 47 % kmetijskih gospodarstev). Po podatkih se je v obdobju med zadnjima raziskovanjema število gospodarstev z nesnicami za 2 % povečalo, vendar na drugi strani podatki kažejo na precejšen upad števila živali, in sicer za 21 %. Ker je upad precejšen pri razredih z večjim številom kljunov na gospodarstvo, lahko že na podlagi vzporednih podatkov o staležu živali ob koncu leta 2013 (8 % manj nesnic glede na enako obdobje leta 2010) sklepamo, da podatki vzorčnega popisa sovpadajo z rednim izhlevljanjem nesnic, torej z zaključkom rednega proizvodnega ciklusa.

V letu 2014 se je po dostopnih statističnih podatkih število nesnic (stanje ob koncu leta) v primerjavi z enakim obdobjem leta 2013 zmanjšalo za slaba 2 % in je na ravni povprečja let 2009–2013. Bolj kot število nesnic se je po začasnih statističnih podatkih v letu 2014 zmanjšalo število znesenih jajc, in sicer za 5 %, kar znaša 340 milijonov kosov. Ob upoštevanju povprečne mase 0,06 kg na jajce je domača prireja znašala 20,4 tisoč ton (leta 2013 21,5 tisoč ton).

Slika 50: Število kokoši in povprečna nesnost; 2002–2014

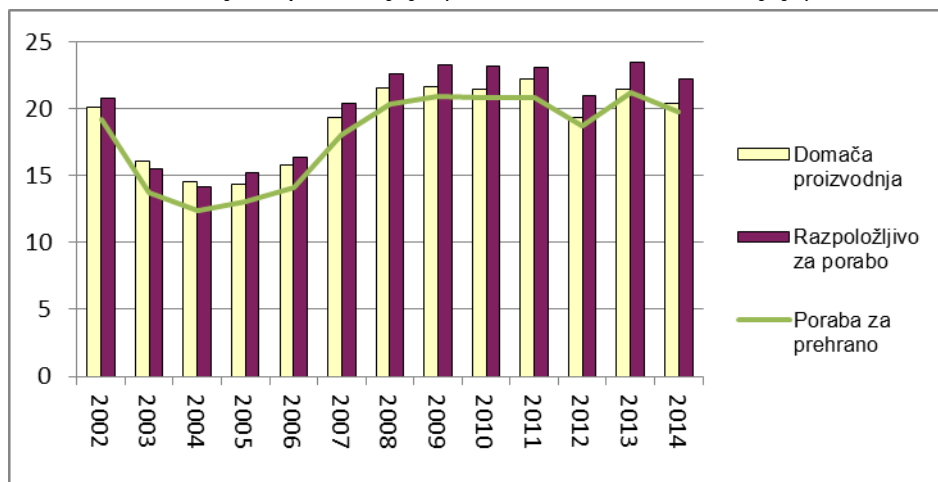


Vir: SURS

Po letu 2010 se je obseg zunanje trgovine z jajci (v ekvivalentu svežih jajc) zmanjševal, v letu 2014 pa se je glede na leto prej povečal, in sicer za slabih 11 %. Slovenija je v zadnjem desetletju (z izjemo let 2003 in 2004) neto uvoznica jajc. Ob 4 % povečanju uvoza se je za več kot četrtno povečal tudi izvoz, zaradi česar se je nekoliko izboljšala zunanjetrgovinska bilanca. Zunanjetrgovinski primanjkljaj se je tako z dobrih 2.000 ton v letu 2013 zmanjšal na okoli 1.800 ton.

Po večji domači proizvodnji in povečanju domače porabe jajc v letu 2013 se je v letu 2014 domača poraba jajc (ob manjši prireji) ponovno zmanjšala, in sicer za 5 % ter je znašala 22,2 tisoč ton. Zmanjšanje v letu 2014 velja tudi za porabo jajc za prehrano (za dobrih 6 %), ki je znašala 19,8 tisoč ton, kar pa je tudi manj od povprečja obdobja 2009–2013 (20,5 tisoč ton).

Slika 51: Proizvodnja in poraba jajc (000 t; ekvivalent svežih jajc); 2002–2014

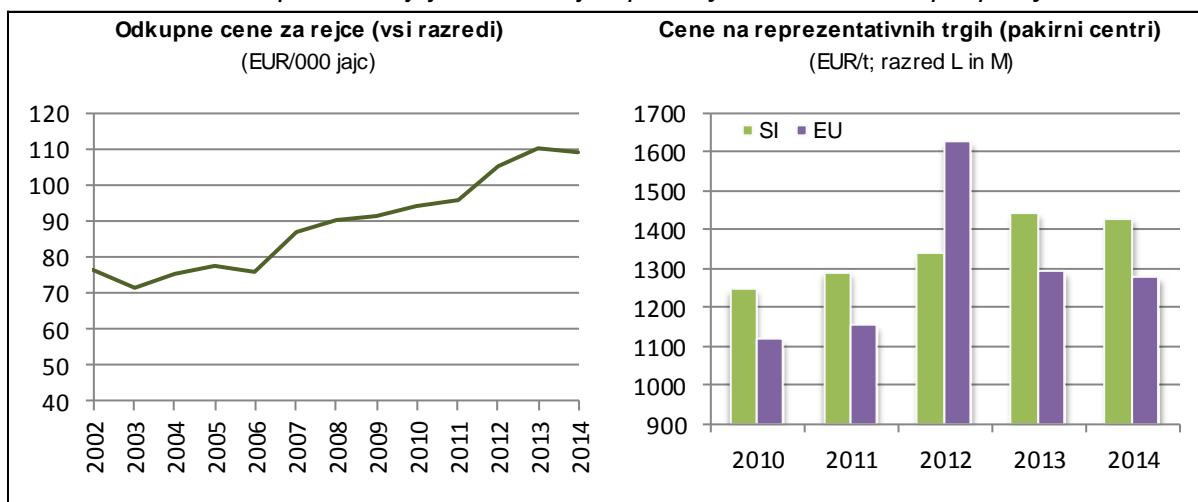


Vir: SURS/KIS

Poraba jajc za prehrano se je tako z 10,3 kg na prebivalca, kolikor je približno znašala v letu 2013, zmanjšala na 9,6 kg. Zaradi podobnega zmanjšanja prireje jajc in porabe se je stopnja samooskrbe v primerjavi z letom 2013 povečala za manj kot odstotno točko in je v letu 2014 znašala 92 %.

Po podatkih pakirnih centrov se je v letu 2014 odkupna cena konzumnih jajc znižala za večino kakovostnih razredov. Za desetino se je zvišala le cena jajc kakovostnega razreda S, ki pa v skupni količini pomeni samo okoli 5 %. Odkupni ceni jajc razreda L (43 % tržnega odkupa konzumnih jajc) in jajc kakovostnega razreda M (45 % tržnega odkupa konzumnih jajc) sta se v primerjavi z letom 2013 znižali v povprečju za slab odstotek.

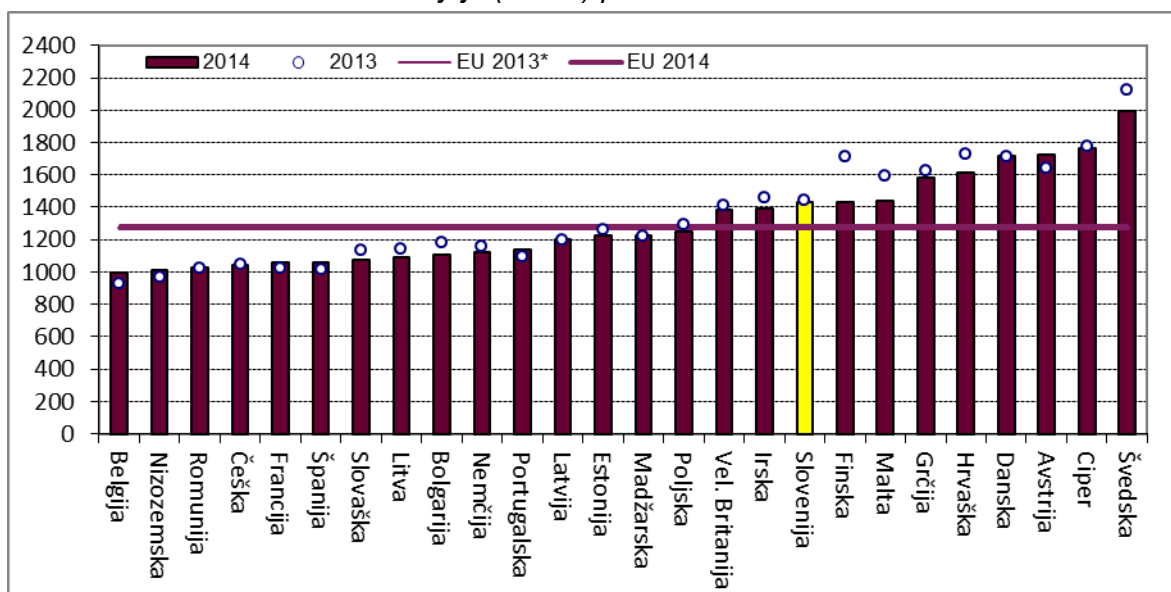
Slika 52: Odkupne cene jajc v Sloveniji in primerjava tržnih cen s povprečjem EU



Vir: SURS, Evropska komisija, preračuni KIS

V Sloveniji so cene jajc v zadnjih letih (z izjemo leta 2012) praviloma višje od povprečnih cen v EU. Po močnem povečanju povprečnih cen jajc v EU v letu 2012, ko je bila v primerjavi z letom 2011 cena višja za 41 %, se je cena v letu 2013 znižala za 20 % in je bila tako za 12 % nižja kot v Sloveniji. Takšno razmerje med cenama se je nadaljevalo tudi v letu 2014. Obe ceni, cena na slovenskem trgu in povprečna cena v EU, sta se v primerjavi z letom prej znižali za odstotek. V letu 2014 je imelo višje cene kot Slovenija 8 držav članic EU.

Slika 53: Tržne cene jajc (L in M) po državah EU v letih 2013 in 2014



* podobna raven cene kot leta 2014
Vir: Evropska komisija

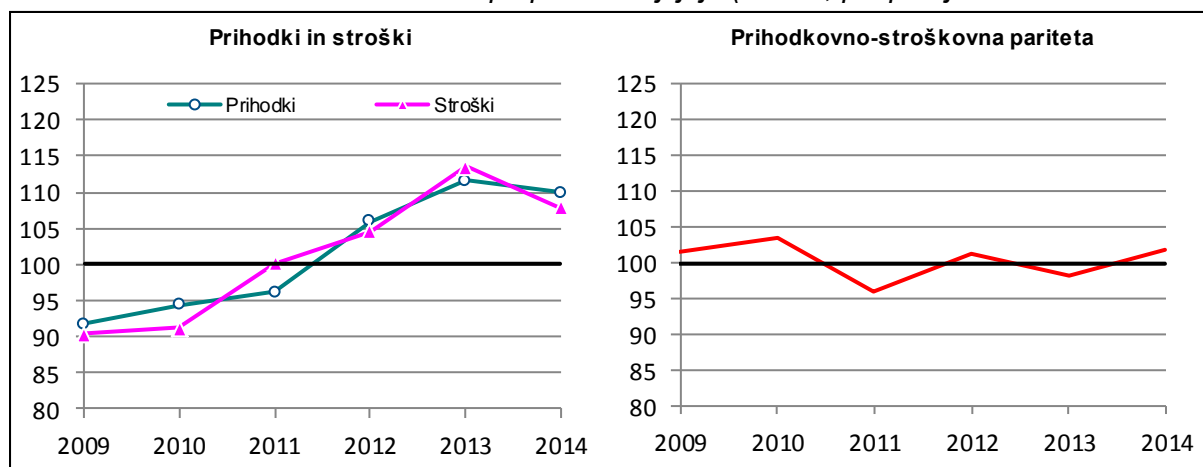
Na splošno so razlike v cenah konzumnih jajc med članicami EU zelo velike, kar kaže na razmeroma zaprt trg s svežimi jajci. Zunanja trgovina je večinoma omejena na predelane proizvode (in valilna jajca). Razširitev notranjega trga po vstopu v EU zato ni pomembneje vplivala na domačo prirejo jajc in se v glavnem prilagaja domači porabi.

Ekonomske razmere za proizvodnjo jajc so se v letu 2014 po poslabšanju v letu prej izboljšale, kar je predvsem posledica hitrejšega znižanja stroškov prireje od padca odkupnih cen.

Medtem ko se je vrednost proizvodnje zmanjšala za 2 %, so se skupni stroški prireje jajc glede na leto 2013 zmanjšali za dobrih 5 %. Od vseh stroškov materiala in storitev, ti so se v povprečju zmanjšali za dobrih 7 %, se je najbolj zmanjšal strošek za krmo, in sicer za 11 %. Za okoli 4 % so se pocenile tudi jarkice. Drugi stroški so se večinoma povečali za manj kot odstotek, opazno pa so se povečali (5 %) stroški dela in kapitala.

Prihodkovno-stroškovna razmerja pri proizvodnji jajc v zadnjih letih precej nihajo. V primerjavi s povprečjem zadnjega petletnega obdobja so bili ekonomski rezultati pri proizvodnji jajc v letu 2014 nadpovprečni.

Slika 54: Osnovni ekonomski kazalci pri proizvodnji jajc (indeks; povprečje 2009–2013 = 100)



Vir: Modelne kalkulacije KIS

3.6.1 Proizvodnja in prodaja jajc (000)

| | 2002 | 2003 | 2004 | 2005 | 2006 | 2007 | 2008 | 2009 | 2010 | 2011 | 2012 | 2013 | 2014* | Indeks 2014/13 |
|---|---------|---------|---------|---------|---------|---------|---------|---------|---------|---------|---------|---------|---------|-------------------|
| Število nesnic | 1.560 | 1.341 | 1.001 | 1.056 | 1.120 | 1.338 | 1.378 | 1.553 | 1.504 | 1.365 | 1.145 | 1.380 | 1.358 | 98,4 |
| Povprečna proizvodnja (jajc/nesnico) | 215 | 199 | 242 | 226 | 235 | 241 | 260 | 232 | 237 | 270 | 282 | 259 | 251 | 96,7 |
| Znesena jajca | 335.051 | 267.469 | 241.964 | 238.839 | 263.353 | 322.411 | 358.822 | 360.300 | 357.086 | 369.204 | 322.704 | 357.589 | 340.323 | 95,2 |
| Evidentirana prodaja jajc | 157.180 | 154.327 | 159.659 | 153.131 | 161.441 | 148.090 | 149.630 | 141.713 | 150.562 | 161.224 | 154.891 | 156.553 | 155.591 | 99,4 |
| – valilna jajca (odkup) | 14.593 | 16.702 | 17.619 | 22.045 | 23.920 | 17.528 | 18.609 | 19.887 | 28.611 | 27.908 | 18.410 | 15.541 | 17.568 | 113,0 |
| – konzumna jajca (odkup) | 138.489 | 134.558 | 138.955 | 128.135 | 134.263 | 127.123 | 127.378 | 119.797 | 120.082 | 131.739 | 134.062 | 139.049 | 135.799 | 97,7 |
| – konzumna jajca (tržnice) | 4.098 | 3.067 | 3.085 | 2.950 | 3.257 | 3.440 | 3.642 | 2.028 | 1.868 | 1.576 | 2.418 | 1.963 | 2.223 | 113,2 |
| Delež prodaje od vseh znesenih jajc (%) | 46,9 | 57,7 | 66,0 | 64,1 | 61,3 | 45,9 | 41,7 | 39,3 | 42,2 | 43,7 | 48,0 | 43,8 | 45,7 | 104,4 |

* začasni podatki

Vir: SURS

3.6.2 Bilanca proizvodnje in porabe jajc (t)

| | 2002 | 2003 | 2004 | 2005 | 2006 | 2007 | 2008 | 2009 | 2010 | 2011 | 2012 | 2013 | 2014* | Indeks 2014/13 |
|-----------------------------------|-------------|--------------|--------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------------|
| Proizvodnja** | 20.103 | 16.048 | 14.518 | 14.330 | 15.801 | 19.345 | 21.529 | 21.618 | 21.425 | 22.152 | 19.362 | 21.455 | 20.419 | 95,2 |
| Uvoz | 1.635 | 1.058 | 1.245 | 2.284 | 2.250 | 2.699 | 3.034 | 3.500 | 3.705 | 3.149 | 3.391 | 3.498 | 3.651 | 104,4 |
| Izvoz | 959 | 1.662 | 1.657 | 1.440 | 1.730 | 1.703 | 1.988 | 1.890 | 2.008 | 2.278 | 1.767 | 1.467 | 1.883 | 128,4 |
| Razpoložljivo za porabo | 20.780 | 15.443 | 14.105 | 15.174 | 16.321 | 20.340 | 22.576 | 23.228 | 23.122 | 23.022 | 20.986 | 23.487 | 22.187 | 94,5 |
| – poraba za nasad (valilna jajca) | 1.604 | 1.767 | 1.651 | 2.147 | 2.199 | 2.348 | 2.298 | 2.329 | 2.324 | 2.253 | 2.304 | 2.334 | 2.414 | 103,4 |
| – poraba za prehrano | 19.176 | 13.675 | 12.369 | 13.028 | 14.122 | 17.992 | 20.278 | 20.899 | 20.798 | 20.770 | 18.681 | 21.148 | 19.768 | 93,5 |
| – industrijska raba | 0 | 0 | 86 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 5 | 5 | |
| Poraba na prebivalca (kg) | 9,6 | 6,8 | 6,2 | 6,5 | 7,0 | 8,9 | 10,0 | 10,2 | 10,1 | 10,1 | 9,1 | 10,3 | 9,6 | 93,4 |
| Stopnja samooskrbe (%) | 96,7 | 103,9 | 102,9 | 94,4 | 96,8 | 95,1 | 95,4 | 93,1 | 92,7 | 96,2 | 92,3 | 91,4 | 92,0 | |
| Povprečje EU | | | | | | | | | | | | | | |
| Poraba na prebivalca (kg) | | | 13,5 | 12,8 | 12,4 | 12,3 | 13,2 | 12,8 | 12,6 | 12,5 | 12,3 | 12,6 | 12,6 | 100,0 |
| Stopnja samooskrbe (%) | | | 102,6 | 102,5 | 102,6 | 101,8 | 102,2 | 101,6 | 102,1 | 102,8 | 102,1 | 102,7 | 103,0 | |

* začasni podatki

** 1 jajce = 0,06 kg

Vir: SURS, KIS, Evropska komisija

3.6.3 Cene jajc (EUR/000 kosov)

| | 2002 | 2003 | 2004 | 2005 | 2006 | 2007 | 2008 | 2009 | 2010 | 2011 | 2012 | 2013 | 2014 | Indeks 2014/13 |
|---|-------|---------|---------|---------|---------|---------|---------|---------|---------|---------|---------|---------|---------|-------------------|
| Odkup in prodaja na tržnicah | | | | | | | | | | | | | | |
| Jedilna jajca | 76,3 | 71,6 | 75,5 | 77,3 | 76,1 | 86,8 | 90,2 | 91,1 | 93,9 | 95,5 | 105,4 | 110,4 | 108,9 | 99,8 |
| Jedilna jajca na tržnicah | 106,9 | 106,3 | 105,6 | 108,9 | 115,2 | 133,1 | 148,1 | 166,7 | 140,8 | 159,6 | 130,1 | 128,0 | 182,6 | 142,7 |
| Valilna jajca | 159,7 | 156,7 | 149,8 | 170,4 | 144,0 | 174,7 | 211,8 | 198,4 | 190,0 | 172,7 | 191,3 | 214,8 | 212,2 | 99,0 |
| Pakirni centri (ponderirana cena) | | | | | | | | | | | | | | |
| Razred XL | 86,8 | 84,7 | 87,4 | 88,4 | 83,4 | 92,5 | 97,6 | 94,9 | 100,3 | 106,5 | 112,5 | 122,0 | 117,1 | 96,0 |
| Razred L | 83,8 | 81,2 | 81,4 | 77,9 | 77,3 | 78,1 | 85,6 | 81,3 | 80,4 | 83,2 | 87,0 | 93,4 | 92,8 | 99,3 |
| Razred M | 73,0 | 74,9 | 69,5 | 67,4 | 70,6 | 72,7 | 79,0 | 76,2 | 75,9 | 78,1 | 80,5 | 87,4 | 86,6 | 99,1 |
| Razred S | 70,8 | 69,3 | 53,5 | 47,7 | 57,5 | 64,4 | 73,4 | 58,5 | 54,0 | 51,8 | 53,7 | 67,8 | 74,4 | 109,8 |
| CENE NA REPREZENTATIVNIH TRGIH (pakirni centri, povprečje jajc L in M) | | | | | | | | | | | | | | |
| Slovenija (EUR/t) | | 1.238,6 | 1.198,1 | 1.153,3 | 1.173,6 | 1.192,0 | 1.309,1 | 1.249,6 | 1.244,4 | 1.288,4 | 1.336,3 | 1.439,1 | 1.427,4 | 99,2 |
| EU (EUR/t) | 951,3 | 1.105,7 | 863,3 | 860,8 | 957,3 | 1.104,1 | 1.132,1 | 1.198,9 | 1.116,8 | 1.150,6 | 1.623,5 | 1.289,5 | 1.276,1 | 99,0 |

Vir: SURS, ARSKTRP, Evropska komisija, preračuni KIS

3.7 Konji

3.7.1 Zakol konj v klavnicah (000 t)

| | 2002 | 2003 | 2004 | 2005 | 2006 | 2007 | 2008 | 2009 | 2010 | 2011 | 2012 | 2013 | 2014 | Indeks 2014/13 |
|---------------------------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|-------------------|
| Konji – skupaj | | | | | | | | | | | | | | |
| Število | 1.301 | 1.411 | 1.467 | 1.029 | 1.096 | 1.379 | 1.315 | 1.493 | 1.632 | 1.689 | 1.721 | 1.393 | 1.544 | 110,8 |
| Klavna masa (t) | 296,5 | 328,3 | 329,9 | 238,7 | 253,4 | 324,4 | 305,3 | 351,8 | 382,2 | 381,2 | 381,4 | 306,8 | 344,0 | 112,1 |
| Povprečna masa (kg/glavo) | 227,9 | 232,7 | 224,9 | 231,9 | 231,2 | 235,3 | 232,2 | 235,6 | 234,2 | 225,7 | 221,6 | 220,2 | 222,8 | 101,2 |

Vir: SURS

3.7.2 Bilanca proizvodnje in porabe konjskega mesa (t, klavna masa)

| | 2002 | 2003 | 2004 | 2005 | 2006 | 2007 | 2008 | 2009 | 2010 | 2011 | 2012 | 2013 | 2014* | Indeks 2014/13 |
|------------------------------------|-------------|-------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|-------------------|
| Domača prireja mesa | 353 | 339 | 420 | 390 | 467 | 553 | 481 | 539 | 574 | 665 | 668 | 696 | 744 | 107,0 |
| Uvoz živih živali (v klavni masi) | 68 | 49 | 18 | 7 | 3 | 2 | 6 | 2 | 1 | 3 | 1 | 0 | 0 | 0,0 |
| Izvoz živih živali (v klavni masi) | 124 | 60 | 108 | 159 | 216 | 231 | 181 | 189 | 192 | 286 | 288 | 389 | 400 | 102,9 |
| Vse pridobljeno meso | 296 | 328 | 330 | 239 | 253 | 324 | 305 | 352 | 382 | 381 | 381 | 307 | 344 | 112,1 |
| Začetne zaloge mesa in izdelkov | 0 | 0 | 0 | 1 | 10 | 10 | 1 | 3 | 4 | 2 | 3 | 5 | 0 | 2,5 |
| Uvoz mesa in izdelkov | 280 | 161 | 44 | 12 | 42 | 21 | 32 | 15 | 20 | 17 | 12 | 11 | 9 | 80,7 |
| Izvoz mesa in izdelkov | 0 | 0 | 0 | 0 | 1 | 1 | 2 | 0 | 0 | 4 | 7 | 5 | 3 | 60,1 |
| Končne zaloge mesa in izdelkov | 0 | 0 | 1 | 10 | 10 | 1 | 3 | 4 | 2 | 3 | 5 | 0 | 0 | 387,8 |
| Domača poraba | 577 | 490 | 373 | 243 | 295 | 353 | 333 | 366 | 404 | 394 | 386 | 318 | 350 | 110,2 |
| Poraba na prebivalca (kg) | 0,29 | 0,25 | 0,19 | 0,12 | 0,15 | 0,17 | 0,16 | 0,18 | 0,20 | 0,19 | 0,19 | 0,15 | 0,17 | 110,0 |
| Stopnja samooskrbe (%) | 61,2 | 69,2 | 112,8 | 160,9 | 158,4 | 156,6 | 144,3 | 147,3 | 142,1 | 168,9 | 173,4 | 219,1 | 212,8 | |

* začasni podatki

Vir: SURS, KIS

3.7.3 Odkupne cene konj za zakol

| | 2002 | 2003 | 2004 | 2005 | 2006 | 2007 | 2008 | 2009 | 2010 | 2011 | 2012 | 2013 | 2014 | Indeks 2014/13 |
|------------------------|---------|---------|---------|---------|---------|---------|---------|---------|---------|---------|---------|---------|---------|-------------------|
| EUR/t žive mase | | | | | | | | | | | | | | |
| Konji za zakol | 2.064,3 | 1.678,6 | 1.587,3 | 1.470,5 | 1.584,2 | 1.764,7 | 1.574,0 | 1.832,5 | 1.729,2 | 1.664,0 | 1.824,2 | 1.815,8 | 1.760,4 | 96,9 |

Vir: SURS

3.8 Med

3.8.1 Pridelava in prodaja medu (t)

| | 2002 | 2003 | 2004 | 2005 | 2006 | 2007 | 2008 | 2009 | 2010 | 2011 | 2012 | 2013 | 2014* | Indeks 2014/13 |
|---|-------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|-------------------|
| Natočeni med | 2.450 | 1.850 | 2.350 | 1.650 | 2.250 | 1.480 | 1.580 | 1.910 | 1.673 | 2.472 | 1.031 | 2.400 | 471 | 19,6 |
| Evidentirana prodaja medu | 692 | 742 | 644 | 295 | 576 | 364 | 319 | 450 | 340 | 395 | 198 | 192 | 105 | 54,4 |
| – odkup | 653 | 696 | 586 | 253 | 525 | 318 | 249 | 366 | 203 | 264 | 111 | 132 | 55 | 41,5 |
| – prodaja na tržnicah | 40 | 46 | 58 | 42 | 51 | 47 | 70 | 84 | 137 | 131 | 87 | 61 | 50 | 82,2 |
| Delež evidentirane prodaje v skupni proizvodnji (%) | 28,3 | 40,1 | 27,4 | 17,9 | 25,6 | 24,6 | 20,2 | 23,6 | 20,3 | 16,0 | 19,2 | 8,0 | 22,2 | 277,0 |

* začasni podatki

Vir: SURS

3.8.2 Bilanca pridelave in porabe medu (t)

| | 2002 | 2003 | 2004 | 2005 | 2006 | 2007 | 2008 | 2009 | 2010 | 2011 | 2012 | 2013 | 2014* | Indeks 2014/13 |
|----------------------------------|--------------|-------------|--------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------------|
| Pridelava | 2.450 | 1.850 | 2.350 | 1.650 | 2.250 | 1.480 | 1.580 | 1.910 | 1.673 | 2.472 | 1.031 | 2.400 | 471 | 19,6 |
| Začetne zaloge | 603 | 527 | 332 | 512 | 406 | 502 | 335 | 378 | 438 | 400 | 623 | 250 | 662 | 265,0 |
| Uvoz | 30 | 73 | 294 | 549 | 717 | 349 | 495 | 445 | 585 | 685 | 678 | 982 | 1.168 | 118,9 |
| Izvoz | 230 | 220 | 161 | 108 | 92 | 98 | 96 | 51 | 40 | 32 | 67 | 51 | 102 | 199,6 |
| Končne zaloge | 527 | 332 | 512 | 406 | 502 | 335 | 378 | 438 | 400 | 623 | 250 | 662 | 110 | 16,6 |
| Domača poraba | 2.326 | 1.898 | 2.304 | 2.196 | 2.779 | 1.899 | 1.936 | 2.245 | 2.256 | 2.901 | 2.015 | 2.919 | 2.090 | 71,6 |
| Poraba na prebivalca (kg) | 1,2 | 1,0 | 1,2 | 1,1 | 1,4 | 0,9 | 1,0 | 1,1 | 1,1 | 1,4 | 1,0 | 1,4 | 1,0 | 71,5 |
| Stopnja samooskrbe (%) | 105,3 | 97,5 | 102,0 | 75,2 | 81,0 | 77,9 | 81,6 | 85,1 | 74,2 | 85,2 | 51,2 | 82,2 | 22,5 | |

* začasni podatki

Vir: SURS, KIS

3.8.3 Odkupne cene medu in drugih čebeljih pridelkov (EUR/t)

| | 2002 | 2003 | 2004 | 2005 | 2006 | 2007 | 2008 | 2009 | 2010 | 2011 | 2012 | 2013 | 2014 | Indeks 2014/13 |
|----------------------------|---------|---------|---------|---------|---------|---------|---------|---------|---------|----------|----------|----------|----------|-------------------|
| Odkup | | | | | | | | | | | | | | |
| Med (vseh vrst) | 2.035,3 | 2.242,5 | 2.363,2 | 2.196,0 | 2.209,9 | 1.780,5 | 1.979,3 | 2.407,0 | 3.184,4 | 3.675,7 | 3.388,3 | 4.035,4 | 4.316,5 | 107,0 |
| Cvetlični med | 1.910,0 | 2.192,6 | 2.346,2 | 2.144,6 | 2.129,7 | 1.629,6 | 1.905,3 | 2.282,6 | 2.999,6 | 3.460,1 | 3.145,9 | 3.748,6 | 4.135,4 | 110,3 |
| Gozdni med | 2.169,2 | 2.332,2 | 2.404,1 | 2.357,4 | 2.349,2 | 2.228,7 | 2.381,8 | 3.230,8 | 4.133,4 | 4.399,8 | 4.093,2 | 4.587,8 | 4.759,6 | 103,7 |
| Cvetni prah | 3.595,6 | 3.523,8 | 4.631,4 | 4.829,2 | 5.401,7 | 6.244,5 | 6.766,0 | 6.954,3 | 9.818,0 | 12.618,6 | 11.830,6 | 10.000,0 | 12.072,3 | 120,7 |
| Matični mleček (kg) | 215.953 | 247.294 | 263.596 | 345.228 | 385.641 | 396.609 | 443.483 | 462.267 | 415.200 | 455.769 | 617.471 | 451.500 | 509.333 | 112,8 |
| Vosek | 3.558,0 | 3.504,7 | 3.436,1 | 5.876,7 | 3.579,2 | 3.954,7 | 6.000,0 | 4.372,5 | 4.278,0 | 5.044,4 | 4.364,0 | 5.072,6 | 5.639,1 | 111,2 |
| Prodaja na tržnicah | | | | | | | | | | | | | | |
| Med (vseh vrst) | 4.406,8 | 4.820,6 | 4.781,2 | 4.821,7 | 4.701,0 | 4.908,6 | 5.255,2 | 5.469,3 | 5.671,4 | 6.236,9 | 7.048,4 | 7.828,9 | 8.077,4 | 103,2 |

Vir: SURS, preračuni KIS